

Lopen kunta

TILINPÄÄTÖS 2021

SISÄLLYSLUETTELO

TOIMINTAKERTOMUS

LOPELLA MENEE HYVIN – KRIISEISTÄ HUOLIMATTA.....	1
1. OLENNAISET TAPAHTUMAT JA KOKONAISTALOUDEN KEHITYS.....	2
1.1. Kehityskatsaus ja olennaiset tapahtumat.....	2
1.1.1. Väestö ja työllisyys	2
1.1.2. Kunnan toiminnan ja talouden kehitys.....	5
1.2. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä.....	8
1.3. Kokonaistalouden tarkastelu.....	14
1.3.1. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	14
1.3.2. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut.....	16
1.3.3. Tase ja sen tunnusluvut	18
1.3.4. Kunnan kokonaistulot ja -menot	21
1.4. Konsernitilinpäätös	22
1.4.1. Konsernirakenne ja toiminnan ohjaus.....	22
1.4.2. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.	22
1.4.3. Konsernitavoitteiden toteutuminen.	23
1.4.4. Konsernilaskelmat.....	25
2. LOPEN KUNNAN STRATEGIA 2018–2023.....	31
3. TOTEUTUMISVERTAILUT	33
3.1. Käyttötalouden toteutuminen	33
Keskusvaalilautakunta	33
Tarkastuslautakunta	34
Kunnanhallitus	35
Kunnanhallitus / Vapaa-aikalautakunta.....	45
Ympäristö- ja rakennuslautakunta.....	53
Perusturvalautakunta.....	58
Sivistyslautakunta	70
Tekninen lautakunta.....	93
3.2. Tuloslaskelman toteutuminen	108
3.3. Investointien toteutuminen	110
3.4. Rahoitusosan toteutuminen	118
3.5. Yhteenveto valtuuston hyväksymien sitovien erien toteutumisvertailusta	119
LIITE	
Luottamushenkilöt toimielimittäin.....	122

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tuloslaskelma	146
Rahoituslaskelma	147
Tase 31.12.2021	148

Konsernitilinpäätös

– Tuloslaskelma	149
– Rahoituslaskelma	150
– Tase 31.12.2021	151

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	152
Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	153
Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	154
Tasetta koskevat liitetiedot.....	157
Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	163
Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot	165

ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET

Lopen Vesilaitos (taseyksikkö)	166
--------------------------------------	-----

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET JA

TILINTARKASTAJAN TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ.....	187
---	-----

MUUT TILINPÄÄTÖKSEEN LIITETTY ASIAKIRJAT

Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista	188
Tuloslaskelma	189

HENKILÖSTÖRAPORTTI.....	197
-------------------------	-----

LOPELLA MENEET HYVIN – KRIISEISTÄ HUOLIMATTA

Tätä kirjoittaessani Venäjän häikäilemättömän hyökkäyksen Ukrainaan aiheuttama kriisi on meneillään. Ukrainalaiset ovat keskellä sotaa ja heidän kärsimyksiään on täältä Suomesta ja Lopelta käsin vaikea käsittää, vaikka uutiskuvista pienen kuvan asiasta voi saada. Sodan vaikutuksia muuhun maailmaan ei vielä tällä hetkellä voi ennustaa. Varmaa kuitenkin on, että vuoden päästä vastaavaa kunnanjohtajan katsausta Lopen kunnan tilinpäätökseen kirjoittaessani, ei meneillään oleva sota voi olla näkymättä katsauksen sisällössä. Nyt kuitenkin kirjoitan katsausta vuodesta 2021, jolloin maailma oli yhä edellisen kriisin kourissa.

Vuosi 2021 jatkui siis monessa mielessä siitä, mihin edellinen vuosi päättyi. Maaliskuussa 2020 alkaneen koronapandemian seurauksena asetettuja rajoituksia jatkettiin pitkin vuotta, mikä heijastui monella tapaa elämäämme. Ja niin kunnan kuin yritystenkin mahdollisuuksiin tuottaa palvelujaan normaalisti.

Kokonaisuudessaan vuosi 2021 oli kuitenkin Lopen kunnalle monessa mielessä niin hyvä kuin se vallitsevissa poikkeusoloissa saattoi olla. Pelot ja arviot pandemian aiheuttamista yrityskentän ja julkisen sektorin ongelmista eivät realisoituneet suuressa mittakaavassa ainakaan Lopella. Taloudellisessa mielessä vuosi oli jopa huomattavasti parempi kuin mitä olisi voinut aavistaa silloin, kun kyseisen vuoden talousarviota laadittiin keskellä pandemian luomaa epävarmuutta.

Pandemia ei lopulta näkynyt kunnan tuloissa, sillä toimintatuotot kehittyivät 493 861 euroa budjetoitua suurempina. Toimintamenojen osalta sen sijaan ylitystä talousarvioon kertyi yhteensä 263 859 euroa. Kokonaisuutena kunnan toimintatuotot kasvoivat 25,6 % ja toimintakulut 8,2 % edelliseen vuoteen verrattuna. Toimintatuottojen kasvussa yksi merkittävimmistä kasvuun vaikuttavista tekijöistä oli valtionavustusten kasvu erilaisten tukien ja avustusten osalta. Toimintakulujen kasvuun vaikuttivat eniten talousarviossa suunniteltujen henkilöstökulujen kasvu, sekä vuoden aikana palveluiden ostoina toteutettu työvoiman vuokraus. Kunnan verotulot kehittyivät suotuisasti niin kunnallisverojen kuin yhteisöverojenkin osalta ja verojen kokonaiskertymä oli kaikkien aikojen ennätys 32 150 105 euroa. Lopputuloksena Lopen kunnan tilinpäätös vuodelta 2021 on 2 259 789 euroa ylijäämäinen.

Toiminnallisten tavoitteiden osalta voidaan todeta, että huolimatta pandemian laajoista vaikutuksista yhteiskuntaan ja myös kunnan toimintoihin, pystyttiin asetettuihin tavoitteisiin suurelta osin pääsemään. Kunnan henkilöstön panoksesta, sitoutumisesta ja venymisestä täytyy olla kiitollinen ja ylpeä. Lopen kunnalla on erinomainen henkilöstö, jonka hyvinvoinnista ja jaksamisesta työnantajan tulee pitää huolta. Jos viime vuonna olin huolissani henkilöstön jaksamisesta, niin huoli on pandemian aiheuttamien poikkeuksellisten olojen jatkuessa vain kasvanut. Täytyy toivoa, että korona alkaa viimein hellittää ja kaikille raskaat poikkeusajat viimein jäävät taakse. Pelkona on, että Ukrainan kriisin vaikutukset heijastuvat myös Lopelle ja paluu niin sanottuun normaaliin arkeen antaa vielä odottaa.

Muutoksia on ilman kriisejäkin tulossa, sillä eduskunta hyväksyi sote-uudistusta koskevat lakiehdotukset 23.6.2021. Uudistuksen myötä kunnan perusturvatoimi siirtyy uusille hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta lukien. Hyvinvointialueiden valmistelu on valtava prosessi ja se vei jo tilinpäätösvuonna henkilöstön voimavaroja. Valmistelu on kiihtynyt entisestään vuoden 2022 alussa ja paljon on vielä tehtävää, ennen kuin kunta-alan suuri muutos on saatu maaliin.

Positiivisena asiana voi todeta kunnan tonttikaupan käyneen erinomaisesti vuonna 2021. Tilinpäätösvuonna omakotitalotontteja myytiin yhteensä 18 kappaletta ja varauksia on tätä kirjoitettaessa kolmenkymmentä. Kunnan väkilukuun tonttimyynnillä ei vielä ollut vaikutusta, kun se ainakin allekirjoittaneen yllättäen laski hienoisesti koko vuoden, ollen vuoden lopussa yhteensä 7 790 asukasta. Silmänkannon yritysalueen suhteen ponnistelut tuottivat tulosta, kun vuoden aikana myytiin alueelta kolme tonttia kahdelle eri yritykselle. Uskon, että aktiivisen markkinoinnin ja kunnassa vallitsevan hyvän ”pöhinän” myötä tulemmme jatkossa saamaan uusia yrityksiä paitsi Silmänkanton myös muille erinomaisille yritysalueillemme.

Yhteenvetona tilinpäätösvuodesta 2021 voi todeta sen olleen jo toinen erikoinen vuosi, kriisivuosi, peräjälkeen. Ja kolmatta näyttää pukkaavan. Lopen kunta ja kunnan henkilöstö on kuitenkin osoittanut, että kyllä me selviämme. Kunnalla menee kaikesta huolimatta hyvin.

Kiitän päättäjiä ja etenkin kunnan henkilöstöä vuodesta 2021.

Lopella 22.3.2022

 Mikko Salmela
 kunnanjohtaja

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT JA KOKONAISTALOUDEN KEHITYS

1.1. KEHITYSKATSAUS JA OLENNAISET TAPAHTUMAT

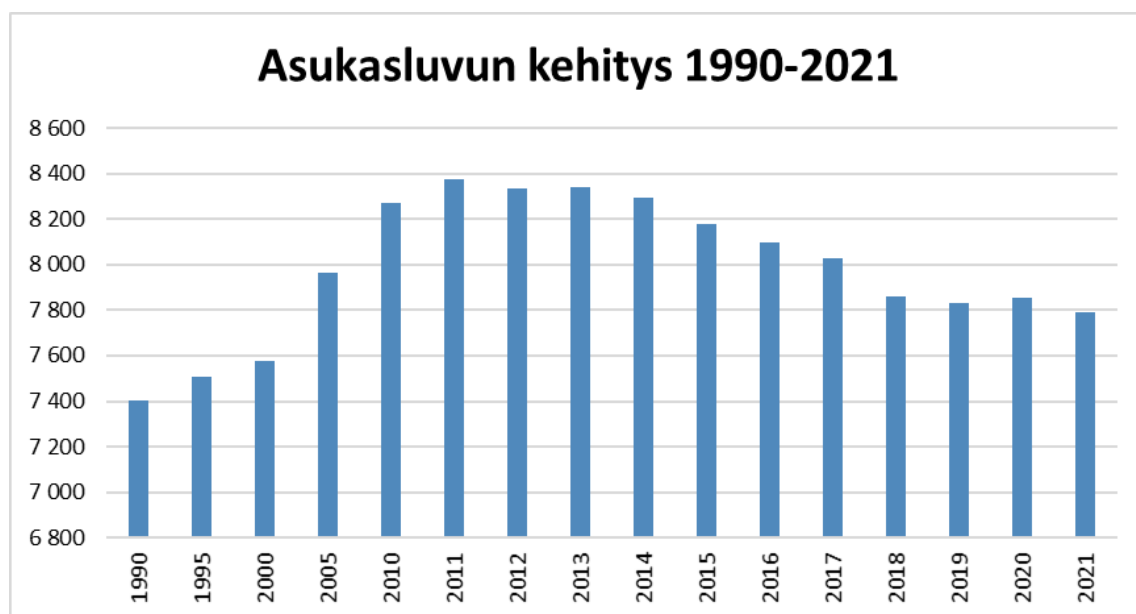
1.1.1. VÄESTÖ JA TYÖLLISYYS

Asukasluvun kehitys 1990–2021

Vuosi	Asukasluku 31.12.	Muutos / v.	Muutos / 5 v
1990	7 405		
1995	7 506	-82	101
2000	7 578	77	72
2005	7 964	141	386
2010	8 273	29	309
2011	8 377	104	371
2012	8 336	-41	214
2013	8 341	5	195
2014	8 291	-50	47
2015	8 175	-116	-98
2016	8 098	-77	-278
2017	8 028	-70	-308
2018	7 861	-167	-480
2019	7 828	-33	-463
2020	7 855(*)	27	-320
2021	7 790	-63	-308

Lähde: Tilastokeskus, Väestörakenne, Väestön ennakkotilasto

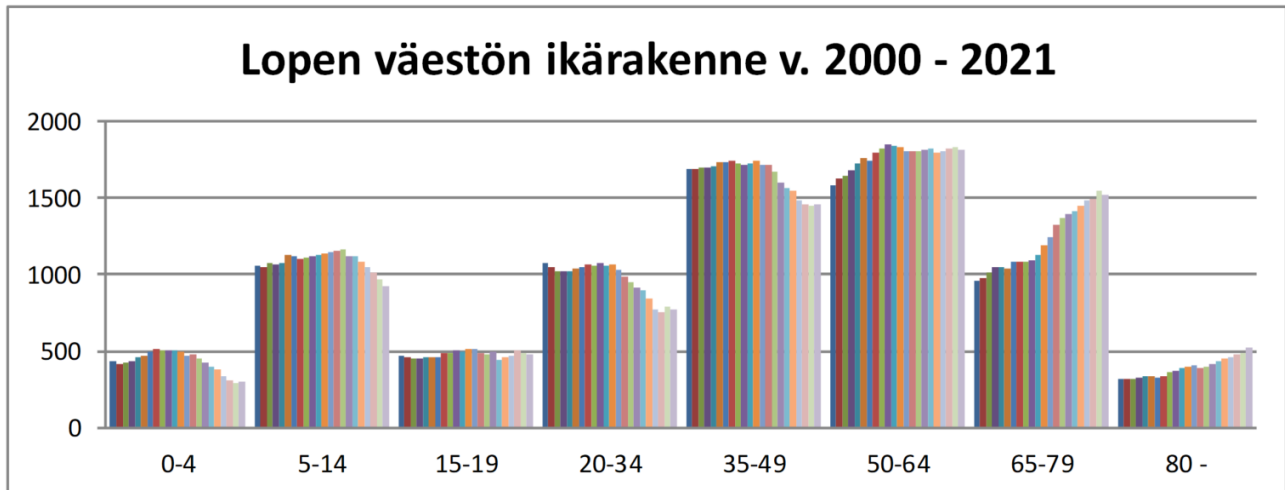
(* Tilastokeskus on tarkentanut asukaslukua kevään 2021 aikana ja todellinen asukasluku on 7 853. Raportointi on toteutettu vuoden 2021 tilinpäätöksessä olleen Tilastokeskuksen antaman asukasluvun 7 855 mukaisesti.

Lopen kunnan asukasluvun kehitys kasvoi vuonna 2020, mutta laski vuonna 2021. Tätä ennen kunnan asukasluvun kehitys on ollut laskeva. Asukasluku laski vuoden 2021 aikana 63 henkilöllä. Asukasluvun lasku johtui pääosin kuntien välisestä muuttoliikkeestä, joka oli negatiivinen 46 asukkaan verran. Luonnollinen väestönlisäys oli negatiivinen 26 henkilöä. Maahanmuutto puolestaan oli positiivinen 14 henkilön verran.

Asukasluvun kehitys on viime vuosina ollut heikkoa koko Kanta-Hämeen alueella. Maakunnan väkiluku vuoden 2021 lopussa oli 170 234. Asukasluku laski vuoden 2021 aikana 469 henkilöllä. Väestönlaskua oli selkeästi enemmän kuin vuonna 2020, jolloin Kanta-Hämeen väestömäärä laski 37 henkilöllä.

Lopen kunnan väestön ikärakenne 2000–2021

Ikärakenteella mitaten talousarviovuoden 2021 ja sitä edeltävän vuoden 2020 välillä eniten lisäystä väestössä tapahtui yli 80-vuotiaiden osalta 7,8 % ja 35–49-vuotiaiden osalta 0,7 %. Eniten vähennystä tapahtui 5–14-vuotiaissa, joiden osuus väheni -4,2 %.

Kuviosta voi havaita, että 5–14-vuotiaiden määrä on kääntynyt laskuun. Suurin ikäryhmä oli 20–64-vuotiaat, joiden suhteellinen osuus kunnan väkiluvusta oli 52 % vuonna 2021. Kuvio osoittaa selkeästi, että 2000-luvulla ikärakenteella mitaten kasvua on tapahtunut eniten yli 65-vuotiaissa. Kunnan kehityksen kannalta huomioitavaa on, että vanhimpien ikäryhmien määrän kasvu tulee olemaan voimakasta.

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan vuoteen 2040 mennessä Lopen kunnan kokonaisväkiluku laskisi 7 176 asukkaaseen. Ennusteen mukaan alle 15-vuotiaiden määrä vähenisi -28 %, 15–64-vuotiaiden määrä vähenisi -18 % ja yli 65-vuotiaiden määrä kasvaisi 27 % vuoteen 2040 mennessä.

Tilastokeskus ennakoii vuoden 2040 maakunnan väkiluvuksi 159 251 asukasta. Väestöennusteen mukaisesti Hämeenlinnan seudulla asukkaita olisi 90 290, Riihimäen seudulla 41 220 ja Forssan seudulla 27 741. Tilastokeskuksen ennuste perustuu trenditarkasteluun.

Keskimääräisen työttömyysasteen kehitys 2000–2021

Vuosi	Loppi	Riihimäen seutu	Kanta-Häme	Koko maa
2000	10,5	12,2	12,6	14,4
2005	8,4	10,0	10,0	10,6
2010	6,8	9,3	10,1	10,0
2011	6,0	8,3	9,0	9,1
2012	6,0	8,3	8,8	9,4
2013	6,9	9,5	10,2	11,3
2014	8,3	10,5	11,0	12,4
2015	8,8	10,8	11,9	13,4
2016	7,6	14,1	11,5	13,6
2017	6,3	8,8	10,1	11,2
2018	5,3	7,2	8,9	9,7
2019	5,7	7,0	8,8	9,8
2020	7,4	10,2	11,8	13,6
2021	6,4	8,6	10,0	10,5

Työ- ja elinkeinotoimistoissa oli joulukuun 2021 lopussa kaikkiaan 275 344 työnvälityksen säädösten mukaisesti työttömäksi työnhakijaksi tilastoitua. Työttömien työnhakijoiden määrä oli 82 018 pienempi kuin edellisen vuoden joulukuussa.

Hämeen ELY-keskuksen kuntien alueella oli 20 105 työtöntä työnhakijaa joulukuun 2021 lopussa. Tämä oli 4 679 eli 18,9 % vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Vuoden takaiseen verrattuna työttömien työnhakijoiden määrä laski Hämeen maakunnista Kanta-Hämeessä 1 561:lla (17 %) ja Päijät-Hämeessä 3 118:lla (20 %). Koko maassa työttömien määrä kääntyi laskuun 3,1 %. Kanta-Hämeessä oli joulukuun lopussa 7 776 työtöntä työnhakijaa ja Päijät-Hämeessä 12 329.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Hämeessä joulukuun lopussa 11,8 %, joka oli 2,6 % matalampi kuin vuosi sitten. Alueen alimmat työttömyysasteet olivat Lopella (6,4 %), Jokioisissa (6,8 %), ja Hattulassa (7,2 %). Korkeimmat työttömyysasteet olivat Lahdessa (14,9 %), Heinolassa (14,3 %) ja Padasjoella (12,0 %).

Alle 25-vuotiaiden nuorten työttömien osuus alle 25-vuotiaasta työvoimasta oli Hämeen ELY-keskuksen alueella 14,4 % ja ulkomaalaisten työttömien osuus ulkomaalaisesta työvoimasta 26,0 %. Alle 25-vuotiaita oli työttömänä 2 204, joka oli 914 vähemmän (29,3 %) kuin vuosi sitten. Pitkäaikaistyöttömiä eli yhtäjaksoisesti vähintään vuoden työttömänä olleita oli joulukuussa 9 091, joka oli 2 161 eli 31,2 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Yli 50-vuotiaita työnhakijoita oli 8 597 eli 973 vähemmän (10,2 %) kuin vuosi sitten.

Kanta-Hämeen maakunnassa työttömien työnhakijoiden määrä laski joulukuussa 2021 edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden alueen kaikissa kunnissa; eniten Janakkalassa (2,9 %) ja Jokioisissa (2,5 %). Lopella määrä laski 1,0 % edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta.

Lopella oli vuoden 2021 joulukuun lopussa työttömänä 228 henkilöä, kun vastaavana ajankohtana vuonna 2020 työttömänä oli 258 henkilöä. Työttömistä työnhakijoista oli alle 25-vuotiaita 12 henkilöä. Pitkäaikaistyöttömiä oli 75 henkilöä joulukuussa 2021. Avoimien työpaikkojen määrä oli 42 työpaikkaa joulukuun 2021 lopussa.

1.1.2. KUNNAN TOIMINNAN JA TALOUDEN KEHITYS

Kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2021 tilinpäätösten ennakkotiedot osoittavat, että kuntien ja kuntayhtymien tilikauden 2021 tulokset säilyvät vahvoina toisesta koronavuodesta huolimatta. Tiedot selviävät Valtiokonttorin tutkiahallinto.fi kuntien tilinpäätösennusteiden raporteista, sekä Suomen Kuntaliiton tekemästä kuntien tilinpäätösennusteiden koonnista ja analyysistä. Manner-Suomen kunnilta saatujen tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien tilinpäätösennusteiden tulos on 1,5 miljardia euroa ylijäämäinen.

Vuoden 2021 tilinpäätösarvioiden mukaan Manner-Suomen kuntien ulkoiset toimintakulut kasvoivat 7,7 % ja ovat keskiarvon mukaisesti 8 031,50 euroa asukasta kohden. Toimintatuotot kasvoivat 23,1 % ja ovat keskiarvon mukaisesti 1 253,80 euroa asukasta kohden. Toimintakate tulee keskiarvon mukaan olemaan noin 6 769 euroa alijäämäinen asukasta kohden.

Vuoden 2021 tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien verotulot kasvoivat 6,5 % ja ovat keskiarvon mukaan 4 618 euroa asukasta kohden. Valtionosuudet laskivat 8,3 % ja ovat 1 831 euroa asukasta kohden. Kunnat saivat vuoden 2021 aikana koronatukea yhteensä noin 2,4 miljardia euroa. Koronaan kohdistuneesta valtionavustuksesta 1,5 miljardia euroa kohdentui koronasta aiheutuneisiin välittömiin sosiaali- ja terveystoimen menoihin.

Kuntien yhteenlaskettu vuosikate vuoden 2021 lopussa oli noin 3,6 miljardia euroa. Kuntien vuosikate heikkeni 6,5 % ja on keskiarvon mukaan 649 euroa asukasta kohden. Tilinpäätösarvioiden tiedoissa negatiivinen vuosikate oli 13 kunnalla, kun edeltävänä vuotena negatiivinen vuosikate oli vain kahdella kunnalla. Vuonna 2019 vuosikate oli negatiivinen 65 kunnalla.

Kuntien lainakanta oli 19,6 miljardia euroa vuoden 2021 lopussa. Asukasta kohden kuntien lainakanta vuonna 2021 oli keskiarvona 3 476 euroa, mikä tarkoitti 0,5 % kasvua edellisen vuoden tilinpäätöksiin verrattuna.

Investointimenoja kuntien tilinpäätösarviossa oli yhteensä 5,3 miljardia euroa vuonna 2021. Investoinnit laskivat vuoden 2021 aikana 8,6 % ollen keskiarvon mukaan 712 euroa asukasta kohden.

Manner-Suomen kuntayhtymien tilinpäätösarvioiden mukaan ulkoiset toimintakulut kasvoivat 5,9 %. Toimintakuluja arvioitiin olevan yhteensä 16,2 miljardia euroa. Kuntayhtymien tilinpäätösarviossa vuosikate kasvoi 31,9 % ollen 0,9 miljardia euroa.

Kuntayhtymien lainakanta oli tilinpäätösarvioiden mukaan 12,4 % suurempi kuin vuoden 2020 tilinpäätöksissä, yhteensä 6,2 miljardia euroa. Investointimenot laskivat 4,8 % ollen 1,38 miljardia euroa.

Lopen kunnan talouskehitys

Lopen kunnan talouskehitys oli vuonna 2021 positiivinen. Tilikauden tulos oli 2,26 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tilikauden 2021 tulos toteutui budjetoitua selkeästi paremmin.

Kunnan toimintatuotot (ilman sisäisiä tuottoja) kasvoivat 25,6 % kertomusvuonna edellisvuoteen verrattuna ja toimintakulut kasvoivat 8,2 %. Näiden erotusta mittaava toimintakate kasvoi 5,8 %.

Kunnan verotulot kasvoivat 7,2 % edelliseen vuoteen verrattuna. Kunnan valtionosuudet laskivat 7,4 % vuoteen 2020 verrattuna. Valtionosuuden määrässä tapahtunut muutos johtuu vuonna 2020 valtion tekemistä poikkeuksellisista valtionosuuslisäyksistä.

Toimintakulujen ryhmätason tarkastelussa (ilman sisäisiä kuluja) henkilöstökulut kasvoivat 7,3 %, palvelujen ostot kasvoivat 10,0 %, aineet, tarvikkeet ja tavarakulut kasvoivat 4,8 %, avustukset pienenivät 3,6 % ja muut toimintakulut kasvoivat 8,8 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Toimintatuottoja, verotuloja ja valtionosuuksia kertyi 2 289 763 euroa enemmän kuin vuonna 2020. Kuntien toimintakulut kasvoivat euromääräisesti edellisvuodesta 3 965 855 euroa, pienensi edellä mainittujen muutosten yhteisvaikutus vuosikatetta 1 623 442 euroa.

Investointimenot kasvoivat kertomusvuonna 21 659 euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Kunnan pitkäaikainen lainamäärä väheni 2 975 000 euroa vuodesta 2020. Lainojen hoitoa helpotti se, että yleinen korkotaso pysyi koko kertomusvuoden erittäin matalana. Pitkäaikaista lainaa ei otettu lisää vuoden 2021 aikana.

Tilinpäätöksessä poistot pienenevät kertomusvuonna edelliseen vuoteen verrattuna 1 780 245 euroa. Vuoden 2020 aikana päivitettiin poistosuunnitelma ja korjattiin poistot poistosuunnitelman mukaiseksi. Tästä johtuen vuoden 2020 poistojen määrä oli vuotta 2021 suurempi.

Kunnan tilikauden tulos oli 2 259 789 euroa ylijäämäinen. Tulos on positiivinen, joten talousarvion tulostavoite saavutettiin ja selkeästi ylitettiin vuonna 2021.

Lopen kunnan henkilöstön lukumäärä oli vuoden 2021 lopussa 454 henkilöä. Henkilöstön määrä oli vuoden 2020 lopussa 452 henkilöä.

Tulopohjamuutokset kuntataloudessa vaativat Lopen kunnalta tulevana vuosina myös tarkkaa taloudenpitoa. Edessä on tiukempi taloustilanne johtuen muun muassa sosiaali- ja terveystalouden siirtymisestä hyvinvointialueille ja sen vaikutuksista valtionosuuksien ja verotulojen rakenteeseen. Jotta lähivuosien investoinnit voidaan kattaa, on kunnan tulopohjan oltava jatkossakin vahvaa ja menot on pidettävä kurissa.

Verotulot

	2021 euroa	Muutos% 2021-2020	2020 euroa	Muutos% 2020-2019	2019 euroa	Muutos% 2019-18
Kunnallisvero	27 476 355	4,24	26 358 098	2,90	25 620 479	4,13
Kiinteistövero	2 007 755	6,27	1 889 252	-10,3	2 106 576	4,03
Yhteisövero	2 665 995	53,07	1 741 734	17,80	1 478 591	-0,22
Yhteensä	32 150 105	7,21	29 989 084	2,68	29 205 646	3,90
Euroa / asukas	4 127,10	8,10	3 817,83	2,33	3 730,92	4,33
Tulovero %	21,5		21,5		21,5	

Lopelle kunnallisveroa tilitettiin 4,24 % enemmän kuin vuonna 2020. Valtakunnallisesti kunnallisveroa tilitettiin 5,9 % enemmän edelliseen vuoteen verrattuna.

Vuonna 2021 kiinteistöverotuloa tilitettiin 6,27 % enemmän kuin vuonna 2020, kun koko maassa kasvua oli 2,7 %.

Yhteisöveron tuotto kasvoi Lopella 53,07 %, kun koko maassa kasvua oli 38,1 %.

Verotulojen toteutuma oli talousarviota parempi, sillä verotuloja oli budjetoitu muutetussa talousarviossa yhteensä 31 300 000 euroa. Kun verotulojen toteutuma oli yhteensä 32 150 105 euroa, verotuloarvio ylittyi 2,72 %.

Kertomusvuonna Lopella verotulojen määrä asukasta kohden oli 4 127 euroa / asukas. Kuntien vuoden 2020 tilinpäätöstietojen mukaan Manner-Suomen kuntien keskiarvo asukasta kohti oli 4 329 euroa.

Valtionosuudet

Lopen kunta	2021 euroa	Muutos% 2021-2020	2020 euroa	Muutos% 2020-2019	2019 euroa	Muutos% 2019-18
Valtionosuudet	17 356 647	-7,36	18 735 921	16,20	16 123 413	4,55
Euroa / asukas	2 228,07	-6,59	2 385,22	15,80	2 059,71	4,99

Kuntien valtionosuusrahoitus muodostuu valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta sekä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimasta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusrahoituksesta.

Suomen Kuntaliiton lopullisen laskelman kuntien valtionosuuksista vuonna 2021 mukaisesti (13.1.2021) kunnille myönnettiin valtionosuutta yhteensä 9 825 miljoonaa euroa vuonna 2021 (10 763 miljoonaa euroa vuonna 2020). Vuoden 2020 valtionosuudet sisälsivät verotulomenetyksen korvausta. Valtionosuuteen lisättiin vuoden aikana koronatuki vuoden 2021 aikana koronapandemiasta aiheutuneisiin kustannuksiin.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti nousi 0,08 prosenttiyksikköä ja oli 25,67 vuonna 2021 (25,46 vuonna 2020).

Samassa yhteydessä valtionosuuksien kanssa maksetaan kunnille ja muille opetuksen järjestäjille esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaukset. Kotikuntakorvauksen perusosa oli 6 792 euroa vuonna 2021.

Lopen kunnan vuoden 2021 valtionosuudet toteutuivat pienempinä kuin edeltävänä vuotena. Kunnan kertomusvuonna saamien valtionosuuksien määrä pieneni 1 379 274 euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Ympäristöasiat

Kunta on huolehtinut ympäristönsuojelun viranomaistoiminnasta; ympäristönsuojelun lupa-asioista ja valvonnasta ympäristölupien, maa-aineslupien, meluilmoitusten, maisematyölupien, jätehuollon ja jätevesien käsittelyn valvonnan osalta, ympäristön tilan seurannasta, luonnonsuojelun ja vesienhoidon edistämisestä sekä neuvonnasta ja tiedottamisesta. Vuonna 2021 ympäristönsuojelun toimintaan ei ole sisällynyt mitään erikseen mainittavaa suurempaa kokonaisuutta, kuten ympäristövastuita.

Ympäristötuotot ja -kulut	Vuosi 2021 euroa	Vuosi 2020 euroa
Ympäristötuotot	43 488	38 793
Viranomaistoiminnan tuotot	43 452	38 710
Muut ympäristötuotot	36	84
Ympäristönsuojeluun saadut avustukset *)	-	-
Ympäristökulut	119 903	125 709
Viranomaistoiminnan kulut	112 103	118 909
Muut kulut	-	-
Ympäristönsuojeluun annetut avustukset	7 800	6 800
Ympäristökulut, netto	76 415	86 916

Yhteenveto

Yleisen talouskehityksen epävakaus ja vuoden 2021 osalta koronaepidemian aiheuttama epävarmuus heijastui kuntien verotulokehitykseen tuoden epävarmuutta vuoden 2021 verotulojen arvioimiseen sekä talousarvion verotuloarvion saavuttamiseen. Koska verotulot ovat kunnan keskeinen rahoituslähde, on talouden kehittymisen oltava jatkuvan seurannan kohteena niin kokonaisuutena kuin toimialoittainkin.

Verotulojen määrä kasvoi vuonna 2021. Valtionosuuksien määrä puolestaan laski vuoteen 2020 verrattuna. Valtionosuuden määrän lasku johtui vuonna 2020 valtion myöntämistä kuntatalouden tukipaketeista koronaepidemiasta selviämiseen, joita ei myönnetty vuonna 2021. Yhteenvetona voidaan todeta, että Loppi sai vuonna 2021 verotuloja ja valtionosuuksia yhteensä asukasta kohti laskettuna 6 355,17 euroa (vuonna 2020 yhteensä 6 203,05 euroa).

Tavoitteena on, että myös vuodelta 2022 voidaan saavuttaa tasapainoinen tilinpäätös. Täten kunnan eri organisaatiotasolla tulee olla valmiudet reagoida tarvittaessa myös uusiin toimenpiteisiin, jos tavoitteen saavuttaminen sitä edellyttää. Koko organisaation tulee tiedostaa kulloinenkin taloustilanne oman seurantansa kautta, mihin talouden seurantajärjestelmät antavat hyvän työkalun. Talouden suunnittelussa tulee huomioida sosiaali- ja terveystalouden siirtyminen hyvinvointialueelle ja tämän muutoksen vaikutus sekä verotulojen että valtionosuuksien rakenteeseen tulevien vuosien osalta.

1.2. SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Kunnan sisäistä valvontaa ohjaa 1.8.2021 voimaan astunut sekä 9.11.2021 ja 1.2.2022 päivitetty Lopen kunnan hallintosääntö, sekä valtuuston keväällä 2016 hyväksymät Lopen kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Sisäistä valvontaa ohjaa myös kunnanhallituksen hyväksymä sisäisen valvonnan ohje.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että strategiassa, talousarviossa ja kunnallisessa päätöksenteossa asetetut tavoitteet saavutetaan, kunnan toiminta on lakien, sääntöjen, ohjeiden ja tehtyjen päätösten mukaista, resurssit ovat tehokkaassa ja tuloksellisessa käytössä, omaisuus on turvattu ja niin viranhaltija- kuin luottamushenkilöjohdonkin saama informaatio on oikeaa, tarkoituksenmukaista ja oikea-aikaista.

Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kuntalain mukaan kunnanhallitus. Kukin kunnan toimielin ja sen alainen johtava viranhaltija vastaa omalta osaltaan toiminnan sisäisestä valvonnasta, valvonnan organisoinnista ja riittävydestä.

Vuosittaista selontekoa varten toimialat antavat toimintakertomuksen yhteydessä erillisen selvityksen oman toimialansa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja toteutuksesta sekä valvonnan havainnoista ja tuloksista.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kunnanhallitus valvoi lautakuntien päätöksentekoa edustajiensa kautta. Kunnanhallitus on nimennyt kuhunkin lautakuntaan yhden jäsenistään valvomaan lautakunnan toimintaa. Kunnanhallituksen jäsenet ovat osallistuneet aktiivisesti lautakuntien työskentelyyn.

Lopen kunnan hallintosäännön (Kvalt 31.5.2021, päivitetty 1.2.2022) mukaan lautakuntiin on nimetty kunnanhallituksen edustaja, jolla on puhe- ja läsnäolo-oikeus lautakunnan kokouksissa. Kunnanhallituksen jäsen on ollut lautakuntien kokouksissa mukana seuraavasti: perusturvalautakunnan kokous 10/11 kertaa, sivistyslautakunnan kokous 10/11 kertaa, teknisen lautakunnan kokous 8/10 kertaa, ympäristö- ja rakennuslautakunnan kokous 6/8 kertaa sekä vapaa-aikajaoston/vapaa-aikalautakunnan kokous 5/5 kertaa.

Lautakuntien esityslistat on toimitettu ennakoon kunnanhallituksen puheenjohtajalle ja kunnanjohtajalle. Lautakuntien esityslistat käydään keskeisiltä osin läpi kokousta edeltävässä kunnan johtoryhmässä. Lautakuntien ja muiden toimielinten pöytäkirjat toimitetaan aina kokouksen jälkeen kunnanhallitukselle tiedoksi ja niistä käydään tarvittaessa keskustelua johtoryhmässä. Pöytäkirjojen pohjalta kunnanjohtaja ja kunnanhallituksen puheenjohtaja päättävät mahdollisesta otto-oikeudestaan. Vuoden 2021 aikana otto-oikeutta ei ole käytetty.

Kunnan toiminnassa on noudatettu hankintaohjetta (päivitetty 1.6.2021) ja hallintosääntöä (voimaan 1.8.2021).

Viranhaltijat dokumentoivat viranhaltijapäätöksensä sähköiseen järjestelmään (viranhaltijoiden päätösovellus, Valmu/TWeb). Järjestelmästä tulostetut päätösraportit toimitetaan säännöllisesti ao. toimielimelle tiedoksi. Käytäntö on osa päätöksenteon laillisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden valvontaa. Päätösluetteloiden pohjalta päätetään mahdollisesta otto-oikeuden käytöstä koskien viranhaltijoiden tekemiä päätöksiä. Vuonna 2021 otto-oikeutta käytettiin kunnanhallituksen kokouksessa 6.9.2021 (§ 206).

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta ja tuloksellisuuden arviointi

Kunnanhallitus antaa toimialoille vuosittain talousarvion täytäntöönpano-ohjeet, heti talousarvion hyväksymisen jälkeen.

Talousarvion määrärahat ja tuloerät on kohdistettu ko. toiminnasta vastaavalle toimielimelle. Jokaiselle määrärahalle on määrätty siitä vastaava toimielin, vastuualue ja tilivelvollinen viranhaltija. Toimielimet päättävät vuosittain mm. laskujen hyväksyjistä ja talousarvion muusta täytäntöönpanosta ja vastuista siltä osin kuin se hallintosäännöllä kuuluu toimielimen tehtäviin. Laskujen hyväksymismenettely on osa sisäistä valvontaa. Laskun asiataarkastuksen suorittaa aina eri henkilö kuin laskun hyväksyjä.

Kunnan taloudesta vastaavat tilivelvolliset toimielimet ja viranhaltijat raportoivat talousarvion ja taloudellisen kehityksen sekä toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta säännöllisesti. Kunnanhallitus on seurannut koko kunnan talouden kehitystä säännöllisesti tuloslaskelmatasolla. Kunnan verotulojen ja valtionosuuksien kehityksestä sekä asukasmäärästä ja työllisyystilanteesta on raportoitu kunnanhallitukselle kuukausittain. Valtuustolle on raportoitu kunnan talouden toteumasta ja tavoitteiden toteutumisesta neljännesvuosittain.

Valtionosuuspäätökset on käsitelty ao. lautakunnissa ja valtionosuuskokonaisuus kunnanhallituksessa. Käsittelyyn liittyvässä valmistelussa tarkistetaan valtionosuusperusteiden oikeellisuus.

Asiakasmaksujen tason ajanmukaisuus on käyty vuosittain läpi talousarvion täytäntöönpanoon liittyen. Jokainen toimiala vastaa vuoden aikana omien taksojensa ja maksujensa tason oikeellisuudesta. Tason tavoitteenmukaisuutta seurataan kuukausittain tulojen toteumaseurannalla ja vertailulla alueen muiden kuntien maksu-/taksatasoon.

Talouden kehitystä ja kunnan toimintaa seurataan säännöllisesti johtoryhmän kokouksissa. Johtoryhmätyöskentely on yksi sisäisen valvonnan keino. Johtoryhmän kokouksissa käydään läpi ajankohtaiset asiat sekä talouden ja strategian toteutumat. Toiminnallisiin epäkohtiin, ongelmiin ja haasteisiin tartutaan niiden tultua ilmi. Johtoryhmän säännöllisellä kokoontumisella varmistetaan kunnan johdon ja toimialojen sekä toimialojen välinen tiedonkulku ja yhteistyö. Muistio johtoryhmässä käsitellyistä asioista on saatettu kunnanhallitukselle tiedoksi ja viikoittain myös henkilökuntajakeluna sähköpostin ja intranetin kautta. Vuonna 2021 jokaisen kuukauden viimeisenä tiistaina kokoontui ydinjohtoryhmää laajempi ns. laajennettu johtoryhmä.

Sisäistä valvontaa suorittavien viranhaltijoiden on edellytetty kirjaavan toteuttamansa sisäisen valvonnan toimenpiteet ja tekemänsä havainnot kyseistä dokumentaatiota varten luotuun lomakkeeseen. Toimialojen johtajat ja esimiehet suorittavat sisäistä valvontaa omalla toimialallaan vastaavassa laajuudessa kuin suoritetaan kunnan keskushallinnon toimesta koko kuntaa koskien.

Valvontaa, ohjeistusta ja sen noudattamisen valvontaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia toteutetaan toimialakohtaisten johtoryhmien, erilaisten toimiala-/toimisto-, työpaikka- ja henkilöstöpalaverien sekä kehityskeskustelujen kautta.

Talouden seuranta varten toimialoilla on taloushallinnon järjestelmiin tarvitsemansa käyttöoikeudet, joiden avulla ne voivat jatkuvasti omaehtoisesti seurata haluamallaan tavalla ja tasolla kirjanpidon toteutumista.

Laskutusten oikeellisuuden tarkistamiseksi viralliset laskutuslistat on hyväksytetty tilivelvollisella, ellei käytettävissä ole muutoin varmistavaa asiakirjaa.

Henkilöstöhallinnon osalta esimiehet tarkistavat ja hyväksyvät palkkatapahtumat ja poissaolot käytössä olevan henkilöstöhallintojärjestelmän kautta.

Maa-aines- ja ympäristölupaehtojen noudattamisen valvontaa toteutetaan valvontasuunnitelmien avulla. Vakuuksia on seurattu luotujen seurantajärjestelmien mukaisesti.

Riskienhallinnan järjestäminen

Vuoden 2021 osalta koronapandemia varjosti edellisen vuoden tapaan kunnan toimintaa ja työntekijöiden työn sujuvuutta ja hallintaa lähes koko vuoden ajan. Koronatilannetta ja siihen liittyviä toimenpiteitä käsiteltiin kunnan johtoryhmässä viikoittain.

Henkilöstöä ja esimiehiä ohjattiin oikeanlaisiin henkilöstöhallinnon toimintatapoihin ja sopimustulkintoihin koulutuksien ja henkilökohtaisen ohjauksen avulla, niin Sarastian kuin henkilöstöpäällikön toimin.

Koronavirustilanteessa on hyödynnetty toimivia käytäntöjä toimielinten sähköisten kokousten järjestämisessä sekä kokousten ja muiden tilaisuuksien seuraamisessa etäyhteyksin.

Kunnan henkilöstöstä on arviolta kolmasosa eläköitymässä seuraavan kymmenen vuoden aikana. Kunnan toiminnan kannalta merkittävä ja jatkuvasti korostuva riski on ammattitaitoisen ja pätevän henkilöstön rekrytointi. Kunnalla on ollut tietyissä henkilöstöryhmissä erityisesti sosiaalialalla rekrytointivaikeuksia. Kesäkaudella 2021 kokeiltiin toistamiseen vanhuspalveluissa rekrytointilisän (500 €/kk) käyttöä. Rekrytointilisällä houkuteltiin hakijoita kotihoidon tehtäviin, joihin on ollut erityisen haastaavaa saada sijaishenkilöitä.

Kunnan talouden riskit liittyvät pääosin siihen, ettei kunta pysty ennen kaikkea ulkoisten tekijöiden vaikutuksesta ylläpitämään taloutensa tasapainoa suunnitellulla tavalla. Kunnan toiminnot toteutetaan hyvin niukoin resurssein ja kunnan talouden liikkumavara on pieni ja tasapaino herkkä. Yllättävät muutokset toiminnassa tai toimintaympäristössä saattavat vaikuttaa merkittävästi kunnan taloustasapainoon.

Kunnan merkittävin tulonlähde ovat verotulot, joiden kertymä riippuu voimakkaasti yleisestä talouskehityksestä ja työllisyystilanteesta. Myös valtionosuuksien vaikutus on kunnan talouden näkökulmasta suuri eikä kunnalla ole realistisia keinoja vaikuttaa niiden määrään. Verorahoituksen heikkeneminen ja negatiivinen väestönkehitys vaikuttavat kunnan tulojen vähenemiseen samaan aikaan, kun palveluita kohtaan esitetyt saatavuus- ja laatuvaatimukset lisääntyvät. Verotulojen väheneminen toteutui vuonna 2021 arvioitua suurempana.

Talouden kehitystä ja riskien olemassaoloa ja toteutumista seurataan jatkuvasti. Kunnan yleiseen kilpailukykyyn ja elinvoimaan kohdistuvat riskit liittyvät yleiseen talouskehitykseen, elinkeinoelämän tilanteeseen ja kustannustason muutoksiin.

Kunta on suojannut omaisuus- ja henkilöriskit vakuutuksin yleisesti käytössä olevia perusteita noudattaen. Vakuutusasioissa kunta käyttää edunvalvonnassa omaa meklaria. Vakuuttamiseen liittyvä riskienhallinnan ajantasaisuus on käyty läpi vuosittain meklarin kanssa pidetyssä neuvottelussa. Kunnan vakuutukset kilpailutettiin viimeksi vuonna 2014 ja vakuutukset tullaan kilpailuttamaan seuraavan kerran vuoden 2022 aikana.

Lopen kunnassa on useita tietojärjestelmiä, jotka sisältävät luottamuksellisia tietoja. Asianmukaisista suojauksista tietosuojan ja luottamuksellisten tietojen osalta huolehditaan henkilöstön jatkuvalla koulutuksella, teknisillä ICT-ratkaisuilla sekä sopimusteknisesti palveluntuottajien osalta. Tämä on pysyvä riski ja sitä hallinnoidaan yhteistyössä kunnan tietohallinnon ja toimialojen sekä palveluntuottajien toimesta.

Lopen kunnassa on perustettu tietosuojatyöryhmä, joka toimii myös tiedonhallinnan työryhmänä. Työryhmän tarkoitus on edistää tietosuojan toteutumista ja tiedonhallinnan muutoksia kunnassa. Kunnan tiedonhallinta- ja tietosuojaryhmä ei ole kokoontunut vuoden 2021 loppupuolella aikaisemman puheenjohtajan siirryttyä toiseen organisaatioon. Kunnan tiedonhallintaan liittyvät vastuut ovat lisääntyneet merkittävästi viimeisten vuosien aikana. Tiedonhallintaan, tietoturvaan ja tietosuojan toteutumiseen kunnassa tulisi kiinnittää merkittävästi enemmän huomiota.

Kunnan tietosuojavastaavalle tehtiin vuonna 2021 lukuisia kyselyjä sekä useita tietosuojailmoituksia epäilyistä tietosuojaloukkauksista, joista tietosuojavastaavalle tehtiin kaksi ilmoitusta. Tietosuojavastaavan toimistolta pyydettiin lisätietoja ja tarkistuksia vuonna 2018 tapahtuneesta tietosuojaloukkauksesta. Tapaus koski tilannetta, jossa sivistystoimen opetusverkon tallennuspaikkoihin oli tallennettu liikaa henkilötietoja.

Vuoden 2021 aikana toteutettiin aikaisemman seutuverkon eriyttäminen ja aikaisemmat riskit on saatu niiden osalta hallintaan.

Vuoden 2021 aikana Kyberturvallisuuskeskukselta on vastaanotettu useita toimenpiteitä vaatineita varoituksia erilaisista kriittisistä haavoittuvuuksista yleisesti käytössä olevissa laitteistoissa ja ohjelmistoissa. Varoituksiin on reagoitu viiveettä ja toteutettu suositellut tietoturvaluotojen toimenpiteet kunnan tietohallinnon toimesta.

Keväällä valtiovarainministeriön alainen tiedonhallintalautakunta lähetti pyynnön otteesta Lopen kunnan tiedonhallintamallista. Tiedonhallintamalli on edellytetty kunnilta vuodesta 2020. Lopen kunnan tiedonhallintamalli hyväksyttiin kunnanhallituksessa 14.6.2021. Ote valmistelussa olleesta mallista toimitettiin tiedonhallintalautakunnalle 28.5.2021.

Omaisuuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Ratkaisuvalta omaisuuden hankinnassa ja luovutuksessa on säännelty kunnan hallintosäännössä.

Omaisuuuden hankinnassa noudatetaan valtuuston hyväksymiä, julkisista hankinnoista annettuun lain-säädäntöön perustuvia hankintaohjeita sekä niitä täydentäviä kunnanhallituksen vuosittain talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa antamia ohjeita. Ohjeiden noudattamisesta ovat vastuussa kunnan toimivaltaiset toimielimet ja viranhaltijat. Kunta on mukana Sarastia Oy:n hankintapalveluiden toiminnassa. Yhtiön kautta voidaan osallistua yhteiskilpailutuksiin ja -hankintoihin.

Isommissa hankinnoissa pyritään aina mahdollisuuksien mukaan seutukuntakohtaiseen, Sarastia Oy:n tai KL-Kuntahankinnat Oy:n kautta tätäkin laajempaan keskitettyyn kilpailutukseen sekä kuntien kesken yhdenmukaisiin päätöksiin. Kunnan hankintatoimen vastuuhenkilönä toimi toimintakertomusvuonna talous- ja hallintojohtaja, joka tarvittaessa myös osallistui hankinnan valmisteluun ja päätöksentekoon asianomaisen toimialan vastuuhenkilön apuna.

Kunta hoiti oman hankintatoimensa vuoden 2021 aikana ilman, että suoritetuista hankinnoista olisi aiheutunut kuluneen vuoden aikana taloudellisia menetyksiä tai oikeudellisia haasteita.

Sopimustoiminta

Sarastia Oy on tuottanut kunnan talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut 1.1.2020 alkaen. Lopen kunnanhallitus päätti 14.12.2020 (§ 235) irtisanoa Sarastia Oy:n talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen palvelusopimuksen 12 kuukauden irtisanomisajalla. Sarastia Oy on hoitanut tilikauden 2021 tilinpäätöksen keväällä 2022. Lopen kunnanhallitus päätti 15.2.2021 (§ 20) hyväksyä Kuntien Hetapalvelut Oy:n tarjouksen talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen tuotannosta tilikaudesta 2022 alkaen. Talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmämuutosten käyttöönottoprojekti on ollut käynnissä vuoden 2021 ajan.

Kunnalle ei vuonna 2021 sopimustoiminnan kautta realisoitunut sellaisia negatiivisia seuraamuksia, joita ei jo sopimusta tehtäessä olisi voitu ennakoida.

Sopimusten täytäntöönpanoa toimialoittain on tuettu erilaisin toimintaohjein, joiden noudattamista on seurattu satunnaisotannoin. Näin varmistetaan, että käytännöt ovat kaikissa yksiköissä samanlaiset.

Sopimusten noudattamista on valvottu laskujen hyväksymisen yhteydessä ja satunnaisotannalla. Urakoiden toteutuksessa valvotaan sitä, että laskut perustuvat tehtyyn työhön ja toimenpiteeseen sekä sovittuun maksuerätaulukkaan.

Sopimusten noudattamisen valvonta kuuluu asianomaisen toimialan vastuuhenkilölle, jolle kuuluu myös sopimuserusteiden ajantasaisuuden seuranta. Sopimuksista on toimialakohtaisia luetteloita ja muita seurantaa helpottavia listauksia. Kunnalla ei ole yhtenäistä järjestelmää, jonka avulla sopimusseuranta voitaisiin systemaattisesti hoitaa, vaan toimialat ovat järjestäneet kukin oman seurannan. Sopimukset on kirjattu kunnan asiakirjojen hallintajärjestelmään. Yhtenäinen sopimustenseuranta asiakirjojen hallintajärjestelmän kautta otetaan käyttöön kevään 2022 aikana.

Sisäisen valvonnan toimenpiteitä ja huomioita vuodelta 2021

Talous- ja palkkahallinnon palvelujen tuottajan Sarastia Oy:n palvelujen sujuvuutta, prosessien toimivuutta ja riittävän laadun toteutumista on ollut tarpeen tarkastella sekä vuoden 2020 että 2021 aikana. Sarastia Oy:n kanssa voimassa oleva talous- ja henkilöstöhallinnon palvelusopimus on irtisanottu ja se päättyy 31.3.2022.

Kulttuuritoimen, liikuntatoimen ja nuorisotoimen osalta talousarvion toteutumista ja toiminnan eri osa-alueita tarkastellaan toimistopalaverissa noin kahden viikon välein. Talousarvion ja siinä olevien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan vapaa-aikalautakunnalle tiedoksi. Kulttuuri- ja vapaa-aikapääällikkö pitää päätösluetteloa tekemistään päätöksistä, jotka saatetaan vapaa-aikalautakunnalle tiedoksi. Varsinaisen henkilöstön kanssa käydään tulos- ja kehittämiskeskustelut kerran vuodessa. Matkalaskujen tarkistaminen tapahtuu laskun hyväksymisen yhteydessä. Sairauspoissaolojen seuranta on jatkuvaa.

Ympäristötoimen tehtäväalueella sisäisen valvonnan tavoitteet ja toimenpiteet toteutuivat suunnitellusti. Ympäristötoimen päätöksentekoa ja lupakäsittelyprosessia ohjaavat prosessikuvaukset. Maa-aineslupien voimassaoloa ja niihin liittyviä vakuuksia seurataan seurantajärjestelyjen avulla. Ympäristölupavalvontaa tehdään tehtäväalueen valvontasuunnitelman ja vuosittaisen valvontaohjelman mukaisesti.

Rakennusvalvonnan tehtäväalueella on lautakunnan toiminnan sisäistä valvontaa tehty voimassa olevan ohjeistuksen mukaisesti.

Sosiaalitoimessa maksutuloista on tehty kuukausittain tehtäväkohtainen seuranta ja määrärahojen käytöstä laajempi katsaus talouteen sekä ennuste ja kustannuspaikkakohtainen seurantataulukko, jotka on viety tiedoksi lautakunnalle. Määrärahojen toteuma on käyty esimiesten kanssa läpi kuukausittain. Henkilöstön poissaolojen seurannassa on hyödynnetty Populus-järjestelmän tuottamaa raportointia ja hälytystoimintaa.

Terveystieteiden osalta kuntayhtymien laskut toteutuvat 24 tasasuuruuden maksuerän hyväksymisenä, jonka yhteydessä toteutetaan sisäistä valvontaa. Lisäksi perusturvajohtaja osallistuu kunnanjohtajan kanssa Riihimäen moniammatilliseen terveydenhuollon asiantuntijatyöryhmään ja sairaanhoitopiiriin tilaajarekkaan kokouksiin, joissa seurataan tiukasti taloutta, rakenteita, palveluiden käyttöä ja seudullista optimaalista palveluverkkoa eri sote-palveluissa.

Sijaintikunnalla on valvontavastuu kunnan järjestämisvastuussa olevien palveluiden osalta. Valvontaviranomaisen on toteutettava yksityisten sosiaalipalvelujen valvontaa ensisijaisesti antamalla palvelujen tuottamisessa tarpeellista ohjausta ja neuvontaa palvelujen tuottajalle sekä seuraamalla toiminnan kehitystä yhteistyössä palvelujen tuottajan kanssa. Vuonna 2021 palveluntuottajia on ohjattu ja neuvottu niin ohjaus- ja valvontakäyntien yhteydessä kuin ilmoitusmenettelyjen yhteydessä.

Aikuisten ja vammaisten palveluissa on yksityisten ja omien yksiköiden valvontaan kiinnitetty huomiota sekä erityisesti asiakkaiden osallisuuteen, itsemääräämisoikeuteen ja oman mielipiteen kuulemiseen. Yksityisten palveluntuottajien osalta suunnitelmallista valvontaa on toteutettu vuonna 2021 lastensuojeluyksiköihin sekä ikäihmisten tehostetun palveluasumisen yksikköön.

Vanhusten palvelujen osalta on kotihoidossa lisätty palvelun läpinäkyvyyttä mobiili- ja toiminnanohjausjärjestelmän avulla. Järjestelmästä näkyy tarkasti, missä hoitaja on reaaliaikaisesti ja kuinka kauan hän on asiakaskäynnillä. Kirjaaminen tapahtuu myös pääsääntöisesti asiakkaan luona, mikä lisää palvelun luotettavuutta. Asumispalveluissa on oma valvontasuunnitelma. Lääkehoitosuunnitelma päivitetään vuosittain ja pelastussuunnitelma tarkastetaan joka toinen vuosi. Poikkeamailmoitukset käsitellään niin pian kuin mahdollista asianosaisten kanssa sekä asian luonteesta riippuen käsitellään asia osastopalaverissa/kuukausikokouksissa. Poikkeamat dokumentoidaan havainnoista riippuen sähköiseen asiakastietojärjestelmään ja/tai kunnan intranetistä saatavalle tai muulle sovitulle lomakkeelle.

Sivistystoimialan osalta sisäinen valvonta on suoritettu suunnitelman valvontakohteiden ja aikataulujen mukaisesti. Toimialaa ohjaa vahvasti lakien ja säädösten noudattaminen.

Varhaiskasvatukseen, esiopetukseen sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan tehtäväalueiden sisäisen valvonnan osalta merkittävää on ollut henkilöstöresurssien tarkoituksenmukainen kohdentaminen lakisääteisesti sekä lasten turvallisuus ja henkilöstön työssä jaksaminen huomioiden. Sisäisen valvonnan havaintona on, että tarkasta suunnittelusta ja vahvasta ennakoinnista huolimatta henkilöstöresursseja ei ollut mahdollista varmistaa tarvittavin määrin mm. pitkittyneestä sijaispulasta johtuen.

Alakoulujen, yläkoulun ja lukion osalta sisäistä valvontaa on tehty talouden ja toiminnan osalta. Talouden valvontaa tehdään seuraamalla kuukausittain talouden kehittymistä talousraporttien avulla. Tästä toiminnasta vastaa rehtori. Lisäksi koulun tilaamille opetusmateriaaleille on rehtori määrännyt etukäteen raamin. Toiminnan osalta rehtori seuraa, että oppitunteja pidetään lukujärjestysten mukaisesti ja rehtori vastaa oppilailta tullessiin palautuksiin henkilökunnan osalta. Rehtorin tekemien viranhaltijapäätösten lainmukaisuutta valvoo sivistysjohtaja.

Kirjaston käteiskassa lasketaan ja täsmäytetään päivittäin. Kirjastojärjestelmän loki-tiedostot tarkistetaan vuosittain satunnaisotantana. Kirjaston, kirjastoauton ja palvelupiste Rosamundan kassojen tarkastus toteutettiin joulukuussa 2021 tilanteesta. Tarkastuksissa ei havaittu huomautettavaa.

Teknisen toimen osalta sisäinen valvonta on suoritettu valvontasuunnitelman mukaisesti. Talouden kehitystä seurataan teknisessä hallinnossa kuukausitasolla tapahtuvalla toteutumaseurannalla. Sisäistä valvontaa suoritetaan jatkuvasti päivittäisessä toiminnan ohjauksessa ja johtamisessa mm. laskujen asiantarkastuksissa ja hyväksymisen yhteydessä sekä hankintoja tehtäessä. Materiaalihankinnoissa noudatettiin kunnan hankintaohjeistusta ja sen mukaisia, laskujen perusteiden, asiantarkastuksen ja hyväksymisen toimintaohjetta. Vuoden aikana ei havaittu omassa valvonnassa em. asioihin liittyviä epäselvyyksiä tai muita lisäselvittelyyn johtaneita asioita.

Tekninen toimi valvoo investointien toteuttamiseen liittyviä vakuuksia säännöllisesti neljännesvuosittain oman seurantajärjestelmänsä kautta. Hankkeista on laadittu urakkasopimukset, joissa on määritelty maksueräperusteet, vakuudet ja vakuutukset. Maksuerät suoritetaan vasta takautuvasti hyväksytyn työsuorituksen perusteella. Urakoitsijoiden julkisoikeudellisten velvoitteiden toteutumista seurataan myös säännöllisin väliajoin Luotettava Kumppani -palvelun kautta. Varaston seuranta tehdään vuoden aikana täsmäytysten avulla. Varaston inventaario tehtiin vuoden lopussa.

Kaavateiden kunnossapidon toteutusta kyetään valvomaan urakoitsijoiden koneisiin asennetuilla seurantalaitteistoilla. Kunnossapitolukusteisiin on asennettu ajoneuvon seuranta, jolla pystytään seuraamaan koneiden toimintaa reaaliaikaisesti. Päälysteyrakaisijan laskujen määräperusteet ja niiden kohdekohtaiset mittauspöytäkirjat tarkistusmitataan ennen laskujen asiantarkastusta ja hyväksyntää.

Teknisen toimen osalta sisäistä valvontaa toteutetaan muun muassa kiinteistöjen energiankulutukseen, katsastustoimiin ja ulkoalueiden tarkastukseen. Kunnan kiinteistöjen energian kulutusta seurataan kuukausittain. Katsastustoimenpiteet ja huollot suoritetaan määräaikoina Haahtela RES -huoltokirja-järjestelmää hyödyntäen. Säännölliset uimaranta- ja leikkipaikkatarkastukset tehtiin kertomusvuonna kerran kuukaudessa ja lisäksi Tukes suoritti oman tarkastuksen.

Palo- ja pelastustoimen osalta sisäistä valvontaa suoritetaan maksuosuuksien oikeellisuudessa, joka perustuu hyväksytyyn talousarvioon sekä palvelutasopäätökseen.

Ruokapalveluiden osalta sisäinen valvonta on suoritettu suunnitelman mukaisesti osana jokapäiväistä toimintaa. Ruokapalvelujen jokaisessa yksikössä noudatetaan samaa ruokalistaa, jonka pohjalta on tehty hankintasopimukset. Sopimusten noudattamista valvotaan laskujen hyväksymisen yhteydessä. Toimintaohjeet ovat muutoinkin kaikissa yksiköissä samanlaiset, niiden toteutumista seurataan mm. työvuoroluetteloista, laskuista ja talousarvion toteutumisesta.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Sisäinen valvonta on toteutunut sisäisen valvonnan ohjeita noudattaen. Valvontatoimenpiteitä on kirjattu kaikilla toimialoilla ja huomioita dokumentoitu sekä korjaustoimenpiteitä toteutettu. Sisäistä valvontaa tehdään normaalin johtamisen ja työn ohessa ilman, että sitä olisi erikseen dokumentoitu. Havaitut virheet on korjattu ja toimintaa ohjeistettu uudelleen tarvittavilta osin. Sisäistä valvontaa toteutetaan tarkoituksenmukaisella tavalla ja riittävässä laajuudessa.

1.3. KOKONAISTALouden TARKASTELU

1.3.1. TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2021 1000 €	2020 1000 €
Toimintatuotot	7 402	5 894
Valmistus omaan käyttöön	65	42
Toimintakulut	-52 202	-48 236
Toimintakate	-44 735	-42 300
Verotulot	32 150	29 989
Valtionosuudet	17 357	18 736
Rahoitustuotot ja -kulut		0
Korkotuotot	23	17
Muut rahoitustulot	16	10
Korkokulut	-265	-278
Muut rahoituskulut	-2	-8
Vuosikate	4 544	6 167
Poistot ja arvonalentumiset	-2 284	-4 043
Tilikauden tulos	2 260	2 124
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 260	2 124

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	14,2	12,2
Vuosikate/Poistot, %	199	153
Vuosikate, euroa/ asukas	583	785
Asukasmäärä	7 790	7 855

Tunnuslukujen laskentakaavat

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Vuosikate euroa/asukas

= Vuosikate / Asukasmäärä 31.12.

Toimintatuotot kasvoivat toimintakertomusvuonna 25,6 % edellisvuoteen verrattuna.

Myyntituloja toteutui 126 599 euroa enemmän kuin edellisenä vuotena.

Myyntituloissa suurimmat lisäykset olivat:

- Muut myyntituotot kasvoivat 273 403 euroa (486 775 euroa vuonna 2021, 213 372 euroa vuonna 2020), kasvu sisältää kotisairaanhoidon palvelun tuottamiseen liittyvät myyntituotot.
- Ateriapalveluiden myyntituotot laskivat 125 512 euroa (196 025 euroa vuonna 2021, 321 537 euroa vuonna 2020).

Tuet ja avustukset kasvoivat 988 293 euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Tuissa ja avustuksissa eniten kasvoi valtionavustukset 1 055 595 euroa (1 483 770 euroa vuonna 2021, 428 175 euroa vuonna 2020).

Maksutuottoja kertyi 260 387 euroa enemmän kuin edeltävänä vuonna. Maksutuotoissa kasvua eniten on ollut sosiaalitoimen maksuissa kuten hoitopäivämaksuissa 209 357 euroa (1 059 008 euroa vuonna 2021, 849 651 euroa vuonna 2020) ja muissa kodinhoitoapumaksuissa 196 798 euroa (321 847 euroa vuonna 2021, 125 049 euroa vuonna 2020) verrattuna edeltävään vuoteen. Muut sosiaalitoimen maksut laskivat 241 660 euroa (123 171 euroa vuonna 2021, 364 830 euroa vuonna 2020) edellisestä vuodesta.

Muiden toimintatuottojen kokonaiskertymä toteutui 132 739 euroa suurempana verrattuna edeltävään vuoteen. Muiden toimintatuottojen muutokseen vaikuttivat maa- ja vesialueiden luovutusvoittojen vuoden 2021 toteuma 283 861 euroa ja vuokratuottojen pienentyminen (852 434 euroa vuonna 2021, 927 009 euroa vuonna 2020).

Toimintakulut kasvoivat toimintakertomusvuonna 8,22 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Henkilöstökulut ovat kasvaneet 1 372 190 euroa (7,24 %) edellisvuodesta.

Euromääräisesti eniten kasvoivat palvelujen ostot, jotka kokonaisuutena kasvoivat 2 458 426 euroa (10,0 %) edelliseen vuoteen verrattuna.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat puolestaan kasvoivat 117 157 euroa (4,84 %) edellisvuodesta.

Tarkasteltaessa avustuksia kokonaisuutena pienenivät ne 53 175 euroa (-3,64 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Muut toimintakulut puolestaan kasvoivat 71 257 euroa (8,81 %) edellisvuodesta.

Toimintakate kasvoi 2 435 214 euroa (5,76 %) edellisvuoteen verrattuna.

Merkittävimpien rahoituslähteiden verotulojen ja valtionosuuksien kehittymistä on tarkasteltu edellä.

Vuosikate on 1 623 442 euroa (-26,32 %) edellisvuotta pienempi.

Poistot kirjattiin vuoden 2021 osalta valtuuston 9.11.2020 (§ 38) päättämän poistosuunnitelman mukaisesti. Vuoden 2021 toteutettujen poistojen toteuma oli 1 780 245 euroa (-44,05 %) pienempi kuin edeltävänä vuonna. Vuonna 2020 toteutettiin kunnanhallituksen (23.11.2020, § 211) hyväksymä poistojen korjaus ja lisäpoistot, mikä vaikutti merkittävästi vuoden 2020 poistojen toteumaan ja tilikauden 2020 tulokseen.

Asukasta kohti laskettuna vuosikate on 583 euroa ja tilikauden tulos on 290,10 euroa. Valtiokonttorin keräämien vuoden 2021 kuntien tilinpäätösarvioiden pohjalta Suomen Kuntaliiton tekemän analysoinnin mukaan asukasta kohti laskettu vuosikate oli vuonna 2021 kuntasektorilla keskimäärin 649 euroa.

Tuloslaskelman tunnusluvut paranivat edellisvuoteen verrattuna asukaslukuun suhteutettua vuosikatetta lukuun ottamatta. Vuosikate riitti selkeästi poistojen kattamiseen ja johti ylijäämäiseen tulokseen.

Tunnuslukutarkastelussa kuntatalous kokonaisuutena oli tuloksen muodostumisen osalta edellisvuotta hieman heikompi, mutta aikaisempiin vuosiin nähden parempi.

Lopen tilinpäätösten tunnusluvut ovat vuoden 2021 tilinpäätöksen ennakkotietoihin verrattuna keskiarvoa parempia.

1.3.2. RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2021 1000 €	2020 1000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 544	6 167
Tulorahoituksen korjauserät	-370	-191
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 437	-1 415
Rahoitusosuudet inv.menoihin	93	98
Käyttöomaisuuden myynnit	622	150
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 452	4 809
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennys	0	25
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 975	-3 225
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	1 000
Muut maksuvalmiuden muutokset	-388	891
Rahoituksen rahavirta	-3 363	-1 309
Rahavarojen muutos	89	3 500
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	6 370	6 281
Rahavarat 1.1.	6 281	2 781
	89	3 500

Laskelma osoittaa kertomusvuoden toiminnan rahavirran toteutuneen edelliseen vuoteen verrattuna matalampana, mutta rahavirtojen määrä on kuitenkin vakaa. Tuloslaskelmassa muihin toimintatuottoihin ja -kuluihin sisältyvä käyttöomaisuuden myynnin nettovoitto tai -tappio oikaistaan laskennasta tulo-rahoituksen korjauserissä.

Investointimenot olivat kertomusvuonna 21 659,18 euroa edellistä vuotta suuremmat.

Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin kertomusvuonna 2 975 000 euroa, joten pitkäaikaisten lainojen lainakanta väheni lyhennyksen verran.

Kunnalla on käytössä lyhytaikaista rahoitusta varten kuntatodistusohjelma, joka on ollut joustava väline maksuvalmiuden hoidossa. Sen avulla tapahtuva rahoitus oli koko kertomusvuoden ajan myös hyvin edullista ja kannattavaa matalien korkojen vuoksi.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	8 789	117
Investointien tulorahoitus, %	338,2	468,0
Laskennallinen lainanhoitokate	2,2	2,5
Kassan riittävyys, pv	40,9	43,2
Asukasmäärä	7 790	7 855

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen.

Rahavirran kertymä ei saisi muodostua pitempiaikaisesti negatiiviseksi.

Lopella tunnusluvun arvo kääntyi negatiiviseksi tilinpäätösvoosien 2015–2018 keskimääräistä raskaamman investointiohjelman toteuttamisen johdosta. Tunnusluku kääntyi jälleen positiiviseksi vuonna 2020.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$ (= Investointimenot - Rahoitusosuudet)

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Vuonna 2021 investointien tulorahoitusprosentti oli 338,2 %. Vastaava luku oli vuonna 2020 468,0 % ja vuonna 2019 159,0 %. Tunnusluku kertoo, että kunta pystyi selkeästi rahoittamaan investointeja kunnan omalla tulorahoituksella.

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennallinen lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan/konsernin omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useammalta vuodelta. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä, kun tunnusluku on 1–2 ja heikko, kun arvo jää alle yhden.

Vuonna 2021 lainanhoitokate oli 2,2, vuonna 2020 oli 2,5 ja vuonna 2019 lainanhoitokate oli 1,2. Tunnusluvun keskimääräinen arvo oli vuoden 2020 tilinpäätöksissä kaikissa kunnissa 2,0.

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} \cdot \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta

Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta

Investointimenot

Antolainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

Kunnan maksuvalmius parani vuonna 2020 aikaisempiin vuosiin verrattuna. Myös vuoden 2021 aikana maksuvalmius pysyi hyvällä tasolla. Maksuvalmius on ollut kireä koko 2000-luvun. Maksuvalmiuden tasoittamiseen käytetään lyhytaikaista lainaa, johon tarkoitukseen kunnalla on ns. kuntatodistusohjelma Kuntarahoitus Oyj:n kanssa. Näin ulkopuolisen rahoituksen määrä on myös kyetty mitoittamaan kulloisenkin tarpeen mukaiseksi, kuten kassan riittävyyttä kuvaava tunnuslukukin osoittaa.

1.3.3. TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2021 1000 €	2020 1000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	48 528	49 795
I Aineettomat hyödykkeet	1 786	1 639
1. Aineettomat oikeudet	30	45
2. Tietokoneohjelmistot	0	0
3. Muut pitkävaikutteiset menot	1 755	1 594
II Aineelliset hyödykkeet	37 578	38 990
1. Maa- ja vesialueet	6 197	6 504
2. Rakennukset	23 410	24 330
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 906	7 748
4. Koneet ja kalusto	286	241
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	780	166
III Sijoitukset	9 164	9 166
1. Osakkeet ja osuudet	8 760	8 762
4. Muut saamiset	404	404
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	32	32
2. Lahjoitusrahastojen varat	32	32
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 610	8 195
I Vaihto-omaisuus	104	101
1. Aineet ja tarvikkeet	104	101
II Saamiset	2 136	1 812
Lyhytaikaiset saamiset	2 136	1 812
1. Myyntisaamiset	948	919
2. Lainasaamiset	14	6
3. Muut saamiset	312	395
4. Siirtosaamiset	863	493
IV Rahat ja pankkisaamiset	6 370	6 281
VASTAAVAA YHTEENSÄ	57 169	58 021
VASTATTAVAA	2021 1 000 €	2020 1 000 €
A OMA PÄÄOMA	34 177	31 917
I Peruspääoma	16 023	16 023
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	15 894	13 770
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	2 260	2 124
C PAKOLLISET VARAUKSET	0	75
2. Muut pakolliset varaukset	0	75
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	299	311
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	299	311
E VIERAS PÄÄOMA	22 693	25 718
I Pitkäaikainen	10 754	13 424
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 397	12 122
7. Muut velat	1 357	1 302
II Lyhytaikainen	11 939	12 294
1. Joukkovelkakirjalainat	3 500	3 500
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 725	2 975
5. Saadut ennakot	55	75
6. Ostovelat	2 244	2 411
7. Muut velat	577	505
8. Siirtovelat	2 838	2 827
VASTATTAVAAYHTEENSÄ	57 169	58 021
TASEEN TUNNUSLUVUT:		
Omavaraisuusaste, %	59,8	55,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	39,8	46,9
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	39,8	46,9
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000€	18 154	15 894
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	2 330	2 023
Lainakanta 31.12., 1 000€	15 622	18 597
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 005	2 368
Lainat ja vastuut, 31.12., 1 000 €	15 968	18 797
Lainat ja vastuut, €/asukas	2 050	2 393
Lainasaamiset, 1 000€	0	0
Asukasmäärä	7 790	7 855

Tase on kunnan ja vesilaitoksen yhteinen.

Toimeksiantojen varoissa lahjoitusrahastojen erityiskatteet koostuvat koulujen stipendi- ja opinto-rahastoista.

Vaihtuvissa vastaavissa vaihto-omaisuuteen sisältyvät aineet ja tarvikkeet koostuu keskushallinnon posti-kuorivarastosta sekä teknisen lautakunnan tarvike- ja halkovarastosta.

Lyhytaikainen lainasaaminen on kunnanhallituksen 6.9.2021 (§ 209) myöntämä laina Lopen Syrjä-seura ry:lle. Muut saamiset ovat kertomusvuoteen kohdistuvia käyttötalouden valtionosuussaamisia ja alv-saamisia.

Tilikauden ylijäämä 2 259 789 euroa siirretään taseen Edellisten kausien yli-/alijäämä -tilille.

Taserakenteen kannalta merkittävää on vieraan pääoman määrä. Pitkäaikaisen vieraan pääoman määrä on pienentynyt. Vieraan pääoman määrä sisältää kunnalla tilinpäätösajankohtana maksuvalmiuden turvaamiseksi olleen Kuntatodistusohjelmaan perustuvan 3,5 miljoonan euron tilapäislainan.

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona pidetään 70 %. Jos omavaraisuusaste jää alle 50 %, merkitsee se suurta velkarasitetta.

Vuonna 2021 Lopen kunnan omavaraisuusaste oli 59,8 %, kun se edellisenä vuotena oli 55,1 %. Vuoden 2020 tilinpäätöksissä omavaraisuusasteen tunnusluku oli keskimäärin kaikissa kunnissa 58,0 %.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot} (= \text{Toimintatuotot} + \text{Verotulot} + \text{Käyttötalouden valtionosuudet})$

Tunnusluku kertoo, kuinka suuri osa kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmin kunta selviytyy omalla tulorahoituksella velan takaisinmaksusta. Luokittelun mukaan tunnusluvun arvo on hyvä silloin, kun se on alle 33 % ja tyydyttävä, kun se on välillä 33–60 %.

Kertomusvuonna tunnusluvun arvo oli 39,8 %, kun edellisenä vuotena se oli 46,9 %.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, tai paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Tunnusluvun osalta tilanne on kunnassa parantunut merkittävästi vuoden 2009 jälkeen, jolloin se oli vain 197 euroa / asukas. Kertomusvuonna tunnusluvun arvo oli 2 330 euroa / asukas, kun edellisenä vuotena se oli 2 023 euroa / asukas.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Kertomusvuonna tunnusluvun arvo oli 2 005 euroa / asukas, kun edellisenä vuotena se oli 2 368 euroa / asukas. Kuntien vuoden 2020 tilinpäätösarvioiden mukaan kaikkien kuntien keskimääräinen lainakanta asukasta kohti oli 3 458 euroa. Loppi on vuodesta 2012 alkaen ollut tällä mittarilla kuntien keskiarvoa vähemmän velkaantunut.

Tunnusluvut kertovat, että kunnan talous kehittyi kertomusvuonna ylijäämääseen suuntaan.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)+ Vuokravastuut

Kertomusvuonna tunnusluvun arvo oli 2 050 euroa / asukas, kun edellisenä vuotena se oli 2 393 euroa / asukas.

Kriisikunnan kriteereistä Lopella toteutui yksi vuonna 2021:

- Kunnan tuloveroprosentti (Lopella 21,5) oli yli 0,5 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskiarvo 20,02.

1.3.4. KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT

TULOT	1000 €	MENOT	1000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	7 402	Toimintakulut	52 202
Verotulot	32 150	- Valmistus omaan käyttöön	-65
Valtionosuudet	17 357		
Korkotuotot	23	Korkokulut	265
Muut rahoitustuotot	16	Muut rahoituskulut	2
Tulorahoituksen korjauserät		Tulorahoituksen korjauserät	
- Pysyvien vastaavien		Pakollisten varausten muutos	
hyödykkeiden luovutusvoitot	-301	- Pakollisten varausten lis. (+), väh. (-)	75
		- Pysyvien vastaavien	-6
		hyödykkeiden luovutustappiot	
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	93		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	622	Investointimenot	1 437
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2 975
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	17 500	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	17 500
Kokonaistulot yhteensä	74 862	Kokonaismenot yhteensä	74 385
Kokonaistulot - Kokonaismenot	477		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-388		
Rahavarojen muutos	89		
Rahavarojen muutos - Muut maksuvalmiuden muutokset	477		

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa taseyksikkö on yhdistelty.

Kokonaistulot ja -menot sisältävät laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

1.4. KONSERNITILINPÄÄTÖS

Kuntalain mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

1.4.1. KONSERNIRAKENNE JA TOIMINNAN OHJAUS

Konsernitilinpäätökseen yhdistellään konserniyhteisöjen tilinpäätökset ja niiden kuntayhtymien tilinpäätökset, joissa kunta on jäsenenä. Lisäksi konsernitilinpäätökseen yhdistellään konserniyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta.

Konsernitilinpäätökseen yhdistettävään Lopen kuntakonserniin kuuluu kaksi tytäryhtiötä, neljä kuntayhtymää ja kolme osakkuusyhteisöä.

Tytäryhteisöt, jotka on yhdistelty konsernitilinpäätökseen:

- Lopen Vuokratalot Oy
- Lopen Vanhustentalot Oy

Kuntayhtymät, yhdistelty konsernitilinpäätökseen omistusosuuden mukaisessa suhteessa:

- Riihimäen seudun terveystalokuntayhtymä
- Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
- Eteva kuntayhtymä
- Hämeen Maakuntaliitto kuntayhtymä

Osakkuusyhteisöt, jotka on yhdistelty konsernitilinpäätökseen:

- Kiinteistö Oy Lopen Terveystalo Lopenpaja
- Kiinteistö Oy Läyliäisten Palveluasema
- Asunto Oy Lopen Kentänkulma

Kunnan konserniohjeiden mukaan kunnanhallitus nimeää edustajat tytäryhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin päättäviin toimielimiin. Tytäryhteisöjen yleistä tilannetta ja kehitysnäkymiä seurataan konsernineuvotteluissa sekä tarkoituksenmukaisin yhteydenpidoin yhteisöjen johdon kanssa.

Lopen kuntakonsernissa ei tapahtunut muutoksia vuoden 2021 aikana. Kuntakonsernissa ei ole nähtävissä muita muutoksia kuin 1.1.2023 toimintansa aloittavan hyvinvointialueen käynnistymisen vaikutuksesta tapahtuvat muutokset terveydenhuollon kuntayhtymissä.

1.4.2. SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Konserniyhteisöjen yhtiökokousedustajat ja hallitusten jäsenet on pääsääntöisesti valittu kunnanhallituksen, valtuutettujen tai johtavien viranhaltijoiden keskuudesta. Kunnanjohtaja on kunnan yhtenä yhtiökokousedustajana tytäryhtiöissä. Näin on yhteydenpito ja tiedonkulku kunnan johdon ja yhtiöiden välillä luotu kiinteäksi.

Tytäryhtiöiden osalta konsernivalvontaa tapahtuu myös tilintarkastuksen myötä, joka on molemmissa järjestetty kunnan tilintarkastusyhteisön kautta.

Kunnanhallituksen hyväksymien konserniohjeiden mukaisesti konsernijohtoon tulisi käydä vuosittain konsernineuvottelut kunnan tytäryhtiöiden kanssa. Tytäryhtiöiden kanssa on käyty konsernineuvottelut tavoitteista vuonna 2021 ja yhteydenpito on ollut muiltakin osin tiivistä. Kertomusvuoden aikana on konserniasiantuntijoita ja kunnanjohtaja osallistunut Lopen Vuokratalot Oy:n hallituksen kokouksiin.

Osana kuntayhtymien toiminnan seuraamista ja valvontaa niiden pöytäkirjat kierrätetään asianomaisen hallinnonalan vastuullisella viranhaltijalla, minkä jälkeen ne on saatettu kunnanhallitukselle tiedoksi. Samaten tytäryhtiöt on velvoitettu toimittamaan hallituksensa pöytäkirjat tiedoksi kunnanhallitukselle. Näin on varmistettu, että asianomaisilla on tarvittava tietoisuus konserniyhteisöissä vireillä olevista asioista ja kunnan edunvalvonta näin on mahdollista.

Tytäryhtiöiden päätöksenteossa ei ole kertomusvuonna todettu tehtyjen omistajapoliittisten linjausten vastaista menettelyä.

1.4.3. KONSERNITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Seuraavassa on tarkasteltu tytäryhtiöille kunnan vuoden 2021 talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Lopen Vuokratalot Oy

Toiminnalliset tavoitteet	Arviointimenetelmä / mittari
1. Yhtiö toimii taloudellisesti, tehokkaasti ja siten, että omaisuudesta huolehditaan	Peruskorjausten suunnittelu seuraaville 10 vuodelle ja ohjelman toteuttaminen. Korjausten yhteydessä pyritään mahdollisuuksien mukaan käyttämään paikkakuntalaisia yrityksiä kohtuullisella hintatasolla. Suunnitelmallinen korjaustoiminta. Aktiivinen hallitustyöskentely. Asukastoiminta pyritään saamaan paremmin toimivaksi.
2. Vuokrasaatavien määrän pienentäminen ja vuokrarästien saaminen hallintaan	Vuokrasaatavien määrä vuodenvaihteessa alle 30 000 euroa. Perinnän tehostaminen. Maksusuunnitelmat.
3. Asuntojen käytettävyyden ja käyttöasteen parantaminen	Asuntojen käyttöastetavoite on 95 %.
4. Toimintasuunnitelman laatiminen vuodelle 2021	Toimintasuunnitelmassa pysyminen.

Toteutuma 1

Lopen Vuokratalot Oy on tehnyt korjaussuunnitelman ja vuosittain sitä päivitetään ja päätetään kyseisen vuoden peruskorjauksiin kohdistuvat korjaukset. Suunnitelmallisia peruskorjauksia ei ole pystytty taloudellisen tilanteen vuoksi toteuttamaan. Vuodelle 2022 on varattu noin 300 000 euroa peruskorjauksiin ja hankkeiden kilpailutus on käynnistetty. Yhtenä osana kilpailutuksessa on paikkakuntalaisuus, mutta tarjouksia saadaan erittäin vähän paikkakuntalaisilta. Paikkakuntalaiset yritykset tarjoavat työtä tuntitöinä, koska se on yritykselle riskittömämpi vaihtoehto.

Yhtiön taloudellinen tilanne on tällä hetkellä vakaa. Haasteena on kallistuneet energiahinnat, jotka aiheuttavat lämmityskustannusten nousua öljylämmitteisissä yhtiöissä. Hallitus seuraa tarkasti tilannetta ja katsoo, mitä korjaushankkeita pystytään toteuttamaan, koska budjetin ylitykset energiamaksujen kohdalla joudutaan kattamaan suoraan korjausmenoista. Lopen Vuokratalot Oy:n hallitus on aktiivinen ja hallitus miettinyt erilaisia vaihtoehtoja korjausten järjeistämisen suhteen. Taloutta hallitus tarkastelee kokouksissa.

Asukastoimikunnan toiminta on passiivista ja sitä pyritään saamaan paremmin toimivaksi.

Toteutuma 2

Tilikauden 2021 vuokrasaatavien määrä on lyhytaikaisissa saatavissa 24 466,52 euroa.

Yhtiö on tehostanut vuokrien ulkoista ja omaa perintää. Vuokrien perintätoimet ovat olleet toimivia ja työtä jatketaan perintätoimiston kanssa aktiivisesti. Maksusuunnitelmia tehdään tarpeiden mukaisesti ja tarvittaessa toteutetaan vuokrasopimuksen purku ja häätötoimet.

Luottotappioihin kirjattiin päättyneeltä tilikaudelta epävarmoja saatavia 9 852,38 euroa. Epävarmat saatavat ovat ulosotossa perinnässä.

Toteutuma 3

Yhtiön käyttöastetavoite on pystytty pitämään hyvänä, yli 95 prosentin. Hyvä yhteistyö Lopen kunnan asuntosihteerin kanssa asukasvalintojen osalta on tuottanut hyvää tulosta ja käyttöaste on vuoden 2021 lopussa 97,2 %.

Toteutuma 4

Peruskorjauksia on tehty kassavaroin ja peruskorjauksia pyritään tekemään vuosittain. Haasteena on ollut pysyä toimintasuunnitelmassa varsinkin korjausten ja peruskorjausten suhteen. Yllättävät ylläpito-korjaukset menevät peruskorjauksien edelle ja tämä lykkää suunnitelman mukaisten korjausten toteuttamista. Tällä hetkellä energian hinnan nousu on haaste yhtiön taloudelle ja tämä osaltaan vaikuttaa suunnitelman toteuttamiseen.

Vuoden 2021 toimintasuunnitelma oli kuntavaalien vuoksi aikaisempaa kevyempi. Vaalit siirtyivät kesään ja tämä myös viivästytti yhtiön hallituksen muodostumista. Hallituksessa ei ollut käsittelyssä isojen korjausten toteuttamisia.

Lopen Vanhustentalot Oy

Toiminnalliset tavoitteet	Arviointimenetelmä / mittari
1. Yhtiön talous pidetään kunnossa	Talousarvio laaditaan niin, ettei vuokratasoon tule korotuspaineita. Tasapainoinen tilinpäätös vuonna 2021. Kiinteistöjä ylläpidetään suunnitellusti niin, että omaisuus pidetään kunnossa.
2. Täyttöasteen pitäminen korkeana	Asuntojen käyttöaste pidetään vähintään vuoden 2020 tasolla, yli 95 % käyttökuntoisista asunnoista.
3. Hyvä asukasturvallisuus	Hyväksyttyä turvallisuussuunnitelmaa ylläpidetään ja siihen liittyvästä ohjeistuksesta huolehditaan. Turvallisuutta parantavia toimenpiteitä toteutetaan resurssien puitteissa. Nykytekniikoita hyödynnetään.
4. Toimintasuunnitelman laatiminen	Laajakaistayhteyksien hyödyntäminen toiminnassa: huoneistokohtaiset yhteydet toteutetaan vuoden 2021 aikana. Perusturvatoimen, Lopen Vuokratalot Oy:n ja yhtiön kesken käydään kolmikantaneuvottelut, joissa määritellään uusien, Lopen Vuokratalot Oy:ltä välivuokrattavien asuntojen määrä, laatu ja aikataulutus.

Toteutuma 1

Vuokrataso on ollut sama vuodesta 2011 lähtien. Vuoden 2021 tilinpäätös on tasapainoinen.

Kiinteistöjä on ylläpidetty korjaamalla ja remontoimalla.

Toteutuma 2

Asuntojen käyttöaste vuonna 2021 oli 91,2 % johtuen isojen remonttien aiheuttamasta tyhjäkäynnistä sekä siitä, että itsenäiseen asumiseen kykeneviä asiakkaita ei asunnonhakijoina ollut.

Toteutuma 3

Asumisturvallisuuteen panostetaan kaikessa suunnittelussa ja päätöksenteossa.

Remontoidut asunnot varustettiin uusimmilla tekniikoilla.

Toteutuma 4

Koska valokuituyhtiö ei ole vetänyt vielä kuitua talojakamoihin, ei myöskään huoneistokohtaisia laajakaistayhteyksiä ole lähdetty luomaan.

Kolmikantaneuvottelut on käyty toimintavuoden aikana kaksi kertaa.

1.4.4. KONSERNILASKELMAT

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2021 1 000 €	2020 1 000 €
Toimintatuotot	28 868	26 033
Myyntituotot	20 994	20 278
Maksutuotot	2 817	2 512
Tuet ja avustukset	3 060	1 148
Muut toimintatuotot	1 931	2 053
Valmistus omaan käyttöön	65	42
	28 868	26 033
Toimintakulut	-72 062	-66 879
Palkat ja palkkiot	-24 445	-22 953
Henkilösivukulut	0	0
Eläkekulut	-5 039	-4 809
Muut henkilösivukulut	-1 010	-760
Henkilöstökulut yhteensä	-30 494	-28 522
Palvelujen ostot	-33 070	-30 077
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 004	-4 733
Avustukset	-1 407	-1 472
Vuokrakulut	-727	-648
Muut toimintakulut	-1 424	-1 470
	-72 127	-66 922
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappi	-40	-50
TOIMINTAKATE	-43 299	-40 939
Verotulot	32 125	29 963
Valtionosuudet	17 357	18 736
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	19	13
Muut rahoitustuotot	194	56
Korkokulut	-326	-342
Muut rahoituskulut	-3	-9
	-116	-283
VUOSIKATE	6 066	7 478
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 493	-5 147
Arvonalentumiset	-23	-86
	-3 516	-5 233
TILIKAUDEN TULOS	2 551	2 245
Tilinpäätössiirot	-0	2
Tilikauden verot	0	0
Laskennalliset verot	2	-6
Vähennistöosuudet	-0	-0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	2 552	2 240
TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut %	40	39
Vuosikate/Poistot %	173	143
Vuosikate, €/asukas	779	952
Asukasmäärä	7 790	7 855

Konsernin tulos oli edellisvuotta parempi. Tähän vaikutti kunnan oman tilinpäätöksen tulos. Konserniyhteisöt tekivät pääosin hyvän tilinpäätöksen. Vuosikate oli 1 411 276 euroa matalampi kuin vuonna 2020.

Molemmat kunnan tytäryhtiöt tekivät kertomusvuonna ylijäämäiset tilinpäätökset; Lopen Vuokratalot Oy:n tilinpäätös oli ylijäämäinen 327 623,39 euroa ja Lopen Vanhustentalot Oy:n tilinpäätös oli 44,88 euroa ylijäämäinen.

Kaikkiaan Lopen kuntakonsernin yhteisöjen tulos muodostui 2 552 435 euroa ylijäämäiseksi. Edellisvuonna ylijäämä oli 2 240 246 euroa.

Konsernituloslaskelman tunnusluvut vahvistuivat edellisvuodesta asukaslukuun suhteutettua vuosikatetta lukuun ottamatta. Vuosikate riitti poistojen kattamiseen.

Kuluvan tarkasteluvuoden aikana vuosikate euroa/asukas oli 779 euroa ja edellisenä vuotena 952 euroa. Vastaava tunnusluku vuoden 2020 tilinpäätöstietojen mukaan oli koko maassa 740 euroa.

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2021 1 000 €	2020 1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	60 666	7 478
Tilkauden verot	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-333	-164
	60 333	7 314
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 948	-2 697
Rahoitusosuudet investointimenoihin	94	177
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	647	325
	-3 207	-2 194
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	2 527	5 120
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		
Antolainasaamisten vähennys	4	4
	4	4
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 538	1 128
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 955	-2 872
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-282	-342
	-1 698	-2 086
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-320	472
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-5	125
Vaihto-omaisuuden muutos	28	-36
Saamisten muutos	-525	-966
Korottomien velkojen muutos	183	1 350
	-320	472
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-2 013	-1 609
Rahavarojen muutos	513	3 511
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	9 343	8 830
Rahavarat 1.1.	8 830	5 319
	513	3 511
TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirta		
5 vuodelta, 1000€	1 470,9	4 064,3
Investointien tulorahoitus %	1 574,2	296,8
Laskennallinen lainanhoitokate	19,6	2,3
Kassan riittävyys pv	42,5	44,3

Konsernitasolla investointimenot kasvoivat kertomusvuonna 1 251 058 euroa verrattuna edelliseen vuoteen.

Konserniyhteisöistä uutta pitkäaikaista lainaa otti Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri ja Eteva kuntayhtymä. Konserniyhtiössä lainamäärä pieneni kokonaisuudessaan kertomusvuoden aikana.

Tunnuslukujen osalta toiminnan ja investointien rahavirta tilinpäätösvoiton ja viiden edellisen vuoden kertymän mukaan laskettuna on ollut useamman vuoden konsernitasolla negatiivinen. Rahavirran kertymä ei saisi muodostua pidempiaikaisesti negatiiviseksi. Arvo kääntyi vuonna 2020 positiiviseksi ja on positiivinen myös vuonna 2021.

Konsernitasolla investointien tulorahoitusprosentti oli 1 574 %. Tunnusluku kertoo, että kuntakonserni pystyi selkeästi rahoittamaan investointeja omalla tulorahoituksellaan.

Konsernitasolla lainanhoitokate oli 19,6 % vuonna 2021, kun edellisvuotena se oli 2,3 %. Vuoden 2020 tilinpäätöksissä tunnusluvun arvo oli kaikissa kunnissa 2,0 %.

Kokonaistarkasteluna tunnusluvut osoittavat kuntakonsernin rahoituksellisen aseman vahvistuneen.

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2021 1 000 €	2020 1 000 €	VASTATTAVAA	2021 1 000 €	2020 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat oikeudet			Peruspääoma	16 023	16 023
Aineettomat oikeudet	232	201	Yhdistysten ja säätiöiden ppo:n s	-	-
Muut pitkävaikutteiset menot	1 761	1 600	Arvonkorotusrahas	-	-
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	0	0	Muut omat rahastot	15	15
	1 993	1 801	Edellisten tilikausien ylijäämä (al	16 077	13 837
Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 552	2 240
Maa- ja vesialueet	6 710	6 975		34 668	32 115
Rakennukset	34 374	36 036			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 019	7 874	VÄHEMMISTÖOSUUKSET	7	6
Koneet ja kalusto	783	810			
Muut aineelliset hyödykkeet	1	1	PAKOLLISET VARAUKSET	-	-
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hank	4 624	2 027	Muut pakolliset varaukset	425	505
	53 510	53 723			
Sijoitukset			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMA	-	-
Osakkeet ja osuudet	2 846	2 882	Valtion toimeksiannot	76	47
Muut lainasaamiset	26	30	Lahjoitusrahastojen pääomat	316	325
Muut saamiset	20	20	Muut toimeksiantojen pääomat	5	8
	2 892	2 932		397	380
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			VIERAS PÄÄOMA	-	-
Valtion toimeksiannot	36	36	Pitkäaikainen	-	-
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	32	32	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaito	18 535	19 542
Muut toimeksiantojen varat	30	8	Lainat julkisyhteisöiltä	42	58
	98	76	Liittymismaksut ja muut velat	1 357	1 302
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Laskennalliset verovelat	47	50
Vaihto-omaisuus				19 981	20 953
Aineet ja tarvikkeet	184	211	Lyhytaikainen		
Valmiit tuotteet	0	1	Joukkovelkakirjalainat	3 500	3 782
Muu vaihto-omaisuus	1	1	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaito	3 544	3 937
	185	213	Lainat julkisyhteisöiltä	16	16
Saamiset			Saadut ennakot	113	139
Pitkäaikaiset saamiset			Ostovelat	3 711	3 692
Lainasaamiset	0	0	Liittymismaksut ja muut velat	872	801
Muut saamiset	96	106	Siirtovelat	4 500	4 437
	96	106	Laskennalliset verovelat	-	-
Lyhytaikaiset saamiset				16 256	16 803
Myyntisaamiset	1 548	1 751		36 237	37 755
Lainasaamiset	14	6			
Muut saamiset	647	638	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	71 734	70 761
Siirtosaamiset	1 407	686	TASEEN TUNNUSLUVUT		
	3 617	3 081	Omavaraisuusaste %	48	45
	3 713	3 187	Suhteellinen velkaantuneisuus %	47	51
Rahoitusarvopaperit			Kertynyt yli+/alijäämä, 1 000 €	18 629	16 077
Osakkeet ja osuudet	0	0	Kertynyt yli+/alijäämä, €/asukas	2 391	2 047
Rahat ja pankkisaamiset	9 342	8 829	Konsernin lainat €/asukas	3 291	3 480
VASTAAVAA YHTEENSÄ	71 734	70 761	Konsernin lainakanta 31.12. , 1 000 €	25 637	27 335
			Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	29 595 325	30 228 798
			Lainat ja vuokravastuut, €/asuka:	3 799	3 848
			Konsernin lainasaamiset 31.12.,1	26	30
			Kunnan asukasmäärä	7 790	7 855

Kuntakonsernin rahojen ja pankkisaamisten määrä kasvoi noin 0,5 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Tunnusluvut osoittavat, että Lopen kuntakonsernin taserakenne parani kertomusvuonna tunnusluvuilla mitattuna.

Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona pidetään konsernitaseella 40 %. Alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta. Lopen kuntakonserni on saavuttanut melko hyvän tavoitetason omavaraisuusaste-prosentin ollessa 48 %. Vertailuna todettakoon, että vuoden 2021 tilinpäätöksissä konsernin omavaraisuusaste oli kaikissa kunnissa keskimäärin 42,1 %.

Suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluku kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluku on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi konsernien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, arvostus tai poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta omalla tulorahoituksella. Lopen kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuusprosentti oli 47 %. Vuoden 2020 tilinpäätöksissä tunnusluvun arvo oli kaikissa kunnissa keskimäärin 84,3 %, joten siihen nähden kuntakonsernin tilanne oli keskimääräistä parempi.

Kertyneen ylijäämän tunnusluku kuvaa konsernin liikkumavaraa tulevia vuosia varten. Lopen kuntakonsernin tunnusluku vuonna 2021 oli 2 391 euroa / asukas, kun edellisenä vuotena se oli 2 047 euroa / asukas. Tunnusluvun keskiarvo oli vuoden 2020 tilinpäätöksissä koko maan kuntakonsernien osalta 2 670 euroa / asukas.

Konsernin lainakanta tarkastelee korollista vierasta pääomaa. Vuoden 2021 tilinpäätöksessä konsernin lainamäärä oli 3 291 euroa / asukas. Se oli alempi kuin koko maan vuoden 2020 tilinpäätöksissä, joissa kuntakonsernien lainamäärä oli keskimäärin 7 480 euroa / asukas.

Tunnuslukutarkastelussa konsernin lainasaamisilla tarkoitetaan sijoituksiin merkittyjä joukkovelkakirja- ja muita lainasaamisia.

2. LOPEN KUNNAN STRATEGIA 2018–2023

Strategiset tavoitteet 2018–2023

Parempaa arkea

- Monipuolista, kohtuuhintaista asumista
- Turvallinen ja yhteisöllinen elinympäristö
- Tarpeita vastaava julkinen infrastruktuuri
- Laadukkaat, nykyaikaiset varhaiskasvatuspalvelut
- Laadukkaat ja inhimilliset vanhuspalvelut
- Hyvin toimivat perusterveydenhuollon palvelut
- Monipuoliset koulut ja lukio (kyläkoulut, monipuoliset taajamakoulut)
- Julkisen liikenteen kehittäminen
- Etätyömahdollisuudet
- Päätösten vaikutusten arviointi

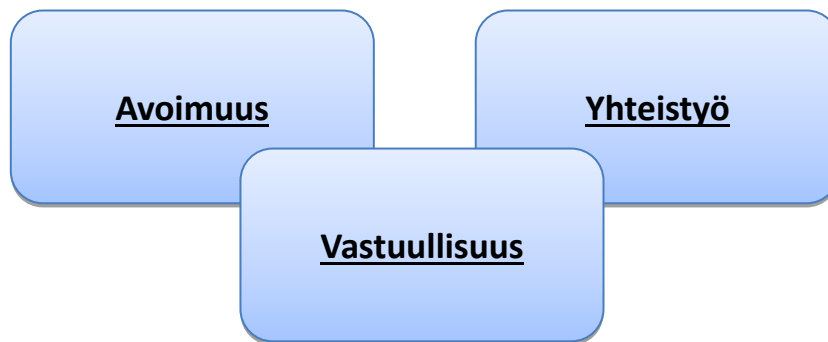
Virkistävää vapaa-aikaa

- Hyvät liikuntamahdollisuudet
- Upea luonto monipuoliseen liikkumiseen, metsästykseen, marjastukseen yms.
- Edullista harrastustoimintaa
- Laadukas kansalaisopistotoiminta
- Monipuolinen kulttuuritarjonta
- Yhteisöllinen kirjasto
- Runsas tapahtumatarjonta
- Päätösten vaikutusten arviointi

Vireä ja mahdollistava elinkeinoelämä

- Yrittämistä ja yrittäjyyttä tukeva toimintakulttuuri
- Monipuolinen elinkeinorakenne
- Työllistävä maaseutu
- Etätyölle hyvät edellytykset
- Matkailu
- Aktiivinen työllistäminen
- Päätösten vaikutusten arviointi

Arvot

Luonnollisesti Lopella

- Luonto on osa loppilaista arkea ja vapaa-aikaa
- Pidetään huolta rakennetusta ympäristöstä
- Rakennetaan terveellistä ja turvallista
- Ylläpidetään ja kehitetään kunnan vastuulla olevia palveluita ja rakenteita
- Huolehditaan luonnosta ja hyödynnetään sen moninaisuutta kestäväällä tavalla
- Kannustetaan kuntalaisia pitämään huolta itsestään ja läheisistään
- Kunnioitetaan ja suvaitaan erilaisuutta
- Huolehditaan saavutettavuudesta
- Hyödynnetään innovaatioita ja digitalisaatiota
- Mahdollistetaan etätyöskentely
- Osallistetaan ja osallistutaan
- Tuetaan yhteisöllisyyttä
- Ollaan saatavilla, autetaan, palvellaan ja välitetään

Tavoitteet 2018–2023

- Hyvät, helposti saavutettavat peruspalvelut
- Laadukas, turvallinen ja saavutettava varhaiskasvatus
- Julkinen liikenne maalla asumisen tukena
- Työmatkaliikenteen tukeminen
- Laajakaistayhteydet koko kuntaan
- Luonto-olosuhteiden vetovoimaisuuden lisääminen
- Tonttitarjonnalla pyritään vastaamaan nykyistä paremmin ihmisten asumisen tarpeisiin
- Pääsääntöisesti hyväksytään vapaa-ajan asuntojen muuttaminen vakituisiksi
- Kulttuuritoiminnan ylläpitäminen ja hyvän maineen säilyttäminen
- Laadukkaat ja houkuttelevat liikuntamahdollisuudet kaiken ikäisille
- Hoidettu, siisti ympäristö
- Varmistetaan hyvä sisäilma kaikissa kunnan kiinteistöissä. Epäilyihin sisäilmaongelmista puututaan välittömästi, ryhdytään tarvittaviin toimiin ja tiedotus hoidetaan avoimesti ja ajantasaisesti.

3. TOTEUTUMISVERTAILUT

3.1. Käyttötalouden toteutuminen

TOIMIELIN: KESKUSVAALILAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: VAALIT

Perustehtävä

Valtiollisten ja kunnallisten vaalien sekä kansanäänestyksen järjestelytehtävät.

TALOUSARVIO 2021

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuhenkilö
1. Parempaa arkea	Kuntavaalit toteutetaan lakien ja asetusten mukaisesti, oikea-aikaisesti ja asiallisesti vallitseva koronatilanne huomioiden	Virheetön, laillinen vaalitulos	Henkilöstöpäällikkö
	Kuntalaisten osallistaminen, aktiivinen ja monipuolinen kuntavaalitiedottaminen	Äänestysprosentti on vähintään edellisten kuntavaalien tasolla	Henkilöstöpäällikkö

Toteutuma

Kuntavaalit toimitettiin 13.6.2021 ja ennakkoäänestys kotimaassa 26.5.–8.6.2021. Kunnan hallinnon henkilöstö vastasi moitteettomasti sujuneiden kuntavaalien ennakkoäänestyksen hoitamisesta.

Äänestysaktiivisuus laski toimitetuissa kuntavaaleissa. Ennakkoäänestämisen osuus kasvoi edellisiin vastaa-viin vaaleihin verrattuna. Kuntavaalien äänestysprosentti Lopella oli 57,7 % ja ennakkoon äänesti 27,7 % äänioikeutetuista. Edellisissä kuntavaaleissa vuonna 2017 äänestäneitä oli Lopella 62,9 % äänioikeutetuista ja ennakkoon äänesti 23,9 % äänioikeutetuista.

Talous

Keskusvaalilautakunta	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
TOIMINTATUOTOT	0	0		0	11 412	-11 412	
TOIMINTAKULUT	0	-30 900		-30 900	-30 540	-360	98,8 %
TOIMINTAKATE	0	-30 900		-30 900	-19 128	-11 772	61,9 %
VUOSIKATE	0	-30 900		-30 900	-19 128	-11 772	61,9 %
TILIKAUDEN TULOS	0	-30 900		-30 900	-19 128	-11 772	61,9 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Kuntavaalit kyettiin hoitamaan kustannustehokkaasti, jolloin vaaleista kunnalle aiheutuneet kustannukset toteutuivat arvioidusti. Kuntavaalien toimintatuottoja ei ollut arvioitu talousarviossa, joten toteutuneiden toimintatuottojen myötä tilikauden tulos oli arvioitua parempi.

TOIMIELIN: TARKASTUSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: TARKASTUSTOIMI

Perustehtävä

Tarkastuslautakunta tekee arviointia laatimansa suunnitelman pohjalta ja tarkentaa sitä vuosittaisissa työohjelmissaan. Tarkastuslautakunta suorittaa arviointitehtävänsä kuntalain ja hallintosäännön mukaisesti. Tarkastuslautakunta laatii vuosittain arviointikertomuksen.

Talous

Tarkastuslautakunta	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA- muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
TOIMINTAKULUT	-33 374	-26 100		-26 100	-24 673	-1 427	94,5 %
TOIMINTAKATE	-33 374	-26 100		-26 100	-24 673	-1 427	94,5 %
VUOSIKATE	-33 374	-26 100		-26 100	-24 673	-1 427	94,5 %
TILIKAUDEN TULOS	-33 374	-26 100		-26 100	-24 673	-1 427	94,5 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Tarkastustoimen talous on toteutunut talousarviossa arvioidun mukaisesti. Talouden toteumaprosentti on 94,5 %.

TOIMIELIN:

KUNNANHALLITUS

TALOUSARVIO 2021

Sitovat tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Kunnan elinvoimaisuuden takaaminen saamalla väestökehitys toteutumaan ennusteita merkittävästi positiivisempaan Kuntamarkkinoinnin tehostaminen ja kehittäminen Toimiva yhteistyö kyläyhdistysten kanssa	• Positiivinen väestökehitys • Aiempaa monipuolisemmat markkinointikeinot • Kyläkäräjät kerran vuodessa	Kunnanjohtaja
	Kunnan tarjoamat palvelut ja talous ovat tasapainossa	• Kuntalaiskyselyn yleisarvosana vähintään hyvällä tasolla • Kunta saavuttaa vuodelta 2021 vähintään talousarvion mukaisen tilinpäätöksen	Talous- ja hallintojohtaja
	Valokuituyhteyksiä rakentuu kunnan alueelle Kunnan toimiva yhteistyö mm. osuuskuntien kanssa	• Toteutuneet valokuituhankkeet	Kunnanjohtaja
2. Virkistävää vapaa-aikaa	Kunta tarjoaa asukkailleen vireän ja virkistävän asuin ympäristön Kunnan yleisilmeen virkistäminen, mm. yleinen siisteys, leikkipuistot, kuntoilupisteet kunnossa	• Kunnan fyysisesti tai verkossa järjestämien tapahtumien yhteismäärä vähintään vuoden 2019 tasolla • Kuntalaiskyselyn tulokset asuin ympäristön viihtyisyydestä vähintään tyydyttävällä tasolla	Kulttuuri- ja vapaa-aika-päällikkö Tekninen johtaja
3. Vireä ja mahdollistava elinkeinoelämä	Toimiva yhteistyö loppilaisten yrittäjien kanssa	• Yrittäjäkyselyn tulokset vähintään edellisen kyselyn tulosten tasolla	Kunnanjohtaja
	Monipuolistuva elinkeinorakenne	• Silmänkannon ja muiden yritysalueiden markkinointia toteutetaan tuloksellisesti	Kunnanjohtaja

Toteutuma 1

Kunnan asukasluku laski vuonna 2021 63 asukkaalla ollen 31.12.2021 yhteensä 7 790 asukasta. Syytä asukasluvun kääntymiseen laskuun edellisen vuoden kasvun jälkeen ei ole pystytty selvittämään. On kuitenkin odotettavaa, että kunnan hyvin käynyt tonttikauppa ja aktiivinen kuntamarkkinointi alkavat näkyä asukasluvun kehityksessä myönteisesti, kunhan myydyt tontit rakentuvat ja niille muuttaa asukkaita.

Markkinointia on toteutettu tehostetusti koko vuoden. Painopiste on asumisen markkinoinnissa, kesäaikana markkinointia on suunnattu vapaa-ajanasukille ja matkailijoille. Mainontaa on toteutettu pääasiassa pitkäaikaisen yhteistyökumppani Sanoma Markkinointi Roudan kanssa radiossa, sosiaalisen median kanavissa (fb ja instagram) sekä muilla digitaalisilla alustoilla. Lisäksi on toteutettu useita natiivi-artikkeleja eri yhteistyökumppaneiden kanssa suurissa valtakunnallisissa medioissa. Näkyvyyttä on ostettu Riihimäellä sijaitsevista infonäyttöistä sekä Neste-asemien bensapumppunäyttöistä. Pieni tonttikampanja suunnattiin Suviseuroille tulevalle kohderyhmälle.

Vuonna 2021 kyläkäräjät järjestettiin koronatilanteen vuoksi Teamsin välityksellä. Tapahtumaan osallistui ennätysmäärä väkeä.

Lopen kunnan vuoden 2021 verotulot toteutuivat talousarvioon nähden arvioitua suurempina. Verotulojen toteuma vuonna 2021 on 32 150 105 euroa, joka on 2 597 105 euroa suurempi kuin alkuperäisessä talousarviossa on arvioitu. Koronapandemiasta johtuen verotulokehityksen ennustaminen on ollut poikkeuksellisen epävarmaa sekä vuoden 2020 että tilinpäätösvuoden 2021 ajan. Vuonna 2020 verotulot toteutuivat talousarvioon nähden arvioitua hieman pienempinä. Sen sijaan tilinpäätös vuonna 2021 sekä yhteisöverot että kunnallisverot ylittivät selvästi talousarvion mukaisen kertymän ja olivat korkeammat kuin aikaisempina vuosina.

Valtionosuudet toteutuivat 61 000 euroa vuoden 2021 alkuperäistä talousarviota suurempina. Valtionosuuksien toteuma vuonna 2021 on 17 356 647 euroa.

Kokonaisuutena Lopen kunnan tilikauden 2021 tulos on 2 259 789 euroa ylijäämäinen. Kunnan lainakanta pienentyi vuoden 2021 aikana. Pitkäaikaisen lainan määrää ei lisätty ja maksuvalmiutta turvattiin korkotasoltaan edullisella lyhytaikaisella rahoituksella kuntatodistusohjelman puitteissa. Kunnan lainakanta / asukas on 2 005 euroa ja se on pienentynyt 363 euroa / asukas vuoteen 2020 verrattuna.

Kunta on omilla toimillaan pyrkinyt edesauttamaan valokuidun rakentumista kunnan alueelle mm. teemmällä yhteistoimintasopimuksella Järventaustan kyläkuituosuuskunnan kanssa. Sopimuksen mukaan osuuskunta voi hyödyntää kunnan rakennuttamia valokuidun runkolinjoja valokuituyhteyksien tarjoamisessa kuntalaisille. Kunta on hankkinut osuuskunnan kautta valokuituliittymät useille kunnan toimipisteille sekä Lopen Vuokratalot Oy:lle. Lopen Vuokratalot Oy:n osalta toteutus on vielä kesken. Kunta on varautunut myös tukemaan uusia valokuituosuuskuntia 10 %:n osuudella ELY-keskuksen hyväksymistä tukielpöisistä kustannuksista.

Toteutuma 2

Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen järjestämät tapahtumat ja tilaisuudet ovat suurelta osin peruuntuneet johtuen koronatilanteesta. Joitain konsertteja on taltioitu etukäteen ja esitetty Facebookissa. Erilaisia tilaisuuksia ja tapahtumia järjestettiin 48, mikä on noin 60 % vähemmän kuin normaalisti.

Kunnan yleiseen siisteyteen on pyritty panostamaan monella tapaa: kunnantalon sokkeli ja kaiteet maalattu, kirjaston kaiteet pellitetty, reunakivetyksiä korjattu, vanhan torin alue kunnostettu ja valaistu, taajamiin lisätty roska-astioita, liikennemerkkejä uusittu, turvallisuutta ja viihtyisyyttä lisätty vaihtamalla katuvaloihin tehokkaita LED-lamppuja, näkyvien alueiden lepikoita on raivattu ja rikkakasveja poistettu ym.

Toteutuma 3

Yrittäjäkysely toteutettiin viimeksi loppuvuonna 2019. Kysely toteutetaan joka toinen vuosi. Kyselyä ei toteutettu 2021, vaan vasta maaliskuussa 2022.

Silmänkannon markkinointia ja mainontaa jatkettiin eri medioissa sekä potentiaalisten yritysten suora-kontaktointilla. Yrityssektorilla oltiin pandemiasta aiheutuvasta talouden epävarmuudesta johtuen edelleen varovaisia. Tästä huolimatta kunta myi tilinpäätös vuoden tammikuussa Silmänkannosta yritystontin Kuljetusliike E. Nousiainen Oy:lle sekä helmikuussa kaksi tonttia Suomen Rengaskierrätys Oy:lle.

Suoritetun yritysvaikutusten arvioinnin perusteella seuraavilla sitovilla tavoitteilla on yritysvaikutuksia:

Sitova tavoite 2022	Yritysvaikutukset	Asteikko -3....3
Kunnan elinvoimaisuuden takaaminen saamalla väestökehitys toteutumaan ennusteita merkittävästi positiivisempänä. Toimiva yhteistyö kyläyhdistysten kanssa	Väestön väheneminen on saatava pysähtymään, sillä negatiivinen väestökehitys heikentää kunnan elinvoimaa ja voi vaikeuttaa yritysten toimintaedellytyksiä esimerkiksi työvoiman saatavuuden ja palveluiden käyttämisen näkökulmista.	+ 2
Kunnan tarjoamat palvelut ja talous ovat tasapainossa	Tasapaino tukee osaltaan elinkeinoelämää ja kunnan yritysmyönteistä imagoa.	+ 2
Valokuituyhteyksiä rakentuu kunnan alueelle. Kunnan toimiva yhteistyö mm. osuuskuntien kanssa.	Laajat valokuituyhteydet ovat tulevaisuudessa yhä tärkeämmässä roolissa kunnan kehittämisessä entistäkin yrittäjä- ja työntekijäystävällisempään suuntaan. Etätöiden tekemisessä valokuituyhteys voi olla välttämättömyys.	+ 3
Kunta tarjoaa asukkailleen vireän ja virkistävän asuin ympäristön.	Viihtyisä asuin ympäristö on vetovoimatekijä, joka osaltaan vaikuttaa yritysten toimintaedellytyksiin mm. työvoiman saatavuuden osalta.	+ 1
Toimiva yhteistyö loppilaisten yrittäjien kanssa.	On tärkeää, että yhteydenpito kunnan ja kunnassa toimivien yritysten välillä on aktiivista ja sujuvaa. Yrittäjien on koettava, että kunta haluaa toiminnallaan edesauttaa yritysten pärjäämistä.	+ 2
Monipuolistuva elinkeinorakenne.	Uudet yritykset ovat tärkeitä työllistämisen ja sitä kautta uusien kuntalaisten saamisen kannalta.	+ 2

Toteutuma 1

Lopen kunnan asukasluku laski vuonna 2021. Hyvin vetänyt omakotitalotonttikauppa ei vielä vuonna 2021 näkynyt asukasluvussa. Kunta pyrkii markkinointitoimin edelleen parantamaan tonttimyyntiä ja siten edesauttamaan kunnan ja kunnassa toimivien yritysten työvoiman saatavuutta. Covid-19-pandemiasta johtuen kunnan työttömyys oli hieman koronaa edeltävää tasoa korkeampi ollen joulukuun lopussa 6,4 %. Lukema oli silti Kanta-Hämeen maakunnan matalin.

Toteutuma 2

Lopen kunnan tilikauden 2021 tulos on 2 259 789 euroa ylijäämäinen. Koronapandemiasta johtuen verotulokehityksen ennustaminen oli poikkeuksellisen epävarmaa koko vuoden 2021 ajan. Lopulta verotulojen toteuma nousi kuitenkin Lopen kunnan kaikkien aikojen ennätykseen. Valtionosuudet kertyivät alkuperäisessä talousarviossa arvioitun mukaisesti.

Toteutuma 3

Kunta on aktiivisesti pyrkinyt edesauttamaan valokuituverkon rakentumista kunnan asukkaiden ja yritysten käyttöön. Kunta toteutti yhteistyössä Järventaustan kyläkuituosuuskunnan kanssa valokuidun runkolinjan Lopen kuntakeskuksesta Riihimäelle.

Toteutuma 4

Kunta on pyrkinyt profiloitumaan viihtyisäksi ja vireäksi kunnaksi niin asukkaille kuin yrityksillekin. Sitä Loppi varmasti onkin. Kyseisen asian saaminen laajemmin tunnetuksi vetovoimatekijäksi, joka johtaa konkreettisiin vaikutuksiin asukas- ja yritysliiketoimintana, on haastavaa. Kuntalaisilta tulleeeseen palautteeseen taajamien yleisilmeestä on reagoitu ja tekninen toimi toteutettiin vuonna 2021 lukuisia yleisilmeitä ja viihtyisyyttä lisääviä toimenpiteitä ja parannuksia.

Toteutuma 5

Yhteistyö loppilaisten yritysten ja Lopen Yrittäjät ry:n kanssa on toiminut hyvin, vaikka Covid-19-pandemian vuoksi yhteisten tilaisuuksien ja tapaamisten järjestäminen oli tauolla.

Toteutuma 6

Silmänkannon yritysalueen tonteista tehtiin vuoden 2021 aikana kaupat kahden yrityksen kanssa. Silmäkantoon sijoittuvat Suomen Rengaskierrätys Oy ja Kuljetusliike E. Nousiainen Oy tuovat kuntaan yhteensä 20–30 välitöntä uutta työpaikkaa.

TOIMIELIN: KUNNANHALLITUS

TEHTÄVÄALUE: KESKUSHALLINTO

Perustehtävä

Huolehtia osaltaan kunnan kehittämisestä, edunvalvonnasta ja johtamisjärjestelmän toimivuudesta sekä kunnan resursseista, joita tarvitaan kunnan kehittämisessä, viranomaistoimintojen hoidossa ja kunnan palvelutuotannossa.

TALOUSARVIO 2021

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuhenkilö
1. Parempaa arkea	Tarpeisiin mitoitettu julkinen liikenne	Tarkoituksenmukainen julkisen liikenteen tarjonta	Talous- ja hallintojohtaja
	Kunnan yleisilmeen siistiminen ja viihtyisyyden sekä turvallisuuden lisääminen	Kuntalaiskyselyn tulokset viihtyisyydestä hyvällä tasolla	Tekninen johtaja, Kunnanjohtaja
2. Virkistävää vapaa-aikaa	Kesätorikäytännön kehittäminen mm. ohjelmatarjontaa monipuolistamalla ja panostamalla esiintyjiin aiempaa enemmän	Määrällisesti vuoden 2019 suuruinen ohjelmatarjonta Kesätorin asiakaspalautekyselyn tulokset hyvällä tasolla	Kunnanjohtaja, Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö
3. Vireä ja mahdollistava elinkeinoelämä	Työpaikkaomavaraisuuden paraneminen	Silmänkannosta myydään 1–3 tonttia vuonna 2021	Kunnanjohtaja
	Lupaprosessin sujuvoittaminen	Yrittäjäkyselyn tulokset hyvällä tasolla	Kunnanjohtaja, Tekninen johtaja, Ympäristöpäällikkö, Rakennustarkastaja

Toteutuma 1

Covid-19-pandemia vaikutti julkisen liikenteen matkustajamääriä vähentävästi vuonna 2021. Liikennöinti pysyi kuitenkin määrällisesti sopimuksen mukaisena. ELY kilpailutti vuonna 2021 Lopen etelän suunnan julkisen liikenteen. Tässä yhteydessä uutena liikennöintisuuntana päätettiin kokeilla Loppi–Läyliäinen–Hyvinkää-yhteyttä elokuusta alkaen. Uuden reitin matkustajamäärät olivat etenkin alkuvaiheessa vähäiset, mutta nousivat loppuvuotta kohti.

Toteutuma 2

Kesätoritapahtumia järjestettiin Covid-19-rajoitukset huomioiden yhdeksän. Tori-illat toteutettiin aikavälillä 17.6.–12.8.2021. Ohjelma- ja muu tarjonta järjestettiin suunnitellun monipuolisena. Olosuhteet huomioiden tapahtumissa oli hyvin yleisöä ja palaute oli positiivista. Joka kerralla oli torilla useampi sata kävijää. Kävijämääräarvio koko ajalta on noin 3 200 kävijää. Erityisesti lapsille suunnatut Jokeri Pokeri Box sekä Maltti ja Valtti ja yleisöäänestyksen voittanut Kasmir toivat väkeä runsaasti paikalle. Esiintyjät saivat kiitosta ja yleisö oli huomannut, että esiintyjiin oli panostettu. Koko perheelle/lapsille suunnattu ohjelmatarjonta tuo selkeästi väkeä torille. Myös torilla olleet myyjät ja ruuanlaittajat olivat tyytyväisiä myyntiinsä.

Toteutuma 3

Silmänkannosta tehtiin kaupat kolmesta tontista vuonna 2021. Kuljetusliike E. Nousiainen Oy:n kanssa allekirjoitettiin kauppakirja yhdestä tontista tammikuussa 2021 ja Suomen Rengaskierrätys Oy:n kanssa kahdesta tontista helmikuussa 2021.

Yrittäjäkysely oli tarkoitus toteuttaa loppuvuodesta 2021 mutta se toteutettiin vasta alkuvuodesta 2022.

Talous

Keskushallinto	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA- muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
TOIMINTATUOTOT	277 186	335 500		335 500	247 605	87 895	73,8%
TOIMINTAKULUT	-2 252 567	-2 093 700		-2 093 700	-2 446 410	352 710	116,8%
TOIMINTAKATE	-1 975 381	-1 758 200		-1 758 200	-2 198 805	440 605	125,1%
VUOSIKATE	-1 975 381	-1 758 200		-1 758 200	-2 198 805	440 605	125,1%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-36 234	-43 200		-43 200	-40 873	-2 327	94,6%
TILIKAUDEN TULOS	-2 011 615	-1 801 400		-1 801 400	-2 239 678	438 278	124,3%

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Toimintatuotot jäivät 87 895 euroa alle budjetoidun. Muut toimintatuotot alittivat budjetoidun, koska luovutusvoitot eivät toteutuneet arvioidusti.

Toimintakulut ylittyivät 352 710 euroa. Henkilöstökulujen ylitys 84 700 euroa johtuu jaksoitettujen palkkojen ja Kevan eläkemenoperusteisen kulun kirjauksista. Palvelujen ostojen ylitys 242 000 euroa johtuu joukkoliikenteen menojen ylityksestä 85 100 euroa, Hyria säätiön ohjaamon ja etsivän nuorisotyön kustannuksista 82 300 euroa sekä hallintoon keskitetysti kirjatusta kustannuksista, kuten asiantuntijapalveluista 20 600 euroa, Cloudia-kilpailutusmoduuli 21 800 euroa ja vakuutuksista 14 700 euroa. Aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittyivät 33 600 euroa. Ylitys johtuu keskitetysti kirjatusta hankinnoista kuten henkilökunnan muistamisista 17 300 euroa.

TOIMIELIN: KUNNANHALLITUS
TEHTÄVÄALUE: HENKILÖSTÖHALLINTO

Perustehtävä

Lopen kunnan keskitettyyn henkilöstöhallintoon ja henkilöstöpolitiikan kehittämiseen sisältyvät keskitetty henkilöstökoulutus, esimiestyön tukeminen, yhteistoiminta, työllistäminen, työsuojelu, työterveyshuollon ja työkykyasioiden koordinointi, työhyvinvointitoiminta sekä palkkavaraukset.

TALOUSARVIO 2021

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuhenkilö
1. Parempaa arkea	Työssä jaksamisen tukeminen työterveyshuollon kanssa yhteistyötä tiivistämällä ja sairauspoissaolojen väheneminen	Sairauspoissaolojen määrä edelliseen vuoteen verrattuna	Henkilöstöpäällikkö, Esimiehet
	WPro-työturvallisuusjärjestelmän käyttöönotto ja käytön vakiinnuttaminen → Työhyvinvoinnin kehittäminen	Työhyvinvointikyselyn tulokset	Henkilöstöpäällikkö, Esimiehet
	Kehityskeskustelukäytänteiden uudistaminen	Kehityskeskustelut käyty koko henkilöstön kanssa, työhyvinvointikyselyn tulokset	Henkilöstöpäällikkö, Esimiehet

Toteutuma 1

Koronapandemian vuoksi työskentelyolosuhteet olivat vuoden 2021 aikana edellisen vuoden tapaan poikkeukselliset. Työskentelyyn edellytettiin poikkeusjärjestelyjä koronapandemian vuoksi.

Työssä jaksamisen tukemista on toteutettu yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Henkilöstön sairauspoissaolojen määrä on kuntatasoisesti tarkasteltuna laskenut vuonna 2021 vuoteen 2020 verrattuna. Sairauspoissaoloja oli kalenteripäivinä 6 515 (sairauspoissaoloprosentti: 4,3). Vuonna 2020 sairauspoissaoloja oli kalenteripäivinä 7 655 (sairauspoissaoloprosentti: 5,5).

WPro-työturvallisuusjärjestelmän käyttöönotto ei toteutunut vuonna 2021. Parempi Työyhteisö (ParTy) -kysely toteutettiin yhteistyössä työterveyshuollon kanssa 25.10.–10.11.2021. Kyselyyn vastasi 265 henkilöä, vastausprosentin ollessa 61 %. Kyselyssä tyytyväisyys omaan työhön sai keskiarvolla 3,9 asteikolla 1–5.

Kehityskeskustelukäytänteiden uudistaminen käynnistyi vuonna 2021. Kehityskeskusteluprosessia kehitetään edelleen vuoden 2022 aikana uuden Personec OSS -järjestelmän kautta. Parempi Työyhteisö -työhyvinvointikyselyn tulosten perusteella kehityskeskustelu on käyty henkilöstöstä 51 %:n kanssa.

Tarkemmat henkilöstötiedot raportoidaan erillisessä henkilöstöraportissa.

Talous

Henkilöstöhallinto	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
TOIMINTATUOTOT	215 574	186 400		186 400	174 192	12 208	93,5 %
TOIMINTAKULUT	-854 300	-786 500	-6 700	-793 200	-909 132	115 932	114,6 %
TOIMINTAKATE	-638 726	-600 100	-6 700	-606 800	-734 941	128 141	121,1 %
VUOSIKATE	-638 726	-600 100	-6 700	-606 800	-734 941	128 141	121,1 %
TILIKAUDEN TULOS	-638 726	-600 100	-6 700	-606 800	-734 941	128 141	121,1 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Toimintakulut ylittyivät noin 116 000 euroa. Toimintakulujen ylitys johtui henkilöstökuluissa tapaturmavakuutuksen sekä sijaisten ja työllistämistoiminnan palkkakustannusten ylityksestä. Toimintatuotot jäivät hieman alle talousarviossa arvioidusta määrästä.

TOIMIELIN: KUNNANHALLITUS

TEHTÄVÄALUE: MAANKÄYTTÖ

Perustehtävä

Huolehtia kunnan alueen suunnitelmallisesta maankäytöstä yleiskaavoituksen ja asemakaavoituksen avulla siten, että kunnan alueen asumisen, yrittämisen, erilaisten palvelutoimintojen ja vapaa-ajan toiminta- ja sijoittumisedellytykset pystytään turvaamaan arvostaen ja huomioiden kunnan luonto- ja kulttuuri-maisemalliset arvot.

TALOUSARVIO 2021

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Kunnan kaavoitus on ajan tasalla ja vastaa asumisen tarpeisiin	Ajantasaiset kaavat Kunta myy vähintään 15 omakotitalotonttia Selvitys tulevaisuuden asumistoiveita vastaavan kaavan toteuttamisesta	Maankäyttö-päällikkö
	Yleisten alueiden lohkomisten ajantasaistaminen	Prosessia jatketaan Läyliäisten asemakaava-alueella	Maankäyttö-päällikkö
2. Virkistävää vapaa-aikaa	Puisto- ja kaava-alueilla toteutetaan hakkuita tarpeen ja tilanteen mukaan	Toteutetut puisto- ja kaava-alueiden hakkuut	Kunnanjohtaja, Maankäyttö-päällikkö
	Kunta huolehtii metsä-omaisuudestaan kunnan metsäsuunnitelman pohjalta Hakkuut toteutetaan metsälakiin, metsäsuunnitelmaan ja PEFC-sertifioinnin vaatimuksiin perustuen	Hakkuutuotto (brutto) vähintään 180 000 € Hakkuut toteutettu metsälain, metsäsuunnitelman ja PEFC-sertifioinnin vaatimusten mukaisesti	Kunnanjohtaja, Maankäyttö-päällikkö
3. Vireä ja mahdollistava elinkeinoelämä	Kunnan kaavoitus on ajan tasalla ja vastaa yrittämisen tarpeisiin	Ajantasaiset kaavat Kunta myy vähintään 2 yritystonttia	Maankäyttö-päällikkö, Kunnanjohtaja

Toteutuma 1

Kunnan yleiskaavat ovat ajan tasalla. Tonttituotannon varmistamiseksi ja monipuolistamiseksi vuonna 2022 käynnistetään kirkonkylässä uuden asemakaava-alueen suunnittelu Lähdemäen alueelle ja laaditaan asemakaavamuutos kortteliin 69 (Ikikumin alue). Ranta-asemakaavoja on vireillä viisi.

Vuoden 2021 loppuun mennessä myytiin 18 omakotitalotonttia, eli tavoite ylitettiin.

Kunta on ollut mukana Hämeen liiton vetämässä Asumisen Häme -hankkeessa, jonka yhtenä tavoitteena on löytää jokaisen osallistuvan kunnan vahvuudet tulevaisuuden asumisen kehittämiseksi. Hankkeen jatko-prosessina on käynnistetty uusi hanke asumisen potentiaalin kartoittamiseksi historiallisissa ympäristöissä. Tulevaisuuden asumistoiveisiin vastataan käynnistettävällä asemakaavalla ja asemakaavamuutoksella.

Yleisten alueiden lohkomisista suoritetaan Maanmittauslaitoksen toimesta kunnan tilauksesta muiden kiinteistötoimituksien yhteydessä tai muuten tarpeen vaatiessa.

Toteutuma 2

Toteutetut puisto- ja kaava-alueiden hakkuut:

Launonen	Mäntytie VL-alueen puiden poisto, talvi 2021.
Loppi	Eetiläntien ja Viertotien alueen harvennushakkuut, talvi 2021.
Loppi	Asekujan ja Kauppatien välisen alueen maisemahakkuu, kevät 2021.
Läyliäinen	Väänteenmäentien Väänteenojan maisemahakkuu, kevät 2021.
Loppi	Taarinkujan VL-alueen maisemahakkuu, kesä 2021.
Läyliäinen	Toivolantie VL-alueen puiden poisto, kesä 2021.

Hakkuutuotot:

Vuoden 2021 hakkuutuotto oli 230 740 euroa, josta hakkuusuunnitelman mukaisia hakkuita 207 721 euroa ja kaava-alueiden puistometsien hakkuita 23 029 euroa. Hakkuutuotot ovat siten toteutuneet talousarvion mukaisesti (231 000 euroa). Vuodelle 2021 talousarviossa päätettiin suuremmasta metsänmyyntituotosta kuin mitä perustason tavoite (180 000 euroa) on yleensä ollut.

Toteutuma 3

Silmänkannon yritysalueelle laaditaan pieni asemakaavamuutos kahden tontin laajentamiseksi. Uusia tontteja ei muodosteta. Kaava tulee valtuuston päätettäväksi vuoden 2022 aikana. Muuten yritysalueiden kaavat ovat ajan tasalla.

Silmänkannon yritysalueelta myytiin kolme tonttia vuonna 2021. Toukolan yritysalueelta myytiin yksi tontti lisämaaksi sekä lisäksi myytiin Räyskälästä yksi määräala.

Talous

Maankäyttö	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA- muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
TOIMINTATUOTOT	214 651	740 000	-209 000	531 000	554 513	-23 513	104,4 %
TOIMINTAKULUT	-152 687	-142 100		-142 100	-148 661	6 561	104,6 %
TOIMINTAKATE	61 964	597 900	-209 000	388 900	405 851	-16 951	104,4 %
VUOSIKATE	61 964	597 900	-209 000	388 900	405 851	-16 951	104,4 %
TILIKAUDEN TULOS	61 964	597 900	-209 000	388 900	405 851	-16 951	104,4 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Maankäytön osalta talousarvio toteutui ylijäämäisenä. Asiantuntijapalvelujen ostoissa alitettiin talousarvio, sillä tarvetta asiantuntijapalvelujen ostoon oli suunniteltua vähemmän. Puun myyntituotot toteutui-
vat talousarvion mukaisesti.

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Myydyt omakotitalotontit	8	15	15	18
Myydyt yritystontit	0	0	2	4

TOIMIELIN: KUNNANHALLITUS / VAPAA-AIKALAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: KULTTUURITOIMI

Perustehtävä

Laissa kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan taiteen harjoittamista ja harrastamista, taidepalvelusten tarjontaa ja käyttöä, kotiseututyötä sekä paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja edistämistä. Kunnan kulttuuritoimi luo puitteet kunnassa tapahtuvalle kulttuuritoiminnalle yhdessä eri toimijatahojen kanssa, ensisijaisesti paikallisten yhdistysten ja yksittäisten taiteilijoiden kanssa.

TALOUSARVIO 2021

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempi arki, kuntalaisten hyvinvoinnin tukeminen	Toimiva yhteistyö kolmannen sektorin ja muiden toimijoiden kanssa	Asiakaspalaute tapahtumista erilaisin kyselyin Tapahtumien määrä: niihin osallistuneet / käytetyt eurot / vuosi Vastikkeelliset avustukset: hakijoiden määrä / eurot/ tehdyt toimenpiteet	Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö
	Lasten ja nuorten kulttuuriin panostaminen	Paikallisten, seudullisten ja maakunnallisten yhteistyömahdollisuuksien kartoittaminen Suunnitelma toiminnasta vuoden 2021 aikana	Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö, Vapaa-aikaohjaaja

Toteutuma

Kulttuuritoimi järjesti itse tai yhteistyössä muiden tahojen, pääosin paikallisten yhdistysten kanssa 34 tapahtumaa, joihin osallistui yhteensä 4 263 henkilöä. Tapahtumista viidessä oli huomioitu lapset. Osa konserteista on taltioitu ja esitetty myöhemmin facebook.com/lopenkulttuurivapaa-aikatoimi-linkin kautta. Kulttuuritoimi tiedottaa ja avustaa kunnassa toimivia yhdistyksiä näiden omien tapahtumien järjestelyissä mm. auttamalla käsiohjelmien ja julisteiden teossa tai olemalla paikalla. Torstaitori-iltoja järjestettiin yhdeksän ja osallistujia oli noin 3 200 henkilöä.

Asiakaspalautteen keräämisessä käytetään HappyOrNot-laitetta tai heti tapahtuman jälkeen suullisen palautteen keräämistä.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö osallistui 102 tapaamiseen/suunnittelupalaveriin eri tahojen kanssa. Seutukunnallisia kulttuuritoimijoiden Teams-tapaamisia oli kaksi.

Tavoite koskien lasten ja nuorten kulttuuriin panostamista on siirtynyt koronan takia vuodelle 2022. Nuorisiohjaaja on mukana Unicefin lapsiystävällinen kunta -työryhmässä.

Loppi tutuksi -lehti on ilmestynyt 51 vuoden ajan, vuoden 2021 lehti tuli jakoon viikolla 20. Lehti on saanut positiivista palautetta sisällöstä sekä julkaisuasusta. Lehdestä on myös nettiversio selailtavissa kunnan verkkosivuilla.

Vapaa-aikajaosto jakoi vastikkeelliset avustukset kokouksessaan 12.4.2021. Kulttuuritoimen avustuksia haki 11 toimijatahoa (5 000 euroa) ja nuorisotoimen avustuksia 7 toimijatahoa (4 500 euroa). Hakemuksia saapui vuonna 2020 yhteensä 17, vuonna 2019 yhteensä 15, vuonna 2018 yhteensä 20 ja vuonna 2017 hakemuksia oli 12 kpl. Selvitykset avustusten käytöstä tulee toimittaa vapaa-aikatoimelle ennen avustuksen maksatusta.

Riihimäen nuorisoteatteri antaa taiteen perusopetusta teatteritaiteen laajan oppimäärän opetussuunnitelman mukaan Lopella. Ryhmiä on yksi ja ryhmän kokoontumispaikkana on Lopen kirjaston Fallesmanni. Ryhmässä oppilaita on yhdeksän. Toiminnasta aiheutuvat kulut 1 600 euroa / lukuvuosi katetaan kulttuuri-toimen talousarviosta.

Vuosi	Tapahtumien määrä	Osallistujamäärä	Lopen Teatterin kävijämäärä	Yhteensä	Lopen Teatterin esitys
2010	47	7 670	5 600	13 270	Viekää tuhkatkin pesästä
2011	43	6 026	4 002	10 028	Elmo
2012	52	7 485	3 758	11 243	Tohvelisankarin rouva
2013	53	5 970	4 397	10 367	Suloinen myrkyneittäjä
2014	53	6 745	5 782	12 527	Hetkiä talvisodassa ja Siunattu hulluus
2015	48	7 745	3 472	11 217	Reviisori
2016	68	7 600	2 789	10 389	Kekkonen-syntymästä kuolemattomuuteen
2017 *)	70	14 800	3 966	18 766	Valelääkäri vastoin tahtoaan
2018	61	7 570	3 124	10 694	Harmaat Pantterit
2019	59	6 377	2 206	8 583	Kultainen vasikka
2020	24	1 673	esitystä ei ollut	1 673	-
2021	34	4 263	2 225	6 488	Akkaralli

*) Vuonna 2017 tapahtumia oli poikkeuksellisen paljon, koska tuolloin vietettiin Suomi 100 -juhlavuotta.

Talous

Kulttuuritoimi	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
TOIMINTATUOTOT	10 319	13 100		13 100	11 500	1 600	87,8 %
TOIMINTAKULUT	-118 348	-125 900		-125 900	-128 818	2 918	102,3 %
TOIMINTAKATE	-108 029	-112 800		-112 800	-117 318	4 518	104,0 %
VUOSIKATE	-108 029	-112 800		-112 800	-117 318	4 518	104,0 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 895	-3 500		-3 500	-8 784	5 284	251,0 %
TILIKAUDEN TULOS	-111 924	-116 300		-116 300	-126 102	9 802	108,4 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Suurin osa suunnitelluista konserteista ja tapahtumista pystyttiin järjestämään koronapandemian takia vasta kesäkuun puolivälin ja marraskuun lopun välisenä aikana.

Toimintakulut toteutuivat lähes talousarviossa arvioidun mukaisesti. Toimintatuotot toteutuivat selkeästi edellisvuotta pienempinä, koska tapahtumia ei voitu järjestää suunnitellusti. Osa tapahtumista striimattiin, osa tapahtumista taltioitiin ja ne ovat nähtävillä kunnan verkkosivuilla.

Hankkeet

Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö on seuraavien hankkeiden ohjausryhmissä:

- Kanta- ja Päijät-Hämeen luontokohteiden kehittämishanke, jatkuu 12/2022.
- Komion alueen esteettömän ulkoilureitin rakentaminen sekä Lopen kunnan retkeilyreiteillä olevien taukopaikkojen kunnostaminen -hanke, päättyi 12/2021, ohjausryhmä puheenjohtaja
- Hämeen ammattikorkeakoulun HAMK Smart-tutkimusyksikön VIKKE – virtuaalinen kulttuurimatkailu Kanta-Hämeessä, päättyi 6/2021.
- Hämeen ammattikorkeakoulun HAMK Smart tutkimusyksikön Western Lakeland Kanta-Häme -hanke, päättyi 12/2021, ohjausryhmä puheenjohtaja

Muuta

- Järjestösilta (kunnan edustaja)
- Hämeen virkistysalueyhdistys (hallituksen jäsen)
- Pääjärven ja Ruostejärven hoitokunnat (kunnan edustaja)
- Hämeen Härkätie ry (kunnan edustaja)
- Hämeen Kylät ry (kuulolla asioista kunnan näkökulmasta)

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Toteutetut aikuisille suunnatut konsertit/kulttuuritapahtumat	59	24	60	34
Toteutetut lapsille suunnatut konsertit/kulttuuritapahtumat	10	5	19	5
Vastikkeellisten avustusten hakijat	15	12	15	11

TOIMIELIN: KUNNANHALLITUS / VAPAA-AIKALAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: LIIKUNTATOIMI

Perustehtävä

Edellytysten luominen kuntalaisten liikunnalle. Kehittää toimivia yhteistyöverkkoja sekä terveyttä edistävää liikuntaa huomioon ottaen kaikki ikäryhmät. Tehtäväalue sisältää määrärahat liikunta-toiminnalle, liikuntasalitoiminnalle sekä ulkoilureitistöjen ylläpitoon.

TALOUSARVIO 2021

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Liikuntatoimi mahdollistaa omaehtoisen liikunnan, joko järjestämällä itse toimintaa tai tarjoamalla puitteet	Liikuntasalien käyttöaste: tunnit, käyttäjäryhmät / viikko ja osallistujamäärät / vuosi Tekonurmikentän ja yleisurheilukentän käyttöaste: tunnit, käyttäjäryhmät / viikko ja osallistujamäärät / vuosi Kuntosalikorttien määrä / vuosi Liikuntatoimen omat ryhmät: ryhmien määrä ja kokoontumiskerrat / keskiarvo kävijöistä / vuosi	Liikunta-suunnittelija
	Liikuntatoimi ylläpitää ulkoilureitistöjä vähintään nykyisellä tasolla	Huoltosopimukset ja huolto-ohjelmat pidetään päivitettyinä Luontokohteiden kävijämäärä / vuosi	Liikunta-suunnittelija
	Lisätään reitistöjen tunnettuutta markkinoimalla	Markkinointitoimenpiteet: tiedotteet ja tapahtumiin osallistuminen	Liikunta-suunnittelija
	Liikuntatoimi kerää kuntalaisten palautteita ja kehittää toimintaa niiden perusteella	Asiakaspalautekysely tehdään kerran vuodessa Tapahtumakohtainen palaute	Liikunta-suunnittelija

Toteutuma

Vuoden aikana liikuntasaleja käytettiin iltaisin seuraavasti (= yhdistykset, yksityiset ja liikuntatoimi):

- Elmola: 38 käyttötuntia / viikko ja 12 eri käyttäjäryhmää
- Loppisali: 14 käyttötuntia / viikko ja 6 eri käyttäjäryhmää (käytössä 18.10.2021 alkaen)
- Launonen: 22 käyttötuntia / viikko ja 12 eri käyttäjäryhmää (käytössä 15.10.2021 alkaen)
- Läyliäinen: 20 käyttötuntia / viikko ja 13 eri käyttäjäryhmää (käytössä 15.10.2021 alkaen)

Tekonurmikentällä 13 käyttötuntia / viikko (vakiovuoro) ja 5 eri käyttäjäryhmää

Yleisurheilukentällä 6 käyttötuntia / viikko (vakiovuoro) ja 2 eri käyttäjäryhmää

Kuntosalikorttien määrä 1.1.–31.12.2021:

- 1 kk 14 kpl (72 kpl vuonna 2020)
- 6 kk 33 kpl (90 kpl)
- 1 v 26 kpl (43 kpl)
- 70 v 14 kpl (21 kpl)

Henkilöstön kuntosalikortteja on ollut käytössä 28 kpl (25 kpl)

Kaikki kortit yhteensä: 87 kpl (226 kpl vuonna 2020), josta yli 70-vuotiaitten osuus on 14 kpl.

Toteuma

<u>Liikuntaryhmä</u>	<u>Kokoontumiskerrat</u> <u>(suluissa vuosi 2020)</u>	<u>Osallistujat keskiarvo</u> <u>(suluissa vuosi 2020)</u>	<u>Käyntikerrat</u>
Fallesmannin tuolijumppa 1	12 (18)	12 (18)	148
Fallesmanni tuolijumppa 2	12 (10)	6 (11)	76
Etätuolijumppa	11 (-)	11 (-)	125
Pajukoti	9 (14)	7 (7)	62
Kuntosalin alkeiskurssit	10 (-)	6 (-)	58
Launosten seniorit	11 (8)	6 (6)	66
Loppisalin seniorit	11 (18)	15 (14)	161
Läyliäisten seniorit	11 (18)	8 (10)	83
Vesijumppa 1	12 (19)	15 (15)	178
Vesijumppa 2	12 (19)	17 (15)	199
Vesijumppa 3	12 (19)	20 (16)	235
Lasten soveltavaryhmä	25 (10)	4 (3)	80
Nuorten harrasteryhmä	0 (12)	0 (4)	–
Etäjumppa (1.1.–30.4.2021)	30 (5)	14 (10)	401

Kunnanmestaruusturnauksia järjestettiin vuonna 2021 beach volleyssa ja frisbeegolfissa. Beach volleyn kunnanmestaruuskisoihin elokuussa osallistui 9 joukkuetta ja syyskuussa frisbeegolfin kunnanmestaruuskilpailuun osallistui yhteensä 43 henkilöä. Koulujen välisiä kilpailuja ja turnauksia sekä vapaa-aikatoimen liikuntasäpinöitä ei järjestetty vuonna 2021 koronatilanteesta johtuen. Yhdessä nuorisotoimen kanssa ympäri kuntaa järjestettyihin kesäkerhoihin osallistui kahden viikon aikana yhteensä 271 lasta ja kesäleireille (2 kpl) osallistui yhteensä 48 lasta (277 käyntikertaa). Uimakouluihin osallistui 71 lasta (7 ryhmää ja 344 käyntikertaa). Lisäksi liikuntatoimi järjesti touko–kesäkuussa yleisurheilukentällä jumppaa 6 kertaa ja siihen osallistui keskimäärin 28 henkilöä. Lisäksi taajamakävelyitä ja kuntopisteiden esittelyä järjestettiin yhteensä 14 kertaa. Elokuussa Lopen uupuneen puunistutus -tilaisuuteen osallistui yhteensä 22 henkilöä. Elokuussa järjestettiin myös ikääntyneille liikunnallinen aamupäivä yleisurheilukentällä. Tapahtumaan osallistui 30 henkilöä. Lokakuussa liikuntatoimi järjesti vanhusten viikolla Komiolla esteettömän reitin avajaiset, rastiradan Eedilän ympäristöön sekä oli mukana Vie vanhus ulos -kampanjassa. Taukokävelyitä/taukojumppia järjestettiin kunnantalolla 12 kpl ja kävijöitä oli keskimäärin 6 henkilöä. Liikuntatoimi järjesti henkilöstölle maaliskuussa ja marraskuussa inbody-kehonkoostumusmittauksia. Kehonkoostumusmittauksiin osallistui yhteensä 145 työntekijää. Syksyllä taajamiin pystytettiin tehtävärajoja. Liikuntatoimi avustaa kunnassa toimivia yhteistyötahoja mainostamalla, ohjaamalla tai olemalla paikalla. Vuoden 2021 aikana palautetta on kerätty kesäleireiltä (vanhemmat + lapset), henkilöstöltä työ- toiminnasta ja ikääntyneiden liikunnallisesta aamupäivästä.

Talous

Liikuntatoiminta	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA- muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
TOIMINTATUOTOT	32 220	42 300		42 300	22 687	19 613	53,6 %
TOIMINTAKULUT	-193 663	-209 100		-209 100	-235 319	26 219	112,5 %
TOIMINTAKATE	-161 444	-166 800		-166 800	-212 632	45 832	127,5 %
VUOSIKATE	-161 444	-166 800		-166 800	-212 632	45 832	127,5 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-14 335	-17 600		-17 600	-17 804	204	101,2 %
TILIKAUDEN TULOS	-175 778	-184 400		-184 400	-230 435	46 035	125,0 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Koronarajoitukset ovat vaikuttaneet merkittävästi liikuntasalien varauksiin, kuntosalikorttien myyntiin ja keväällä jumpparyhmien järjestämiseen. Näiden toimintojen peruuntuminen näkyy liikuntatoimen myynnin heikkenemisessä sekä liikuntatilojen käyttöasteissa. Liikuntatoimelle myönnetyllä investointi-rahalla on tehty Hämeen Ilvesreitistölle sekä Komiolle lisäpenkkejä maastoon olemassa olevien reittien varrelle. Pilkuttimelle tehtiin uusi kota ja kuntalaistoiveiden perusteella uimakoppi. Komion käyntimäärät olivat vuoden 2021 aikana 16 293 ja Melkuttimella 21 932 käyntiä. Voimassa olevat reitistöjen huoltosopimukset on päivitetty.

Hankkeet

Esteetön ulkoilureitti Komion luonnonsuojelualueelle sekä Lopen kunnan retkeilyreiteillä olevien taukopaikkojen kunnostaminen

Liikuntatoimi on toteuttanut vuoden 2021 aikana merkittävän reitistöhankkeen Uudenmaan ELY-keskuksen myöntämällä rahoituksella. Hankkeen kokonaiskustannus on ollut 60 160 euroa, josta kunnan osuus 30 160 euroa. Hankerahoituksella on tehty Komion luonnonsuojelualueelle Lopen kunnan ensimmäinen vaativa esteetön ulkoilureitti. Hankkeen myötä on myös paranneltu Hämeen Ilvesreitillä olevien taukopaikkojen palvelurakenteita. Tehdyillä toimenpiteillä on saatu lisättyä taukopaikkojen viihtyisyyttä ja kokonaan uusi ulkoilureitti palvelemaan paremmin pienten lasten perheitä, ikääntyneitä ja erityisryhmiä.

Kanta- ja Päijät-Hämeen luontomatkailun kärkikohteiden ja reitistöjen kehittäminen -hanke

Metsähallituksen luontopalveluilla on mm. Ilvesvaellusreitistöä koskeva kehityshanke, jossa Loppi on mukana. Hankkeessa on tarkoitus kehittää reitistön lähtöpaikkoja ja opastauluja sekä lisätä pysäköinti-alueita. Hankkeen konkreettisina toimenpiteinä Lopen kunnan alueelle on tehty vuoden 2021 aikana Melkuttimen ja Pääjärven parkkipaikat, uusittu Hämeen Ilvesreititin opasteita mm. Kivisammaljärvellä, Pääjärvellä ja Ilvesreititin yhdysreittien opasteet. Uudet opastetaulut on tarkoitus asentaa vuoden 2022 aikana.

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Elmolan liikuntasalin käyttäjät	19 706	14 696	21 000	7 810
Launosten liikuntasalin käyttäjät	6 786	1 313	7 000	1 914
Läyliäisten liikuntasalin käyttäjät	7 208	1 830	7 000	1 625
Loppisalin käyttäjät	9 261	2 000	7 000	1 462
Kuntosalikortit	360	230	450	87
Kuntoliikuntaryhmät	8	11	10	10
Nuorten liikuntaryhmät		2	2	2

TOIMIELIN: KUNNANHALLITUS / VAPAA-AIKALAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: NUORISOTOIMI

Perustehtävä

Nuorten tasa-arvoisten mahdollisuuksien kehittäminen sekä nuorten kasvun ja osallisuuden tukeminen. Nuorten syrjäytymiskehityksen ehkäisy varhaisella puuttumisella sekä korjaavalla toiminnalla. Tehtäväalue sisältää määrärahat kunnan nuorisotyöhön ja kerhotoimintaan.

TALOUSARVIO 2021

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Monipuolinen kouluyhteistyö	Koulupäivystys yläkoululla ja alakouluilla h/viikko, ohjattu/osallistava toiminta, määrä/tarkoitus	Nuoriso-ohjaaja
2. Virkistävää vapaa-aikaa	Osallistavat vapaa-ajan toiminnot	Nuorisotilatoiminta; kävijämäärä Retket, kerhot, tapahtumat; osallistujien määrä Bänditilatoiminta; kerho/käyttäjämäärät Asiakaspalaute	Nuoriso-ohjaaja
	Yhteistyö eri hallintokuntien, seutukunnan, oppilaitosten ja seurakunnan kanssa	Tapaamiset ja yhteiset tapahtumat / vuosi	Nuoriso-ohjaaja

Toteutuma 1

Kouluyhteistyö on toteutunut koulupäivystyksinä ylä- ja alakouluilla noin 14 h / viikko. Korona-aikana koulujen rajoitusten vuoksi myös puhelinpäivystys oli päivittäistä.

Nuorisotoimi oli myös mukana toteuttamassa koulujen kanssa ryhmäytymispäiviä, teemapäiviä/-tuokioita, retkiä, uintipäiviä ja leirikouluja koronan salliessa ja mahdolliset rajoitukset huomioiden. Oppilashuollon kautta yhteistyö on toteutunut säännöllisinä palaverina koulukuraattorin, terveydenhoitajan ja opion kanssa. Nuoriso-ohjaajat ovat osallistuneet pienluokkien toimintaan sekä JOPO-luokka- ja työelämäohjaus-toimintaan. Nuorisotyön tarkoitus on näkyä nuoren arjessa myös kouluilla. Tulla tutuksi, olla avuksi ja elää yhdessä todeksi nuorten iloja ja suruja.

Toteutuma 2

	2019				2020				2021			
	kevät	kesä	syksy	yht.	kevät	kesä	syksy	yht.	kevät	kesä	syksy	yht.
Nuorisotilojen kävijämäärät	3 091	226	3 011	6 328	2 235	236	2 233	4 704	2 288	149	1632	4 069
Loma-aikojen toimintojen kävijämäärät	380	526	351	1 257	263	363	341	967	248	362	241	851
Kerhojen kävijämäärät	535	-	430	965	618	-	516	1 134	548	-	541	1 089

Korona-rajoitteet eivät mahdollistaneet nuorisotilojen aukioloa talvi–kevätkaudella ja siksi ne toteutettiin neljänä iltana viikossa Discord-verkkopalvelimella ajalla 1.1.–31.5.2021. Lisäksi nuorisotoimi jalkautui nuorten pariin ko. aikavälillä, tavaten nuoria jääalueilla, kouluilla, urheilukentillä, kauppojen läheisyydessä ja siellä, missä nuoria oli. Syksyllä nuorisotoimi järjesti normaalisti nuorteniltoja nuorisotiloilla viitenä iltana viikossa ajalla 14.9.–22.12.2021 (Kuntala, Launonen ja Läyliäinen).

Talvilomaviikolla ohjelmassa oli Talvisutinapäivät jääalueilla kaikilla kylillä sekä nuortenillat Discordissa. Kesälomalla järjestimme liikunta/peli- ja askartelu/taide-kesälomapäiviä kahdesti/kolmesti kaikilla alakouluilla, sekä iltapäivätoimintaa, bändikerhotoimintaa, nuorteniltoja Kuntalassa ja Kalamajalla. Lisäksi osallistuimme päiväleirien toteutukseen.

Syyslomalla järjestimme Syyssäpinät koulukeskuksen piha-alueella, Syyssutinat kaikilla nuorisotiloilla ja nuortenillat nuorisotiloilla. Lisäksi nuorisotilat olivat sunnuntai-iltapäivisin avoinna.

Nuorisotoimi järjesti myös säännöllistä kansainvälisyyskerho-, moottorikerho- ja bändikerhotoimintaa.

Asiakaspalautetta on kerätty koko vuoden ajan suoran palautteen muodossa nuorisotiloilla, loma-ajan toiminnoissa, kouluilla jne. Nuorisotiloilla on myös käytössä palautelaatikat. Palaute koski niin nuorisotoimea kuin koko vapaa-aikatoimea. Vastauksista päätellen kohderyhmät tavoitetaan hyvin ja asiakkaat ovat tyytyväisiä toimintaan.

Toteutuma 2

Lopen seurakunnan kanssa toteutunutta yhteistyötä olivat EHKÄPÄ-työryhmän säännölliset kokoontumiset, sekä viikoittainen yhteydenpito nuoriso-ohjaajien välillä. Lisäksi bänditilatoiminta, 7-päivät, diakoni/nuorisotyötapaamiset, sekä kerho-, leiri- kuin muun yhteistyön sovittaminen/sopiminen loma- ja vapaa-aikoihin. Nuorisotoimi teki myös jatkuvaa yhteistyötä HYRIAn työpajatoiminnan / etsivän nuorisotyön, sekä koulu-, perusturva- ja kirjastotoimen kanssa. Yhteistyötä eri hallintokuntien ja seurakunnan kanssa toteutetaan päivittäin nuorisotoimen arjessa.

Seudullinen yhteistyö Riihimäen ja Hausjärven kanssa on toteutunut säännöllisinä yhteistyökokouksina vuoden 2021 aikana. Yhteisiä tapahtumia on tuotettu seudullisesti koulujen lomaviikkojen yhteyteen. Yhteistyö ja kanssakäyminen Nuorten palvelupiste Nupin, Ohjaamon, Poliisin Ankkuri -tiimin ja Hyrian/Tavastian kanssa on lisäksi ollut saumatonta, mutkatonta ja säännöllistä.

Talous

Nuorisotoimi	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA- muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
TOIMINTATUOTOT	6 382	12 500		12 500	608	11 892	4,9 %
TOIMINTAKULUT	-160 115	-178 500		-178 500	-158 495	-20 005	88,8 %
TOIMINTAKATE	-153 733	-166 000		-166 000	-157 887	-8 113	95,1 %
VUOSIKATE	-153 733	-166 000		-166 000	-157 887	-8 113	95,1 %
TILIKAUDEN TULOS	-153 733	-166 000		-166 000	-157 887	-8 113	95,1 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Toteutunut suunnitellun mukaisesti.

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Nuorisotilojen käyttäjät	6 328	4 704	7 000	4 069

TOIMIELIN: YMPÄRISTÖ- JA RAKENNUSLAUTAKUNTA

TALOUSARVIO 2021

Sitovat tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Toteutetaan kiinteistö-kartoitus (kartoitetaan luvan-varaisten rakennusten ja rakennelmien määrä sekä kiinteistöveron määräytymisperusteiden oikeellisuus) kunnan kiinteistövero-perusteiden tarkistamiseksi	Kunnan kiinteistöverotuksen perusteena olevien tietojen täsmentyminen Kiinteistöverojen määrä	Rakennustarkastaja
2. Virkistävää vapaa-aikaa	Kunta tukee vesienhoitoa ja osallistuu vesienhoitotahojen toimintaan Vesistöjen tila kehitty myönteiseen suuntaan	Loppijärven lisätutkimukset jatkuvat Loppijärven tutkimusten valmistuneet raportit on käsitelty ympäristö- ja rakennuslautakunnassa ja toimenpiteistä on tehty suunnitelma	Ympäristöpäällikkö
	Rakennetun ympäristön tila siistiytyy	Vuosittaisia siisteyskierroksia on jatkettu ja havaituista puutteista annettu siivous- / korjauskehotukset	Ympäristöpäällikkö, Rakennustarkastaja

Toteutuma 1

Kiinteistökartoitus on edennyt suunnitellusti ja jatkuu ainakin vuoden 2022 loppuun. Kartoituksessa on löytynyt huomattava määrä kiinteistöverorekisteriin lisättäviä kohteita.

Toteutuma 2

Ympäristö- ja rakennuslautakunta on osallistunut Loppijärven kunnostushankkeisiin. Ympäristö- ja rakennuslautakunnan päätöksellä 7.12.2021 (§ 85) myönnettiin Loppijärven Ystävät ry:lle haettu 7 800 euron avustus Loppijärven tilan seurantaan, fosforin saostuskemikaalin hankintaan ja hoito-kalastuksen toteuttamiseen toimintavuodelle 2021.

Vuoden 2021 aikana havaituista puutteista on annettu siivouskehotukset ympäristötoimeen ja rakennus-valvontaan tulneiden ilmoitusten perusteella. Vuoden 2021 rakennetun ympäristön tarkastuskierros suori-tettiin 5.10.2021. Tarkastuskierros kohdistettiin Launosiin. Kierroksella havaittiin kaksi kohdetta, joihin ympäristöpäällikkö ja rakennustarkastaja lähettivät siistimiskehotukset.

Suoritetun yritysvaikutusten arvioinnin perusteella seuraavilla sitovilla tavoitteilla on yritysvaikutuksia:

Sitova tavoite 2021	Yritysvaikutukset	Asteikko -3....3
Rakennetun ympäristön tila siistiytyy	Siivous- / korjauskehotusten myötä yleinen maisemakuva siistiytyy ja houkuttelee mahdollisia uusia yrittäjiä ja asukkaita	+ 2

Toteutuma

Yritysvaikutuksissa ei ole havaittu muutoksia aiempaan verrattuna.

TOIMIELIN: YMPÄRISTÖ- JA RAKENNUSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: RAKENNUSVALVONTA

Perustehtävä

Rakentamisen ohjaaminen siten, että saavutetaan mahdollisimman onnistunut rakennushanke käyttäjän ja ympäristön kannalta katsoen ja siten, että rakentaminen tapahtuu lainsäädännön, rakentamismääräysten, kaavoituksen ja tasapuolisen kohtelun vaatimusten mukaisesti.

TALOUSARVIO 2021

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuhenkilö
1. Parempaa arkea	Ohjeistuksen ja verkkosivujen päivittäminen	Ympäristönsuojelun lupamenettelyihin ja jätehuoltoon liittyvien ohjeiden päivittäminen ja päivitetty verkkosivut rakennusvalvonnalla ja ympäristönsuojelulla	Ympäristöpäällikkö, Rakennustarkastaja
	Kartoitus sähköisistä asianhallinta- / lupajärjestelmistä	Selvitetty käyttökelpoisimman sähköisen järjestelmän taloudelliset vaikutukset	Ympäristöpäällikkö
	Rakennuslupien käsittelyaikojen nopeuttaminen ja asiakaspalvelun parantaminen	Rakennusluville käsittelyajaksi yksi (1) kuukausi	Rakennustarkastaja

Toteutuma

Ympäristönsuojelun ja rakennusvalvontaan liittyvien lupamenettelyihin ja jätehuoltoon liittyvien ohjeiden päivittäminen on aloitettu. Päivitystyötä jatketaan vuonna 2022.

Sähköisen asianhallinta / lupajärjestelmän käyttöönottoa ympäristötoimeen ja rakennusvalvontaan on suunniteltu ja taloudelliset vaikutukset selvitetty. Lupapisteen käyttöönotto on aloitettu ja kustannukset lisätty vuoden 2022 talousarvioon.

Rakennuslupien käsittelyajat pysyivät maltillisina vuoden 2021 aikana. Rakennuslupien käsittelyaika on yksi (1) kuukausi.

Talous

Rakennusvalvonta	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
TOIMINTATUOTOT	98 735	99 000		99 000	191 294	-92 294	193,2 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN					14 037	-14 037	
TOIMINTAKULUT	-184 504	-236 300		-236 300	-221 797	-14 503	93,9 %
TOIMINTAKATE	-85 770	-137 300		-137 300	-16 466	-120 834	12,0 %
VUOSIKATE	-85 770	-137 300		-137 300	-16 466	-120 834	12,0 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 127	-1 200		-1 200	-1 127	-73	93,9 %
TILIKAUDEN TULOS	-86 897	-138 500		-138 500	-17 593	-120 907	12,7 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Toimintatuottoja on vuonna 2021 kertynyt huomattavasti arvioitua enemmän. Toimintakulut ovat toteutuneet hieman talousarviota matalampina. Rakennusvalvonnan toimintakate on toteutunut talousarviota positiivisempaan.

Hankkeet

Vuoden 2021 ajan on jatkettu vuoden 2018 lopulla aloitettua kiinteistökartoitusta. Kartoitus on edennyt suunnitellusti, hanke jatkuu ainakin vuoden 2022 loppuun.

Mittarit ja tunnusluvut 31.12.

	2017	2018	2019	2020	2021
Rakennusluvut	105	78	84	68	112
lisätoimenpide		19	23	13	
• omakotitalot	8	6	2	7	24
- asemakaava-alueet	5	5	1	6	17
- muut alueet	3	1	1	1	7
• loma-asunnot	8	6	5	3	17
- ranta-asemakaava-alueet	2	2	2	1	5
- muut alueet	6	4	3	2	12
Toimenpideluvat	36	47	82	36	47
Toimenpideilmoitukset	89	64	30	17	26
Poikkeamispäätökset	16	15	7	11	20
Suunnittelutarveratkaisut	2	-	-	1	
Muut luvat ja päätökset (jatkoajat, työnjohtajat ym.)		89	31	123	294

TOIMIELIN: YMPÄRISTÖ- JA RAKENNUSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: YMPÄRISTÖNSUOJELU

Perustehtävä

Hoitaa ne tehtävät, jotka laissa kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta (6 §) on asetettu kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäväksi.

TALOUSARVIO 2021

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuhenkilö
1. Parempaa arkea	Ohjeistuksen ja verkkosivujen päivittäminen	Ympäristönsuojelun lupamenettelyihin ja jätehuoltoon liittyvien ohjeiden päivittäminen ja päivitettyt verkkosivut rakennusvalvonnalla ja ympäristönsuojelulla	Ympäristöpäällikkö, Rakennustarkastaja
	Kartoitus sähköisistä asianhallinta-/ lupajärjestelmistä	Selvitetty käyttökelpoisimman sähköisen järjestelmän taloudelliset vaikutukset	Ympäristöpäällikkö, Rakennustarkastaja

Toteutuma

Ympäristönsuojelun lupamenettelyihin ja jätehuoltoon liittyvien ohjeiden päivittäminen on aloitettu. Päivitystyötä jatketaan vuonna 2022.

Sähköisen asianhallinta / lupajärjestelmän käyttöönottoa ympäristötoimeen on suunniteltu ja taloudelliset vaikutukset selvitetty. Lupapisteen käyttöönotto on aloitettu ja kustannukset lisätty vuoden 2022 talousarvioon.

Talous

Ympäristönsuojelu	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
TOIMINTATUOTOT	38 793	35 000		35 000	43 488	-8 488	124,3 %
TOIMINTAKULUT	-118 910	-139 300	-1 700	-141 000	-120 163	-20 837	85,2 %
TOIMINTAKATE	-80 116	-104 300	-1 700	-106 000	-76 675	-29 325	72,3 %
VUOSIKATE	-80 116	-104 300	-1 700	-106 000	-76 675	-29 325	72,3 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-9 209	-4 000		-4 000	-8 417	4 417	210,4 %
TILIKAUDEN TULOS	-89 326	-108 300	-1 700	-110 000	-85 092	-24 908	77,4 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Toimintatuottoja on vuonna 2021 kertynyt jonkin verran arvioitua enemmän. Toimintakulut ovat toteutuneet talousarviota matalampina. Ympäristönsuojelun toimintakate on toteutunut talousarviota positiivisempaan.

Hankkeet

Kunta on mukana Hämeen liiton hallinnoiman Vanajavesikeskus-hankkeen kolmannella toimintajaksolla 2018–2021, rahoitusosuus 1 €/asukas/vuosi. Vanajavesikeskuksen asiantuntemuksesta ja tuesta on ollut kunnalle hyötyä etenkin Loppijärven tilanteen ja hoitotoimenpiteiden selvittelyssä sekä muissa vesien-suojelun edistämisen hankkeissa.

Kunta on osallisena Länsi-Uudenmaan Vesi ja Ympäristö ry:n hallinnoimassa EU-rahoitteisessa Hiidenveden kunnostuksen jatkohankkeessa ja sitä tukevassa Lohikalat Karjaanjoelle -vesistövisio 2021 -hankkeessa, jotka toteutetaan vuosina 2016–2021. Jatkohankkeen vesienhoidollinen hyöty Lopen kunnalle koostuu Karjaanjoen vesistöalueella jo tehtyjen selkeytysaltaiden hoitotoimista, uusien altain toteuttamisesta, vesistöihin vaikuttavien toimijoiden neuvonnasta ja kehittyvästä vesienhoidon yhteistyöstä. Hankkeen hyödyt ovat pitkäjänteisiä, visiona on lohikalojen lisääntymis- ja kasvualueiden turvaaminen ja laajeneminen myös Lopen alueella aina Karjaanjoen latvaosia myöten. Siksi on tärkeää, että Lopen kunta on mukana myös vaelluskalojen ja raakku-simpukoiden elinvoimaisten kantojen turvaamisessa Karjaanjoen vesistössä. Kunnan vuotuinen rahoitusosuus hankkeissa on yhteensä 10 000 euroa, joka maksetaan ympäristönsuojelun tehtäväalueen budjetista.

Mittarit ja tunnusluvut 31.12.

	2020	2021
Ympäristöluvut	3	2
Maa-ainesluvut	1	1
Yhteisluvut (ympäristö- ja maa-ainesluvut)	-	1
Ympäristöluvan vähäinen muutos	-	1
Maisematyöluvut	5	5
Poikkeamispäätökset	1	4
Rekisteröinti-ilmoitukset	1	1
Meluilmoitukset	1	1
Leirintäalueilmoitukset	1	-

TOIMIELIN: PERUSTURVALAUTAKUNTA

TALOUSARVIO 2021

Sitovat tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Turvataan palveluiden saatavuus sekä riittävien lähipalveluiden säilyminen Lopella	• Palveluiden käyttöaste • Suoritemäärät • Julkisten Lähilääkäri-palveluiden saatavuus	Kunnanjohtaja, Perusturvajohtaja
	Palvelut tuotetaan laadukkaasti ja kustannustehokkaasti	• Asiakastyytyväisyys • Hinta/suorite • Palveluiden peittävyys	Perusturvajohtaja
	Ollaan aktiivisesti mukana maakunnallisessa sote-uudistuksen valmistelussa	• Edistetään ja kehitetään laadukkaiden ja riittävien peruspalveluiden saatavuutta alueella	Perusturvajohtaja

Perusturvatoimialan tavoitteena on varmistaa riittävä, laadukas ja kustannustehokas palvelurakenne, jonka kautta kuntalaiset saavat tarvitsemansa hoidon ja avun sujuvasti eri tilanteissa. Palvelujen tuottamisen kustannuksia suhteessa hyötyyn tarkastellaan kriittisesti. Palveluvalikoimaa, hoitoon ohjausta sekä asiakas-, palvelu- ja hoitopolkuja kehitetään yhdessä Riihimäen terveyskeskuksen kuntayhtymän ja Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kanssa. Lapsiperheiden ja nuorten palveluita kehitetään lisäksi yhdessä alueellisessa LAPE-työryhmässä. Nuorten Ohjaamo -toiminta on alkanut Lopella syksyllä 2020.

Hallituksen esityksen mukaan sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottaminen siirtyy 1.1.2023 uusille hyvinvointialueille, jotka noudattavat nykyisiä maakuntarajoja. Uudistuksen valmistelua Kanta-Hämeen alueella koordinoi Hämeen liitto. Vuonna 2021 Lopen kunta on mukana kahdessa Hämeen liiton koordinoimassa valtionavustushaussa, joiden tavoitteina on edistää Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmaa sekä sote-rakenneuudistuksen valmistelua.

Toteutuma

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hankkeen osalta sote-uudistuksen tavoitteita on edistetty maakunnallisten substanssityöryhmien ja valmennusten kautta. Eri asiakaskohtaiset (substanssi) työryhmät ovat työstäneet palvelupolkuja ja pyrkivät yhtenäistämään vuonna 2022 hyvinvointialueen palvelukokonaisuuksia. Valmennuksissa on käsitelty asiakaskokemuksen palvelumuotoilua, monialaista yhteistyötä sekä johtamisen uudistamista. Lisäksi on valmistelu asiakaskokemuksen johtamista valmennusverkostossa.

Kanta-Hämeen alueella on tehty yhteisiä tavoitteita sosiaali- ja terveyspalveluissa siirryttäessä hyvinvointialueelle.

Lähipalveluiden toteumaa on tarkasteltu tarkemmin terveydenhuollon toteuman kohdalla.

Asiakastyytyväisyyttä on selvitetty vuoden 2021 aikana ikäihmisten palveluiden osalta.

TOIMIELIN: PERUSTURVALAUTAKUNTA/TERVEYSTOIMI

TEHTÄVÄALUE: TERVEYDENHUOLTO

Perustehtävä

Terveystenhuollon perustehtävänä on huolehtia terveydenhuollon palvelujen saatavuudesta kunnan osoittaman taloudellisen resurssin puitteissa.

TALOUSARVIO 2021

Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Julkisten lähilääkäripalvelujen lisääminen	Maksusitoumuksella tuotettujen lähilääkärikäyntien määrä Julkiset lääkäripalvelut palautettu Lopelle	Kunnanjohtaja, Perusturvajohtaja

Kiireettömien lääkärivastaanottojen saatavuutta on parannettu terveystenkeskuskuntayhtymän myöntämällä maksusitoumuksella yksityiselle Pihlajalinnan lääkäriasemalle. Maksusitoumusta tarjotaan potilaille, joilla on yksittäinen vaiva ja joka todennäköisesti voidaan hoitaa yhden vastaanoton puitteissa. Sitoumuksen voi saada niin puhelimitse kuin paikan päällä asioidessa Lopen terveystasemalla. Maksusitoumus kattaa myös tavallisimmat laboratorio- ja röntgentutkimukset, niiden tulkinna ja tehtävän jatkohoitosuunnitelman mahdollisine lähetteineen.

Lopen kunnan perusterveydenhuollon palvelut järjestää Riihimäen seudun terveystenkeskuksen kuntayhtymä ja erikoissairaanhoidon palvelut Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri. Sekä sairaanhoitopiiri että terveystenkeskuksen kuntayhtymä raportoivat strategiansa mukaisten toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta oman tilinpäätöksensä yhteydessä.

Riihimäen seudun terveystenkeskuksen kuntayhtymän strategia on vahvistettu yhtymähallituksessa 18.3.2020.

Sen keskeiset painopistealueet ovat:

- hyvä palveluiden saatavuus ja asiakaskokemus,
- hyvinvoiva ja osaava henkilöstö sekä
- vastuullinen taloudenhoito.

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin strategia vuosille 2019–2021 on vahvistettu kuntayhtymän valtuustossa 11.6.2019.

Sen keskeiset painopistealueet ovat:

- Asiakkaat: Laadukas hoito – sinua kuunnellen
- Henkilöstö: Palkitseva työ
- Kumppanuudet: Yhdessä arvoa asiakkaalle
- Talous ja tuottavuus: Sijoitus terveyteen

Toteutuma

Kiireettömien lääkärivastaanottojen saatavuutta on pyritty parantamaan terveyskeskuskuntayhtymän myöntämällä maksusitoumuksella yksityiselle Pihlajalinnan lääkäriasemalle. Alkuvuodesta 2021 ja kesällä lääkäripalveluja on tarjottu Lopella maksusitoumuksella Pihlajalinnan toimesta. Loppuvuodesta rekrytointihaasteiden johdosta Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymä ei ole onnistunut ostamaan Pihlajalinnalta palveluita.

Lisäksi vuoden 2021 aikana terveyskeskuskuntayhtymän kanssa on neuvoteltu lääkäripalvelujen palauttamisesta Lopelle ja Hausjärvelle. Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymän hallitus on tehnyt päätöksen 15.12.2021 (§ 162) ja suunnitelman lääkäripalvelujen palauttamisesta Lopelle ja Hausjärvelle 1.9.2022 alkaen.

Talous

Terveystenhuolto	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
TOIMINTATUOTOT			536 500	536 500	899 867	-363 367	167,7 %
TOIMINTAKULUT	-15 752 567	-16 063 300	-911 500	-16 974 800	-17 015 303	40 503	100,2 %
TOIMINTAKATE	-15 752 567	-16 063 300	-375 000	-16 438 300	-16 115 436	-322 864	98,0 %
VUOSIKATE	-15 752 567	-16 063 300	-375 000	-16 438 300	-16 115 436	-322 864	98,0 %
TILIKAUDEN TULOS	-15 752 567	-16 063 300	-375 000	-16 438 300	-16 115 436	-322 864	98,0 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Perusterveydenhuollon kulut ovat ylittyneet noin 300 000 euroa, mutta terveydenhuollon tehtäväalueen talousarvio toteutuu lähes suunnitelman mukaisena. Tähän on vaikuttanut 13.12.2021 kunnanhallituksen käsittelemä ja 31.1.2022 valtuuston hyväksymä lisätalousarvio, jossa on huomioitu terveydenhuollon Covid-19-tartuntojen testauksesta, jäljittamisestä, rokottamisesta ja hoitopäivistä syntyneiden kustannusten mukainen valtionavustus ja siihen liittyvä Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymän kustannus.

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin valtuusto on päättänyt 14.12.2021 lisätalousarvion vuodelle 2021. Lopen kunnan osuus lisätalousarvion mukaisesta lisälaskutuksesta on 412 444 euroa. Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän osalta palautettiin vuoden 2021 kuntamaksuja. Lopen kunnan osuus palautuksesta oli 130 890 euroa.

Hankkeet

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hankkeen osalta sote-uudistuksen tavoitteita on edistetty maakunnallisten asiantuntijatyöryhmien ja valmennusten kautta. Eri asiakaskohtaiset (asiantuntija) työryhmät ovat työstäneet palvelupolkuja ja pyrkivät yhtenäistämään vuonna 2022 hyvinvointialueen palvelukokonaisuuksia. Valmennuksissa on käsitelty asiakaskokemuksen palvelumuotoilua, monialaista yhteistyötä sekä johtamisen uudistamista. Lisäksi on valmistelu asiakaskokemuksen johtamista valmennusverkostossa.

TOIMIELIN: PERUSTURVALAUTAKUNTA/SOSIAALITOIMI

TEHTÄVÄALUE: PERUSTURVATOIMEN HALLINTO

Perustehtävä

Perusturvatoimi turvaa riittävät sosiaalipalvelut ja edistää kuntalaisten hyvinvointia sekä omatoimisuutta.

TALOUSARVIO 2021

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Henkilöstön työtyytyväisyys ja työssä jaksaminen paranevat, henkilöstöä tuetaan tulevissa muutoksissa	Kohentunut työtyytyväisyys (työtyytyväisyyskysely vrt. edellinen vuosi), ammattitaitoisen henkilöstön pysyvyys (henkilöstön vaihtuvuusprosentti vrt. edellinen vuosi), terveysperusteiset poissaolot laskevat (vrt. edellisen vuoden terveysperusteiset poissaolot)	Perusturvajohtaja, Hallintopäällikkö

Toteutuma

Perusturvatoimen osalta vuonna 2021 henkilöstön vaihtuvuus on hieman laskenut vuoteen 2020 verrattuna. Vuonna 2021 on ollut uusia aloittaneita työntekijöitä 11 ja lopettaneita 7, vastaavat luvut vuonna 2020 olivat 19 ja lopettaneita 15. Sairauspoissaolomäärät ovat myös hieman laskeneet, vuonna 2021 sairauspoissaolopäiviä oli 1 947, kun vastaava luku vuonna 2020 oli 2 278. Etenkin vanhuspalveluissa jatkuva resurssipula ja koventunut työtahti heikentävät työhyvinvointia ja työssäjaksamista. Party-työhyvinvointikyselyssä etenkin isommissa yksiköissä oli työtyytyväisyys laskenut. Vastaavasti pienemmissä yksiköissä työhyvinvointi joillakin osa-alueilla koettiin parantuneen verrattuna edelliseen Party-työhyvinvointikyselyyn.

Talous

Perusturvatoimen hallinto	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
TOIMINTATUOTOT	15 607	29 800		29 800	108 334	-78 534	363,5 %
TOIMINTAKULUT	-362 500	-381 500	-32 300	-413 800	-383 116	-30 684	92,6 %
TOIMINTAKATE	-346 893	-351 700	-32 300	-384 000	-274 782	-109 218	71,6 %
VUOSIKATE	-346 893	-351 700	-32 300	-384 000	-274 782	-109 218	71,6 %
TILIKAUDEN TULOS	-346 893	-351 700	-32 300	-384 000	-274 782	-109 218	71,6 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Hallinnon tehtäväalueen toimintatuotot ovat ylittyneet 78 504 euroa, mikä johtuu arvioitua suuremmista tukien ja avustusten osuuksista. Toimintakulut ovat alittuneet johtuen henkilöstökulujen arvioitua pienemmästä toteumasta.

TOIMIELIN: PERUSTURVALAUTAKUNTA/SOSIAALITOIMI

TEHTÄVÄALUE: LASTEN JA PERHEIDEN PALVELUT

Perustehtävä

Lasten ja perheiden palvelut edistävät kuntalaisten hyvinvointia ennaltaehkäisevästi ja asiakaslähtöisesti. Lasten ja perheiden palvelut -tehtäväalueeseen sisältyy sosiaalihuoltolain mukaiset perheiden palvelut sekä lastensuojelun avo-, sijais- ja jälkihuolto.

TALOUSARVIO 2021

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuhenkilö
1. Parempaa arkea	Varhainen ja tehokas tuki lapsiperheille	Lapsiperheiden kotipalvelun ja perhetyön asiakasmäärien ja -käyntien toteutuminen Hoitovuorokausien määrä sijoituksissa kodin ulkopuolelle vähenee	Johtava sosiaalityöntekijä

Toteutuma

Lastensuojelun painopisteen suuntaus varhaisempaan tukeen perheille kotipalvelun ja perhetyön lisäyksellä on vähentänyt huostaanottojen määrän vuonna 2021 nollaan. Ennalta ehkäisevän tuen merkitys tuli näkyvästi esiin siten, ettei viidestä (5) kiireellisestä sijoituksesta yksikään johtanut huostaanottoon. Lastensuojelun asiakasmääriä on onnistuttu vähentämään ehkäisevän perhetyön ja kotipalvelun avulla ilman lastensuojelun asiakkuutta. Jatkossakin tavoitteena on panostaa ennalta ehkäiseviin palveluihin.

Vuoden 2020 lopulla ja vuoden 2021 alkupuolella useita pitkäaikaisia lastensuojelun sijoituksia on purettu, mikä pienentää merkittävästi lastensuojelun ostopalvelujen kustannuksia. Muutamia lyhytaikaisia sijoituksia on kuitenkin jouduttu tekemään syys–lokakuun aikana, mikä hieman lisää ko. kustannuksia loppuvuodelle. Kaikkiaan tehtäväalueen menojen ennakoidaan kuitenkin alittuvan.

Talous

Lasten ja perheiden palvelut	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
TOIMINTATUOTOT	55 684	57 700		57 700	44 241	13 459	76,7 %
TOIMINTAKULUT	-1 838 607	-2 178 100		-2 178 100	-1 805 770	-372 330	82,9 %
TOIMINTAKATE	-1 782 922	-2 120 400		-2 120 400	-1 761 529	-358 871	83,1 %
VUOSIKATE	-1 782 922	-2 120 400		-2 120 400	-1 761 529	-358 871	83,1 %
TILIKAUDEN TULOS	-1 782 922	-2 120 400		-2 120 400	-1 761 529	-358 871	83,1 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Palvelujen ostot ovat selkeästi alittuneet, koska olemme pystyneet panostamaan ennalta ehkäiseviin palveluihin ja siten lasten sijoitukset raskaampiin palveluihin ovat vähentyneet.

Toimintakulut ovat henkilöstön osalta ylittyneet. Yhteydenotot lasten ja perheiden palveluihin ovat lisääntyneet. Lasten ja perheiden palveluissa on palkattu määräaikainen sosiaalityöntekijä 06/2021 alkaen.

Hankkeet

Hyvinvointialueen valmisteluun liittyvät hankkeet.

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Lastensuojelun palvelut:				
* Perhehoitovuorokausien määrä	4 298	4 579	4 300	3 704
* Laitos ja ammatillinen perhekoti, hoitovuorokausien määrä	2 741	2 291	2 500	1 485
Lastensuojeluilmoitukset ja muut lapsia koskevat yhteydenotot	182	199	200	245
Avohuollon tukitoimien saajat (<i>Lasten lkm</i>)	42	35	45	27
Huostaanotetut ja avohuollon sijoituksessa olevat lapset yhteensä vuoden aikana	26	23	24	19
Uudet huostaanotot, lapsia	3	3	3	0
Kiireelliset sijoitukset	7	4	5	5
Lastensuojelun perhetyön asiakkaat (kunnan oma toiminta) (<i>lasten lkm</i>)		15	20	22
Lastensuojelun perhetyön asiakkaat (ostopalvelu) (<i>lasten lkm</i>)		3	4	4
Jälkihuollon asiakkaat	14	18	15	22
Sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut lapsiperheille:				
Sosiaalihuoltolain mukaisen perhetyön asiakkaat/käynnit (kunnan oma toiminta)			14/196	**
Palvelusetelillä myönnetty tp. kotiapu: asiakaspäätökset	2	1	8	0
Lapsiperheiden kotipalvelu/kunnan toiminta: asiakaspäätökset/käynnit			25/331	**
Ennaltaehkäisevät palvelut:		90		174
Perheneuvolan suoritteet	601	311	650	257
Nuppi, nuorten palvelupiste, asiakaskäynnit	7	22	30	31

* Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrään pyritään vaikuttamaan ennalta ehkäisevin toimin siten, että sijoitettujen lasten määrä laskee, sijoitusaika lyhenee ja sijoitukset painottuvat perhehoitoon. Osa sijoituksista päättyy vuoden aikana lapsen tullessa täysi-ikäiseksi; myös uusia sijoituksia tulee vuoden aikana.

** Lukuja ei saatu päivitettyä järjestelmämuutoksen takia.

TOIMIELIN: PERUSTURVALAUTAKUNTA/SOSIAALITOIMI

TEHTÄVÄALUE: AIKUISTEN JA VAMMAISTEN PALVELUT

Perustehtävä

Aikuisten ja vammaisten palvelut järjestetään ja tuotetaan asiakaslähtöisesti, tehokkaasti ja vaikuttavasti. Vammaispalveluina järjestetään vammaispalvelulain mukaisia palveluja ja tukitoimia sekä kehitysvammaisten erityishuoltolain mukaisia palveluja. Aikuisten palveluina ovat mm. aikuis-sosiaalityö, täydentävä ja ennaltaehkäisevä toimeentulotuki ja maahanmuutto- ja pakolaisasiat sekä kunnan tuottamat mielenterveys- ja päihdepalvelut.

TALOUSARVIO 2021

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Mahdollisimman moni tukea tarvitseva pärjää kotiin annettavien palveluiden turvin ilman ympärivuorokautista hoivaa	Kotiin annettavien palveluiden määrä	Sosiaalihuollon erityisasiantuntija, Perusturvajohtaja
	Asumispalvelun asiakas saa tarvitsemaansa hoitoa asumisyksikössä/ympäri-vuorokautisen hoidon yksikössä	Asiakasmäärää ja ostopalvelu-vuorokausien toteutumista seurataan ympärivuorokautisissa asumispalveluyksiköissä Omien yksiköiden (Pajukoti ja Taari) käyttöaste on korkea	Sosiaalihuollon erityisasiantuntija, Perusturvajohtaja
2. Virkistävää vapaa-aikaa	Erityisryhmien huomiointi vapaa-ajan palveluissa	Toteutuneet erityisryhmille järjestettävät tapahtumat, liikuntaryhmät ym.	Sosiaalihuollon erityisasiantuntija, Perusturvajohtaja

Toteutuma

Aikuisten ja vammaisten palveluiden menot ylittyivät ostopalvelujen ja tavaroiden sekä aineiden ja tarvikkeiden osalta. Myös aikuisten asumispalvelujen ostopalveluihin on vaikuttanut asiakasmaksulain muutos. Omien yksiköiden käyttökapasiteetti on pyritty pitämään korkeana, mutta välillä asiakkaiden vaihtelevat tilanteet aiheuttavat asukaspaikan muutosta. Erityisryhmien huomiointi on ollut haastavaa vallinneen koronatilanteen ja -rajoitusten takia.

Täydentävän toimeentulotuen hakijoiden määrä on lisääntynyt vuonna 2021 seuraavasti:

- täydentävä toimeentulotuki iäkkäiden palvelut 18
- täydentävä toimeentulotuki lapsiperheiden palvelut 12
- täydentävä toimeentulotuki työikäisten palvelut 43.

Talous

Aikuisten ja vammaisten palvelut	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
TOIMINTATUOTOT	596 293	438 000		438 000	390 342	47 658	89,1 %
TOIMINTAKULUT	-2 484 055	-2 483 600		-2 483 600	-2 705 211	221 611	108,9 %
TOIMINTAKATE	-1 887 762	-2 045 600		-2 045 600	-2 314 869	269 269	113,2 %
VUOSIKATE	-1 887 762	-2 045 600		-2 045 600	-2 314 869	269 269	113,2 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-108 060	-17 700		-17 700	-17 594	-106	99,4 %
TILIKAUDEN TULOS	-1 995 822	-2 063 300		-2 063 300	-2 332 463	269 163	113,0 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Aikuisten ja vammaisten palveluiden menot ylittyivät ostopalvelujen ja tavaroiden sekä aineiden ja tarvikkeiden osalta. Palveluiden ostojen ylitys johtuu lisääntyneistä kehitysvammaisten asumispalvelujen ja SHL:n mukaisten asumispalvelujen lisääntyneistä ostoista.

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Sosiaalihuoltolain mukaiset asumispalvelut:				
Asiakkaat vuoden aikana / oma toiminta	12	16	16	14
Asiakkaat vuoden aikana / ostopalvelu	12	7	5	6
Kehitysvammaisten henkilöiden palvelut:				
Tuetusti itsenäisesti asuvien kehitysvammaisten henkilöiden määrä	1	0	3	3
Asumispalvelussa asuvat kehitysvammaiset henkilöt (oma toiminta ja ostopalvelut)	26	20	22	25
Toimintakeskus Kuuselan kehitysvammaisten päivätoiminnan toimintapäivien määrä	1 650		1 750	968 *
Voimassa olevien erityishuolto-ohjelmien määrä 31.12.		49	50	49
Vammaisten henkilöiden palvelut:				
Vaikeavammaisten kuljetuspalvelun saajat	114	33	108	100
Vaikeavammaisten palveluasumispalvelujen saajat		5	4	6
Omaishoitotuki alle 65-vuotiaat	16	12	12	11
Henkilökohtaisen avun saajat	15	12	12	18
Toimeentulotuki:				
Täydentävää toimeentulotukea hakevien asiakasperheiden määrä	210	58	52	73

* Päivätoiminta oli kiinni tammi–helmikuun koronarajoitusten takia.

TOIMIELIN: PERUSTURVALAUTAKUNTA/SOSIAALITOIMI

TEHTÄVÄALUE: VANHUSTEN PALVELUT

Perustehtävä

Vanhuspalveluiden tehtäväalue tukee iäkkäiden asukkaiden kykyä elää omatoimisesti kotona pidempään oikea-aikaisilla, riittävillä palveluilla ja järjestää tarvittaessa ympärivuorokautista asumista. Palveluja tuotetaan omana toimintana ja ostopalveluna.

TALOUSARVIO 2021

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Kotona asumista tuetaan ennaltaehkäisevästi palvelurakennetta kehittämällä	Tehostetun palveluasumisen peittävyys-% laskee (vrt. edellinen vuosi) Avopalvelujen asiakas- ja palvelumäärien toteutuminen	Vanhuspalvelujen johtaja

Toteutuma

Tehostetun palveluasumisen piirissä on Lopen kunnan yli 75-vuotiaista ainoastaan 6,8 %.

Kotihoidon rekrytointihaasteisiin liittyen on käytetty kotihoidon ostopalvelua, joka on lisännyt vanhuspalvelujen ostopalvelujen ylitystä.

Talous

Vanhusten palvelut	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
TOIMINTATUOTOT	1 641 745	1 585 200	269 500	1 854 700	1 904 738	-50 038	102,7 %
TOIMINTAKULUT	-6 565 100	-6 707 200	-269 500	-6 976 700	-7 633 078	656 378	109,4 %
TOIMINTAKATE	-4 923 355	-5 122 000	0	-5 122 000	-5 728 341	606 341	111,8 %
VUOSIKATE	-4 923 355	-5 122 000	0	-5 122 000	-5 728 341	606 341	111,8 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-38 805	-88 800		-88 800	-95 757	6 957	107,8 %
TILIKAUDEN TULOS	-4 962 160	-5 210 800	0	-5 210 800	-5 824 098	613 298	111,8 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Suurin yksittäinen käyttötalouteen vaikuttava tekijä vuoden 2021 aikana on ollut asiakasmaksulain muutos, jonka seurauksena kunnat eivät voi enää periä erillisiä ateria- ja tukipalvelumaksuja. Lisäksi lailla rajoitettiin yksityisten toimijoiden mahdollisuuksia periä samoja maksuja suoraan asiakkailta. Tästä seurasi, että yksityiset hoivapalvelutuottajat joutuivat lisäämään ateriämaksut suoraan kunnalta perittävään hoitopäivän hintaan, mikä lisäsi merkittävästi vanhuspalvelujen menoja.

Hankkeet

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hankkeen osalta sote-uudistuksen tavoitteita on edistetty maakunnallisten substanssityöryhmien ja valmennusten kautta. Eri asiakaskohtaiset (substanssi) työryhmät ovat työstäneet palvelupolkuja ja pyrkivät yhtenäistämään vuonna 2022 hyvinvointialueen palvelukokonaisuuksia. Valmennuksissa on käsitelty asiakaskokemuksen palvelumuotoilua, monialaista yhteistyötä sekä johtamisen uudistamista. Lisäksi on valmisteltu asiakaskokemuksen johtamista valmennusverkostossa.

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Omaishoidontuen saajat vuoden aikana (yli 65-vuotiaat)	45	53	55	56
Omaishoidontuen saajat vuoden aikana (vanhukset ja vammaiset henkilöt)		65	68	67
Säännöllisen kotipalvelun asiakastunnit	23 983	29 331	21 500	27 273
Kotipalvelun tehokkuus (säännöllisen asiakastyön osuus)	56 %	56 %	60 %	50 %
Ympäri vuorokautinen asuminen ja hoito/hoitopäivät lukumäärä:				
Tehostettu palveluasuminen (Eedilä ja Salmela)	19 832	17 479	20 000	16 959
Ostopalvelut (vrk)	8 630	7 222	6 700	8 351
Kotikuntalain perusteella ympärivuorokautisessa hoidossa toisessa kunnassa	5	5	4	2
Kotikuntalain perusteella ympärivuorokautisessa hoidossa toisesta kunnasta		1	1	2
Sijaisten saatavuus Seuturekrystä	77 / 100 %	77 / 100 %	90 / 100 %	87 / 100 %
Tunnusluvut yli 75-vuotiaat:				
75 vuotta täyttäneiden määrä 31.12.	827	871	917	911
Kotona asuvat, % 75 vuotta täyttäneistä	92,1 %	91,8 %	93 %	92,9 %
Säännöllistä kotihoitoa saaneiden määrä, % 75-vuotiaista*	14,6 %	14,8 %	12,5 %	15,9 %
Omaishoidontukea saavien määrä, % 75-vuotiaista	4,6 %	4,0 %	5 %	4 %
Tehostetussa palveluasumisen piirissä, % yli 75-vuotiaista	7,9 %	7,9 %	7 %	6,8 %
Laitoshoidossa, % yli 75-vuotiaista	0 %	0 %	0 %	0 %
Käyttöasteet:				
Hoivakoti Eedilä	98,5	103	99	101,7
Hoivakoti Salmela	100	100	100	98,9

* huomioidaan kaikki vuoden aikana hoitoa saaneiden määrä

TOIMIELIN: PERUSTURVALAUTAKUNTA/SOSIAALITOIMI

TEHTÄVÄALUE: TYÖLLISTYMISTÄ EDISTÄVÄ TOIMINTA

Perustehtävä

Lopen kunnan työllistämistä edistävä toiminta järjestää ja tuottaa sekä koordinoi työllistämisen edistämiseen ja syrjäytymisen ehkäisyyn tähtäävää toimintaa kunnan alueella. Erilaisia työllistämisen palveluja ja työtoimintaa pyritään järjestämään asiakkaan tarpeet kartoittaen. Näitä palveluja ovat muun muassa kuntouttava työtoiminta, työkokeilu ja palkkatuettu työ.

TALOUSARVIO 2021

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Työllisyysaste pysyy matalana ja vaikeasti työllistettävät saadaan työmarkkinoille tai työllisyys-toimenpiteiden piiriin	Työmarkkinatuen kuntaosuus euroina ei nouse ja henkilö-määrä listoilla ei kasva. (vrt. edellinen vuosi)	Työllisyys-koordinaattori, Sosiaalihuollon erityisasiantuntija
	Työllistämistoimenpiteiden vaikuttavuus kasvaa	Palkkatuella työllistetyt työllistyvät avoimille työmarkkinoille	Työllisyys-koordinaattori, sosiaalihuollon erityisasiantuntija
3. Vireä ja mahdollistava elinkeinoelämä	Hyvä yhteistyö yrittäjien kanssa. Yrittäjien auttaminen hakemusten täyttämässä. (työkokeilu, palkkatuki, yritystuki, rekrytointi)	Yhteistyötilaisuuksien ja yhteydenottojen määrä yrittäjien kanssa Myönnettyjen yritystukien määrä	Työllisyys-koordinaattori, Sosiaalihuollon erityisasiantuntija
	Nuoret yrittäjät -koulutus-toimintaa jatketaan (rahoitusta yrittäjiltä ja työllisyysneuvostosta)	Yhteistyö, yrittäjät, koulut, kunta, 4H Tapaamiset ennen kevättä 2021	Työllisyys-koordinaattori, Sosiaalihuollon erityisasiantuntija
	Kunnan yksiköiden kanssa aktiivista työllistämistä (palkkatuki, oppisopimus)	Palkkatuella palkattujen määrä sama kuin 2020	Työllisyys-koordinaattori, Sosiaalihuollon erityisasiantuntija

Toteutuma

Työllisyyttä edistävän toiminnan osalta työmarkkinatuen kuntaosuus tulee ylittymään selvästi. Syynä tähän on työmarkkinatuen maksaminen yrittäjille erityislainsäädännön perusteella.

Palkkatuella työllistettyjen määrä on kasvanut merkittävästi vuoden 2021 aikana, mitä ovat aktiivisesti edistäneet kunnan omat yksiköt.

Koronapandemian hoidosta johtuvia ylimääräisiä avustuksia on maksettu arvioitua enemmän. Työllistämistä edistävän toiminnan kokonaisuus ylittyi noin 40 000 euroa. Kuluissa on huomioitu yrittäjille maksettava työmarkkinatuen kuntaosuus, jonka maksaminen mahdollistettiin toteutettavaksi 28.2.2022 saakka. Yritysten kanssa yhteistyötä, tapahtumia ym. on rajoittanut koronapandemia ja sen aiheuttamat rajoitukset. Yhteistyötä on kuitenkin tehty eri tavoin.

Nuoret yrittäjät -koulutustoiminta on jatkunut yhteistyössä aikaisemman vuoden tapaan. Nuoret ovat ansiokkaasti kouluttautuneet ja osa on sitä myötä työllistänyt itsensä käydyin yrityskurssin avulla.

Talous

Työllistymistä edistävä toiminta	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA- muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
TOIMINTATUOTOT	26 540	30 000		30 000	24 367	5 633	81,2 %
TOIMINTAKULUT	-227 360	-249 800		-249 800	-284 244	34 444	113,8 %
TOIMINTAKATE	-200 820	-219 800		-219 800	-259 877	40 077	118,2 %
VUOSIKATE	-200 820	-219 800		-219 800	-259 877	40 077	118,2 %
TILIKAUDEN TULOS	-200 820	-219 800		-219 800	-259 877	40 077	118,2 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Koronapandemian hoidosta johtuvia ylimääräisiä avustuksia on maksettu arvioitua enemmän.

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kuntouttava työtoiminta (läsnäolo):	4 500	2 849	4 500	2 403
Hyria-säätiöltä ilta ostetut kuntouttavan työtoiminnan toimintapäivät	5 900		5 900	4 884
Palkkatuella työllistettyjen määrä	20	20	20	33

TOIMIELIN: SIVISTYSLAUTAKUNTA

TALOUSARVIO 2021

Sitovat tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluiden laadullinen kehittäminen	Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen kriteerit: • lapset ja nuoret ovat vahvasti kehittämistyössä mukana • koko kunta on sitoutunut mallin toteuttamiseen ja kehittämistyöhön • kunta sitoutuu rakenteellisiin muutoksiin tähtäävään, pitkäjänteiseen työhön • kehittämistyössä huomioidaan erityisesti haavoittuvassa asemassa olevat lapset ja lapsiryhmät	Ohjelma-koordinaattori/ Varhaiskasvatuspäälikkö, Sivistysjohtaja, Rehtorit, Päiväkodinjohtajat
	Ikäluokkien pienentymiseen varautuminen	Hyväksytty suunnitelma, jossa eritellään riittävät toimenpiteet vuosille 2021–2025 tavoitteen toteuttamiseksi	Sivistysjohtaja, Varhaiskasvatuspäälikkö, Rehtorit, Päiväkodinjohtajat, Kirjastotoimenjohtaja

Toteutuma

Varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluiden laadullinen kehittäminen on toteutunut UNICEFin lapsiystävällinen kunta -mallin etenemisen myötä. Kehittämistyöstä Lopella on vastannut kunnanhallituksen nimeämä koordinaatioryhmä. Koordinaatioryhmässä on edustus kunnan kaikilta toimialoilta.

Lapsiystävällinen kunta -mallin mukaisesti Lopella on suoritettu nykytilan kartoitus UNICEFin määrittelemien indikaattoreiden mukaisesti, jonka perusteella on kirjattu vahvuuksia sekä kehittämisen kohteita liittyen seuraaviin teemoihin: *Lapsen oikeudet kunnan rakenteissa, yhdenvertaisuus, lapsen etu, oikeus elämään ja kehittymiseen sekä osallisuus*. Nykytilan kartoitus valmistui toukokuussa 2021. Varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa sekä lukiossa olevia lapsia ja oppilaita on vahvasti osallistettu nykytilan kartoituksen laadintaan sekä sen perusteella laaditun toimintasuunnitelman luonnoksen valmisteluun. Varsinainen toimintasuunnitelman toteutus käynnistyy keväällä 2022.

Ikäluokkien pienentymiseen varautumiseen liittyen on kunnanhallitus nimennyt suunnittelutyön ohjausryhmän. Ohjausryhmä on kokoontunut kolme kertaa vuoden 2021 aikana. Suunnittelutyö jatkuu vuonna 2022.

Suoritetun yritysvaikutusten arvioinnin perusteella sitovilla tavoitteilla ei ole yritysvaikutuksia.

TOIMIELIN: SIVISTYSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: SIVISTYSTOIMIALAN YHTEISET PALVELUT

Perustehtävä

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi. Toimivien hallinnon palveluiden järjestäminen kasvat- ja koulutustyön tueksi ja omalta osaltaan kehittämisedellytysten luomiseksi.

TALOUSARVIO 2021

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Sivistystoimialan yhteisten palveluiden resurssien ja prosessien kehittäminen	Henkilöstömitoitus Henkilöstön jaksaminen / sairauspoissaolot Kuntatasoisten taloushallinnon prosessien ja ulkoisten tukipalveluiden kehittyminen	Sivistysjohtaja

Toteutuma

Vuoden 2021 aikana hallinnon henkilöstössä on ollut vaihtuvuutta, kokonaismäärä pysynyt samana. Hallinnon tehtävät ovat lisääntyneet kunnan sisällä sekä valtion taholta tulleiden uusien tehtävien myötä. Koko vuoden jatkunut koronavirusepidemia on osaltaan kuormittanut hallintoa jatkuvasti muuttuvine rajoituksineen ja ohjeineen.

Vuoden 2022 talousarvio laadittiin uudella taloushallinto-ohjelmalla, joka otetaan kokonaisuudessaan käyttöön vuoden 2022 alussa. Myös uuden henkilöstöhallinto-ohjelman käyttöönottoon valmistauduttiin.

Talous

Sivistystoimialan yhteiset palvelut	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
TOIMINTATUOTOT	7 806	45 000		45 000	70 884	-25 884	157,5 %
TOIMINTAKULUT	-254 531	-318 600	-56 000	-374 600	-387 913	13 313	103,6 %
TOIMINTAKATE	-246 725	-273 600	-56 000	-329 600	-317 029	-12 571	96,2 %
VUOSIKATE	-246 725	-273 600	-56 000	-329 600	-317 029	-12 571	96,2 %
TILIKAUDEN TULOS	-246 725	-273 600	-56 000	-329 600	-317 029	-12 571	96,2 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Toimintatuotot ovat toteutuneet yli talousarviossa arvioidun 25 884 euroa. Toimintakulut puolestaan ovat toteutuneet 13 313 euroa yli talousarvion johtuen henkilöstövaihdoksista. Tilikauden kokonaistulos on 96,19 % budjetoidusta.

Hankkeet

Opetushallitus myönsi 91 537 euroa valtion erityisavustusta Lopen kunnalle varhaiskasvatuksen koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen sekä siihen liittyviin kokeiluihin vuosille 2019–2020, jatkoaika vuodelle 2021. Myönnetyn erityisavustuksen avulla Lopen kuntaan palkattiin varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen perheohjaajia.

Lopen lukutoukat on varhaiskasvatuksen, esi- ja alkuopetuksen ja Lopen kirjaston yhteistyöhanke, jossa kirjallisuuden, sanataiteen, saduttamisen, draaman ja teatterin ja muiden lukutaitoa vahvistavien menetelmien avulla vahvistetaan pienten lasten lukemisen kulttuuria ja lukutaitoa. Hankkeelle myönnettiin erityisavustusta 10 500 euroa. Hanke päättyy 31.7.2022.

Tutoropettajien toiminta ja osaamisen kehittäminen -hanke on saanut Opetushallitukselta avustusta 12 000 euroa käytettäväksi 31.1.2022 saakka.

Koulun kerhotoiminnan tukeminen -hanke jatkuu. Hankkeen tavoitteena on monipuolisen ja laadukkaan kerhotoiminnan tarjoaminen Lopen kunnan kouluissa. Hankkeeseen osallistuivat kaikki Lopen kunnan alakoulut. Opetushallitus on myöntänyt hankkeelle 6 000 euroa käytettäväksi 30.6.2022 mennessä.

Kielten tutoropettajatoiminnan kehittäminen -hanke kehittää kieltenopettajien osaamista vertaiskoulutuksen avulla. Hankkeelle on myönnetty avustusta 3 000 euroa käytettäväksi 31.7.2022 asti.

Esi- ja perusopetuksen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseen suunnatulle hankkeelle opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi 96 330 euroa käytettäväksi lukuvuoden 2020–2021 aikana sekä syyslukukaudella 2021. Hanke kohdennettiin toukokuussa 2020 toteutetun kyselyn tulosten perusteella erityisesti yläkoulun tukea tarvitseville oppilaille.

Syksyllä 2021 käynnistyi myös uusi hanke esi- ja perusopetuksen koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseen. Hankkeelle on myönnetty avustusta 76 000 euroa käytettäväksi 31.12.2022 asti.

Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistävä hanke 15.4.2021–31.12.2022. Hankeavustuksella lisätään kouluissa samanaikaisopetusta, ryhmien jakamista sekä oppimisen tukea yleisopetuksessa. Opetushallitukselta saatiin avustusta hankkeelle 39 000 euroa.

Lopen harrastamisen malli -hankkeen päämääränä on lisätä loppilaisten lasten ja nuorten hyvinvointia tarjoamalla mielekästä ja maksutonta harrastusmahdollisuutta koulupäivän yhteyteen lukuvuonna 2021–2022. Aluehallintovirasto on myöntänyt hankkeeseen avustusta 40 000 euroa.

Lukiokoulutuksen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittaminen -hanke jatkui 31.1.2022 asti. Valtion erityisavustus hankkeelle 2 280 euroa.

Lukiolaisten opintojen korona-vaikutusten minimoiminen -hanke käynnistyi syksyllä 2021. Hanke jatkuu lukuvuoden 2022–2023 loppuun. Valtion erityisavustus hankkeeseen on 18 540 euroa.

Ilmiölukemista Lopella -hanke innostaa lukemiseen, tukee lukemista sekä monipuolistaa lukutaitoa erilaisen pajojen sekä perehdyttää kirjallisuuteen/tarinoihin ilmiölukemisen keinoin. Hanke jatkuu 31.12.2022 asti.

TOIMIELIN: SIVISTYSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: VARHAISKASVATUS

Perustehtävä

Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä ehkäisee syrjäytymistä.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lasten suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksessa lapsen etu on ensisijaisesti huomioitava asia yksittäisen lapsen sekä lapsiryhmän kannalta. Lapsen edun lisäksi korostuu lapsen oikeus leikkiin sekä lapsen oikeus tulla kuulluksi.

TALOUSARVIO 2021**Toiminnalliset tavoitteet**

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Yleisen tuen vahvistaminen arjen pedagogiikassa (työskentelytavat, visuaalinen tuki ja oppimisympäristö)	Lopen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjatun huoneentaulun mukaisesti toteutettava henkilöstön alku-, väli- ja loppuarviointi vuoden 2021 aikana	Varhaiskasvatus-päällikkö, päiväkodin johtajat
	Perheohjauksen kehittäminen varhaiskasvatuksessa	Hankkeen väli- ja loppuraportointi sisältäen tunnuslukuja toiminnasta	Varhaiskasvatus-päällikkö

Toteutuma 1

Lopen kunnan varhaiskasvatussuunnitelmassa luvussa 5 *Lapsen kehityksen ja oppimisen tuki* kuvataan Lopen varhaiskasvatuksessa annettavaa yleistä tukea osana varhaiskasvatuksen sujuvaa arjen pedagogiikkaa. Yleisen tuen pedagogista toteuttamista kuvataan Arjen pedagogiikan huoneentaulussa, joka sisältää erillisinä osa-alueina työskentelytavat, visuaalisen tuen sekä oppimisympäristön. Yleisen tuen vahvistaminen arjen pedagogiikassa nostettiin Lopen varhaiskasvatuksen vuoden 2021 kehittämiskohteeksi sekä talousarvion tavoitteeksi todennetun tarpeen vuoksi. Lisäksi samalla oli mahdollisuus ennakoida 1.8.2022 voimaan astuvaa varhaiskasvatustlain muutosta, jonka mukaisesti lapselle annettava tuki määritellään aiempaa tarkemmin. Uuden lain mukaisesti kolmiportaisen tuen mallin tarkoituksena on varmistaa, että jokainen lapsi saa tarvitsemansa kehityksen ja oppimisen tuen myös varhaiskasvatuksessa.

Vuoden 2021 aikana toteutettiin varhaiskasvatuksen henkilöstölle alku-, väli- ja loppuarviointi. Kolmi-vaiheisen arvioinnin avulla seurattiin Lopen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjatun Arjen pedagogiikan huoneentaulun sisältävien osa-alueiden kehittämistyön etenemistä. Arviointi toteutettiin henkilöstön itse-arviointina, kukin työntekijä vastasi henkilökohtaisesti sähköisesti laadittuihin kyselyihin. Arvioinnin valmistelusta sekä tulosten analysoinnista vastasi varhaiskasvatuksen arviointityöryhmä. Kaikki kyselyt käsiteltiin lisäksi yksiköittäin tarkentaen kehittämisen toimenpiteitä yksikkökohtaisesti.

Henkilöstön kolmi-vaiheisen itsearvioinnin perusteella merkittävin kehittämisen kohde oli visuaalisen tuen vahvistaminen arjen pedagogiikassa. Alkuarvioinnissa kehittämisen kohteina esille nousivat erityisesti kuvien ja viittomien käyttö tarkkaavaisuuden sekä keskittymisen tukena, ennakoiden menetelmien käyttö sekä kuvittaminen mm. lauluihin ja leikkeihin liittyen. Väliarvioinnin tuloksissa oli todettavissa henkilöstön itsearvioinnin tulosten perusteella parannusta jokaisella osa-alueella verrattuna alkuarviointiin, etenkin kuvien käyttö lapsen ilmaisun tukena oli lisääntynyt. Henkilökunta oli vastausten perusteella ottanut käyttöön myös uusia menetelmiä, joita ei ole ennen käyttänyt työssään. Loppuarvioinnissa työskentelytapojen osalta on näkyvillä kehittymistä sekä yleisen tuen toteutumiseen liittyvää asioiden esille nostamista, joka edelleen vahvistaa niiden käyttöä ja hyödyntämistä varhaiskasvatuksessa.

Visuaalisen tuen käytön osalta oli loppuarvioinnin tuloksissa havaittavissa muutosta molempiin suuntiin, mihin syynä ovat mm. muutokset lapsiryhmissä sekä tiimeissä syksyllä 2021. Oppimisympäristön huomiointi lapsen tuen mahdollistajana voidaan arvioinnin kokonaisuuden tarkastelussa todeta olevan henkilöstön vahvuus yleisen tuen toteuttamisessa, jota toteutettu kolmivaiheinen arviointi edelleen vahvisti.

Toteutuma 2

Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän valtion erityisavustuksen avulla on Lopen varhaiskasvatuksessa ajalla 3.8.2020–31.12.2021 toteutettu ja kehitetty varhaiskasvatuksen perheohjausta. Hankkeessa työskenteli kaksi päätoimista varhaiskasvatuksen perheohjaajaa sekä ajalla 1.6.–31.12.2021 osa-aikainen perheohjaaja oman varhaiskasvatuksen opettajan työnsä ohella. Hankkeen kehittämistyön etenemisestä vastasi monialaisesti edustettu ohjausryhmä. Hankkeen tavoitteet kirjattiin seuraavasti: 1. Ennaltaehkäisevän perheohjauksen kehittäminen Lopen kunnassa (ryhmät, tunne- ja turvataidot, henkilökunnan osaamisen vahvistaminen) 2. Huolen puheeksi ottamisen sekä puuttumisen toimintamallin kehittäminen.

Hankkeen väliraportti valmistui maaliskuussa 2021. Väliraportoinnin avulla oli mahdollista suunnata hankkeen kehittämistyötä uudelleen perheiden ja henkilöstön tarpeiden mukaisesti sekä erityisesti vallitseva koronatilanne huomioiden. Väliraportissa raportoitiin tunne- ja turvataitojen kehittämisestä osaksi varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa sekä muusta työskentelystä lapsiryhmissä (mm. kaveri- ja sururyhmien toteuttaminen, kiusaamisen ehkäiseminen ja puuttuminen). Lisäksi väliraportissa raportoitiin tärkeästä huoliprosessin kehittämisestä henkilökunnan työkaluksi, kun lapsen tai perheen osalta nousee huoli. Hankkeen toteuttamiseen liittyen kuvattiin myös laajasti perheiden kanssa tehtävää yhteistyötä.

Hankkeen loppuraportti valmistui joulukuussa 2021. Edellä mainittujen kehittämiskohteiden etenemisen lisäksi loppuraporttiin kirjattiin vertaisryhmien järjestäminen (mm. Perheet yhdessä pihalla -kohtaamispaikka, puistodeitit, Tilli Toukka -ryhmät eroperheiden lapsille, Läykkis-kohtaamispaikan toiminta) sekä koottiin koko hankkeen ajalta tunnuslukuja seuraavista aiheista: Perheiden ohjautuminen perheohjaajille, moniammatillisen yhteistyön yhteistyötahot, palveluohjaus erilaisiin palveluihin, perheohjauksen aihepiirit sekä erilaisia perheohjaajan työtehtäviä. Perheohjaajien työtehtävissä korostuivat puhelinkeskustelut (408 kpl), kotikäynnit (259), pienryhmien ohjaus varhaiskasvatusyksiköissä (205) sekä lapsen yksilötapaamiset (102). Loppuraportissa on lisäksi kuvattu laajasti lapsilta, huoltajilta, henkilöstöltä sekä yhteistyötahoilta kerättyä palautetta.

Talous

Varhaiskasvatus	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
TOIMINTATUOTOT	380 330	418 800		418 800	413 053	5 747	98,6 %
TOIMINTAKULUT	-3 867 192	-4 141 900		-4 141 900	-3 979 238	-162 662	96,1 %
TOIMINTAKATE	-3 486 863	-3 723 100		-3 723 100	-3 566 184	-156 916	95,8 %
VUOSIKATE	-3 486 863	-3 723 100		-3 723 100	-3 566 184	-156 916	95,8 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-334 355	-158 900		-158 900	-163 282	4 382	102,8 %
TILIKAUDEN TULOS	-3 821 218	-3 882 000		-3 882 000	-3 729 467	-152 533	96,1 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Varhaiskasvatuksen kokonaisuuden osalta toimintakate on 95,8 %.

Varhaiskasvatuksen henkilöstökulut (97,2 %) jäivät talousarvioon arvioitua pienemmäksi pääasiallisesti sijaistilanteen haastavuudesta johtuen. Erityisesti syksyllä 2021 sijaisia ei varhaiskasvatukseen ollut saatavilla henkilöstön poissaolojen mukaisesti.

Palvelujen ostojen (104,8 %) osalta toteuma kokonaisuutena ylittyi talousarvioon arvioituna johtuen pääosiltaan sisäisten palvelujen kiinteistökulujen arvioitua suuremmista vyörytyksistä (+29 000 euroa).

Avustusten toteuma jäi 81,6 prosenttiin talousarvioon arvioidusta. Lasten kotihoidon tukea sekä kunta-kohtaista Loppi-lisää myönnettiin vuoden 2021 aikana noin 75 000 euroa arvioitua vähemmän. Tämä johtuu alle 3-vuotiaiden lasten varhaiskasvatukseen osallistumisen merkittävästä lisääntymisestä vuoden 2021 aikana. Lisäksi yksityisen hoidon tukea ja sen kuntalisää käytettiin vuoden 2021 aikana arvioitua vähemmän (yhteensä noin 28 000 euroa arvioitua vähemmän).

Hankkeet

Opetus- ja kulttuuriministeriö on 14.2.2020 myöntänyt 10 500 euroa valtion erityisavustusta Lopen kunnalle varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja alkuopetuksen lukemisen kulttuuria ja lukutaitoa vahvistaviin toimenpiteisiin vuosille 2020–2022. Myönnetyn erityisavustuksen avulla Lopen kunnassa käynnistettiin syksyllä 2020 LOPEN LUKUTOUKAT -hanke, johon liittyen yksi varhaiskasvatuksen opettaja työskenteli osa-aikaisesti oman työnsä ohella 1.11.2020–31.5.2021. Valtion erityisavustuspäätöksen mukaisesti kunnan omavastuuosuus on vähintään 10 %.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on 17.6.2020 myöntänyt 91 537 euroa valtion erityisavustusta Lopen kunnalle varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2020–2021. Myönnetyn erityisavustuksen avulla Lopen kuntaan palkattiin kaksi varhaiskasvatuksen perheohjaajaa 3.8.2020–31.12.2021 väliselle ajalle sekä osa-aikaisesti yksi kunnassa työskentelevistä varhaiskasvatuksen opettajista ajalle 1.6.2021–31.12.2021. Valtion erityisavustuspäätöksen mukaisesti kunnan omavastuuosuus on vähintään 20 %.

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Varhaiskasvatuksen piirissä, kpl 31.12. / alle 3-vuotiaat	57	46	43	62
Varhaiskasvatuksen piirissä, % 31.12. / alle 3-vuotiaista	33	32	33	36
Varhaiskasvatuksen piirissä, kpl 31.12. / 3–5-vuotiaat	165	183	174	178
Varhaiskasvatuksen piirissä, % 31.12. / 3–5-vuotiaista	78	88	84	91
Päiväkotihoidon hoitopäivän hinta	46	89*	50	54*
Perhepäivähoito, hoitopäivän hinta	52	69*	60	68*
Lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa, kpl 31.12.	25	19	20	16
Kotihoidontuen saajia (sis. Loppi-lisän), kpl 31.12.	62, lapsia 94	55, lapsia 82	55, lapsia 80	61, lapsia 78

* Vuoden 2020 päiväkotihoidon hoitopäivän hintoihin vaikuttaa korottavasti poistojen kirjautuminen edellisten vuosien korjausten vuoksi moninkertaisena. Lisäksi päiväkotihoidon sekä perhepäivähoidon hoitopäivien hintoihin vaikuttaa korottavasti koronatilanteesta johtuva vähäisempi hoitopäivien kertyminen vuosien 2020 ja 2021 aikana.

TOIMIELIN: SIVISTYSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: ESIOPETUS

Perustehtävä

Esiopetuksen tehtävänä on edistää lapsen suotuisia kasvu-, kehitys- ja oppimisedellytyksiä.

Esiopetuksen tavoitteena on, että lapset oppivat arvostamaan ihmisten yhdenvertaisuutta ja omaa ainutlaatuisuuttaan. Esiopetus edistää lapsen kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen ohjaamalla lasta vastuulliseen toimintaan ja yhteisesti hyväksytyjen sääntöjen noudattamiseen sekä toisten ihmisten arvostamiseen. Esiopetusta suunnitellaan lapsilähtöisesti ja sillä on suuri merkitys lapsen kasvun ja oppimisen tuen tarpeiden varhaisessa havaitsemisessa, tuen antamisessa ja samalla vaikeuksien ehkäisemisessä.

TALOUSARVIO 2021**Toiminnalliset tavoitteet**

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Yleisen tuen vahvistaminen arjen pedagogiikassa (työskentelytavat, visuaalinen tuki ja oppimisympäristö)	Lopen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjatus huoneentaulun mukaisesti toteutettava henkilöstön alku-, väli- ja loppuarviointi vuoden 2021 aikana	Varhaiskasvatuspäällikkö, Päiväkodin johtajat
	Perheohjauksen kehittäminen varhaiskasvatuksessa	Hankkeen väli- ja loppuraportointi sisältäen tunnusluja toiminnasta	Varhaiskasvatuspäällikkö

Toteutuma

Varhaiskasvatuksen alaisen esiopetuksen osalta vuodelle 2021 kirjattiin talousarvioon varhaiskasvatuksen kanssa yhtenäiset tavoitteet ja mittarit, koska kyseisissä esiopetusyksiköissä toteutetaan esiopetuksen lisäksi varhaiskasvatuslain mukaista esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta. Molempien tavoitteiden osalta on toteutumat luettavissa varhaiskasvatuksen osuudessa.

Länsi-Lopen ja Pilpalan kouluissa ei toteutettu esiopetusta syyslukukaudella 2021. Kevätlukukaudella 2021 molemmissa kouluissa esiopetukseen osallistui kaksi oppilasta.

Talous

Esiopetus	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
TOIMINTAKULUT	-464 414	-514 600		-514 600	-484 645	-29 955	94,2 %
TOIMINTAKATE	-464 414	-514 600		-514 600	-484 645	-29 955	94,2 %
VUOSIKATE	-464 414	-514 600		-514 600	-484 645	-29 955	94,2 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	2 153	-41 200		-41 200	-41 054	-146	99,6 %
TILIKAUDEN TULOS	-462 262	-555 800		-555 800	-525 700	-30 100	94,6 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Esiopetuksen kokonaisuuden osalta toimintakate on 94,2 %.

Henkilöstökulut (94,2 %) jäivät arvioitua pienemmiksi, koska esiopetusta ei toteutettu syyslukukaudella Länsi-Lopen ja Pilpalan kouluissa. Lisäksi koulukuljetusten menot jäivät arvioitua vähäisemmäksi (toteuma 88,5 %). Esiopetuksen erityisopetukseen kirjautui ensimmäisen kerran todellisen toteutuman mukaisesti henkilöstökuluja varhaiskasvatuksen erityisopettajien sekä erityisavustajien palkkakuluista.

Hankkeet

Opetus- ja kulttuuriministeriö on 14.2.2020 myöntänyt 10 500 euroa valtion erityisavustusta Lopen kunnalle varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja alkuopetuksen lukemisen kulttuuria ja lukutaitoa vahvista-
viin toimenpiteisiin vuosille 2020–2022. Myönnetyn erityisavustuksen avulla Lopen kunnassa on käynnis-
tetty syksyllä 2020 LOPEN LUKUTOUKAT -hanke, johon rekrytoitiin yksi varhaiskasvatuksen opettaja työ-
kentelemään osa-aikaisesti oman työnsä ohella 1.11.2020–31.5.2021 välisen ajan. Valtion erityisavustus-
päättöksen mukaisesti kunnan omarahoitusosuus on vähintään 10 %. Hankkeen tuotot sekä kulut ovat
kirjautuneet varhaiskasvatuksen tehtäväalueelle.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on 17.6.2020 myöntänyt 91 537 euroa valtion erityisavustusta Lopen
kunnalle varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2020–
2021. Myönnetyn erityisavustuksen avulla Lopen kuntaan palkattiin varhaiskasvatuksen perheohjaajia
3.8.2020–31.12.2021 väliselle ajalle. Perheohjaajat työskentelivät myös esiopetusikäisten lasten ja heidän
perheidensä kanssa. Valtion erityisavustuspäättöksen mukaisesti kunnan omarahoitusosuus on vähintään
20 %. Hankkeen tuotot sekä kulut ovat kirjautuneet varhaiskasvatuksen tehtäväalueelle.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on 17.11.2021 myöntänyt 3 250 euroa valtion erityisavustusta Lopen
kunnalle kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun ajalle 17.11.2021–31.5.2024. Kaksivuotisessa esiopetus-
kokeilussa toimiville verrokkikunnille korvataan erityisavustuksella laskennalliset hallinnolliset kulut lapsi-
määrän mukaan. Valtionosuuteen ei liity omarahoitusosuutta.

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Esiopetukseen osallistuvia lapsia, henkilöä	82	90	63	64
Esiopetukseen osallistuvia lapsia, % 6-vuotiaista	100	100	100	100
Esiopetus, Kirkkonylä				
- esioppilasmäärä (31.12.)	27	31	16	21
- kokonaiskustannukset euroa /esioppilas		4 964		6 040
Esiopetus, Launonen				
- esioppilasmäärä (31.12.)	31	32	27	28
- kokonaiskustannukset euroa /esioppilas		5 209		4 851
Esiopetus, Läyliäinen				
- esioppilasmäärä (31.12.)	23	22	13	15
- kokonaiskustannukset euroa /esioppilas		6 497		7 048
Esiopetus, Länsi-Loppi				
- esioppilasmäärä (31.12.)	0	2	4	0
- kokonaiskustannukset euroa /esioppilas		8 161*		0**
Esiopetus, Pilpala				
- esioppilasmäärä (31.12.)	1	2	3	0
- kokonaiskustannukset euroa /esioppilas		17 359		0**
Esiopetusikäisiä, yksityinen	0	1		0
Esiopetuspäiviä vuoden aikana	189	189	189	189

Kokonaiskustannukset (esiopetusyksikön kustannuspaikan mukaiset kustannukset sekä esiopetuksen erityisopetuksen kustannukset) /
oppilas = Toimintakulut yhteensä - muut toimintatuotot / keskiarvo vuoden oppilasmäärästä (hallinnon kustannuksia sekä kehitys-
vammaisten lasten esiopetusta ei laskennallisesti mukana). Kokonaiskustannusten laskenta on aloitettu vuodesta 2020 alkaen.

* Länsi-Lopen koulun esiopetuksen kokonaiskustannusten laskennassa toimintakulut ovat sisäisiä muita palveluita lukuun ottamatta
kertyneet ajanjaksolla 1.8.2020–31.12.2020. Länsi-Lopen koulussa ei ollut esioppilaita lukuvuoden 2019–2020 aikana.

** Länsi-Lopen ja Pilpalan kouluissa ei ole esioppilaita lukuvuoden 2021–2022 aikana.

TOIMIELIN: SIVISTYSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: ALAKOULUT

Perustehtävä

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi. Lopen kunnan perusopetus antaa oppilaille hyvät perustiedot ja -taidot. Perusopetus tukee oppilaan kokonaispersoonallisuuden, terveen itsetunnon ja sosiaalisten taitojen kehittymistä, kasvattaa vastuulliseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä luo valmiuksia itsensä jatkuvaan kehittämiseen, oppimaan oppimisen taitoihin ja opiskeluun ylimmillä kouluasteilla.

TALOUSARVIO 2021

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	
1. Parempaa arkea	Monipuoliset koulut: • Laajennetaan kieli- ja valinnaisainevalikoimaa • Huomioidaan erityisesti haavoittuvassa asemassa olevat oppilaat • Oppilaat ovat vahvasti kehittämistyössä mukana	• Kielivalikoima ja valinnaisainevalikoima on laajentunut • Lisätään huoltajien tietoisuutta oppilashuollon tukimahdollisuuksista • Tehdään kysely • Oppilaskunnan roolia ja vaikuttamismahdollisuuksia on lisätty	Sivistysjohtaja, Rehtorit
2. Virkistävää vapaa-aikaa	Koulun kerhotoiminnan kehittäminen	Jokaisella alakoululla toimii vähintään yksi kerho	Sivistysjohtaja, Rehtorit

Toteutuma 1

Kielivalikoiman laajentamista on valmisteltu sekä esitetty vuoden 2022 talousarvioon. Valinnaisainevalikoimaa toteutetaan opetussuunnitelman mukaisesti.

Erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien oppilaiden tarpeet ovat kasvaneet koronavirusepidemian aikana. Tukea on lisätty mm. psykiatrisen sairaanhoitajan rekrytoimisen myötä. Lisäksi valtion erityisavustuksen kautta on voitu lisätä samanaikaisopetusta kouluihin.

Oppilashuollon tukimahdollisuuksista on tiedotettu koteihin Wilma-järjestelmän kautta. Myös vanhempainilloissa ja vanhempainvarteissa on esitelty oppilashuollon toimintaa ja henkilöstöä. Lisäksi terveydenhoitajat ovat antaneet terveystarkastusten yhteydessä tietoa tukimahdollisuuksista.

Kyselyä ei ole toteutettu.

Kaikki koulun oppilaat kuuluvat oppilaskuntaan. Isommilla kouluilla valitaan edustajat vaaleilla vuosiluokkien edustajat oppilaskunnan hallitukseen.

Koulujen oppilaskunnilta on pyydetty lausuntoja liittyen UNICEFin lapsiystävällinen kunta -työskentelyyn sekä koulujen työ- ja loma-aikoihin. Myös koulujen arjen käytännöissä ja valinnoissa oppilaat ovat olleet mukana, esim. koulujen tapahtumat, teemapäivät, välituntitempaukset ja kouluruokailun käytänteet.

Toteutuma 2

Jokaisella koululla on tarjolla kerhotoimintaa. Osalla kouluilla kerhoja järjestää 4H-yhdistys ja kylä-yhdistys. Koulun kerhotoiminnan hankkeen rahoituksella on järjestetty liikunta-, kokki-, kuvis-, musiikki-, jouluk-, latinan-, ruotsin-, puuha-, pulma-, robotiikka-, matematiikka-, välkkäri- ja läksykerhoja.

Suomen harrastamisen mallin rahoituksella käynnistyi syyslukukaudella monitoimi-, höntsäpeli-, teatteri-, tanssi- ja liikuntakerhot yhteistyössä liikuntatoimen, Etelä-Hämeen tanssiopiston, 4H-yhdistyksen ja Riihimäen nuorisoteatterin kanssa.

Talous

Alakoulut	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
TOIMINTATUOTOT	302 918	244 000		244 000	270 332	-26 332	110,8 %
TOIMINTAKULUT	-5 118 994	-5 550 400		-5 550 400	-5 322 139	-228 261	95,9 %
TOIMINTAKATE	-4 816 076	-5 306 400		-5 306 400	-5 051 807	-254 593	95,2 %
VUOSIKATE	-4 816 076	-5 306 400		-5 306 400	-5 051 807	-254 593	95,2 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-488 762	-385 000		-385 000	-430 240	45 240	111,8 %
TILIKAUDEN TULOS	-5 304 838	-5 691 400		-5 691 400	-5 482 047	-209 353	96,3 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Toimintatuotot ovat toteutuneet yli talousarviossa arvioidun 26 332 euroa johtuen hankkeista. Toimintakulut puolestaan ovat toteutuneet 228 261 euroa alle talousarviossa arvioidun. Muille maksettavia kotikuntakorvauksia ja henkilöstökuluja oli arvioitua vähemmän. Tilikauden kokonaistulos on 95,2 % budjetoidusta.

Hankkeet

Tutoropettajien toiminta ja osaamisen kehittäminen -hanke on saanut Opetushallitukselta avustusta 12 000 euroa käytettäväksi 31.1.2022 saakka.

Koulun kerhotoiminnan tukeminen -hanke jatkuu. Hankkeen tavoitteena on monipuolisen ja laadukkaan kerhotoiminnan tarjoaminen Lopen kunnan kouluissa. Hankkeeseen osallistuivat kaikki Lopen kunnan alakoulut. Opetushallitus on myöntänyt hankkeelle 6 000 euroa käytettäväksi 30.6.2022 mennessä.

Kielten tutoropettajatoiminnan kehittäminen -hanke kehittää kieltenopettajien osaamista vertaiskoulutuksen avulla. Hankkeelle on myönnetty avustusta 3 000 euroa käytettäväksi 31.7.2022 asti.

Esi- ja perusopetuksen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseen suunnatulle hankkeelle opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi 96 330 euroa käytettäväksi lukuvuoden 2020–2021 aikana sekä syyslukukaudella 2021. Hanke kohdennettiin toukokuussa 2020 toteutetun kyselyn tulosten perusteella erityisesti yläkoulun tukea tarvitseville oppilaille.

Syksyllä 2021 käynnistyi myös uusi hanke esi- ja perusopetuksen koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseen. Hankkeelle on myönnetty avustusta 76 000 euroa käytettäväksi 31.12.2022 asti.

Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistävä hanke 15.4.2021–31.12.2022. Hankeavustuksella lisätään kouluissa samanaikaisopetusta, ryhmien jakamista sekä oppimisen tukea yleisopetuksessa. Opetushallitukselta saatiin avustusta hankkeelle 39 000 euroa.

Lopen harrastamisen malli -hankkeen päämääränä on lisätä loppilaisten lasten ja nuorten hyvinvointia tarjoamalla mielekästä ja maksutonta harrastusmahdollisuutta koulupäivän yhteyteen lukuvuonna 2021–2022. Aluehallintovirasto on myöntänyt hankkeeseen avustusta 40 000 euroa.

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Joentaan koulu				
- oppilasmäärä (20.9.)	46	44	42	41
- kokonaiskustannukset/oppilas	6 213	6 430		7 573
Kirkonkylän koulu				
- oppilasmäärä (20.9.)	133	128	170	122
- kokonaiskustannukset/oppilas (yleisop.)	6 622	6 659		7 728
- Kirkonkylän alakoulun erityisen tuen pienryhmäopetus ja laaja-alainen erityisopetus oppilasmäärä (20.9.)	40	31		27
- kokonaiskustannukset/oppilas	15 070	12 785		15 022
- Kirkonkylän soveltava luokka oppilasmäärä (20.9.)		6		5
- kokonaiskustannukset/oppilas		17 275		20 318
- kuntouttava luokka oppilasmäärä (20.9.)	5	4		1
- kokonaiskustannukset/oppilas	18 362	24 589		55 905
Kormun koulu				
- oppilasmäärä (20.9.)	43	47	47	50
- kokonaiskustannukset/oppilas	6 799	6 552		6 831
Launosten koulu				
- oppilasmäärä (20.9.)	150	126	129	121
- kokonaiskustannukset/oppilas (yleisop.)	5 902	5 896		6 442
- Launosten alueen erityisen tuen pienryhmäopetus ja laaja-alainen erityisopetus oppilasmäärä (20.9.)	7	4		8
- kokonaiskustannukset/oppilas	17 303	17 843		17 993
Länsi-Lopen koulu				
- oppilasmäärä (20.9.)	30	27	27	24
- kokonaiskustannukset/oppilas	7 457	7 229		7 872
Läyliäisten koulu				
- oppilasmäärä (20.9.)	167	159	168	151
- kokonaiskustannukset/oppilas (yleisop.)	5 605	5 641		6 341
- Läyliäisten alueen erityisen tuen pienryhmäopetus ja laaja-alainen erityisopetus oppilasmäärä (20.9.)	6	7		6
- kokonaiskustannukset/oppilas	17 263	15 004		10 619
Pilpalan koulu				
- oppilasmäärä (20.9.)	18	12	14	18
- kokonaiskustannukset/oppilas	9 310	11 330		12 797
Koulumatkakuljetukset				
- kuljetusoppilaiden määrä (perusopetus)	401	387		386
- kuljetuskustannukset/kuljetusoppilas (perusopetus)	1 703	1 539		1 904

Kokonaiskustannukset (koulun kustannukset, alakoulujen yhteiset kustannukset, muille kunnille maksettavat kustannukset alakoulut, muille kunnille maksettavat kustannukset yläkoulu, psykologitoiminta alakoulut, psykologitoiminta yläkoulu, kuraattoritoiminta alakoulut, kuraattoritoiminta yläkoulu, hankkeet alakoulut, hankkeet yläkoulu)/oppilas = Toimintakulut yhteensä - muut toimintatuotot / oppilasmäärä (hallinnon kustannuksia ei ole vyörytetty).

TOIMIELIN: SIVISTYSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: YLÄKOULU

Perustehtävä

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi. Lopen kunnan perusopetus antaa oppilaille hyvät perustiedot ja -taidot. Perusopetus tukee oppilaan kokonaispersoonallisuuden, terveen itsetunnon ja sosiaalisten taitojen kehittymistä, kasvattaa vastuulliseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä luo valmiuksia itsensä jatkuvaan kehittämiseen, oppimaan oppimisen taitoihin ja opiskeluun ylimmillä kouluasteilla.

TALOUSARVIO 2021

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Jokainen kiusaamistapaus selvitetään ja koulu auttaa tarvittaessa asianosaisia yhteydenpidossa muihin viranomaisiin, myös poliisiin	Tilasto kaikista/selvitetyistä tapauksista Selvitetty myös lapsen/osallisten näkökulmasta	Rehtori
	Jokainen peruskoulun päättävä nuori saa jatkokoulutuspaikan	Tilasto sijoittumisista	Rehtori, Opintojen ohjaaja
	Koulua käymättömien osuus alle 1 %	Tilasto runsaista poissaoloista	Apulaisrehtori

Toteutuma

Kaikissa kiusaamisselvittelyissä kuullaan kaikkia osapuolia.

Verso-vertaissovitteluohjelma on otettu käyttöön syksyllä 2021 vuosiluokilla 7–9. Jokaiselta vuosiluokalta on koulutettu vertaissovittelijoita Suomen sovittelufoorumin koulutuksessa. Vertaissovittelussa pyritään sovittamaan oppilaiden väliset konfliktit mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Kaikille peruskoulun päättävälle nuorille on järjestynyt syksyllä 2021 jatkokoulutuspaikka.

Koulua käymättömien osuus on suurempi kuin tavoite. Koulua käymättömien määrä on kasvanut korona-virusepidemian aikana. Ongelma on valtakunnallinen eikä asiaan ole löydetty ratkaisua. Valtakunnallinen työryhmä valmistelee osaltaan toimintaohjetta asiaan.

Oikeus oppia -hankkeen kautta Yhtenäiskoululle on luotu Huili-tila, jonne oppilaat pääsevät hengähtämään Huili-passilla koulupäivän aikana. Huili-tilan käytöllä pyritään ehkäisemään poissaoloja ja koulupudokkuutta.

Talous

Yläkoulut	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
TOIMINTATUOTOT	129 024	66 100		66 100	220 123	-154 023	333,0 %
TOIMINTAKULUT	-2 772 986	-3 045 200	61 000	-2 984 200	-3 055 821	71 621	102,4 %
TOIMINTAKATE	-2 643 961	-2 979 100	61 000	-2 918 100	-2 835 698	-82 402	97,2 %
VUOSIKATE	-2 643 961	-2 979 100	61 000	-2 918 100	-2 835 698	-82 402	97,2 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-743 781	-233 500		-233 500	-221 054	-12 446	94,7 %
TILIKAUDEN TULOS	-3 387 743	-3 212 600	61 000	-3 151 600	-3 056 752	-94 848	97,0 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Toimintatuotot ovat toteutuneet yli talousarviossa arvioidun 154 023 euroa johtuen arvioitua suuremmista kotikuntakorvaustuloista ja valtionavustuksista. Toimintakulut puolestaan ovat toteutuneet 71 621 euroa alle talousarviossa arvioidun. Tilikauden kokonaistulos on 97 % budjetoidusta.

Hankkeet

Tutoropettajien toiminta ja osaamisen kehittäminen -hanke on saanut Opetushallitukselta avustusta 12 000 euroa käytettäväksi 31.1.2022 saakka.

Koulun kerhotoiminnan tukeminen -hanke jatkuu. Hankkeen tavoitteena on monipuolisen ja laadukkaan kerhotoiminnan tarjoaminen Lopen kunnan kouluissa. Hankkeeseen osallistui kaikki Lopen kunnan alakoulut. Opetushallitus on myöntänyt hankkeelle 6 000 euroa käytettäväksi 30.6.2022 mennessä.

Kielten tutoropettajatoiminnan kehittäminen -hanke kehittää kielenopettajien osaamista vertaiskoulutuksen avulla. Hankkeelle on myönnetty avustusta 3 000 euroa käytettäväksi 31.7.2022 asti.

Esi- ja perusopetuksen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseen suunnatulle hankkeelle opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi 96 330 euroa käytettäväksi lukuvuoden 2020–2021 aikana sekä syyslukukaudella 2021. Hanke kohdennettiin toukokuussa 2020 toteutetun kyselyn tulosten perusteella erityisesti yläkoulun tukea tarvitseville oppilaille.

Syksyllä 2021 käynnistyi myös uusi hanke esi- ja perusopetuksen koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseen. Hankkeelle on myönnetty avustusta 76 000 euroa käytettäväksi 31.12.2022 asti.

Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistävä hanke 15.4.2021–31.12.2022. Hankeavustuksella lisätään kouluissa samanaikaisopetusta, ryhmien jakamista sekä oppimisen tukea yleisopetuksessa. Opetushallitukselta saatiin avustusta hankkeelle 39 000 euroa.

Lopen harrastamisen malli -hankkeen päämääränä on lisätä loppilaisten lasten ja nuorten hyvinvointia tarjoamalla mielekästä ja maksutonta harrastusmahdollisuutta koulupäivän yhteyteen lukuvuonna 2021–2022. Aluehallintovirasto on myöntänyt hankkeeseen avustusta 40 000 euroa.

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Lopen yläkoulu				
- oppilasmäärä (20.9.)	286	286	321	266
- kokonaiskustannukset/oppilas	7 105	7 093		8 007
- Jopo-luokan oppilasmäärä (20.9.)	12	11		10
- kokonaiskustannukset/oppilas	9 650	9 053		10 076
- pienluokkien oppilasmäärä (20.9.)	20	20		42
- kokonaiskustannukset/oppilas	14 843	14 911		9 716
Koulukuljetukset				
Koulukuljetusoppilaat (20.9.) perusopetus	401	387		386
Kuljetuskustannukset/kuljetusoppilas	1 703	1 539		1 904

TOIMIELIN: SIVISTYSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: LUKIO

Perustehtävä

Tuottaa opiskelijoille niin hyvä pohjakoulutus, että he menestyvät ylioppilaskirjoituksissa ja saavat hyvät jatko-opintovalmiudet.

TALOUSARVIO 2021

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuhenkilö
1. Parempaa arkea	Lukiolaiset ovat tyytyväisiä koulutukseensa	Palautekyselyn tulokset	Rehtori
	Jatko-opintoihin sijoittuminen	Tilasto sijoittumisesta	Rehtori, Opintojen ohjaaja

Toteutuma

Lukion toiselle vuosikurssille tehtiin syyslukukauden lopulla kysely opiskelusta. Kyselyn perusteella suurin osa opiskelijoista viihtyy lukiossa ja he pitävät omaa lukiota toimivana ja ilmapiiriä kannustavana ja hyvänä. Opiskelijat olivat tyytyväisiä opetukseen.

Kevään 2021 ylioppilaista noin 50 % on saanut jatko-opiskelupaikan heti ensimmäisenä syksynä. Toinen puoli ylioppilaista on varusmiespalveluksessa tai töissä.

Talous

Lukio	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
TOIMINTATUOTOT	13 843	5 100		5 100	24 586	-19 486	482,1 %
TOIMINTAKULUT	-672 699	-665 200	-93 190	-758 390	-766 161	7 771	101,0 %
TOIMINTAKATE	-658 857	-660 100	-93 190	-753 290	-741 575	-11 715	98,4 %
VUOSIKATE	-658 857	-660 100	-93 190	-753 290	-741 575	-11 715	98,4 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-91 613	-63 900		-63 900	-63 878	-22	100,0 %
TILIKAUDEN TULOS	-750 470	-724 000	-93 190	-817 190	-805 454	-11 736	98,6 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Toimintakatteen toteuma on 98,4 %. Syksyllä 2021 lukion toisella vuosikurssilla aloitti viisi uutta opiskelijaa ja luokkakoko kasvoi 37 opiskelijaan. Suuren luokkakoon ja edellisten lukukausien etäopetuksen aiheuttamien oppimisvajeiden korjaamiseksi luokka jaettiin usealla kurssilla kahteen ryhmään. Näin opetukseen käytetty tuntimäärä kasvoi huomattavasti ennakkoidusta.

Hankkeet

Lukion uuden opetussuunnitelman kehittämishanke 10 000 euroa. Hankkeen myötä on ollut mahdollista korvata opetussuunnitelmatyötä ohjaaville koordinaattoreille ja jonkin verran myös työssä mukana oleville opettajille. Uusi opetussuunnitelma valmistui syksyn 2020 aikana.

Lukion etäopetuksen aiheuttamiin opetuksen tukitoimiin suunnattu hanke 2 800 euroa. Tällä hankerahalla on osaltaan kustannettu huomattavasti lisääntynyttä tukiopetusta lukiolaisille. Lisäksi lukion toisen vuosikurssin ryhmiä on jaettu pienemmiksi, jotta ei ole yli 30 opiskelijan ryhmiä.

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Lukio-opiskelijat yhteensä (31.12.)	64	84	80	71
Ylioppilaat	25	14	31	30

TOIMIELIN: SIVISTYSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: KOULULAISTEN AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA

Perustehtävä

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan lähtökohtana on tarjota lapsille turvallinen kasvuympäristö koulupäivää ennen ja sen jälkeen, tukea lapsen kasvua ja kehitystä, luoda perustaa hyvälle vapaa-ajanviettotavoille ja auttaa perheitä kasvatustehtävän toteuttamisessa. Lisäksi toiminnan tarkoituksena on lapsen valvomattomaan ajankäyttöön liittyvien riskitekijöiden sekä syrjäytymisen ennaltaehkäisy ja pyrkimys edistää yhteiskunnallista tasa-arvoa.

TALOUSARVIO 2021**Toiminnalliset tavoitteet**

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Lasten osallisuuden vahvistaminen toiminnassa	Arviointikysely lapsille ja henkilökunnalle syksyllä 2021	Päiväkodin johtajat, Varhaiskasvatuspäällikkö

Toteutuma

Arviointikysely lapsille ja henkilökunnalle toteutettiin joulukuussa 2021. Päiväkodin johtajat koordinoivat vastuualueillaan kyselyn toteuttamisen sekä laativat alueellisen koonnin vastauksista. Kysely toteutettiin paperiversioina; lasten osuus järjestettiin haastattelemalla ja kirjaamalla lapsen vastaukset kyselylomakkeelle, henkilökunta täytti henkilökohtaisesti omat vastauksensa kyselylomakkeelle.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan syksyllä 2021 osallistuneista kyselyyn vastasi 73 % (51 lasta). Kyselyyn vastanneista lapsista 88 % vastasi, että on saanut kertoa toiveitaan ohjaajille toimintaan liittyen. Toiveita on toteutettu 73 %:n mukaan vastaajista ja 94 %:n mielestä on mukava kuulua aamu- ja iltapäivätoiminnan ryhmään. Lisäksi lapset saivat kertoa tarkemmin, millaisia toiveita heillä on ollut ja mitä he toivoisivat lisää toimintaan.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnassa työskentelevästä henkilökunnasta kyselyyn vastasi yhteensä 11 työntekijää (73 %). Kyselyn vastausten perusteella ohjaajat kuuntelevat ja kyselevät lasten mielipiteitä säännöllisesti, antavat mahdollisuuksia valintoihin ohjatuissa toiminnoissa ja vapaamuotoisissa leikeissä sekä kannustavat lapsia leikkimään ryhmissä kaveritaitojen harjoitteluksi. Osallisuuden toteuttamisen esteinä koetaan aamupäivätoiminnan ajan rajallisuus, tukea tarvitsevien lasten tarvitsevuus sekä sijaisrekrytointiin liittyvät ongelmat. Lasten osallisuutta henkilökunta vastausten perusteella edelleen lisäisi kyselemällä entistä useammin, yhteisten sääntöjen ja ohjeiden harjoittelun kautta sekä lasten oman toiminnan suunnittelun lisäämisen avulla.

Talous

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
TOIMINTATUOTOT	42 325	58 100		58 100	44 432	13 668	76,5 %
TOIMINTAKULUT	-188 047	-241 700		-241 700	-212 501	-29 199	87,9 %
TOIMINTAKATE	-145 722	-183 600		-183 600	-168 068	-15 532	91,5 %
VUOSIKATE	-145 722	-183 600		-183 600	-168 068	-15 532	91,5 %
TILIKAUDEN TULOS	-145 722	-183 600		-183 600	-168 068	-15 532	91,5 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan kokonaisuuden osalta toimintakate on 91,5 %.

Sekä toimintatuotot (76,5 %) että toimintakulut (88,1 %) jäivät arvioitua vähäisemmiksi. Toimintatuottoihin vaikuttaa merkittävästi lisääntynyt maksuttomuuspäätösten määrä sekä toimintakuluihin henkilöstöön liittyvät järjestelyt mm. työllistymiseen liittyen.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstön rekrytoinnin osalta vuoden 2021 aikana on ollut suuria haasteita ohjaajille tarjotusta osa-aikaisesta työstä ja sijaisten erittäin heikosta saatavuudesta johtuen.

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaustuntien määrä	4 512	4 173	4 200	4 131
Aamupäivätoimintaan osallistuvien lasten lukumäärä	51	42	45	43
Iltapäivätoimintaan osallistuvien lasten lukumäärä	73	57	65	70

TOIMIELIN: SIVISTYSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: KANSALAIISOPISTO

Perustehtävä

Monipalveluopisto, jonka tehtävänä on kunnan ainoana aikuisoppilaitoksena järjestää laadukasta ja laaja-alaista opetusta elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti eri puolilla kuntaa ja erilaisille kohderyhmille. Opisto järjestää myös alle 16-vuotiaille opetusta mm. kuvataiteessa ja musiikissa.

TALOUSARVIO 2021

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Arjen taitojen koulutusta kurssitarjonnassa	Opisto järjestää monipuolisesti erilaisia arkielämään liittyviä kursseja	Opiston rehtori
2. Virkistävää vapaa-aikaa	Kurssitarjonta on houkuttelevaa	Opiskelijoiden määrä pysyy samana tai kasvaa	Opiston rehtori
	Kurssitarjontaa järjestetään eri puolilla kuntaa	Kursseja järjestetään vähintään neljässä eri kylässä tai taajamassa Lopen alueella	Opiston rehtori
	Liikuntakurssien tarjonta on laajaa	Tanssi- ja liikuntakurssien määrä pysyy vähintään samana tai kasvaa	Opiston rehtori
3. Vireä ja mahdollistava elinkeinoelämä	Terveyttä ja hyvinvointia ylläpitävien kurssien tarjonta	Kurssien toteutuminen	Opiston rehtori

Toteutuma 1

Kurssitarjonnassa oli sekä lukuvuonna 2020–2021 kevätkaudella että 2021–2022 syyslukukaudella tarjolla eri ainealueiden kursseja.

Toteutuma 2

Koronapandemian vuoksi moni kurssi ei toteutunut tai ne keskeytyivät keväällä 2021, jos tuntiopettaja ei halunnut tai ei voinut kurssin luonteen vuoksi etäopettaa kursseja. Esimerkiksi puu- ja metallityötä tai keramiikkaa on vaikea opettaa etänä, kun tarvikkeet ja työkalut ovat opetustiloissa. Osa opiskelijoista keskeytti kurssin, kun lähiopetus joutui koronarajoitusten vuoksi siirtymään etäopetukseen. Opiskelijamäärä jäi koronapandemian vuoksi vähäisemmäksi verrattuna aiempiin vuosiin. Kurssitarjontaa oli eri puolilla kuntaa. Liikunnan ja tanssin kursseja toteutui 2021 enemmän kuin vuonna 2020.

Toteutuma 3

Kaikkien kansalaisopiston kurssien voidaan katsoa laajassa mittakaavassa edistävän opiskelijoiden terveyttä ja hyvinvointia.

Talous

Kansalaisopisto	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
TOIMINTATUOTOT	50 637	45 600		45 600	22 306	23 294	48,9%
TOIMINTAKULUT	-186 911	-229 000		-229 000	-169 265	-59 735	73,9%
TOIMINTAKATE	-136 274	-183 400		-183 400	-146 959	-36 441	80,1%
VUOSIKATE	-136 274	-183 400		-183 400	-146 959	-36 441	80,1%
TILIKAUDEN TULOS	-136 274	-183 400		-183 400	-146 959	-36 441	80,1%

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Toimintakatteen toteuma on 80 %. Toimintakulut jäivät 59 735 euroa alle talousarvion ja tuotot 23 294 euroa johtuen koronavirusepidemian aiheuttamista muutoksista kansalaisopiston toimintaan.

Koronapandemian vuoksi olevat kokoontumisrajoitukset ja lähiopetuskielto vaikuttivat Lopen opiston talousarvion toteutumaan vahvasti. Lopen opisto joutui perumaan myös sellaisia kursseja, joilla minimimäärä täyttyi, mutta lähiopetus ei koronarajoitusten mukaan ollut sallittua. Keväälle 2021 oli suunniteltu 61 kurssia, joista 15 kurssia jouduttiin keskeyttämään koronarajoitusten vuoksi, kun kyseisiä kursseja ei etäopetettu. Tämä tarkoitti sitä, että 15:sta kurssille oli ilmoittautunut 179 opiskelijaa, joiden kurssit eivät toteutuneet, ja joiden osallistujamäärä ei näy netto-opiskelijoiden määrässä. Näistä keskeytetyistä kursseista ei saatu kurssimaksutuloja. Silti niille tuntiopettajille, jotka eivät etäopettaneet, mutta tekivät muuta työtä sivistystoimessa, joko varhaiskasvatuksessa tai perusopetuksessa, maksettiin tuntipalkkaa (tuntiopettajalle suunniteltujen kurssien tuntimäärän verran). Heille myös luonnollisesti maksettiin matkakorvaukset. Keväällä 2021 toteutuneita kursseja oli 24, ja kokonaan peruuntuneita 22. Syksyille 2021 oli suunniteltu 75 kurssia, joista peruuntui 26 ja Showtanssi keskeytyi. Toteutuneita kursseja syksyllä oli yhteensä 48. Koronapandemian vaikutus kurssien toteutumiseen näkyy huomattavana maksutuottojen poikkeamana sekä toimintamenoissa (erityisesti henkilöstömenoissa). Kaksi kielen kurssia suunniteltiin pidettäväksi syksyllä 2021 etäopetuksena. Ne toteutuivat suunnitellusti.

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Nettomenot/opetustunti	61,73	57	61	75
Nettomenot/opiskelija	197,10	190	207	225
Nettomenot/asukas	20,12	17	19	16
Opiskelijat	798	717	730	558
Kurssit	98	100	100	72

TOIMIELIN: SIVISTYSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: MUSIIKKIOPISTO

Perustehtävä

Tehtäväalueeseen sisältyvät määrärahat Riihimäen musiikkiopiston palveluihin.
Riihimäen musiikkiopiston antama opetus perustuu kuntien väliseen sopimukseen.

TALOUSARVIO 2021

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuhenkilö
1. Virkistävää vapaa-aikaa	Musiikkileikkikoulutoimintaa Kirkonkylässä, Launosissa ja Läyliäisissä	Lasten lukumäärä/ vertailuvuodet (2 edellistä vuotta)	Kirjastotoimenjohtaja

Toteutuma

	2019			2020			2021		
	kevät	syksy	yht.	kevät	syksy	yht.	kevät	syksy	yht.
Oppilaat	32	30	62	30	30	60	35	35	70

Talous

Musiikkiopisto	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
TOIMINTAKULUT	-35 115	-36 100		-36 100	-37 173	1 073	103,0%
TOIMINTAKATE	-35 115	-36 100		-36 100	-37 173	1 073	103,0%
VUOSIKATE	-35 115	-36 100		-36 100	-37 173	1 073	103,0%
TILIKAUDEN TULOS	-35 115	-36 100		-36 100	-37 173	1 073	103,0%

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Toimintakatteen toteuma on 103 %.

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Opiskelijoiden lukumäärä	30	30	35	35
Musiikkileikkikouluun osallistujien lukumäärä	60	34	35	38

TOIMIELIN: SIVISTYSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: KIRJASTOTOIMI

Perustehtävä

Kirjastot ovat tiedon, oppimisen ja elämysten keskuksia. Kirjastot tarjoavat laaja-alaisen mahdollisuuden kulttuurin ja elämysten lähteille, antavat mahdollisuuden hankkia tietoa ja henkistä pääomaa sekä tukevat tietojen, taitojen ja koulutuksen täydentämistä. Kirjastot tukevat ihmisten hyvinvointia ja ehkäisevät syrjäytymistä. Kirjastot ovat väylä paikalliseen, alueelliseen ja maailmanlaajuiseen tietoon ja kulttuuriperintöön. ”Yhteistyön avulla ajanmukaisia, asiakaslähtöisiä ja elämyksellisiä kirjastopalveluita elämänsäkaaren kaikissa vaiheissa perinteitä unohtamatta.” (Ratamo-kirjastojen ja Lopen kirjaston yhteinen toiminta-ajatus ja visio)

TALOUSARVIO 2021

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Virkistävää vapaa-aikaa	Monipuoliset tapahtumat ja yhteistyö eri toimijoiden kanssa	Kävijämäärät ja palaute vähintään edellisten vuosien tasolla	Kirjastotoimenjohtaja
	Lasten ja nuorten lukemisen tukeminen: Kirjavinkkausten ja tiedonhaunopetuksen lisääminen	Tilaisuuksien ja kävijöiden määrä vähintään edellisten vuosien tasolla	Kirjastotoimenjohtaja
	e-aineistojen käytön lisääminen ja monipuolistaminen, lainauksen lisääntyminen sekä kävijöiden aktivoiminen Ratamoon liittymisen myötä	Aineistolajien monipuolisuus/ määrä, lainatilastot, verkko-käyntien tilastot, kävijätilastot	Kirjastotoimenjohtaja

Toteutuma 1

Tapahtumien osalta tilanne oli edelleen poikkeuksellinen johtuen koronaviruksen aiheuttamista toiminnan rajoituksista. Keväällä tapahtumien järjestäminen oli kokonaan kielletty. Myös omatoiminen lehtisali oli suljettuna koko kevään.

Syksyllä aikuisten ja lasten tapahtumat pääsivät vauhtiin. Kirjasto lanseerasi uuden tietovisailu-tapahtuman, Fallesmannin visaatit. Visailu järjestettiin neljä kertaa ja se huipentui joulukuuseen finaaliin. Kirjailijoihin saatiin vieraaksi. Yhdessä Lopen opiston kanssa järjestimme erittäin suosittu Kirsti Mannisen eli Enni Mustosen vierailun lokakuussa. Marraskuussa saimme kuulla Harri Ahosen kokemuksia Pohjois-Norjan rannikkoreiteistä. Lopen opiston kanssa yhdessä järjestettiin myös kaksi neule- ja novelli-tapahtumaa, jotka olivat suosittuja.

Kirjasto osallistui myös lokakuussa vietettyyn vanhusteen viikkoon. Fallesmanni-salissa pidettiin tietoisku Ratamo-verkkokirjastosta sekä kirjaston muista e-palveluista sekä esiteltiin luontoaiheisia kirjoja.

Palvelusihteerimme pitämät henkilökohtaiset digiopastukset jatkuivat koronarajoitusten salliessa. Opastusta annettiin eniten Android-puhelimien ja kannettavien tietokoneiden käytössä. Loppuvuodesta opastusta kaivattiin erityisesti koronapassien tulostamisessa.

Syyskuusta lähtien kirjastossa alettiin järjestää satutuokioita päiväkotilaisille. Erikoiskirjastovirkailijamme kävi myös seurakunnan perhekerhoissa eri puolilla kuntaa pitämässä satutuokioita. Osallistuimme kohtaamispaikka Läykkiksen toimintaan pitämällä kirjastoillan. Lokakuussa järjestimme ensimmäistä kertaa Halloween-juhlan lapsille. Osallistujamäärä yllätti täysin, tapahtuma oli erittäin suosittu. Lapsen oikeuksien viikolla kirjastolla oli tavattavissa pehmoeläinten lääkäri.

Tapahtumissa yhteistyökumppaneita ovat koulut, kulttuuripuoli, esiintyjät, nuorisotoimi, seurakunta sekä muut toimijat.

Toteutuma 2

Erikoiskirjastovirkailijamme aloitettua työt elokuussa Lopella, pyörähti myös kirjavinkkaus käyntiin. Syksyn aikana ehdittiin vinkata satoja mielenkiintoisia kirjoja isoille ja pienille koululaisille. Vinkkauksissa oli mukana lähes 400 lasta ja nuorta eri puolilla kuntaa. Myös kirjakassipalvelu päiväkodeille, kouluille ja yksityishenkilöille jatkui edelleen. Kirjastoauton mukana kasseja toimitettiin 111 kappaletta.

Kirjastonkäytönopetusta jatkettiin. Opetuksessa ehtivät käydä Kirkonkylän yhtenäiskoulun ykköset ja kakkoset sekä kahdeksannet luokat.

Toteutuma 3

Vuonna 2021 panostettiin edelleen e-aineiston hankintaan. E-aineiston lainamäärät nousivat huimasti, osittain koronapandemian vuoksi. Nousuun vaikutti osaltaan myös Ratamoon siirtymisen myötä tullut helpommin käytettävä verkkokirjasto. Sähköinen verkkoaineisto sisältää e-kirjat, e-äänikirjat sekä erilaiset verkkokurssit kuten Rockway sekä elokuvapalvelu Kirjastokino.

Talous

Kirjastotoimi	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA- muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
TOIMINTATUOTOT	10 384	15 100		15 100	14 825	275	98,2%
TOIMINTAKULUT	-518 676	-548 200		-548 200	-513 887	-34 313	93,7%
TOIMINTAKATE	-508 293	-533 100		-533 100	-499 062	-34 038	93,6%
VUOSIKATE	-508 293	-533 100		-533 100	-499 062	-34 038	93,6%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-17 395	-27 800		-27 800	-25 670	-2 130	92,3%
TILIKAUDEN TULOS	-525 688	-560 900		-560 900	-524 732	-36 168	93,6%

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Kirjastotoimen toteuma on 93,7 %. Kirjastotoimi toteutui kokonaisuutena talousarvion mukaisesti. Henkilöstökulut hieman alittuivat, sillä olimme useamman kuukauden yhden työntekijän vajaalla pitkä-aikaisen kirjastovirkailijamme jäätyä eläkkeelle keväällä 2021. Uusi lasten ja nuorten erikoiskirjasto-virkailija aloitti työnsä elokuun alussa. Vuonna 2021 kirjaston toimintatuotot kasvoivat odotetusti, kun vertailukohtana on vuosi 2020, jolloin kirjasto ja Palvelupiste Rosamunda olivat suljettuna useamman kuukauden.

Vaikka koronarajoitukset jatkuivat vielä vuonna 2021, kävijät alkoivat löytää takaisin kirjastoon. Erityinen ilonaihe on se, että lainausten ja kävijöiden määrä kasvoi. Kävijöitä oli yhteensä 32 350 ja lainoja 68 311. Ratamoon liittyminen on osoittautunut hyväksi ratkaisuksi, sillä seutulainojenkin määrä kasvoi. Vielä kun pystymme Ratamossa poistamaan seutulainojen varausmaksun, niin lainojen määrä tulee entisestään lisääntymään. Maaliskuusta toukokuuhun (3.3.–3.5.) kirjasto oli avoinna vain varausten noutoa varten. 4.5.2021 alkaen kirjasto sai avata ovet normaalisti, ja 7.6.2021 alkaen omatoiminen lehtisalikin saatiin vihdoin asiakkaiden käyttöön. Syksy sujui suhteellisen normaalisti, tapahtumien järjestämisessä oli vielä joitain rajoituksia.

Hankkeet

Kirjasto sai Etelä-Suomen aluehallintovirastolta apurahaa 3 000 euroa vuosille 2019–2020 ”Ilmiölukemista Lopella!” -hankkeen toteuttamiseen. Rahaa saatiin seuraaviin toimintoihin: ”Cosplay croquis” -piirtotyöpaja, alakoululaisten taidepaja, kaverivinkkauspaja opettajille, sarjakuva- ja sadutustyöpaja sekä genre-vinkkaus kaikille yläkoulun 9-luokkalaisille. Koronaviruksesta johtuen hankkeeseen liittyviä tapahtumia ei järjestetty vuoden 2020 aikana ja vuoden 2021 aikanakin vain syksyllä. Marraskuussa kirjastonhoitaja Matti Karjalainen tuli pitämään kirjavinkkausta kaikille yhtenäiskoulun 9-luokkalaisille. Aluehallintovirastolta saatiin lisäaikaa hankkeen toteuttamiseen vuoden 2022 loppuun.

Kirjasto on osallisena Lohjan kaupunginkirjaston hallinnoimassa hankkeessa nimeltä Klassikot tutuksi. Tämä hanke oli tarkoitus toteuttaa vuosina 2020–2021, mutta sillekin jouduttaneen hakemaan lisäaikaa virustilanteesta johtuen. Hankkeessa ovat mukana Lohjan, Vihdin, Karkkilan, Hyvinkään, Lopen ja Raaseporin kirjastot.

Lisäksi kirjasto on mukana varhaiskasvatuksen Lopen lukutoukat -hankkeessa.

Käynnissä on myös Ratamo–Kirkes-kirjastojen yhteinen Rakas-hanke, jossa selvitetään kirjastokimppojen yhteistyön lisäämistä ja mahdollista yhdistymistä. Hanketta hallinnoi Nurmijärven kirjasto.

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Lainat, kpl/asukas	9,8	7,65	10	8,77
Menot, €/asukas	57,30	61,05	59,11	63,15

TOIMIELIN:

TEKNINEN LAUTAKUNTA

TALOUSARVIO 2021

Sitovat tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Kestävästi hoidettu infra	Kunnan infraomaisuuden ylläpito tarkoituksenmukaisella tasolla Katujen korjausohjelman laatiminen ja ohjelma valmis	Tekninen johtaja, Kiinteistöpäällikkö
2. Virkistävää vapaa-aikaa	Taajama-alueiden yleisilmeen parantaminen	Viher-suunnitelma hyväksytty ja toteutus aloitettu Selkeytetään kunnan / ELYn kunnossapitokohteiden rajoja	Työnjohtaja
3. Vireä ja mahdollistava elinkeinoelämä	Silmänkanto / päällystys	Silmänkannon tiestö päällystetty kokonaisuudessaan, mikä lisää alueen houkuttelevuutta	Tekninen johtaja

Toteutuma 1

Vesihuollon toimintavarmuuden parantamiseksi vuoden aikana hankittiin uudistettu Keypron sähköisen verkostokartan ylläpitoon KeyAqua-paikkatieto-ohjelmisto. Katujen korjaussuunnitelman numeerista lähtöaineistoa on inventoitu. Korjausohjelma on valmisteilla ja jatkuu vuoden 2022 toiminnallisena tavoitteena. Toiminta painottui kirkonkylän Mooseksentien, Kotorinteen sekä Kantotien ja Silmätien kaavateiden kesto-päällystämiseen.

Toteutuma 2

Viheralue-suunnitelman lähtötietojen inventointi käynnistyi vuoden aikana. Suunnitelma ei valmistunut tavoitteen mukaisesti. Suunnitelma on uudestaan sitovana tavoitteena vuonna 2022.

Tekninen johtaja pääsi periaatetason neuvotteluratkaisuun ELYn vastuulla olevien kirkonkylän liikenneviheralueiden hoidosta ja kunnan vastuulle siirtyvistä hoitotoimista näillä alueilla. Lopen kunnan ja ELYn välinen kirjallinen sopimus on mahdollista saada aikaan vuoden 2022 kevään aikana.

Toteutuma 3

Silmänkannon yritysalueen päällystystöitä tehtiin elokuussa. Alueen teistä päällystettiin Silmäntie.

Suoritetun yritysvaikutusten arvioinnin perusteella seuraavilla sitovilla tavoitteilla on yritysvaikutuksia:

Sitova tavoite 2021	Yritysvaikutukset	Asteikko -3....3
Kestävästi hoidettu infra	Kunnostusvaiheessa hyödynnetään paikallisia toimijoita	2
Taajama-alueiden yleisilmeen parantaminen	Kunnan yleisilme paranee, kunnostuksessa hyödynnetään paikallisia toimijoita	2
Silmänkanto / päällystys	Alueen houkuttelevuus paranee	2

Toteutuma 1

Kaavateiden kunnossapidon auraus- ja hiekoitussopimukset on tehty kilpailutettuna paikallisten toimijoiden kanssa. Kunnostustoimien materiaalihankinnat ja korjaustyöt on pyritty tekemään mahdollisuuksien mukaan paikallisten toimijoiden tuottamina palveluina.

Toteutuma 2

Vanhan torin alue käyttökunnostettiin sijainniltaan paremmin kierrätystoimintaa palvelevaksi paikaksi. Kunnostuksessa käytettiin paikallisia maanrakennusalan toimijoita. Kaavateiden valoja rakennettiin lisää Leppäkujalle ja Pitotielle sekä vanhoja valoja peruskorjattiin energiaa säästäviin LED-valaisimiin. Korjaustoimissa käytettiin paikallista palveluntuottajaa.

Toteutuma 3

Silmänkannon yritysalueen kestopäällyste toteutettiin yhteiskilpailutetun asfalttiurakoinnin perusteella. Toimivan kaavatieverkoston alueelle sijoittui vuoden aikana yhden logistiikka-alan yrityksen toimitilat.

TOIMIELIN: TEKNINEN LAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: TEKNINEN HALLINTO

Perustehtävä

Tuottaa teknisen hallinnon palveluita kuntalaisille sekä kunnan muille hallintokunnille.
Sisältävät kustannuspaikat tekninen toimisto, asuntoasiat ja yksityistiet.

TALOUSARVIO 2021

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Vakuuksien ja vakuutusten hallinta	Teknisen toimen hallinnassa olevat vakuudet ja vakuutukset ovat ajan tasalla	Hallintosihteeri
	Yksityistieavustukset edellisten vuosien tasolla	Avustukset edellisvuosien tasolla ja maksatus kesäkuun loppuun mennessä	Tekninen johtaja, Hallintosihteeri
2. Virkistävää vapaa-aikaa	Tiedotuskäytänteiden parantaminen	Asioiden oikea-aikainen tiedottaminen kotisivuilla ja kunnan ilmoituslehdissä	Tekninen johtaja
3. Vireä ja mahdollistava elinkeinoelämä	Hyödynnetään paikallisia toimijoita mahdollisuuksien mukaan	Paikallisten toimijoiden käyttö	Tekninen johtaja, Kiinteistöpäällikkö

Toteutuma 1

Vakuudellisista investointihankkeista on laadittuna yksityiskohtainen Excel-tiedostolistaus. Vakuuksien lukumäärä on pienehkö ja niiden seuranta sekä ajantasaisuus tarkastetaan hallintosihteerin toimesta säännöllisin väliajoin.

Kunnan myöntämät yksityisteiden kunnossapitoon tarkoitetut 118 455 euron avustukset maksettiin 30.6.2021.

Toteutuma 2

Tiedotusta on kehitetty kuluneen vuoden aikana ennakoivampaan toimintamalliin, jossa tiedossa olevista korjaustoimista on tiedotettu aktiivisesti sekä kunnan verkkosivuilla että yhteistyössä tiedottajan kanssa sosiaalisen median kanavissa. Vesilaitoksen tekstiviestipalvelua hyödynnettiin keskitetysti kaikkien vesivuotojen korjaustiedottamisessa sekä vesilaskutukseen liittyvien asioiden ilmoittamisessa. Vesilaskutukseen liittyvät ongelmat johtuivat sähköisessä toimintaympäristössä tapahtuneista muutoksista.

Toteutuma 3

Teknisten palvelujen tuottamisessa hyödynnettiin paikallisia eri alojen toimijoita mm. kaavateiden ja alueiden valaistusten muutos- ja kunnossapitotöissä. Vesihuollon ennalta arvaamattomissa korjauskohteissa on käytetty paikallisia alan yrittäjiä ja näiden toimittamia materiaaleja.

Talous

Tekninen hallinto	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA- muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
TOIMINTATUOTOT	41 608	45 800		45 800	38 136	7 664	83,3 %
TOIMINTAKULUT	-285 291	-324 900	-18 300	-343 200	-324 477	-18 723	94,5 %
TOIMINTAKATE	-243 684	-279 100	-18 300	-297 400	-286 341	-11 059	96,3 %
VUOSIKATE	-243 684	-279 100	-18 300	-297 400	-286 341	-11 059	96,3 %
TILIKAUDEN TULOS	-243 684	-279 100	-18 300	-297 400	-286 341	-11 059	96,3 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Toimintatuotot jäivät alle talousarvion.

Toimintakulut jäivät vastaavasti myös alle muutetun talousarvion ja vuosikate toteutui siten reilun 3 % muutettua talousarviota parempana.

Teknisen hallinnon talous toteutui suunnitellusti ja kokonaistoteutuma oli tuloksena muutetun talousarvion mukainen.

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2021
Avustettavat yksityistiet, kpl	115	115	111	113
Avustettavat yksityistiet, km	317	323	315	312
Avustettavat yksityistiet, €/km	740	725	727	783

TOIMIELIN: TEKINEN LAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: TEKNISET PALVELUT

Perustehtävä

Huolehtia teknisen lautakunnan varastoista sekä koneista ja autoista.

TALOUSARVIO 2021

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuhenkilö
1. Parempaa arkea	Varasto-ohjelman uusiminen	Uusi varasto-ohjelma käytössä	Tekninen johtaja
	Kaluston huolto määräajoin	Kalustohuollot toteutetaan ja kalusto on käyttövalmiudessa	Tekninen johtaja
3. Vireä ja mahdollistava elinkeinoelämä	Paikallisti saatavia tarvikkeita hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan varastohankinnoissa	Varastoon hankitut tarvikkeet hankittu pääosin paikallisilta toimijoilta	Varastonhoitaja

Toteutuma 1

Varasto-ohjelman hankinta on siirretty vuodelle 2022, koska kunta siirtyi tässä ajankohdassa uuteen talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujentarjoajaan ja on perusteltua varmistaa uuden varasto-ohjelman yhteensopivuus uusien taloushallinnon ohjelmien kanssa.

Toteutuma 3

Kunnan hankintaohjeen mahdollistamat varastoon hankittavat tarvikkeet on ostettu tarjonnan mukaan paikallisilta toimittajilta.

Talous

Tekniset palvelut	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
TOIMINTATUOTOT	55 513	45 000		45 000	65 721	-20 721	146,0 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	2 811	2 200		2 200	3 934	-1 734	178,8 %
TOIMINTAKULUT	-129 267	-191 900		-191 900	-181 922	-9 978	94,8 %
TOIMINTAKATE	-70 943	-144 700		-144 700	-112 267	-32 433	77,6 %
VUOSIKATE	-70 943	-144 700		-144 700	-112 267	-32 433	77,6 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-36 270	-27 200		-27 200	-37 610	10 410	138,3 %
TILIKAUDEN TULOS	-107 213	-171 900		-171 900	-149 877	-22 023	87,2 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion reilun 20 000 euroa. Toimintakulut pysyivät maltillisina ja jäivät alle 10 000 euroa muutettuun talousarvioon nähden. Toimintakate pysyi positiivisena ja tulos pysyi myös positiivisena.

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kuorma-auto, km	5 357	6 707	13 000	7 339
Traktorit, h	1 620	1 118	2 100	1 802
SER-jätteet, kg	63 911	80 888	63 000	75 244
Vaaralliset jätteet, kg	25 724	30 040	25 000	27 762

TOIMIELIN: TEKINEN LAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: RUOKAPALVELUT

Perustehtävä

Tuottaa monipuolista, terveellistä ja maistavaa ruokaa asiakkaille taloudellisesti ja asiakaslähtöisesti sekä ohjata oikeisiin ruokatottumuksiin ja -tapoihin.

TALOUSARVIO 2021

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuhenkilö
1. Parempaa arkea	Jamix-toiminnanohjaus-järjestelmän käyttöönotto	Jamix Menu käytettävissä mobiililaitteilla (ruokalistojen julkaisu ja palautteen anto)	Ruokapalvelupäällikkö

Toteutuma

Elokuussa ruokalistojen julkaisu aloitettiin Jamixilla. Palautteen anto mobiililaitteilla saadaan käyttöön otettua alkuvuodesta 2022.

Talous

Ruokapalvelut	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
TOIMINTATUOTOT	1 094 428	1 214 290		1 214 290	1 195 123	19 167	98,4 %
TOIMINTAKULUT	-1 024 975	-1 192 990		-1 192 990	-1 089 455	-103 535	91,3 %
TOIMINTAKATE	69 453	21 300		21 300	105 668	-84 368	496,1 %
VUOSIKATE	69 453	21 300		21 300	105 668	-84 368	496,1 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-122 250	-27 000		-27 000	-27 025	25	100,1 %
TILIKAUDEN TULOS	-52 797	-5 700		-5 700	78 644	-84 344	-1379,7 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Tulot toteutuivat lähes ennakkoidusti, menot jäivät ennakoitua pienemmiksi. Tulos muodostui talousarvioita positiivisemmaksi.

Mittarit ja tunnusluvut

	Ateriamäärät				Suoritteet			
	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
Kasari	269 769	267 242	226 733	245 453	281 735	275 254	240 354	253 505
Launonen	78 066	89 055	81 084	83 968	63 319	69 781	63 094	65 870
Läyliäinen	80 655	82 692	69 659	74 674	65 955	67 102	58 025	61 708
Yhteensä	436 423	439 989	377 476	404 095	419 080	412 137	361 473	381 083

TOIMIELIN: TEKNINEN LAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: LIIKENNEVÄYLÄT

Perustehtävä

Tekninen lautakunta vastaa kunnan ylläpitämien teiden kunnossapidosta sekä tievalaistuksesta.

TALOUSARVIO 2021**Toiminnalliset tavoitteet**

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuhenkilö
1. Parempaa arkea	Kaavateiden korjausohjelman laatiminen	Korjausohjelma valmis	Tekninen johtaja
2. Virkistävää vapaa-aikaa	Katuvalaistuksesta huolehtiminen	Vähintään 2 kertaa vuodessa suoritetaan laajempi katuvalojen tarkastus	Tekninen johtaja
3. Vireä ja mahdollistava elinkeinoelämä	Päällystystyöt	Kaikki Silmänkannon yritysalueen teistä on päällystetty sekä osa Vanhakosken asuntoaluetta	Tekninen johtaja

Toteutuma 1

Korjausohjelman kaavateiden kuntoluokittelun inventointi työn alla ja ohjelma on kesken. Tavoite ei toteutunut. Korjaustoimia toteutettiin investointiohjelman mukaan.

Toteutuma 2

Katuvalaistuksen tarkastus- ja korjauskierros on tehty keväällä ja syksyllä. Topenon ja Pilpalan kylien tievalaistus uusittiin LED-valaisimiksi. Leppäkujalle ja Pitotielle rakennettiin katuvalaistus sekä Kirkkoraitin jatkeella olevan kevyen liikenteen väylän valaistus uusittiin LED-valoiksi.

Toteutuma 3

Silmänkannon yritysalueelta päällystettiin Silmäntie. Alueen kaavatiet on kokonaisuudessaan päällystetty. Vanhakosken alueelta päällystettiin Mooseksentie. Lisäksi päällystettiin Kotorinteen kaavatie sekä paikoitusalue.

Talous

	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
Liikenneväylät							
TOIMINTATUOTOT	20 207	8 000		8 000	23 269	-15 269	290,9%
TOIMINTAKULUT	-215 596	-217 200		-217 200	-296 007	78 807	136,3%
TOIMINTAKATE	-195 388	-209 200		-209 200	-272 738	63 538	130,4%
VUOSIKATE	-195 388	-209 200		-209 200	-272 738	63 538	130,4%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-827 994	-409 700		-409 700	-398 491	-11 209	97,3%
TILIKAUDEN TULOS	-1 023 382	-618 900		-618 900	-671 229	52 329	108,5%

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Toimintatuotot toteutuivat odotettua hieman suurempana. Toimintakulut ylittyivät 78 807 euroa ja tulos oli 52 329 euroa muutettua talousarvioita heikompi. Kevätkauden talvikunnossapidon kustannukset ylittivät merkittävästi siihen varatun talousarvion määrärahan.

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Rakennetut kaavatiet, m	39 700	39 700	39 700	39 700
Päällystetyt kaavatiet, m	32 040	33 100	32 540	33 120

TOIMIELIN: **TEKNINEN LAUTAKUNTA**

TEHTÄVÄALUE: **YLEISET ALUEET**

Perustehtävä

Huolehtia kunnan ylläpitämien urheilualueiden, uima- ja venerantojen, puistojen sekä muiden yleisten alueiden ml. tori ja matonpesupaikka turvallisuudesta ja käytettävyydestä.

TALOUSARVIO 2021

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Leikkipuistojen kunnostaminen	Vähintään kaksi kappaletta saneerataan / vuosi Leikkipuistot täyttävät niille asetetut turvallisuusmääräykset	Työnjohtaja
2. Virkistävää vapaa-aikaa	Yleisten alueiden yleisilmeestä huolehtiminen, taajamien vihersuunnitelman laadinta Selkeytetään kunnan / ELYn kunnossapitokohteiden rajoja	Vihersuunnitelma on valmis ja toteutus aloitettu ELYn kanssa neuvottelut pidetty ja kunnossapitorajat määritelty	Työnjohtaja
3. Vireä ja mahdollistava elinkeinoelämä	Paikallisten toimijoiden käyttö kunnossapito- ja rakentamistehtävissä	Alueella olevia urakoitsijoita sekä muita toimijoita hyödynnetään aina kun siihen on mahdollisuus	Työnjohtaja

Toteutuma 1

Leikkipuistoja ei saneerattu kuluneen vuoden aikana. Päiväkoti Pellavan leikkipihan alue peruskorjattiin. Leikkipuistojen välineturvallisuus on tarkastettu säännöllisin väliajoin neljä kertaa vuodessa. Ojajärven uimarannan grillikatos ja pukusuojat uusittiin. Joentaan koulun monitoimikentän loppuun rakentaminen. Uimarannoilla ja leikkipuistoissa tehtiin viikoittain siisteys- ja käyttöturvallisuuden tarkastuskierrokset. Isokorkean virkistysalueella tehtiin kasvien vieraslajien poistamista. Latuja ja jääalueita pystytettiin pitämään toimivina keväällä muutaman viikon ajan.

Toteutuma 2

Taajamien vihersuunnitelma on luonnostasoisena työn alla eikä valmistunut vahvistetun tavoitteen mukaisesti vuoden 2021 aikana. Kirkonkylän risteysalueita siistittiin ja rakenteita korjattiin. Tekninen toimi kävi kuluneen vuoden aikana työneuvotteluja ELYn tienpitovastuulla olevien kirkonkylän taajaman yhdysteiden liikenneviheralueiden kesäaikaisesta kunnossapidosta ja näiden siirtämisestä kunnan teknisen toimialan hoitovastuulle. Asiasta on päästy yhteisymmärrykseen, mutta siitä ei ole kirjallista sopimusta.

Toteutuma 3

Paikallisia urakoitsijoita käytettiin aina kunnossapitotehtävissä, kun heidän tarjoama palvelu kohtasi kunnan palvelutarpeen kanssa. Materiaalihankinnat toteutettiin mahdollisuuksien mukaan paikallisesti.

Talous

Yleiset alueet	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA- muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
TOIMINTATUOTOT	7 946	7 200		7 200	7 876	-676	109,4%
TOIMINTAKULUT	-268 298	-344 700		-344 700	-304 637	-40 063	88,4%
TOIMINTAKATE	-260 352	-337 500		-337 500	-296 761	-40 739	87,9%
VUOSIKATE	-260 352	-337 500		-337 500	-296 761	-40 739	87,9%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-221 050	-201 600		-201 600	-171 192	-30 408	84,9%
TILIKAUDEN TULOS	-481 401	-539 100		-539 100	-467 953	-71 147	86,8%

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Tuotot toteutuivat talousarvion mukaisina. Toimintakulut olivat lähes talousarvion mukaisella tasolla sitä hieman pienemmät. Taloudellinen tulos toteutui muutetun talousarvion mukaisena.

Mittarit ja tunnusluvut

Venepaikat	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021
– laituripaikat	22	21	22	18	22	21
– maapaikat	255	240	241	221	224	227

TOIMIELIN: TEKINEN LAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: RAKENNUKSET

Perustehtävä

Huolehtia kunnan kiinteistöjen kunnossapidosta sekä oikea-aikaistaa tarvittavat korjaustoimenpiteet.
--

TALOUSARVIO 2021

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuhenkilö
1. Parempaa arkea	Kiinteistöjen kunnossapito-ohjelman laatimisen jatkaminen	Ohjelma valmis	Kiinteistöpäällikkö, Tarkastusinsinööri
2. Virkistävää vapaa-aikaa	Liikuntahallin rakentaminen	Rakentaminen aloitettu valtuuston päätöksen mukaisesti	Kiinteistöpäällikkö Tekninen johtaja
3. Vireä ja mahdollistava elinkeinoelämä	Kiinteistöjen tehokas käyttö sidosryhmien kanssa	Tyhjien kiinteistöjen vuokraus/myynti	Kiinteistöpäällikkö, Asuntosihtööri

Toteutuma 1

Kiinteistöjen pitkän tähtäimen suunnitelmien (PTS) ajantasaistaminen ei edennyt siihen käytettävissä olevan henkilöstöresurssin vajeen vuoksi. Ohjelma ei valmistunut.

Toteutuma 2

Liikuntahallin suunnittelun jatkaminen hyväksyttiin valtuustossa 31.5.2021 ja loppuvuoden aika tarvittiin poikkeuksellisen vaativan rakennuskohteen erikoissuunnitelmien valmistumiseen. Hanke eteni vuoden lopussa urakkalaskentavaiheeseen. Rakentaminen ei käynnistynyt kuluneen vuoden aikana. Hankkeen rakentamispäätös tehdään kevään 2022 aikana.

Toteutuma 3

Kunnan omistamien kiinteistöjen vuokrasopimusten päättymisten jälkeen ne käyttökunnostettiin välittömästi ja saatiin pääosin edelleen vuokrattua viivytystä. Vuoden aikana ei tapahtunut yhtään teknisen hallinnon kiinteistöjen tai osakkeiden myyntiä.

Talous

Rakennukset	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
TOIMINTATUOTOT	2 493 823	2 671 800		2 671 800	2 616 463	55 337	97,9 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	39 585	27 800		27 800	47 049	-19 249	169,2 %
TOIMINTAKULUT	-2 886 093	-3 079 000		-3 079 000	-3 061 515	-17 485	99,4 %
TOIMINTAKATE	-352 685	-379 400		-379 400	-398 003	18 603	104,9 %
VUOSIKATE	-352 685	-379 400		-379 400	-398 003	18 603	104,9 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-57 015	-84 000		-84 000	-77 399	-6 601	92,1 %
TILIKAUDEN TULOS	-409 700	-463 400		-463 400	-475 402	12 002	102,6 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Tuotot jäivät 2 % (55 337 euroa) muutetusta talousarviosta ja kulut jäivät 17 485 euroa talousarviossa arvioitua pienemmiksi. Valmistus omaan käyttöön oli 19 249 euroa arvioita suurempi ja poistot olivat ennakoitua pienemmät. Tulos jäi 12 000 euroa talousarvioita heikommaksi.

Hankkeet

Läyliäisten paloaseman erikoissuunnittelu ja urakkakilpailutus saatiin toteutettua vuoden loppuun mennessä.

TOIMIELIN: TEKNINEN LAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: PALO- JA PELASTUSTOIMI

Perustehtävä

Öljyntorjunta, väestönsuojelu, Kanta-Hämeen pelastuslaitos.

TALOUSARVIO 2021

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuhenkilö
1. Parempaa arkea	Huolehtia kuntalaisten turvallisuudesta Läyliäisten paloaseman rakentaminen aloitettu	Yhteistyö Kanta-Hämeen pelastuslaitoksen kanssa on sujuvaa Läyliäisten paloasema valmis	Tekninen johtaja, Kiinteistöpäällikkö
3. Vireä ja mahdollistava elinkeinoelämä	Hyödynnetään paikallisia toimijoita rakennus-hankkeessa	Paikalliset toimijat osallistuneet hankkeen toteutukseen	Tekninen johtaja, Kiinteistöpäällikkö

Toteutuma 1

Vuoden aikana valmistui Läyliäisten paloasemahankkeen arkkitehti- ja erikoispiirustukset sekä loppuvuodesta saatiin hankkeen urakat kilpailutettua. Hanke jatkuu rakentamispäätöksen jälkeen vuoden 2022 keväällä yhteistyössä Kanta-Hämeen pelastuslaitoksen kanssa.

Toteutuma 3

Paloaseman rakentamisen urakkakilpailutus ratkaisi kohteen toteuttajat. Hankkeen suunnitteluvaiheessa ei ole hyödynnetty paikallisia alan toimijoita.

Talous

Palo- ja pelastustoimi	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
TOIMINTAKULUT	-456 467	-493 700		-493 700	-478 023	-15 677	96,8 %
TOIMINTAKATE	-456 467	-493 700		-493 700	-478 023	-15 677	96,8 %
VUOSIKATE	-456 467	-493 700		-493 700	-478 023	-15 677	96,8 %
TILIKAUDEN TULOS	-456 467	-493 700		-493 700	-478 023	-15 677	96,8 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Kulut toteutuivat 15 677 euroa muutettua talousarviota pienempänä palo- ja pelastustoimen maltillisen kulukehityksen vuoksi.

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Valmiusaste				0

TOIMIELIN: TEKINEN LAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: VESI- JA VIEMÄRILAITOS

Perustehtävä

Vesi- ja viemärlaitos vastaa laitosten toiminnasta sekä vastaa, että talousvesi täyttää sille asetetut vaatimukset. Viemärlaitos huolehtii jätevesien johtamisesta Riihimäelle puhdistettavaksi.

TALOUSARVIO 2021**Toiminnalliset tavoitteet**

Strateginen tavoite	Tavoite 2021	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Talousveden laatu täyttää sille asetetut vaatimukset	Ei laatupoikkeamia	Tekninen johtaja, Kiinteistöpäällikkö
	Varautumissuunnitelman päivitys aloitettu	Suunnitelma valmis	Tekninen johtaja, Kiinteistöpäällikkö

Toteutuma

Kaikkien taajamien vedenottamot tuottivat vesijohtoverkoston tarvetta vastaavan määrän vettä, eikä suoritetuissa ympäristöterveydenhuollon valvontatutkimuksissa vedessä havaittu laatupoikkeamia.

Läyliäisten ja Launosten vedenottamoille rakennettiin turva-aitaukset.

Varautumissuunnitelman päivittäminen käynnistyi ja hanke valmistuu vuoden 2022 aikana.

Talous

Vesi- ja viemärlaitos - taseyksikkö	TP2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset 2021	Muutettu TA 2021	Toteuma 1- 12/2021	Poikkeama Tot 2021 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2021
TOIMINTATUOTOT	1 141 028	1 080 400		1 080 400	1 130 718	-50 318	104,7 %
TOIMINTAKULUT	-719 688	-706 600		-706 600	-671 712	-34 888	95,1 %
TOIMINTAKATE	421 340	373 800		373 800	459 007	-85 207	122,8 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-22 317	-15 100		-15 100	-20 429	5 329	135,3 %
VUOSIKATE	399 023	358 700		358 700	438 578	-79 878	122,3 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-892 737	-470 400		-470 400	-436 581	-33 819	92,8 %
TILIKAUDEN TULOS	-493 714	-111 700		-111 700	1 997	-113 697	-1,8 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Toimintatuotot ylittivät 50 318 euroa muutetun talousarvion. Toimintakulut jäivät 34 888 euroa (noin 5 %) alle talousarvion. Poistojen ja arvonalentumisten jälkeen vesi- ja viemärlaitos pääsivät lähes talousarvion mukaiseen tulokseen (-1,79 %) alituksella.

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Pumpattu vesi, m ³	301 983	282 117	250 000	307 432
Laskutettu vesi, m ³	201 392	211 527	207 000	210 624
Jätevesi Riihimäkeen, m ³	380 502	426 383	250 000	406 106
Laskutettu jätevesi, m ³	183 543	193 161	190 000	190 047

3.2. TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	6 311 300	597 000	6 908 300	7 402 161	493 861
Myyntituotot	2 308 400	200 500	2 508 900	2 636 076	127 176
Maksutuotot	1 618 300		1 618 300	1 814 229	195 929
Tuet ja avustukset	634 100	536 500	1 170 600	1 717 975	547 375
Muut toimintatuotot	1 750 500	-140 000	1 610 500	1 233 880	-376 620
Valmistus omaan käyttöön	30 000		30 000	65 020	35 020
Toimintamenot	-50 610 300	-1 328 190	-51 938 490	-52 202 349	-263 859
Henkilöstömenot	-20 435 600	-339 600	-20 775 200	-20 333 544	441 656
Palvelujen ostot	-25 499 800	-944 000	-26 443 800	-27 044 980	-601 180
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 276 400	-24 490	-2 300 890	-2 536 478	-235 588
Avustukset	-1 448 400		-1 448 400	-1 407 414	40 986
Muut toimintamenot	-950 100	-20 100	-970 200	-879 932	90 268
Toimintakate	-44 269 000	-731 190	-45 000 190	-44 735 168	265 021
Verotulot	29 553 000	1 747 000	31 300 000	32 150 105	850 105
Valtionosuudet	17 296 000		17 296 000	17 356 647	60 647
Rahoitustulot ja -menot	-283 000		-283 000	-227 965	55 035
Korkotulot muilta	10 000		10 000	23 388	13 388
Muut rahoitustulot muilta	10 000		10 000	15 626	5 626
Korkomenot	-300 000		-300 000	-265 145	34 855
Muut rahoitusmenot	-3 000		-3 000	-1 834	1 166
Vuosikate	2 297 000	1 015 810	3 312 810	4 543 619	1 230 809
Poistot ja arvonalentumiset	-2 306 200		-2 306 200	-2 283 830	22 370
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 306 200		-2 306 200	-2 260 993	45 207
Arvonalentumiset				-22 838	-22 838
Tilikauden tulos	-9 200	1 015 810	1 006 610	2 259 789	1 253 178
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-9 200	1 015 810	1 006 610	2 259 789	1 253 178

Toimintatulot ylittivät talousarvion 493 861 euroa (7,2 %).

Myyntituottojen kertymä ylitti budjetoidun 127 176 euroa (5,1 %). Euromääräisesti isoimmat talousarvio-ylitykset myyntituotoissa johtuivat pääosin koulutoimessa kertyneistä kotikuntakorvauksista, sekä vesi- ja jätevesimaksuista.

Maksutuottojen kertymä ylitti budjetoidun 195 929 euroa (12,1 %). Euromääräisesti isoimmat talousarvio-ylitykset maksutuotoissa johtuivat pääosin sosiaalitoimen hoitopäivämaksujen ylityksestä budjetoituun nähden.

Tuet ja avustukset ylittivät reilusti budjetoidun 547 375 euroa (46,8 %). Euromääräisesti eniten ylittyivät valtionavustukset.

Muut toimintatuotot alittivat budjetoidun -376 620 euroa (-23,4 %). Euromääräisesti eniten alittuivat vuokratuotot.

Toimintamenot toteutuivat 263 859 euroa budjetoitua suurempina. Toimintakulujen toteutuma oli 100,5 %.

Kuluryhmätasolla budjetoidun ylittivät palveluiden ostot 601 180 euroa (2,3 %) ja aineet, tarvikkeet ja tavarat 235 588 euroa (10,2 %). Säästövoittoisesti toteutuivat henkilöstökulut 441 656 euroa, avustukset 40 986 euroa ja muut toimintamenot 90 268 euroa.

Palveluiden ostoissa suurimpia ylityksiä oli työvoiman vuokrauksessa 414 414 euroa ja painatuksissa, ilmoituksissa ja markkinoinnissa 108 301 euroa sekä alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalveluissa 80 008 euroa.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittivät budjetoidun 235 588 euroa. Suurimmat ylitykset olivat rakennusmateriaaleissa, hoitotarvikkeissa ja lämmityskuluissa.

Avustuksissa kotitalouksille varatut avustuspäärahat alittuivat budjetoidusta 115 254 euroa, mutta avustukset yhteisöille puolestaan ylittyivät budjetoidusta 74 267 euroa.

Edellä mainitun perusteella toimintakate muodostui 265 021 euroa budjetoitua pienemmäksi.

Toimielinkohtainen tehtäväalueittainen toteutuminen käy ilmi kohdassa 3.5. sitovien erien toteutumista tarkastelevassa taulukossa.

Verotulojen erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Verotulot	29 553 000	1 747 000	31 300 000	32 150 105	850 105
Kunnan tulovero	25 153 000	1 747 000	26 900 000	27 476 355	576 355
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 238 000		2 238 000	2 665 995	427 995
Kiinteistövero	2 162 000		2 162 000	2 007 755	-154 245

Verotulot ylittivät muutetusta talousarviosta 850 105 euroa.

Valtionosuuksien erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Valtionosuudet	13 337 000	0	13 337 000	13 349 801	12 801
Kunnan peruspalveluiden valtionosuus ml. tasaukset	14 190 000	0	14 190 000	14 195 226	5 226
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-853 000	0	-853 000	-845 425	7 575
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	0	0	0	0
Verotulomenetysten korvaus	3 959 000		3 959 000	4 006 846	47 846
<i>Yhteensä</i>	<i>17 296 000</i>	<i>0</i>	<i>17 296 000</i>	<i>17 356 647</i>	<i>60 647</i>

Valtionosuudet toteutuivat 12 801 euroa budjetoitua suurempina.

Vuoden 2021 tilikauden tulos oli ylijäämäinen 2 259 789 euroa.

3.3. INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

Hankeryhmä/hanke	TA 2021 €	TA-muutos €	Muutettu TA 2021	Toteutuma 1-12/2021	Poikkeama	Toteutuma
Kunnanhallitus						
Maa-alueet						
Menot	100 000	0	100 000	15 792	84 209	Maanhankinta.
Tulot	139 000	0	139 000	601 650	-462 650	Yritystontit 554 650 €, omakotitontit 17 000 €, muut 30 000 €
Netto	39 000	0	39 000	585 859	-546 859	
Osakkeet ja osuudet						
Menot	35 000	0	35 000	1 000	34 000	Kuntien Hetapalvelut Oy:n osakkeet
Tulot				20 142	-20 142	Myyty asunto-osake
Netto	-35 000	0	-35 000	19 142	-54 142	
Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut						
Menot	150 000	0	150 000	86 352	63 648	Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelutuottajan
Tulot						vaihdoksen muutostyö käynnissä, jatkuu 2022.
Netto	-150 000	0	-150 000	-86 352	-63 648	
ICT-hankinnat						
Menot	131 000	-81 000	50 000	35 234	14 767	Citrix-ympäristön resurssien lisäys 15 780 €
Tulot						Asianhallinnan toimintojen uudistus 19 454 €
Netto	-131 000	81 000	-50 000	-35 234	-14 767	
Laajakaista						
Menot	250 000	0	250 000	237 493	12 507	Kh 6.9.2021 § 210, Valokuidun runkolinjan rakentaminen
Tulot					0	Loppi-Launonen-Riihimäki/Järventaustan
Netto	-250 000	0	-250 000	-237 493	-12 507	kyläkuitusuuskunta.

Hankeryhmä/hanke	TA 2021 €	TA-muutos €	Muutettu TA 2021	Toteutuma 1-12/2021	Poikkeama	Toteutuma
Osallistuva budjetointi						
Menot	20 000	0	20 000	20 000	0	Vojakkalan uimarannan kunnostus
Tulot						Kh 7.4.2021 § 71
Netto	-20 000	0	-20 000	-20 000	0	
Liikuntatoimi						
Menot	60 000	0	60 000	60 160	-160	Esteetön ulkoilureitti Komiolle sekä
Tulot	30 000	0	30 000	30 000	0	Lopen kunnan retkeilyreiteillä olevien
Netto	-30 000	0	-30 000	-30 160	160	taukopaikkojen kunnostus. Ely myöntänyt avustuksen.
Kunnanhallitus yhteensä						
Menot	746 000	-81 000	665 000	456 030	208 970	
Tulot	169 000	0	169 000	651 792	-482 792	
Netto	-577 000	81 000	-496 000	195 762	-691 762	
Ympäristö- ja rakennuslautakunta						
Menot	20 000	0	20 000	0	20 000	Ei toteutuneita hankkeita.
Tulot					0	
Netto	-20 000	0	-20 000	0	-20 000	
Ympäristö- ja rakennuslautakunta yhteensä						
Menot	20 000	0	20 000	0	20 000	
Tulot						
Netto	-20 000	0	-20 000	0	-20 000	
Perusturvalautakunta						
Sosiaalitoimen koneet ja kalusto						
Menot	37 000	0	37 000	36 544	456	Yöpöytiä hoivakoti Eedilään
Tulot					0	Sänkyjä Salmelaan ja Eedilään
Netto	-37 000	0	-37 000	-36 544	-456	Hankittu 15 kpl hoitosänkyjä ja 28 kpl yöpöytiä

Hankeryhmä/hanke	TA 2021 €	TA-muutos €	Muutettu TA 2021	Toteutuma 1-12/2021	Poikkeama	Toteutuma
ICT-hankinnat						
Menot	21 000	0	21 000	16 135	4 865	ProConsona päivitys uuteen versioon
Tulot					0	
Netto	-21 000	0	-21 000	-16 135	-4 865	
Perusturvalautakunta yhteensä						
Menot	58 000	0	58 000	52 679	5 321	
Tulot	0	0	0	0	0	
Netto	-58 000	0	-58 000	-52 679	-5 321	
Sivistyslautakunta						
ICT-hankinnat						
Menot	20 000	0	20 000	0	20 000	Varhaiskasvatuksen kokonaistoiminnanohjausjärjestelmän
Tulot					0	käyttöönotto siirtyy v. 2022 ohjelmatoimittajasta johtuen
Netto	-20 000	0	-20 000	0	-20 000	
Koulutoimen koneet ja kalusto						
Menot	35 000	0	35 000	33 774	1 226	Koulujen kaluste- ja laitehankinnat
Tulot						
Netto	-35 000	0	-35 000	-33 774	-1 226	
Sivistyslautakunta yhteensä						
Menot	55 000	0	55 000	33 774	21 226	
Tulot	0	0	0	0	0	
Netto	-55 000	0	-55 000	-33 774	-21 226	

Hankeryhmä/hanke	TA 2021 €	TA-muutos €	Muutettu TA 2021	Toteutuma 1-12/2021	Poikkeama	Toteutuma
Tekninen lautakunta						
Peruskorjaus- ja muutostyöt						
• Päiväkoti Satakieli	10 000	0	10 000	12 687	-2 687	Kameravalvonta
• Päiväkoti Pellava	30 000	0	30 000	35 058	-5 058	Piha-alueiden kunnostaminen ja sen kalusteiden uusiminen
• Kk koulukeskus	30 000	0	30 000	13 489	16 511	A-Talon ja ala-asteen lukitus ja kosketusvapaat käsienspesuallaiden hanat
• Joentaa koulu	10 000	0	10 000	4 594	5 406	Sisäpuolisia kunnostuksia
• Kunnantalo	80 000	0	80 000	18 900	61 100	Kulunvalvonnan ja työajanseuranta Flexim-järjestelmän päivitys 18 482 € Valtuustosalin äänentoisto 419 € -> jatkuu v. 2022
• Elmola	40 000	0	40 000	19 100	20 900	Paloilmoittimien ja rakennusautomaation päivitys, pukuhuoneiden IV-puhaltimet
• Koulurinne 6	15 000	0	15 000	25 057	-10 057	Saunan ja pesuhuoneen kunnostus
• Pääkirjasto	10 000	0	10 000	3 443	6 557	Pihan ja julkisivun kunnostus
• Launosten • tekonurmikenttä	30 000	0	30 000	23 619	6 381	Pukuhuoneet
• Varaus	200 000		200 000	117 392	82 608	Varaus kiinteistöjen ennalta-arvaamattomiin selvityksiin, kunnostuksiin ja mahdollisiin sisäilmakorjauksiin. / Salmela 14 263 € Länsi-Lopen koulu 19 200 € Koulukeskus 13 054 € Elmola pukuhuoneet 59 942 € Sirkuksen IV-kanavisto 10 933 €

Hankeryhmä/hanke	TA 2021 €	TA-muutos €	Muutettu TA 2021	Toteutuma 1-12/2021	Poikkeama	Toteutuma
Peruskorjaus- ja muutostyöt yhteensä						
Menot	455 000	0	455 000	273 340	181 660	
Tulot	0		0	0	0	
Netto	-455 000	0	-455 000	-273 340	-181 660	
Uudisrakentaminen						
Läyliäisten paloasema						
Menot	1 500 000	-1 400 000	100 000	68 367	31 633	Rakentamisen aloittaminen on viivästynyt ja rakentaminen painottuu v. 2022. Rakentamispäätös tehty Valtuusto 31.1.2022 § 3
Tulot	0	0	0	0	0	
Netto	-1 500 000	1 400 000	-100 000	-68 367	-31 633	
Liikuntatila						
Menot	1 880 000	-1 850 000	30 000	92 633	-62 633	Suunnittelun jatkaminen hyväksytty Valtuusto 31.5. § 29 Rakentamispäätös tehty Valtuusto 28.2.2022 § 17 OKM avustus hankkeelle 750 000 €
Tulot	350 000	-350 000	0	0	0	
Netto	-1 530 000	1 500 000	-30 000	-92 633	62 633	
Uudisrakentaminen yhteensä						
Menot	3 380 000	-3 250 000	130 000	161 000	-31 000	
Tulot	350 000	-350 000	0	0	0	
Netto	-3 030 000	2 900 000	-130 000	-161 000	31 000	
Talonrakennus yhteensä						
Menot	3 835 000	-3 250 000	585 000	434 340	150 660	
Tulot	350 000	-350 000	0	0	0	
Netto	-3 485 000	2 900 000	-585 000	-434 340	-150 660	

Hankeryhmä/hanke	TA 2021 €	TA-muutos €	Muutettu TA 2021	Toteutuma 1-12/2021	Poikkeama	Toteutuma
Kuntatekniikka						
Liikenneväylät						
• Kirkonkylä	40 000	0	40 000	16 994	23 006	Mooseksentien päällystys
• Silmänkanto	50 000	0	50 000	46 686	3 314	Päällystystyö
• Varaus	80 000	0	80 000	70 573	9 427	Teiden ja katujen korjauksia sekä valaistusten uusimisia.
Ympäristötöyt						
• Kaava-alueet	30 000	0	30 000	30 497	-497	Taajamien yleisilmeen parantaminen/meno 30 675 €, tulo 178 €
• Leikkipuistot	50 000	0	50 000	46 244	3 756	Leikkipuistojen kunnostuksia kaikissa taajamissa. Välinehankinnat, Puolen hehtaarin-, Holman-, Kallen- ja Rekolan puistoihin ja Launosten jp-kentän levitystyö Jokiniemen koulun urheilupaikan pelialustan teko
Urheilu- ja liikuntapaikat						
Menot	20 000	0	20 000	19 921	79	Melkuttimen ja muiden ulkoilureittien taukopaikkojen kunnostus.
Tulot				63 400	-63 400	Avin avustuksen loppusuoritus liittyen kirkonkylän urheilukentän saneerauksen.
Netto	-20 000	0	-20 000	43 479	-63 479	
Kuntatekniikka yhteensä						
Menot	270 000	0	270 000	231 094	38 906	
Tulot	0	0	0	63 578	-63 578	
Netto	-270 000	0	-270 000	-167 516	-102 484	
Vesijohtoverkosto						
• Launonen	10 000	0	10 000	7 308	2 692	Marjarinteen asuntoalueen 2. vaiheen suunnitelmien päivitys .
• Varaus	50 000	0	50 000	8 515	41 485	Vesijohtoverkoston saneeraus ja kunnostus.

Hankeryhmä/hanke	TA 2021 €	TA-muutos €	Muutettu TA 2021	Toteutuma 1-12/2021	Poikkeama	Toteutuma
Vesijohtoverkosto yhteensä						
Menot	60 000	0	60 000	15 823	44 177	
Tulot						
Netto	-60 000	0	-60 000	-15 823	-44 177	
Viemäriverkosto						
• Varaus	80 000	0	80 000	123 012	-43 012	Riihimäen jv-puhdistamon saneeraus, maksuosuus 74 168 € Muut 48 844 €
Viemäriverkosto yhteensä						
Menot	80 000	0	80 000	123 012	-43 012	
Tulot						
Netto	-80 000	0	-80 000	-123 012	43 012	
Vesi- ja viemärilaitos yhteensä						
Menot	140 000	0	140 000	138 834	1 166	
Tulot	0	0	0	0	0	
Netto	-140 000	0	-140 000	-138 834	-1 166	
Ruokahuollon kalusto						
Menot	12 000	0	12 000	0	12 000	Ei hankintoja.
Tulot	0	0	0	0	0	
Netto	-12 000	0	-12 000	0	-12 000	
Varautuminen						
Menot	10 000		10 000	10 303	-303	Soppatykki, polttoainesäiliö ja aggregaatti
Tulot	0	0	0	0	0	
Netto	-10 000	0	-10 000	-10 303	303	

Hankeryhmä/hanke	TA 2021 €	TA-muutos €	Muutettu TA 2021	Toteutuma 1-12/2021	Poikkeama	Toteutuma
Teknisen toimen koneet ja kalusto						
Menot	80 000		80 000	80 021	-21	Teknisen toimen traktori
Tulot	0	0	0	0	0	
Netto	-80 000	0	-80 000	-80 021	21	
Tekninen lautakunta yhteensä						
Menot	4 347 000	-3 250 000	1 097 000	894 592	202 408	
Tulot	350 000	-350 000	0	63 578	-63 578	
Netto	-3 997 000	2 900 000	-1 097 000	-831 014	-265 986	
Investoinnit yhteensä (kunta + vesilaitos)						
Menot	5 226 000	-3 331 000	1 895 000	1 437 074	457 926	
Tulot	519 000	-350 000	169 000	715 370	-546 370	
Netto	-4 707 000	2 981 000	-1 726 000	-721 704	-1 004 296	

3.4. RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2 297 000	1 015 810	3 312 810	4 543 619	1 230 809
Tulorahoituksen korjauserät	-570 000	140 000	-430 000	-369 966	60 034
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-5 226 000	3 331 000	-1 895 000	-1 436 896	458 104
Rahoitusosuudet investointimenoihin	380 000	-350 000	30 000	93 400	63 400
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutus	709 000	-140 000	569 000	621 792	52 792
Toiminta ja investoinnit, netto	-2 410 000	3 996 810	1 586 810	3 451 949	1 865 139
Rahoitustoiminta					
Antolainasaamisten vähennykset muilta	25 000	0	25 000	0	-25 000
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 000 000	0	2 000 000	0	-2 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 225 000	0	-3 225 000	-2 975 000	250 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 500 000	0	1 500 000	0	-1 500 000
	275 000	0	275 000	-2 975 000	-3 250 000
					0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Oman pääoman lisäykset	0	0	0	0	0
Oman pääoman vähennykset	0	0	0	0	0
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muu	0	0	0	-11 960	-11 960
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	-2 316	-2 316
Saamisten muutos	0	0	0	-323 839	-323 839
Korottomien velkojen muutos	0	0	0	-49 886	-49 886
Vaikutus maksuvalmiuteen	-2 110 000	3 996 810	1 886 810	88 948	-1 797 862

Rahoitusosa osoittaa varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirtojen vaikutuksen kunnan rahavarojen muutokseen tilikaudella.

Vertailulaskelma osoittaa toiminnan ja investointien rahavirran toteutuneen budjetoitua paremmin. Myös investointimenot olivat budjetoitua pienemmät.

Pitkäaikaisten lainojen osalta kunta lyhensi pitkäaikaisia lainoja lyhennysohjelman mukaisesti. Lyhytaikaisen lainan määrä pysyi vuonna 2021 vuoden 2020 tasolla.

3.5. YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIE MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN TOTEUTUMISESTA

	Sito- vuus N/B (*)	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Keskusvaalilautakunta		30 900	0	30 900	30 540	360	0	0	0	11 412	-11 412
Vaalit	B	30 900		30 900	30 540	360	0	0	0	11 412	-11 412
Tarkastuslautakunta		26 100	0	26 100	24 673	1 427	0	0	0	0	0
Tarkastustoimi	B	26 100		26 100	24 673	1 427	0	0	0	0	0
Kunnanhallitus		3 535 800	6 700	3 542 500	4 026 836	-484 336	1 329 800	-209 000	1 120 800	1 011 105	-109 695
Keskushallinto	B	2 093 700	0	2 093 700	2 446 410	-352 710	335 500		335 500	247 605	-87 895
Henkilöstöhallinto	B	786 500	6 700	793 200	909 132	-115 932	186 400	0	186 400	174 192	-12 208
Maankäyttö	B	142 100	0	142 100	148 661	-6 561	740 000	-209 000	531 000	554 513	23 513
Kulttuuritoimi	B	125 900	0	125 900	128 818	-2 918	13 100	0	13 100	11 500	-1 600
Liikuntatoimi	B	209 100	0	209 100	235 319	-26 219	42 300	0	42 300	22 687	-19 613
Nuorisotoimi	B	178 500	0	178 500	158 496	20 004	12 500	0	12 500	608	-11 892
Ympäristö- ja rakennuslautakunta		375 600	1 700	377 300	341 961	35 339	134 000	0	134 000	248 819	114 819
Rakennusvalvonta	B	236 300	0	236 300	221 797	14 503	99 000	0	99 000	205 331	106 331
Ympäristönsuojelu	B	139 300	1 700	141 000	120 163	20 837	35 000	0	35 000	43 488	8 488
Perusturvalautakunta/sosiaalitoimi		28 063 500	1 213 300	29 276 800	29 826 722	-549 922	2 140 700	806 000	2 946 700	3 371 889	425 189
Terveystoimi	B	16 063 300	911 500	16 974 800	17 015 303	-40 503	0	536 500	536 500	899 867	363 367
Perusturvatoimen hallinto	B	381 500	32 300	413 800	383 116	30 684	29 800	0	29 800	108 334	78 534
Lasten ja perheiden palvelut	B	2 178 100	0	2 178 100	1 805 770	372 330	57 700	0	57 700	44 241	-13 459
Aikuisten ja vammaisten palvelut	B	2 483 600	0	2 483 600	2 705 211	-221 611	438 000	0	438 000	390 342	-47 658
Vanhusten palvelut	B	6 707 200	269 500	6 976 700	7 633 078	-656 378	1 585 200	269 500	1 854 700	1 904 738	50 038
Työllistymistä edistävä toiminta	B	249 800	0	249 800	284 244	-34 444	30 000	0	30 000	24 367	-5 633
Sivistyslautakunta		15 290 900	88 190	15 379 090	14 928 743	450 347	897 800	0	897 800	1 080 541	182 741
Sivistystoimialan yhteiset palvelut	B	318 600	56 000	374 600	387 913	-13 313	45 000	0	45 000	70 884	25 884
Varhaiskasvatus	B	4 141 900	0	4 141 900	3 979 238	162 662	418 800	0	418 800	413 053	-5 747
Esipetus	B	514 600	0	514 600	484 645	29 955	0	0	0	0	0
Alakoulut	B	5 550 400	0	5 550 400	5 322 139	228 261	244 000	0	244 000	270 332	26 332
Yläkoulu	B	3 045 200	-61 000	2 984 200	3 055 821	-71 621	66 100	0	66 100	220 123	154 023
Lukio	B	665 200	93 190	758 390	766 161	-7 771	5 100	0	5 100	24 586	19 486
Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta	B	241 700	0	241 700	212 501	29 199	58 100	0	58 100	44 432	-13 668
Kansalaisopisto	B	229 000	0	229 000	169 265	59 735	45 600	0	45 600	22 306	-23 294
Musiikkiopisto	B	36 100	0	36 100	37 173	-1 073	0	0	0	0	0
Kirjastotoimi	B	548 200	0	548 200	513 887	34 313	15 100	0	15 100	14 825	-275

	Sito- vuus N/B (*)	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Tekninen lautakunta		6 550 990	18 300	6 569 290	6 407 748	161 542	5 102 490	0	5 102 490	5 128 289	25 799
Tekninen hallinto	B	324 900	18 300	343 200	324 477	18 723	45 800	0	45 800	38 136	-7 664
Tekniset palvelut	B	191 900	0	191 900	181 922	9 978	47 200	0	47 200	69 655	22 455
Ruokapalvelut	B	1 192 990	0	1 192 990	1 089 455	103 535	1 214 290	0	1 214 290	1 195 123	-19 167
Liikenneväylät	B	217 200	0	217 200	296 007	-78 807	8 000	0	8 000	23 269	15 269
Yleiset alueet	B	344 700	0	344 700	304 637	40 063	7 200	0	7 200	7 876	676
Rakennukset	B	3 079 000	0	3 079 000	3 061 515	17 485	2 699 600	0	2 699 600	2 663 512	-36 088
Palo- ja pelastustoimi	B	493 700	0	493 700	478 023	15 677	0	0	0	0	0
Vesi- ja viemärilaitos (taseyksikkö)	B	706 600	0	706 600	671 712	34 888	1 080 400	0	1 080 400	1 130 718	50 318
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						29 553 000	1 747 000	31 300 000	32 150 105	850 105
Valtionosuudet	B						17 296 000	0	17 296 000	17 356 647	60 647
Korkotulot	B						25 100	0	25 100	44 538	19 438
Muut rahoitustulot	B						10 000	0	10 000	15 626	5 626
Korkomenot	B	315 100	0	315 100	286 295	28 805					
Muut rahoitusmenot	B	3 000	0	3 000	1 834	1 166					
Satunnaiset erät	B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
INVESTOINTIOSA											
Kunnanhallitus		746 000	-81 000	665 000	456 031	208 969	169 000	0	169 000	651 792	482 792
Maa-alueet	B	100 000	0	100 000	15 792	84 208	139 000	0	139 000	601 650	462 650
Osakkeet ja osuudet	B	35 000	0	35 000	1 000	34 000	0	0	0	20 142	20 142
Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut	B	150 000	0	150 000	86 352	63 648	0	0	0	0	0
Ict-hankinnat	B	131 000	-81 000	50 000	35 234	14 766	0	0	0	0	0
Laajakaista/valokuitu	B	250 000	0	250 000	237 493	12 507	0	0	0	0	0
Osallistuva budjetointi, Vojakkalan uimaranta	B	20 000	0	20 000	20 000	0	0	0	0	0	0
Liikuntatoimi	B	60 000	0	60 000	60 160	-160	30 000	0	30 000	30 000	0
Ympäristö- ja rakennuslautakunta		20 000	0	20 000	0	20 000	0	0	0	0	0
Vesienhoitohankkeet / Kunnan osallistuminen	B	20 000	0	20 000	0	20 000	0	0	0	0	0
Perusturvalautakunta		58 000	0	58 000	52 679	5 321	0	0	0	0	0
Sosiaalitoimen koneen ja kalusto	B	37 000	0	37 000	36 544	456	0	0	0	0	0
Ict-hankinnat	B	21 000	0	21 000	16 135	4 865	0	0	0	0	0
Sivistyslautakunta		55 000	0	55 000	33 774	21 226	0	0	0	0	0
ICT-hankinnat, varhaiskasvatus	B	20 000	0	20 000	0	20 000	0	0	0	0	0
Koulutoimen koneet ja kalusto	B	35 000	0	35 000	33 774	1 226	0	0	0	0	0
Tekninen lautakunta		4 347 000	-3 250 000	1 097 000	894 591	202 409	350 000	-350 000	0	63 578	63 578

	Sito- vuus N/B (*)	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Päiväkotikielinen Satakunta	B	10 000	0	10 000	12 687	-2 687	0	0	0	0	0
Päiväkotikielinen Pellava	B	30 000	0	30 000	35 058	-5 058	0	0	0	0	0
Kirkonkylän koulukeskus	B	30 000	0	30 000	13 489	16 511	0	0	0	0	0
Joentaa koulu	B	10 000	0	10 000	4 594	5 406	0	0	0	0	0
Kunnantalo	B	80 000	0	80 000	18 900	61 100	0	0	0	0	0
Elmola	B	40 000	0	40 000	19 100	20 900	0	0	0	0	0
Koulurinne 6	B	15 000	0	15 000	25 057	-10 057	0	0	0	0	0
Kirjasto	B	10 000	0	10 000	3 443	6 557	0	0	0	0	0
Launosten teknomikentän pukuhuoneet	B	30 000	0	30 000	23 619	6 381	0	0	0	0	0
Varaus, perukorjaus- ja muutostyöt	B	200 000	0	200 000	117 392	82 608	0	0	0	0	0
Läyliäisten paloasema	B	1 500 000	-1 400 000	100 000	68 367	31 633	0	0	0	0	0
Liikuntatila	B	1 880 000	-1 850 000	30 000	92 633	-62 633	350 000	-350 000	0	0	0
Kaavatiet ja tievalaistus, kirkonkylä	B	40 000	0	40 000	16 994	23 006	0	0	0	0	0
Kaavatiet ja tievalaistus, Silmäkanto	B	50 000	0	50 000	46 686	3 314	0	0	0	0	0
Varaus, vanhojen kaavateiden korjaukset ja valaistukset	B	80 000	0	80 000	70 573	9 427	0	0	0	0	0
Ympäristötyöt, kaava-alueet	B	30 000	0	30 000	30 675	-675	0	0	0	178	178
Leikkipuistot	B	50 000	0	50 000	46 244	3 756	0	0	0	0	0
Urheilu- ja liikuntapaikat, ulkoilureitit	B	20 000	0	20 000	19 921	79	0	0	0	63 400	63 400
Vesijohtoverkosto, Launonen	B	10 000	0	10 000	7 308	2 692	0	0	0	0	0
Vesijohtoverkosto, varaus	B	50 000	0	50 000	8 515	41 485	0	0	0	0	0
Viemäriverkosto, varaus	B	80 000	0	80 000	123 012	-43 012	0	0	0	0	0
Ruokahuollon kalusto	B	12 000	0	12 000	0	12 000	0	0	0	0	0
Varautumisen kalusto	B	10 000	0	10 000	10 303	-303	0	0	0	0	0
Koneet ja kalusto	B	80 000	0	80 000	80 021	-21	0	0	0	0	0
RAHOITUSOSA											
Antolainauksen muutokset											
Antolainojen lisäys	B	0	0	0	0	0					
Antolainasaamisten vähennys	B						25 000	0	25 000	0	-25 000
Lainakannan muutokset											
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B						2 000 000	0	2 000 000	0	-2 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	3 225 000	0	3 225 000	2 975 000	250 000					
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	N						2 800 000	0	2 800 000	0	-2 800 000
YHTEENSÄ		109 526 990	-255 810	109 271 180	109 854 343	1 288 469	61 832 890	1 994 000	63 826 890	61 134 341	-2 715 373

*) N=sitovuus nettomääräraha/ -tuloarvio, B=bruttomääräraha/ -tuloarvio

LUOTTAMUSHENKILÖT TOIMIELIMITÄIN 2021

Valtuusto 1.1.–31.7.2021

Suomen Keskusta rp.

Valtuutetut:	Läsnäolot	Varavaltuutetut:	Läsnäolot
Kanerva Risto (siirtynyt 22.3.2021 alkaen Lopen Puoluesitoutumatto- mien valtuustoryhmään)	2/3	1. Saksala Eija	0/3
Kataja Janne	3/3	2. Kuparinen Jarmo	0/3
Kilpiäinen Jorma (II vpj.)	3/3	3. Lilja Sami	0/3
Myllykoski Satu	3/3	4. Sahari Eeva	1/3
Niemelä Asko	3/3	5. Väänänen Elis	0/3
Peltomäki Marja	3/3	6. Kuparinen Kari	0/3
Ukkola Marja	3/3	7. Koski Antero	0/3
		8. Laitio Ari	0/3
		9. Kari Vida	0/3

Kansallinen Kokoomus rp.

Valtuutetut:	Läsnäolot	Varavaltuutetut:	Läsnäolot
Heinonen Timo (pj.)	3/3	1. Voivala Kati	0/3
Joutsu-Hänninen Riitta	3/3	2. Rautiainen Aleksi	0/3
Laine Rosa	3/3	3. Tulkki Janne	0/3
Laukkanen Jarmo	3/3	4. Mikkola Jarkko	0/3
Mikkola Antti	3/3	5. Hopearuoho Sirpa	0/3
Pyhälampi Eeva	3/3	6. Männistö Juhana	0/3
Seppälä Tiina	3/3	7. Saari Karoliina	0/3

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue rp.

Valtuutetut:	Läsnäolot	Varavaltuutetut:	Läsnäolot
Ahlqvist Leila	3/3	1. Järvinen Marjo	0/3
Hietala-Virtanen Satu-Maria (ero Suomen Sosiali- demokraattisen Puolueen valtuustoryhmästä 1.3.2021)	1/3	2. Savolainen Markku	0/3
Kollin Ossi	3/3	3. Tuominen Susanna	0/3
Perälä Timo	3/3	4. Saikkonen Marko	0/3
Salomaa Ari	3/3	5. Leino Krista	0/3
Vuorinen Sakari	3/3	6. Pikkarainen Jarmo	0/3
		7. Tölmälä Tuukka	0/3

Perussuomalaiset rp:n ja Suomen Kristillisdemokraatit (KD) rp:n vaaliliitto

Valtuutetut:	Läsnäolot	Varavaltuutetut:	Läsnäolot
Suonurmi Riitta (KD)	3/3	1. Äikää Maritza (KD)	0/3
Salminen Antti (PS)	3/3	2. Lahtinen Harri	0/3

Vasemmistoliitto rp.

Valtuutetut:	Läsnäolot	Varavaltuutetut:	Läsnäolot
Rautiainen Marianna	3/3	1. Marjanen Joanna	0/3
		2. Toivonen Sirkka	0/3

Vihreä liitto rp.

Valtuutetut:	Läsnäolot	Varavaltuutetut:	Läsnäolot
Pirttilä Satu	3/3	1. Tuohimaa-Salminen Kristiina	0/3
		2. Mustonen Leo	0/3

Lopen Puoluesitoutumattomien valtuustoryhmä

Valtuutetut:	Läsnäolot	Varavaltuutetut:	Läsnäolot
Hietala-Virtanen Satu-Maria (1.3.2021 alkaen)	2/3		
Kanerva Risto (22.3.2021 alkaen)	1/3		
Lähde Joni	3/3		

Lopen Keskustaliikkeen valtuustoryhmä

Valtuutetut:	Läsnäolot	Varavaltuutetut:	Läsnäolot
Lehtilä-Salmi Heli	3/3		
Päivärinta Teemu	3/3		

Valtuusto 1.8.–31.12.2021

Kansallinen Kokoomus rp.

Valtuutetut:	Läsnäolot	Varavaltuutetut:	Läsnäolot
Heinonen Timo	5/5	1. Säkkinen Eerik	2/5 (*)
Laukkanen Jarmo	5/5	2. Hopearuoho Sirpa	2/5 (*)
Lehtinen Susa	5/5	3. Rautiainen Aleksi	0/5
Mikkola Antti	3/5	4. Hervalala Tiia	0/5
Mikkola Jarkko	5/5	5. Maunula Kari	0/5
Männistö Juhana	5/5	6. Voivala Kati	0/5
Pyhälampi Eeva	5/5	7. Vilkas Laura	0/5
Seppälä Tiina (II vpj.)	5/5	8. Kosonen Anu	0/5

Suomen Keskusta rp:n ja Suomen Kristillisdemokraatit (KD) rp:n vaaliliitto

Valtuutetut:	Läsnäolot	Varavaltuutetut:	Läsnäolot
Alho Aimo	5/5	1. Suonurmi Riitta (KD)	2/5
Eve Anne	4/5	2. Myllykoski Satu	1/5
Kilpiäinen Jorma	5/5	3. Peltomäki Marja	0/5
Louhelainen Suvi (pj.)	4/5	4. Kuusemo Jari	0/5
Mustajoki Petri	4/5	5. Hatakka Harri	0/5
Niemelä Asko	5/5	6. Hovi Jori	0/5
Ukkola Marja	5/5	7. Liljeroos Tiia	0/5

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue rp:n ja Vasemmistoliitto rp:n vaaliliitto

Valtuutetut:	Läsnäolot	Varavaltuutetut:	Läsnäolot
Ahlqvist Leila (I vpj.)	5/5	1. Kollin Ossi (SDP)	1/5
Rautiainen Marianna (VAS)	4/5	2. Marttila Katri (VAS)	1/5
Saikkonen Marko	5/5	3. Vehmas Pirkko (SDP)	0/5
Salomaa Ari	4/5	4. Tuomi Aki (VAS)	0/5

Lopen Sitoutumattomat -yhteislista (Lopen Sitoutumattomat)

Valtuutetut:	Läsnäolot	Varavaltuutetut:	Läsnäolot
Hietala-Virtanen Satu-Maria	4/5	1. Kanerva Risto	1/5
Ketonen Kaisa	4/5	2. Kuusinen Markku	1/5
Lähde Joni	5/5	3. Järvinen Marjo	0/5

Perussuomalaiset rp.

Valtuutetut:	Läsnäolot	Varavaltuutetut:	Läsnäolot
Kindt Sami	5/5	1. Kuivalahti Paul	2/5 (*)
Mäkilaine Kirsi	4/5	2. Rautio Martti	0/5
Salminen Antti	5/5	3. Nevalainen Jarno	0/5

Lopen Puolenpitäjät -yhteislista (Liike Nyt, Suomen Keskusta rp.)

Valtuutetut:	Läsnäolot	Varavaltuutetut:	Läsnäolot
Lehtilä Salmi Heli (Liike Nyt)	3/5	1. Päivärinta Teemu (KESK)	2/5
		2. Myllymäki Into (KESK)	0/5

Vihreä liitto r.p.

Valtuutetut:	Läsnäolot	Varavaltuutetut:	Läsnäolot
Ojala Pilvi	4/5	1. Kekki Outi	1/5
		2. Pirttilä Satu	0/5

Valtuuston kokoonpanossa vuonna 2021 tapahtuneet muutokset:

- Valtuuston kokouksessa 1.3.2021 on todettu, että Satu-Maria Hietala-Virtanen on eronnut Suomen Sosialidemokraattinen Puolue rp:n valtuustoryhmästä ja liittynyt Lopen Puoluesitoutumattomien valtuustoryhmään.
- Valtuuston kokouksessa 22.3.2021 on todettu, että Risto Kanerva on liittynyt Lopen Puoluesitoutumattomien valtuustoryhmään.

(*) Muuta huomioitavaa:

- Valtuuston kokouksessa 27.12.2021 pykälän 98 ajan esteellisiä ovat olleet Timo Heinonen, Sami Kindt, Eeva Pyhälampi ja Antti Salminen, joiden tilalla kokoukseen ovat osallistuneet seuraavat henkilöt: Timo Heinosen varajäsenenä Eerik Säkkinen, Eeva Pyhälammin varajäsenenä Sirpa Hopearuoho ja Antti Salmisen varajäsenenä Paul Kuivalahti.

Nuorisovaltuusto 1.1.–31.12.2021

Nuorisovaltuutettu	Läsnäolot valtuuston kokouksissa
Hatakka Feetu	6/8
Ingalsuo Selina	7/8
Leppikallio Aapo (ero 23.8.2021 alkaen)	3/8
Riento Tuomas	7/8
Riikonen Viivi	8/8

Nuorisovaltuuston kokoonpanossa vuonna 2021 tapahtuneet muutokset:

- Aapo Leppikalliolle on myönnetty ero nuorisovaltuustosta 23.8.2021 alkaen, koska hän on muuttanut toiselle paikkakunnalle.

Kunnanhallitus 1.1.–31.7.2021

Jäsen	Läsnäolot	Henkilökohtainen varajäsen	Läsnäolot
Niemelä Asko (pj.)	8/9	Peltomäki Marja	1/9
Pyhälampi Eeva (vpj.)	9/9	Laine Rosa	0/9
Ahlqvist Leila	9/9	Tuominen Susanna	0/9
Hietala-Virtanen Satu-Maria	9/9	Järvinen Marjo	0/9
Kataja Janne	8/9	Myllykoski Satu	1/9
Kollin Ossi	9/9 (*)	Pikkarainen Jarmo	0/9
Lehtilä-Salmi Heli	9/9	Kanerva Risto	0/9
Salomaa Ari	6/9	Tölmälä Tuukka	0/9
Päivärinta Teemu	9/9	Ukkola Marja	0/9
Salminen Antti	8/9 (*)	Mikkola Antti	2/9 (*)
Seppälä Tiina	9/9	Männistö Juhana	0/9

Kunnanhallitus 1.8.–31.12.2021

Jäsen	Läsnäolot	Henkilökohtainen varajäsen	Läsnäolot
Heinonen Timo (pj.)	7/7 (*)	Männistö Juhana	1/7 (*)
Kilpiäinen Jorma (vpj.)	7/7 (*)	Hovi Jori	0/7
Alho Aimo	6/7	Peltomäki Marja	1/7
Eve Anne	7/7 (*)	Mustajoki Petri	0/7
Ketonen Kaisa	6/7 (*)	Hietala-Virtanen Satu-Maria	2/7 (*)
Laukkanen Jarmo	9/9 (*)	Mikkola Antti	0/7
Lehtinen Susa	7/7 (*)	Voivala Kati	1/7 (*)
Pyhälampi Eeva	7/7 (*)	Säkinen Eerik	0/7
Rautiainen Marianna	5/7 (*)	Marttila Katri	3/7 (*)
Salminen Antti	7/7 (*)	Mäkilaine Kirsi	1/7 (*)
Salomaa Ari	5/7	Kollin Ossi	1/7

(*) Muuta huomioitavaa:

- Kunnanhallituksen kokouksessa 15.2.2021 Antti Salminen on ollut esteellinen asian (§ 26) käsittelyyn. Kokouksessa on tämän asian (§ 26) käsittelyn ajan ollut läsnä Antti Salmisen henkilökohtainen varajäsen Antti Mikkola.
- Kunnanhallituksen kokouksessa 14.6.2021 Ossi Kollin on ollut esteellinen asian (§ 126) käsittelyyn.
- Kunnanhallituksen kokouksessa 6.9.2022 Jorma Kilpiäinen on ollut esteellinen asian (§ 211) käsittelyyn.
- Kunnanhallituksen kokouksessa 6.9.2022 Anne Eve on ollut esteellinen asian (§ 212) käsittelyyn.
- Susa Lehtinen on ollut paikalla kunnanhallituksen kokouksessa 13.12.2021 (§ 288–300).
- Kati Voivala on ollut paikalla kunnanhallituksen kokouksessa 13.12.2021 (§ 277–288) Susa Lehtisen henkilökohtaisena varajäsenenä.
- Kunnanhallituksen kokouksessa 13.12.2021 esteellisiä asian (§ 300) käsittelyyn ovat olleet Timo Heinonen, Kaisa Ketonen, Jarmo Laukkanen, Eeva Pyhälampi, Marianna Rautiainen ja Antti Salminen, joiden tilalla kokoukseen ovat osallistuneet seuraavat henkilökohtaiset varajäsenet: Timo Heinosen varajäsenenä Juhana Männistö, Kaisa Ketosen varajäsenenä Satu-Maria Hietala-Virtanen, Marianna Rautiaisen varajäsenenä Katri Marttila ja Antti Salmisen varajäsenenä Kirsi Mäkilaine.
- Kunnanhallituksen kokouksessa 13.12.2021 pykälän 300 ajan puheenjohtajana on toiminut kunnanhallituksen varapuheenjohtaja Jorma Kilpiäinen.
- Kunnanhallituksen kokouksessa 27.12.2021 esteellisiä asian (§ 301) käsittelyyn ovat olleet Timo Heinonen, Kaisa Ketonen, Eeva Pyhälampi ja Antti Salminen, joiden tilalla kokoukseen ovat osallistuneet seuraavat henkilökohtaiset varajäsenet: Timo Heinosen varajäsenenä Juhana Männistö ja Antti Salmisen varajäsenenä Kirsi Mäkilaine.
- Kunnanhallituksen kokouksessa 27.12.2021 pykälän 301 ajan puheenjohtajana on toiminut kunnanhallituksen varapuheenjohtaja Jorma Kilpiäinen.

Henkilöstöjaosto 1.1.–31.7.2021

Jäsen	Läsnäolot	Henkilökohtainen varajäsen	Läsnäolot
Pyhälampi Eeva (pj.)	3/3	Seppälä Tiina	0/3
Vuorinen Sakari (vpj.) (18.1.2021 saakka)	0/1	Kollin Ossi	2/3
Salomaa Ari (vpj.) (18.1.2021 alkaen)	1/2		
Lehtilä-Salmi Heli	3/3	Niemelä Asko	0/3
Kunnanjohtaja (Salmela Mikko)	3/3		

Henkilöstöjaosto 1.8.–31.12.2021

Jäsen	Läsnäolot	Henkilökohtainen varajäsen	Läsnäolot
Pyhälampi Eeva (pj.)	1/1	Lehtinen Susa	0/1
Kilpiäinen Jorma	1/1	Alho Aimo	0/1
Rautiainen Marianna	1/1	Ketonen Kaisa	0/1
Kunnanjohtaja (Salmela Mikko)	1/1		

Henkilöstöjaoston kokoonpanossa vuonna 2021 tapahtuneet muutokset:

- Sakari Vuoriselle on 18.1.2021 myönnetty ero henkilöstöjaoston jäsenyydestä ja varapuheenjohtajan tehtävästä, koska hän ei ole kunnanhallituksen jäsen.
- Henkilöstöjaoston jäseneksi ja varapuheenjohtajaksi Sakari Vuorisen tilalle on 18.1.2021 valittu Ari Salomaa.

Vapaa-aikajaosto 1.1.–31.7.2021

Jäsen	Läsnäolot	Henkilökohtainen varajäsen	Läsnäolot
Kollin Ossi (pj.)	3/3	Savolainen Markku	0/3
Lilja Sami (vpj.)	1/3	Leino Asta	0/3
Joutsu-Hänninen Riitta	3/3	Tulkki Janne	0/3
Marjanen Joanna	3/3	Toivonen Sirkka	0/3
Mustonen Leo	1/3	Tudeer Marika	0/3
Salminen Antti	3/3	Seppälä Tiina	0/3
Äikää Maritza	1/3	Ruokonen Sami	0/3

Vapaa-aikalautakunta 1.8.–31.12.2021

Jäsen	Läsnäolot	Henkilökohtainen varajäsen	Läsnäolot
Ahlqvist Leila (pj.)	2/2	Pirttilä Satu	0/2
Ukkola Marja (vpj.)	2/2	Peltomäki Marja	0/2
Ahola Jani	2/2	Joutsi Essi	0/2
Hervala Tiia	2/2	Lehtimäki Tuire	0/2
Mustaparta Heikki	1/2	Laurila Jarkko	0/2
Neuvonen Karolina	1/2	Eronen Marko	0/2
Valonen Perttu	2/2	Hatakka Harri	0/2

Elinkeinoasioiden neuvottelukunta 1.8.–31.12.2021

Jäsen	Läsnäolot	Henkilökohtainen varajäsen	Läsnäolot
Laukkanen Jarmo (pj.)	3/3	Säkkinen Eerik	0/3
Ahlqvist Leila	3/3	Ojala Pilvi	0/3
Natunen Maija	3/3	Hatakka Jarno	0/3
Peltomäki Marja	3/3	Leino Maria	0/3
Salminen Antti	3/3	Mikkola Jarkko	0/3
Tuure Juhani	3/3	Kuusemo Jari	0/3
Ukkola Jonna	3/3	Salmela Liisa	0/3

Hyvinvointitoimikunta 1.8.–31.12.2021

Jäsen	Läsnäolot	Varajäsen	Läsnäolot
Ukkola Marja (pj.)	1/1		
Männistö Juhana (vpj.)	0/1		
Arola Otto	1/1		
Hintsala Anne	0/1	Rimpiläinen Seija	1/1
Kokko Marianna	1/1		
Koskula (ent. Väistö) Katja	1/1		
Pirinen Tuula	1/1		

Yhteistyötoimikunta 1.1.–31.7.2021

Jäsen	Läsnäolot	Henkilökohtainen varajäsen	Läsnäolot
Vuotila Tiina (pj.) (työsuojausvaltuutettu)	2/2		
Pyhälampi Eeva (vpj.)	2/2	Niemelä Asko	0/2
Koskula (ent. Väistö) Katja (henkilöstöpäällikkö, työsuojausvaltuutettu)	2/2		
Salmela Mikko (kunnanjohtaja)	2/2		
Ahtinen Jerkko (pääluottamusmies / JHL ry)	2/2		
Koskinen Maarit (ammattiosaston pj. / Tehy ry)	0/2		
Mäkelä Anja (pääluottamusmies / JUKO ry) (31.3.2021 saakka) Kuutti Kirsi (pääluottamusmies / JUKO ry) (1.4.2021 alkaen)	1/2 1/2		
Pesonen Pirjo (pääluottamusmies / JYTY ry)	2/2		
Tiippana Sirkka (pääluottamusmies / SuPer ry)	2/2		
Leander Irma (työsuojausvaltuutettu)	2/2		

Yhteistyötoimikunta 1.8.–31.12.2021

Jäsen	Läsnäolot	Henkilökohtainen varajäsen	Läsnäolot
Vuotila Tiina (pj.) (työsuojausvaltuutettu)	2/2		
Pyhälampi Eeva (vpj.)	2/2	Lehtinen Susa	0/2
Koskula (ent. Väistö) Katja (henkilöstöpäällikkö, työsuojausvaltuutettu)	2/2		
Salmela Mikko (kunnanjohtaja)	1/2		
Ahtinen Jerkko (pääluottamusmies / JHL ry)	1/2		
Koskinen Maarit (ammattiosaston pj. / Tehy ry)	1/2		
Kuutti Kirsi (pääluottamusmies / JUKO ry)	1/2		
Pesonen Pirjo (pääluottamusmies / JYTY ry)	2/2		
Tiippana Sirkka (pääluottamusmies / SuPer ry)	2/2		
Leander Irma (työsuojausvaltuutettu)	2/2		

Vammaisneuvosto 1.1.–31.7.2021

Jäsen	Läsnäolot
Rautiainen Marianna (pj.)	1/1
Grönholm Anja (Kanta-Hämeen Hengitys ry)	1/1
Haapala Laura (Riihimäen Seudun Diabeetikot ry)	1/1
Hietala-Virtanen Satu-Maria (perusturvalautakunnan edustaja)	1/1
Hutri Sinikka (Riihimäen Seudun Invalidit ry)	0/1
Kovalainen Auli (Lopen seurakunta)	1/1
Matikka-Oksanen Sari (Riihimäen seudun terveystieteiden kuntayhtymä)	1/1
Partanen Irma (Riihimäen Seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry)	0/1
Rintaluoma Maija-Liisa (Riihimäen seudun reuma-tules ry)	0/1
Saarinen Marja-Terttu (Riihimäen MT-yhdistys ry)	1/1
Tuohimaa Mikko (Lopen Kehitysvammaisten Tuki ry)	0/1
Vaittinen Eeva-Liisa (Kanta-Hämeen AVH-yhdistys ry / Lopen AVH-kerho)	0/1

Vammaisneuvosto 1.8.–31.12.2021

Jäsen	Läsnäolot
Männistö Juhana (pj.)	1/1
Grönholm Anja (Kanta-Hämeen Hengitys ry)	1/1
Haapala Laura (Riihimäen Seudun Diabeetikot ry)	1/1
Hutri Sinikka (Riihimäen Seudun Invalidit ry)	0/1
Kovalainen Auli (Lopen seurakunta)	1/1
Lehtonen Orvokki (Riihimäen Seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry)	0/1
Matikka-Oksanen Sari (Riihimäen seudun terveystieteiden kuntayhtymä)	1/1
Peura Heidi (Kanta-Hämeen Neuroyhdistys ry)	1/1
Rintaluoma Maija-Liisa (Riihimäen seudun reuma-tules ry)	1/1

Vanhusneuvosto 1.1.–31.7.2021

Jäsen	Läsnäolot	Henkilökohtainen varajäsen	Läsnäolot
Vuorinen Sakari (pj.)	1/1		
Hakala Mirjami (Lopen Eläkkeensaajat ry)	1/1	Rintaluoma Maija-Liisa (Lopen Eläkkeensaajat ry)	0/1
Hopearuoho Sirpa (Lopen Seniorit ry)	1/1	Nevanpää Kalevi (Lopen Seniorit ry)	0/1
Kuparinen Seppo (Eläkeliiton Lopen Yhdistys)	0/1	Hutri Eila (Eläkeliiton Lopen Yhdistys)	1/1
Toivonen Sirkka (Lopen Eläkeläiset ry)	1/1	Siltanen Kirsti (Lopen Eläkeläiset ry)	0/1

Vanhusneuvosto 1.8.–31.12.2021

Jäsen	Läsnäolot	Henkilökohtainen varajäsen	Läsnäolot
Ukkola Marja (pj.)	2/2		
Hakala Mirjami (Lopen Eläkkeensaajat ry)	2/2	Rintaluoma Maija-Liisa (Lopen Eläkkeensaajat ry)	0/2
Hopearuoho Sirpa (Lopen Seniorit ry)	2/2	Kartano Auli (Lopen Seniorit ry)	0/2
Hutri Eila (Eläkeliiton Lopen Yhdistys)	1/2	Ilvonen Seppo (Eläkeliiton Lopen Yhdistys)	1/2
Toivonen Sirkka (Lopen Eläkeläiset ry)	2/2	Vainio Leena (Lopen Eläkeläiset ry)	0/2

Keskusvaalilautakunta 1.1.–31.7.2021

Jäsen	Läsnäolot	Varajäsen	Läsnäolot
Päivärinta Teemu (pj.) (1.3.2021 saakka)	0/1	1. Ukkola Marja (1.3.2021 saakka)	0/1
Mikkola Tapio (pj.) (1.3.2021 alkaen)	7/7	Saloniemi Pirjo-Liisa (1.3.2021 alkaen)	2/7
Pesonen Vesa (vpj.)	8/8	2. Hopearuoho Sirpa (1.3.2021 saakka)	0/1
		Zetterman Teuvo (1.3.2021 alkaen)	1/7
Suonurmi Riitta (1.3.2021 saakka)	1/1	3. Mustonen Leo (1.3.2021 saakka)	0/1
Voivala Lotta (1.3.2021 alkaen)	5/7	Koivisto Mikko (1.3.2021 alkaen)	0/7
Tudeer Marika	8/8	4. Ruokonen Sami	1/8
Vuorinen Sakari	7/8	5. Toivonen Sirkka (1.3.2021 saakka)	0/1
		Zetterman Sirpa (1.3.2021 alkaen)	0/7

Keskusvaalilautakunta 1.8.–31.12.2021

Jäsen	Läsnäolot	Varajäsen	Läsnäolot
Hatakka Venla (pj.)	1/1	1. Kallela Sanna	1/1
Pursiainen Tuomo (vpj.)	0/1	2. Kataja Janne	1/1
Ilmonen Hannele	0/1	3. Zetterman Jukka	0/1
Mikkola Tapio	1/1	4. Hietala-Virtanen Satu-Maria	0/1
Pikkarainen Jarmo	1/1	5. Partanen Juha	0/1

Keskusvaalilautakunnan kokoonpanossa vuonna 2021 tapahtuneet muutokset:

- Teemu Päivärinnalle on 1.3.2021 myönnetty ero keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan tehtävistä, koska hän on asettunut ehdolle kuntavaaleissa.
- Riitta Suonurmelle on 1.3.2021 myönnetty ero keskusvaalilautakunnan jäsenyydestä, koska hän on asettunut ehdolle kuntavaaleissa.
- Marja Ukkolalle on 1.3.2021 myönnetty ero keskusvaalilautakunnan varajäsenyydestä, koska hän on asettunut ehdolle kuntavaaleissa.
- Sirpa Hopearuoholle on 1.3.2021 myönnetty ero keskusvaalilautakunnan varajäsenyydestä, koska hän on asettunut ehdolle kuntavaaleissa.
- Leo Mustoselle on 1.3.2021 myönnetty ero keskusvaalilautakunnan varajäsenyydestä, koska hän on asettunut ehdolle kuntavaaleissa.
- Sirkka Toivoselle on 1.3.2021 myönnetty ero keskusvaalilautakunnan varajäsenyydestä, koska hän on asettunut ehdolle kuntavaaleissa.

- Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajaksi Teemu Päivärinnan tilalle on 1.3.2021 valittu Tapio Mikkola.
- Keskusvaalilautakunnan jäseneksi Riitta Suonurmen tilalle on 1.3.2021 valittu Lotta Voivala.
- Keskusvaalilautakunnan 1. varajäseneksi Marja Ukkolan tilalle on 1.3.2021 valittu Pirjo-Liisa Saloniemi.
- Keskusvaalilautakunnan 2. varajäseneksi Sirpa Hopearuohon tilalle on 1.3.2021 valittu Teuvo Zetterman.
- Keskusvaalilautakunnan 3. varajäseneksi Leo Mustosen tilalle on 1.3.2021 valittu Mikko Koivisto.
- Keskusvaalilautakunnan 5. varajäseneksi Sirkka Toivosen tilalle on 1.3.2021 valittu Sirpa Zetterman.

Tarkastuslautakunta 1.1.–31.7.2021

Jäsen	Läsnäolot	Henkilökohtainen varajäsen	Läsnäolot
Rautiainen Marianna (pj.)	9/9	Vuorinen Raili	0/9
Suonurmi Riitta (vpj.)	9/9	Rautiainen Aleksi	0/9
Hakala Mirjami	8/9	Kaasalainen Kaisa	0/9
Lahtinen Harri	9/9	Äikää Maritza	0/9
Laitio Ari	9/9	Zetterman Kirsi	0/9
Pakarinen Ari	8/9	Männistö Juhana	0/9
Tuohimaa-Salminen Kristiina	8/9	Mustonen Leo	0/9

Tarkastuslautakunta 1.8.–31.12.2021

Jäsen	Läsnäolot	Henkilökohtainen varajäsen	Läsnäolot
Lehtilä-Salmi Heli (pj.)	4/4	Pesonen Vesa	0/4
Lähde Joni (vpj.)	0/4	Tani Sari	4/4
Kuusemo Jari	4/4	Tuure Juhani	0/4
Rautiainen Aleksi	4/4	Arminen Mika	0/4
Sillanpää Sami	3/4	Johansson Jukka	0/4
Suonurmi Riitta	4/4	Knuuti Anne	0/4
Vuorimies Kristiina	4/4	Ojaranta Jutta	0/4

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 1.1.–31.7.2021

Jäsen	Läsnäolot	Henkilökohtainen varajäsen	Läsnäolot
Mikkola Antti (pj.)	4/4	Paalijärvi Sari	0/4
Hellgren Seppo (vpj.)	4/4	Hauhia Vesa	0/4
Kallela Sanna	4/4	Laukkanen Jarmo	0/4
Kanerva Risto	2/4	Myllykoski Satu	0/4
Alho Aimo	3/4	Leino Asta	1/4
Ukkola Marja	4/4	Päivärinta Teemu	0/4
Pirttilä Satu	4/4	Kekki Outi	0/4
Salomaa Ari	3/4	Asell Reijo	0/4
Voivala Kati	4/4	Hatakka Jarno	0/4

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 1.8.–31.12.2021

Jäsen	Läsnäolot	Henkilökohtainen varajäsen	Läsnäolot
Lähde Joni (pj.)	3/4	Koskinen Toni	0/4
Ojala Pilvi (vpj.)	4/4	Pirttilä Satu	0/4
Hatakka Harri	4/4	Mustajoki Petri	0/4
Kindt Sami	4/4	Nevalainen Jarno	0/4
Maunula Kari	4/4	Muhonen Pieti	0/4
Nisula Niina	4/4	Ulmanen Laura	0/4
Tammilehto Eija	3/4 (*)	Kallela Sanna	1/4

(*) Muuta huomioitavaa:

- Ympäristö- ja rakennuslautakunnan kokouksessa 5.10.2021 Eija Tammilehto on ollut esteellinen asian (§ 64) käsittelyyn.

Perusturvalautakunta 1.1.–31.7.2021

Jäsen	Läsnäolot	Henkilökohtainen varajäsen	Läsnäolot
Kataja Janne (pj.)	5/6	Kari Vida	1/6
Hietala-Virtanen Satu-Maria (vpj.)	6/6 (*)	Vuorinen Raili	0/6
Asell Reijo	6/6	Pikkarainen Jarmo	0/6
Marjanen Joanna	6/6	Tuomi Mirja	0/6
Männistö Juhana	3/6	Hopearuoho Sirpa	0/6
Peltomäki Marja	6/6	Väänänen Elis	0/6
Rautiainen Aleks	4/6	Voivala Kati	0/6
Saari Karoliina	6/6	Pesonen Vesa	0/6
Saksala Eija	6/6	Kuparinen Jarmo	0/6

Perusturvalautakunta 1.8.–31.12.2021

Jäsen	Läsnäolot	Henkilökohtainen varajäsen	Läsnäolot
Ukkola Marja (pj.)	5/5	Knuuti Anne	0/5
Männistö Juhana (vpj.)	4/5	Mikkola Jarkko	0/5
Arola Otto	5/5	Tuomi Aki	0/5
Hovi Jori	3/5	Kataja Janne	2/5
Kuusinen Markku	4/5	Ilmonen Hannele	0/5
Mäkilaine Kirsi	5/5	Sallinen Ilpo	0/5
Salonen Tiia	5/5	Laasala Outi	0/5
Vehmas Pirkko	5/5	Tuohimaa-Salminen Kristiina	0/5
Vilkas Laura	5/5	Hopearuoho Sirpa	0/5

(*) Muuta huomioitavaa:

- Perusturvalautakunnan kokouksessa 27.4.2021 Satu-Maria Hietala-Virtanen on ollut esteellinen asian (§ 44) käsittelyyn.

Sivistyslautakunta 1.1.–31.7.2021

Jäsen	Läsnäolot	Henkilökohtainen varajäsen	Läsnäolot
Ahlqvist Leila (pj.)	6/6	Järvinen Marjo	0/6
Joutsu-Hänninen Riitta (vpj.)	6/6	Muhonen Santeri	0/6
Laine Rosa	4/6	Muhonen Pieti	2/6
Lilja Sami	1/6	Lehtilä-Salmi Heli	3/6
Louhelainen Suvi	6/6	Knuuti Anne	0/6
Perälä Timo	6/6	Tuominen Susanna	0/6
Peura Heidi	5/6	Pyyhtiä Jukka	0/6
Saikkonen Marko	6/6	Hauhia Vesa	0/6
Tulkki Janne	0/6	Voivala Kati	6/6

Sivistyslautakunta 1.8.–31.12.2021

Jäsen	Läsnäolot	Henkilökohtainen varajäsen	Läsnäolot
Niemelä Asko (pj.)	5/5	Tuure Juhani	0/5
Mikkola Jarkko (vpj.)	5/5	Rautiainen Aleksi	0/5
Ahlqvist Leila	5/5	Latvaniemi Heidi	0/5
Hietala-Virtanen Satu-Maria	3/5	Järvinen Marjo	1/5
Kosonen Anu	4/5	Ruuskanen Piritta	0/5
Kuivalahti Paul	5/5	Kindt Sami	0/5
Liljeroos Tiia	5/5	Nisula Niina	0/5
Saikkonen Marko	4/5	Marttila Katri	1/5
Säkkinen Eerik	2/5	Maunula Kari	3/5

Tekninen lautakunta 1.1.–31.7.2021

Jäsen	Läsnäolot	Henkilökohtainen varajäsen	Läsnäolot
Kollin Ossi (pj.)	4/4	Tuomi Aki	0/4
Päivärinta Teemu (vpj.)	4/4	Myllykoski Satu	0/4
Kari Vida	2/4	Pankakoski Jaakko	0/4
Lehtinen Susa	3/4	Weckman Jouni	0/4
Mikkola Antti	3/4	Grönholm Saija	0/4
Mikkola Jarkko	3/4	Paalijärvi Sari	0/4
Pirttilä Satu	4/4	Järvinen Marjo	0/4
Sahari Eeva	3/4	Arminen Oiva	0/4
Savolainen Markku	3/4	Kalliotuuli Seppo	0/4

Tekninen lautakunta 1.8.–31.12.2021

Jäsen	Läsnäolot	Henkilökohtainen varajäsen	Läsnäolot
Mikkola Antti (pj.)	6/6	Rybak Viktoriia	0/6
Mustajoki Petri (vpj.)	5/6 (*)	Arminen Oiva	0/6
Knuuti Asko	5/6	Kanerva Risto	0/6
Kolehmainen Sini	6/6	Hatakka Jarno	0/6
Marttila Katri	4/6	Tuomi Aki	0/6
Nevalainen Jarno	5/6	Kindt Sami	0/6
Pirttilä Satu	6/6	Kaasalainen Kaisa	0/6
Vesto Leena	6/6	Peltomäki Marja	0/6
Voivala Kati	5/6	Vilkas Laura	1/6

(*) Muuta huomioitavaa:

- Teknisen lautakunnan kokouksessa 16.9.2021 Petri Mustajoki on ollut esteellinen asian (§ 35) käsittelyyn.
- Teknisen lautakunnan kokouksessa 29.10.2021 Petri Mustajoki on ollut esteellinen asian (§ 43) käsittelyyn.
- Teknisen lautakunnan kokouksessa 25.11.2021 Petri Mustajoki on ollut esteellinen asian (§ 51) käsittelyyn.
- Teknisen lautakunnan kokouksessa 16.12.2021 Petri Mustajoki on ollut esteellinen asian (§ 56) käsittelyyn.

Lopen Vanhustentalot Oy / Hallitus 1.1.–31.7.2021

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Vuorinen Sakari (pj.)	Savolainen Markku
Hopearuoho Sirpa	Suonurmi Riitta
Väänänen Elis	Sahari Eeva

Lopen Vanhustentalot Oy / Hallitus 1.8.–31.12.2021

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Hopearuoho Sirpa (pj.)	Vilkas Laura
Ojala Pilvi (vpj.)	Salminen Antti
Lähde Joni	Hovi Jori

Lopen Vuokratalot Oy / Hallitus 1.1.–31.7.2021

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Vuorinen Sakari (pj.)	Savolainen Markku
Hopearuoho Sirpa	Laukkanen Jarmo
Kilpiäinen Jorma	Lehtilä-Salmi Heli

Lopen Vuokratalot Oy / Hallitus 1.8.–31.12.2021

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Kilpiäinen Jorma (pj.)	Kuparinen Marja-Leena
Mikkola Antti (vpj.)	Mikkola Jarkko
Eve Anne	Kindt Sami

Riihimäen seudun terveystieteiden kuntayhtymä 1.1.–31.7.2021

Yhtymähallitus

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Hatakka Jarno	Saari Karoliina
Marjanen Joanna	Vuorinen Raili
Myllykoski Satu	Kilpiäinen Jorma

Tarkastuslautakunta

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Laine Rosa	Seppälä Tiina

Riihimäen seudun terveystieteiden kuntayhtymä 1.8.–31.12.2021

Yhtymähallitus

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Mäkilaine Kirsi	Männistö Juhana
Niemelä Asko	Myllykoski Satu
Rautiainen Marianna	Kuusinen Markku

Tarkastuslautakunta

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Hopearuoho Sirpa	Hervala Tiia

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä 1.1.–31.7.2021

Valtuusto

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Lehtilä-Salmi Heli	Kari Vida
Tuohimaa-Salminen Kristiina	Pirttilä Satu
Saari Karoliina	Pyhälampi Eeva

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä 1.8.–31.12.2021

Valtuusto

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Hervala Tiia	Vilkas Laura
Knuuti Anne	Ukkola Marja

Eteva kuntayhtymä 1.1.–31.12.2021

Yhtymäkokous

Edustaja
Ahlqvist Leila

Hämeen liitto 1.1.–31.7.2021

Maakuntavaltuusto

Jäsen
Heinonen Timo
Hietala-Virtanen Satu-Maria
Niemelä Asko

Maakuntahallitus

Jäsen	Varajäsen
Ei edustajaa	Ei edustajaa

Hämeen liitto 1.8.–31.12.2021**Maakuntavaltuusto**

Jäsen	Varajäsen
Heinonen Timo	Mikkola Antti
Louhelainen Suvi	Hovi Jori
Saikkonen Marko	Kollin Ossi

Maakuntahallitus

Jäsen	Varajäsen
Salminen Antti	

Jätelautakunta (Kiertokapula Oy:n osakaskuntien muodostama) 1.1.–31.7.2021

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Myllykoski Satu	Lehtilä-Salmi Heli

Jätelautakunta (Kiertokapula Oy:n osakaskuntien muodostama) 1.8.–31.12.2021

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Myllykoski Satu	Vesto Leena

Käräjäoikeuden lautamiehet 1.1.–31.7.2021

Seppälä Tiina

Käräjäoikeuden lautamiehet 1.8.–31.12.2021

Joutsu-Hänninen Riitta

Kiinteistötoimitusten uskotut miehet 1.1.–31.7.2021

Hatakka Jarno
Hauhia Vesa
Hietala-Virtanen Satu-Maria
Kallela Sanna
Kekki Outi
Leino Maria
Pyyhtiä Jukka
Siivonen Erkki
Siivonen Heidi
Äikää Maritza

Kiinteistötoimitusten uskotut miehet 1.8.–31.12.2021

Hatakka Jarno
Järvinen Marjo
Kallela Sanna
Kekki Outi
Kuivalahti Paul
Niemelä Asko
Saikkonen Marko
Siivonen Erkki
Tuure Juhani
Vesto Leena

Hämeen poliisilaitoksen neuvottelukunta 1.1.–31.7.2021

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Salminen Antti	Lahtinen Harri

Hämeen poliisilaitoksen neuvottelukunta 1.8.–31.12.2021

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Ahlqvist Leila	Rautiainen Marianna

K.F.A. ja Edla Johanna von Qvantenin Opintorahastosäätö 1.1.–31.7.2021

Hallitus

Jäsen	Varajäsen
Laukkanen Jarmo	Hopearuoho Sirpa
Ukkola Marja	

K.F.A. ja Edla Johanna von Qvantenin Opintorahastosäätö 1.8.–31.12.2021

Hallitus

Jäsen	Varajäsen
Laukkanen Jarmo (vpj.)	Hopearuoho Sirpa
Peltomäki Marja	

LOPEN KUNTA

TULOSLASKELMA

	2021		2020	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	2 636 076,36		2 509 477,63	
Maksutuotot	1 814 228,94		1 553 842,43	
Tuet ja avustukset	1 717 975,16		729 682,21	
Muut toimintatuotot	1 233 880,44	7 402 160,90	1 101 141,77	5 894 144,04
Valmistus omaan käyttöön		65 019,69		42 396,00
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot yhteensä	-16 274 750,10		-15 276 914,76	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-3 341 253,20		-3 181 964,57	
Muut henkilösivukulut	-717 540,49		-502 474,16	
Palvelujen ostot	-27 044 980,27		-24 586 554,53	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 536 478,36		-2 419 321,40	
Avustukset	-1 407 413,86		-1 460 588,69	
Muut toimintakulut	-879 932,47	-52 202 348,75	-808 675,78	-48 236 493,89
Toimintakate		-44 735 168,16		-42 299 953,85
Verotulot		32 150 104,67		29 989 084,96
Valtionosuudet		17 356 646,96		18 735 921,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	23 387,69		17 273,93	
Muut rahoitustuotot	15 625,89		10 169,40	
Korkokulut	-265 144,60		-277 612,47	
Muut rahoituskulut	-1 833,55	-227 964,57	-7 822,18	-257 991,32
Vuosikate		4 543 618,90		6 167 060,79
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 260 992,58		-4 041 237,76	
Arvonalentumiset	-22 837,66	-2 283 830,24	-1 496,54	-4 042 734,30
Tilikauden tulos		2 259 788,66		2 124 326,49
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		2 259 788,66		2 124 326,49

LOPEN KUNTA

RAHOITUSLASKELMA

	2021		2020	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	4 543 618,90		6 167 060,79	
Tulorahoituksen korjauserät	-369 965,97	4 173 652,93	-190 652,90	5 976 407,89
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 436 895,83		-1 415 236,65	
Rahoitusosuudet inv.menoihin	93 400,00		97 500,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	621 792,00	-721 703,83	150 326,58	-1 167 410,07
Toiminnan ja investointien rahavirta		3 451 949,10		4 808 997,82
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten vähennys	0,00	0,00	25 000,00	25 000,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 975 000,00		-3 225 000,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	-2 975 000,00	1 000 000,00	-2 225 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-11 959,97		119 273,72	
Vaihto-omaisuuden muutos	-2 316,00		-2 896,23	
Saamisten muutos	-323 838,99		-629 089,49	
Korottomien velkojen muutos	-49 885,74	-388 000,70	1 403 239,50	890 527,50
Rahoituksen rahavirta		-3 363 000,70		-1 309 472,50
Rahavarojen muutos		88 948,40		3 499 525,32
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	6 369 963,80		6 281 015,40	
Rahavarat 1.1.	6 281 015,40	88 948,40	2 781 490,08	3 499 525,32

LOPEN KUNTA

TASE

VASTAAVAA	2021	2020
A PYSYVÄT VASTAAVAT	48 527 695,78	49 794 770,07
I Aineettomat hyödykkeet	1 785 598,94	1 638 724,08
1. Aineettomat oikeudet	30 103,20	45 154,77
2. Tietokoneohjelmistot	0,00	0,00
3. Muut pitkävaikutteiset menot	1 755 495,74	1 593 569,31
II Aineelliset hyödykkeet	37 578 140,16	38 989 844,12
1. Maa- ja vesialueet	6 196 569,40	6 504 272,59
2. Rakennukset	23 409 585,62	24 330 201,97
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 906 492,58	7 747 826,88
4. Koneet ja kalusto	285 970,12	241 477,18
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	779 522,44	166 065,50
III Sijoitukset	9 163 956,68	9 166 201,87
1. Osakkeet ja osuudet	8 759 509,11	8 761 754,30
4. Muut saamiset	404 447,57	404 447,57
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	31 809,46	31 569,36
2. Lahjoitusrahastojen varat	31 809,46	31 569,36
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 609 979,42	8 194 876,03
I Vaihto-omaisuus	103 789,06	101 473,06
1. Aineet ja tarvikkeet	103 789,06	101 473,06
II Saamiset	2 136 226,56	1 812 387,57
Lyhytaikaiset saamiset	2 136 226,56	1 812 387,57
1. Myyntisaamiset	947 710,95	918 649,18
2. Lainasaamiset	13 830,00	5 640,00
3. Muut saamiset	311 712,26	394 925,00
4. Siirtosaamiset	862 973,35	493 173,39
IV Rahat ja pankkisaamiset	6 369 963,80	6 281 015,40
VASTAAVAA YHTEENSÄ	57 169 484,66	58 021 215,46
VASTATTAVAA	2021	2020
A OMA PÄÄOMA	34 177 177,92	31 917 389,26
I Peruspääoma	16 022 978,60	16 022 978,60
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	15 894 410,66	13 770 084,17
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	2 259 788,66	2 124 326,49
C PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	74 913,85
2. Muut pakolliset varaukset	0,00	74 913,85
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	299 383,79	311 103,66
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	299 383,79	311 103,66
E VIERAS PÄÄOMA	22 692 922,95	25 717 808,69
I Pitkäaikainen	10 754 022,31	13 424 292,69
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 396 875,00	12 121 875,00
7. Muut velat	1 357 147,31	1 302 417,69
II Lyhytaikainen	11 938 900,64	12 293 516,00
1. Joukkovelkakirjalainat	3 500 000,00	3 500 000,00
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 725 000,00	2 975 000,00
5. Saadut ennakot	55 089,86	75 488,40
6. Ostovelat	2 244 023,61	2 410 910,60
7. Muut velat	576 645,19	505 011,95
8. Siirtovelat	2 838 141,98	2 827 105,05
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	57 169 484,66	58 021 215,46

LOPEN KUNTAKONSERNI

TULOSLASKELMA

	2021	2020
Toimintatuotot	28 802 960,85	25 990 595,23
Myyntituotot	20 994 366,66	20 277 536,11
Maksutuotot	2 817 420,76	2 511 866,37
Tuet ja avustukset	3 060 180,74	1 148 008,77
Muut toimintatuotot	1 930 992,69	2 053 183,98
Valmistus omaan käyttöön	65 019,69	42 396,00
	28 867 980,54	26 032 991,23
Toimintakulut	-72 061 915,15	-66 879 217,15
Palkat ja palkkiot	-24 444 793,47	-22 953 408,13
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-5 039 301,10	-4 808 591,79
Muut henkilösivukulut	-1 010 332,12	-759 984,71
Henkilöstökulut yhteensä	-30 494 426,69	-28 521 984,63
Palvelujen ostot	-33 070 298,02	-30 077 001,64
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 004 107,98	-4 732 917,28
Avustukset	-1 407 413,86	-1 472 428,58
Vuokratulot	-726 996,74	-647 616,41
Muut toimintakulut	-1 423 691,55	-1 469 664,61
	-72 126 934,84	-66 921 613,15
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	-39 741,41	-50 125,80
TOIMINTAKATE	-43 298 695,71	-40 938 747,72
Verotulot	32 124 813,20	29 963 281,71
Valtionosuudet	17 356 646,96	18 735 921,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	18 647,55	12 914,32
Muut rahoitustuotot	193 790,53	55 516,78
Korkokulut	-325 758,56	-341 835,27
Muut rahoituskulut	-3 041,26	-9 372,10
	-116 361,74	-282 776,27
VUOSIKATE	6 066 402,71	7 477 678,73
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 492 978,53	-5 147 065,68
Arvonalentumiset	-22 837,66	-85 927,34
	-3 515 816,19	-5 232 993,02
TILIKAUDEN TULOS	2 550 586,52	2 244 685,70
Tilinpäätössiirrot	-135,83	1 841,23
Tilikauden verot		
Laskennalliset verot	2 407,20	-5 900,00
Vähemmistöosuudet	-423,14	-380,78
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	2 552 434,75	2 240 246,15

LOPEN KUNTAKONSERNI

RAHOITUSLASKELMA

	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 066 402,71	7 477 678,73
Tilkauden verot		
Tulorahoituksen korjauserät	-332 948,68	-163 514,47
	5 733 454,03	7 314 164,26
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 947 915,25	-2 696 857,71
Rahoitusosuudet investointimenoihin	94 140,41	177 218,34
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovut	646 859,28	325 334,46
	-3 206 915,56	-2 194 304,91
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	2 526 538,47	5 119 859,35
Rahoituksen rahaviirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0,00	-43,40
Antolainasaamisten vähennys	4 333,45	4 300,74
	4 333,45	4 257,34
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 538 386,05	1 128 119,45
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 954 764,63	-2 872 012,57
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-281 678,00	-342 030,43
	-1 698 056,58	-2 085 923,55
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-319 703,34	472 316,11
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muu	-4 738,39	124 801,93
Vaihto-omaisuuden muutos	27 789,47	-35 671,13
Saamisten muutos	-525 289,93	-966 416,15
Korottomien velkojen muutos	182 535,51	1 349 601,46
	-319 703,34	472 316,11
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-2 013 426,47	-1 609 350,09
Rahavarojen muutos	513 111,99	3 510 509,27
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	9 342 612,71	8 829 500,72
Rahavarat 1.1.	8 829 500,72	5 318 991,45
	513 111,99	3 510 509,27

LOPEN KUNTAKONSERNI

TASE

VASTAAVAA	2021	2020		2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT			VASTATTAVAA		
Aineettomat oikeudet			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat oikeudet	232 110,73	200 720,44	Peruspääoma	16 022 978,60	16 022 978,60
Muut pitkävaikutteiset menot	1 761 133,56	1 600 175,33	Yhdistysten ja säätiöiden ppo:n siirrot		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset			Arvonkorotusrahaso	0,00	0,00
	1 993 244,29	1 800 895,77	Muut omat rahastot	15 287,10	15 151,27
Aineelliset hyödykkeet			Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	16 076 853,64	13 836 607,49
Maa- ja vesialueet	6 710 120,19	6 974 772,56	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 552 434,75	2 240 246,15
Rakennukset	34 373 547,46	36 036 404,52		34 667 554,09	32 114 983,51
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 018 861,37	7 873 767,13			
Koneet ja kalusto	782 929,75	810 000,78	VÄHEMMISTÖOSUUDET	6 828,68	6 405,54
Muut aineelliset hyödykkeet	947,50	947,50			
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 623 959,22	2 026 786,35	PAKOLLISET VARAUKSET		
	53 510 365,49	53 722 678,84	Muut pakolliset varaukset	425 281,67	505 357,60
Sijoitukset				425 281,67	505 357,60
Osakkeet ja osuudet	2 846 014,49	2 882 077,54	TOIMEKSiantoJEN PÄÄOMA		
Muut lainasaamiset	26 001,47	30 334,92	Valtion toimeksiannot	76 205,50	46 751,45
Muut saamiset	20 013,99	20 013,99	Lahjoitusrahastojen pääomat	315 772,82	324 871,26
	2 892 029,95	2 932 426,45	Muut toimeksiantojen pääomat	4 800,26	7 886,98
				396 778,58	379 509,70
TOIMEKSANTOJEN VARAT			VIERAS PÄÄOMA		
Valtion toimeksiannot	36 087,18	36 087,18	Pitkäaikainen		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	31 809,46	31 623,01	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	18 534 884,01	19 542 257,52
Muut toimeksiantojen varat	29 707,80	7 886,98	Lainat julkisyhteisöiltä	42 128,94	58 360,19
	97 604,44	75 597,17	Liittymismaksut ja muut velat	1 357 147,31	1 302 417,69
			Laskennalliset verovelat	47 102,80	49 510,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT				19 981 263,06	20 952 545,40
Vaihto-omaisuus			Lyhytaikainen		
Aineet ja tarvikkeet	184 185,72	210 832,43	Joukkovelkakirjalainat	3 500 000,00	3 781 678,00
Valmiit tuotteet		849,56	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 543 685,37	3 937 219,05
Muu vaihto-omaisuus	1 111,19	1 404,40	Lainat julkisyhteisöiltä	16 371,99	15 612,14
	185 296,91	213 086,39	Saadut ennakot	112 693,23	138 783,38
Saamiset			Ostovelat	3 711 406,02	3 691 615,30
Pitkäaikaiset saamiset			Liittymismaksut ja muut velat	872 153,75	800 735,98
Lainasaamiset	0,00	0,00	Siirtovelat	4 499 660,45	4 436 972,90
Muut saamiset	95 974,54	106 333,68	Laskennalliset verovelat		
	95 974,54	106 333,68		16 255 970,81	16 802 616,75
Lyhytaikaiset saamiset				36 237 233,86	37 755 162,14
Myyntisaamiset	1 548 329,54	1 751 149,62	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	71 733 676,88	70 761 418,49
Lainasaamiset	13 830,00	5 640,00			
Muut saamiset	647 261,88	638 442,04			
Siirtosaamiset	1 407 127,13	685 667,82			
	3 616 548,55	3 080 899,48			
	3 712 523,09	3 187 233,16			
Rahoitusarvopaperit					
Osakkeet ja osuudet	329,50	329,50			
	329,50	329,50			
Rahat ja pankkisaamiset	9 342 283,21	8 829 171,22			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	71 733 676,88	70 761 418,49			

LOPEN KUNTA

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle suoritusajankohdan mukaan kalenterikuukausittain.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintameno suunnilman mukaisilla poistoilla ja investointien rahoitusosuuksilla vähennettynä. Suunnilman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnilman mukaisesti. Poistosuunnilman mukaiset suunnilmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnilman mukaisten poistojen perusteet.

Palkat ja investoinneille kohdistuneet sisäiset laskutukset on kirjattu valmistus omaan käyttöön -menetelmällä.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintameno suunnilman mukaisesti. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankinta-arvo suunnilman mukaisesti.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintahintaan.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvo suunnilman mukaisesti.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät kuusi koronvaihtosopimusta. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamis-tarkoituksessa. Kunta on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi. Vuonna 2007 solmittu sopimus on voimassa 30.3.2027 asti, vuonna 2014 solmittu sopimus 20.2.2022 asti ja vuonna 2015 solmittu sopimus 2.2.2023 asti. Vuonna 2015 solmittu sopimus on voimassa 22.6.2021 asti ja vuonna 2016 solmittu sopimus 7.1.2024 asti.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilinpäätökseen ei sisälly edelliseen vuoteen kohdistuvia merkittäviä oikaisuja. Tiedot ovat vertailukelpoisia vuosina 2021 ja 2020.

LOPEN KUNTAKONSERNI

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tiedot ovat vertailukelpoisia vuosina 2021 ja 2020.

Konsernirakenteen muutokset tilikaudella

Konsernirakenteessa ei tapahtunut muutoksia tilikaudella 2021.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Yleishallinto	1 244 439,60	849 127,04	1 244 439,60	888 052,89
Sosiaali- ja terveystoimi	23 464 553,46	21 248 951,98	3 371 889,31	2 335 869,11
Opetus- ja kulttuuritoimi	1 203 683,09	1 029 726,51	1 080 304,11	936 975,03
Muut palvelut	2 890 284,71	2 862 789,69	1 705 527,88	1 733 247,01
Toimintatuotot yhteensä	28 802 960,85	25 990 595,22	7 402 160,90	5 894 144,04

7) Verotulojen erittely

	Kunta	
	2021	2020
Verotulot ilman oikaisukorkoja		
Kunnan tulovero	27 476 354,77	26 358 098,67
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 665 995,13	1 741 734,05
Kiinteistövero	2 007 754,77	1 889 252,24
Verotulot yhteensä	32 150 104,67	29 989 084,96

8) Valtionosuuksien erittely

	Kunta	
	2021	2020
Kunnalle maksetut valtionosuudet		
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	14 195 226,00	15 608 835,00
<i>Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuden taseus (+/-)</i>	4 305 576,00	4 359 601,00
<i>Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus</i>		
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-845 425,00	-843 794,00
Verotulomenetysten korvaus	4 006 845,96	3 970 880,00
Valtionosuudet yhteensä	17 356 646,96	18 735 921,00

9) Palvelujen ostojen erittely

	Kunta	
	2021	2020
Asiakaspalvelujen ostot	20 388 400,21	18 825 801,65
Muidenpalvelujen ostot	6 656 580,06	5 760 752,88
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	27 044 980,27	24 586 554,53

11) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Käyttöomaisuusryhmä Hyväksytty valtuusto 9.11.2020 § 38	1.1.2013 alkaen	1.1.2020 alkaen
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	Tasapoisto	Tasapoisto
Aineettomat oikeudet	5 - 20 vuotta	
ICT-ohjelmistojen lisenssit		5 vuotta
Muut aineettomat oikeudet		5-20 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	2 - 5 vuotta	
ICT-hankintoihin liittyvät muut kuin lisenssimenot		5 vuotta
Osallistuminen toisen yhteisön jätevedenpuhdistamon hankkeisiin		20 vuotta
Osallistuminen toisen yhteisön valokuituhankkeisiin		20 vuotta
Muut		2-10 vuotta
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Rakennukset ja rakennelmat	Tasapoisto	Tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset, kiviset	30 - 40 vuotta	30 - 40 vuotta
Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset	25 - 35 vuotta	25 - 35 vuotta
Koulurakennukset ja päiväkodit, kiviset	30 - 40 vuotta	30 - 40 vuotta
Koulurakennukset ja päiväkodit, puiset	25 - 35 vuotta	25 - 35 vuotta
Tehdas-, tuotanto- ja varistorakennukset	20 vuotta	20 vuotta
Liikuntahallit	25 - 35 vuotta	25 - 35 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset		
Urheilukenttien huoltorakennukset	20 vuotta	20 vuotta
Virkistysalueen mökit, saunamökit	30 vuotta	30 vuotta
Asuinrakennukset		
Kerros-, rivi- ja pientalot	30 - 50 vuotta	30 - 50 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	Menojäännöspoisto	Menojäännöspoisto
Kadut ja tiet	20 %	20 %
Muut maa- ja vesirakenteet (urheilualueet, puistot, torit)	20 %	20 %
Vesi- ja viemäriverkostot	10 %	10 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet, muut putki- ja kaapeliverkot		20 %
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet		15%
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	25 %	25 %
Siirtoviemäri-yhdysvesijohdot ja runkolinjat	Tasapoisto 40 vuotta	Tasapoisto 40 vuotta
Koneet ja kalusto	Tasapoisto	Tasapoisto
Kuljetusvälineet	5 vuotta	5 vuotta
Muut liikkuvat työkonet	5 vuotta	5 vuotta
Muut koneet ja laitteet	10 vuotta	10 vuotta
Atk-laitteet	3 vuotta	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3 vuotta	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen	Käytön mukainen
Arvo- ja taide-esineet	-	Ei poistoaikaa
Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	-	Ei poistoaikaa

12) Pakollisten varausten muutos

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Potilas vahinkovakuutusmaksu 1.1	505 357,60	614 953,38		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	-80 075,93	-109 595,78		
Potilas vahinkovakuutusmaksu 31.12	425 281,67	505 357,60	0,00	0,00
Kotikuntavaihtajien kustannusten vastuu 1.1	0,00	59 184,53		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella		-59 184,53		
Kotikuntavaihtajien kustannusten vastuu 31.12	0,00	0,00		
Kuntayhtymien alijäämän kattaminen varaus 1.1.			74 913,85	0,00
Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä				
Vähennykset tilikaudella			0,00	
Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymä				
Vähennykset tilikaudella			-74 913,85	
Lisäykset tilikaudella			0,00	74 913,85
Kuntayhtymien alijäämän kattaminen varaus 31.12.			0,00	74 913,85

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	283 860,54		283 860,54	
Rakennusten luovutusvoitot				
Osakkeet ja osuudet luovutusvoitot	16 896,81	56 091,42	16 896,81	62 948,52
Muut luovutusvoitot	55,06	23 718,41		8 900,00
Luovutusvoitot yhteensä	300 812,41	79 809,83	300 757,35	71 848,52
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	5 705,23	9 045,01	5 705,23	9 045,01
Rakennusten luovutustappiot	2 493,02			
Muut luovutustappiot		25 904,86		
Luovutustappiot yhteensä	8 198,25	34 949,87	5 705,23	9 045,01

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

18) Arvonkorotukset

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1	0,00	0,00		
Arvonkorotukset				
Arvonkorotusten purku				
Arvonkorotukset yhteensä 31.12	0,00	0,00	0,00	0,00

19) Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Aineettomat hyödykkeet		
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkäaikaiset menot	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	45 154,77	1 593 569,31	1 638 724,08
Lisäykset tilikauden aikana		272 726,24	272 726,24
Rahoitusosuudet tilikaudella			0,00
Vähennykset tilikauden aikana			0,00
Siirrot erien välillä			0,00
Tilikauden poisto	-15 051,57	-110 799,81	-125 851,38
Arvonlennukset ja niiden palautukset			0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	30 103,20	1 755 495,74	1 785 598,94
Arvonkorotukset			0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	30 103,20	1 755 495,74	1 785 598,94
Olennaiset lisäpoistot			
Erittely olennaisista lisäpoistoista			

	Aineelliset hyödykkeet							Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet yhteensä
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä	
Poistamaton hankintameno 1.1.	6 504 272,59	24 330 201,97	7 747 826,88	241 477,18	0,00	166 065,50	38 989 844,12	40 628 568,20
Lisäykset tilikauden aikana	15 791,50	122 228,78	244 250,47	160 641,90		620 256,94	1 163 169,59	1 435 895,83
Rahoitusosuudet tilikaudella			-93 400,00				-93 400,00	-93 400,00
Vähennykset tilikauden aikana	-323 494,69						-323 494,69	-323 494,69
Siirrot erien välillä							0,00	0,00
Tilikauden poisto		-1 042 845,13	-976 147,11	-116 148,96			-2 135 141,20	-2 260 992,58
Arvonlennukset ja niiden palautukset			-16 037,66			-6 800,00	-22 837,66	-22 837,66
Poistamaton hankintameno 31.12.	6 196 569,40	23 409 585,62	6 906 492,58	285 970,12	0,00	779 522,44	37 578 140,16	39 363 739,10
Arvonkorotukset								
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 196 569,40	23 409 585,62	6 906 492,58	285 970,12	0,00	779 522,44	37 578 140,16	39 363 739,10
Olennaiset lisäpoistot								
Erittely olennaisista lisäpoistoista								

Maa- ja vesialueet erittely

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	272 740,37	272 740,37	189 844,13	189 844,13
Muut maa- ja vesialueet	6 437 379,82	6 702 032,19	6 006 725,27	6 314 428,46
Maa- ja vesialueet yhteensä	6 710 120,19	6 974 772,56	6 196 569,40	6 504 272,59

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Peruskunta ja taseyksiköt	Osakkeet ja osuudet				Jvk-, muut laina- ja muut saamiset			Pysyvien vastaavien sijoitukset yhteensä
	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet Omistusyht. yhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset kunta-yhtymät	Palautus-kelpoiset liittymismaksut	
Hankintameno 1.1.	146 828,06	953 178,71	5 861 977,65	1 799 769,88	388 914,57	0,00	15 533,00	9 166 201,87
Lisäykset				1 000,00				1 000,00
Vähennykset				-3 245,19				-3 245,19
Siirrot erien välillä								0,00
Hankintameno 31.12.	146 828,06	953 178,71	5 861 977,65	1 797 524,69	388 914,57	0,00	15 533,00	9 163 956,68
Arvonlennukset								0,00
Arvonkorotukset								0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	146 828,06	953 178,71	5 861 977,65	1 797 524,69	388 914,57	0,00	15 533,00	9 163 956,68

Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

	Tasearvo 1.1	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12	Kunnan osuus ky:n perus-pääomasta	Ero
Riihimäen seudun terveystieteiden ky	1 061 612,85			1 061 612,85	1 061 612,85	0,00
Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin ky	4 696 202,85			4 696 202,85	4 583 531,62	112 671,23
Eteva kuntayhtymä	75 617,76			75 617,76	75 617,76	0,00
Hämeen liitto	28 544,30			28 544,30	28 544,30	0,00
Yhteensä	5 861 977,76	0,00	0,00	5 861 977,76	5 749 306,53	112 671,23

Omistukset muissa yhteisöissä

20-22) Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Konsernin osuus omasta pääomasta	Konsernin osuus vieraasta pääomasta	Konsernin osuus tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Lopen Vuokratalot Oy	Loppi	100 %	100 %	900 942,37	4 848 322,69	327 623,39
Lopen Vanhustentalot Oy	Loppi	100 %	100 %	33 832,62	521 670,32	44,88
Kuntayhtymät						
Riihimäen seudun terveystalouden ky	Riihimäki	16,89 %	16,89 %	1 055 306,43	1 099 352,16	7 413,85
Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin ky	Hämeenlinna	5,63 %	5,63 %	4 551 511,52	7 315 771,98	13 821,78
Eteva ky	Mäntsälä	0,47 %	0,47 %	87 165,03	231 662,48	38,97
Hämeen maakuntaliitto ky	Hämeenlinna	3,90 %	3,90 %	69 669,22	44 733,09	-201,72
Osakkuusyhteisöt						
Kiinteistö Oy Terveystalo Lopenpaja	Loppi	50,0 %	58,4 %	717 531,70	818 582,68	12,21
Kiinteistö Oy Läyliäisten Palveluasema	Loppi	38,5 %	38,5 %	283 482,46	268,79	-150,10
Asunto Oy Lopen Kentänkulma	Loppi	23,6 %	23,6 %	101 706,43	12 144,83	7,05
			Yhteensä	7 801 147,77	14 892 509,02	348 610,30

23) Saamisten erittely

	2021		2020	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		37 481,37		42 167,25
Lainasaamiset	388 914,57		388 914,57	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	388 914,57	37 481,37	388 914,57	42 167,25
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		82 913,01		2 500,00
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		152 914,37		
Yhteensä	0,00	235 827,38	0,00	2 500,00
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset		4 409,94		3 191,19
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	4 409,94	0,00	3 191,19
Saamiset yhteensä	388 914,57	277 718,69	388 914,57	47 858,44

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot				
Kelan Korvaus työterveyshuollosta	121 404,81	132 182,56	80 000,00	92 000,00
KHSHP ky ensihoidon ja kuntamaksun palautus			152 914,37	
EU-tuet ja avustukset				
Muut tulojäämät	1 348 773,39	553 485,26	656 757,27	401 173,39
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	1 470 178,20	685 667,82	889 671,64	493 173,39

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Peruspääoma 1.1.	16 022 978,60	16 022 978,60	16 022 978,60	16 022 978,60
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	16 022 978,60	16 022 978,60	16 022 978,60	16 022 978,60
Arvonkorotusrahasto 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.	15 151,27	16 992,52	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	1 077,74	1 326,00		
Siirrot rahastosta	941,91	3 167,23		
Muut omat rahastot 31.12.	15 287,08	15 151,27	0,00	0,00
Edell. tilikausien ylijäämä 1.1.	16 076 853,64	13 836 607,49	15 894 410,66	13 770 084,17
Siirto				
Edell. tilikausien ylijäämä 31.12.	16 076 853,64	13 836 607,49	15 894 410,66	13 770 084,17
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	2 552 434,75	2 240 246,15	2 259 788,66	2 124 326,49
Oma pääoma yhteensä 31.12.	34 667 554,07	32 114 983,51	34 177 177,92	31 917 389,26

27) Pitkäaikaiset velat

Vuoden 2021 tilinpäätöksessä olevat velat, jotka erääntyvät maksettavaksi 1.1.2027 tai myöhemmin.

	Kunta	
	2021	2020
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 850 000,00	3 200 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä		0,00
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	1 850 000,00	3 200 000,00

28) Joukkovelkakirjalainat

	Kunta	
	2021	2020
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kunta-		
todistustulolainat		
-korko 0%		
-erääntyvät 3.2.2022	3 500 000,00	3 500 000,00
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	3 500 000,00	3 500 000,00

29) Pakolliset varaukset

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu	425 281,67	505 357,60		
Osuus kuntayhtymien alijäämistä				74 913,85
Muut pakolliset varaukset yhteensä	425 281,67	505 357,60	0,00	74 913,85

30) Vieras pääoma

	2021		2020	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
<i>Velat tytäryhteisöille</i>				
Ostovelat		4 876,57		
Yhteensä	0,00	4 876,57	0,00	0,00
<i>Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä</i>				
Saadut ennakot				
Ostovelat		729 353,05		437 529,03
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	729 353,05	0,00	437 529,03
<i>Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille</i>				
Ostovelat		44,00		699,38
Yhteensä	0,00	44,00	0,00	699,38
Vieras pääoma yhteensä	0,00	734 273,62	0,00	438 228,41

32) Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut velat				
Liittymismaksut	1 357 147,31	1 302 417,69	1 357 147,31	1 302 417,69
Muut velat				
Muut velat yhteensä	1 357 147,31	1 302 417,69	1 357 147,31	1 302 417,69

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot		882,25		
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen				
jaksotukset	3 814 111,53	3 689 023,11	2 553 665,74	2 438 490,80
Valtionosuusennakot			147 800,56	150 406,61
Korkojaksotukset	20 755,17	25 175,79	8 578,05	13 319,77
Muut menojäämät	664 793,75	721 891,75	128 097,63	46 500,87
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	4 499 660,45	4 436 090,65	2 838 141,98	2 648 718,05

Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

34) Velat joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	141 929,98	146 628,68		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	218 395,93	218 395,93		
Lainat julkisyhteisöiltä	58 031,78	73 362,43		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	463 900,00	463 900,00		
Lainat muitaluotonantajilta	23 952,20	26 131,55		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	62 351,30	62 351,30		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	744 647,23	744 647,23	0,00	0,00

38) Vuokravastuut

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Vuokravastuut yhteensä	643 534,55	485 712,08	346 095,76	200 464,88
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	248 935,45	144 947,13	144 134,66	84 959,26
Leasingvuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta				

39-40) Vastuusitoumukset

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	8 860 342,40	8 860 342,40	8 325 000,00	8 325 000,00
Jäljellä oleva pääoma	5 562 433,64	6 048 054,40	5 455 396,00	5 822 712,00
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	492 910,67	492 910,67	350 000,00	350 000,00
Jäljellä oleva pääoma	275 163,02	488 600,35	148 875,28	350 000,00

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2020	2019
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	52 217 603	47 325 536
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	32 536	31 137

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2021	2020
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	55 522 433	52 217 603
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	36 370	32 536

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Sopimusvastuut				
Ara-avustusten palautusvastuu	93 530,76	93 530,76		
Arvonlisäveron palautusvastuu	285 223,16	347 203,36		

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Koronvaihtosopimus nro 1 Kyseisellä sopimuksella on toteutettu koko lainasalkun suojausta ilman lainakohtaista kytköstä. Suojaustoimenpiteen lähtökohtana on ollut, että kunnan Sopimus erääntyy 30.3.2027 Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)		6 000 000 -1 235 560	6 000 000 -884 204	6 000 000 -1 235 560
Koronvaihtosopimus nro 3 Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Sopimuksella lainan vaihtuva korko on muutettu kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivät ja koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 21.2.2022 Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)		390 625 -4 036	78 125 -272	390 625 -4 036
Koronvaihtosopimus nro 4 Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Sopimuksella lainan vaihtuva korko on muutettu kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivät ja koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 2.2.2023 Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)		984 375 -10 211	546 875 -3 325	984 375 -10 211
Koronvaihtosopimus nro 5 Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Sopimuksella lainan vaihtuva korko on muutettu kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivät ja koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 22.6.2021 Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)		125 000 -422		125 000 -422
Koronvaihtosopimus nro 6 Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Sopimuksella lainan vaihtuva korko on muutettu kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivät ja koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 7.1.2024 Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)		1 625 000 -20 681	1 125 000 -8 924	1 625 000 -20 681
Eteva kuntayhtymä Lisähyötyswap 1161642/1512514 Tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä ja Sopimus erääntyy 7.11.2022 Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	12 905 -439	14 817 -1 000		

Kunta on käyttänyt johdannaissopimuksia suojaamaan korkoriskeiltä sekä tasaamaan korkotason muutosten vaikutuksia. Suojauksilla on sidottu vaihtuvakorkoisia lainasopimuksia kiinteäkorkoiksi tarkoituksena alentaa korko-odotuksiin perustuvia korkokustannuksia. Kunnan tavoitteena on pitää lainoista aiheutuva rahoitusrasitus mahdollisimman matalana ja ennakoitavana myös odotettavissa olevan korkotason nousun jälkeen. Kunta suojaa johdannaissopimuksilla sekä olemassa olevia että tulevia lainoja. Lainakohtaisilla korkosuojaussopimuksilla vaihtuvakorkoisen lainan korkoperuste on sidottu kiinteäksi koroksi kunkin lainan nostoajankohtana kilpailtuun korkotasoon.

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.2021

	Kunta	
	2021	2020
Kunnanhallitus	38	26
Ympäristö- ja rakennuslautakunta	5	6
Perusturvalautakunta	123	129
Sivistyslautakunta	217	222
Tekninen lautakunta	71	69
Yhteensä	454	452

43) Henkilöstökulut

	Kunta	
	2021	2020
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	20 333 543,79	18 961 353,49
Henkilöstökulut yhteensä	20 333 543,79	18 961 353,49

44) Luottamushenkilön palkoista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	Kunta	
	2021	2020
Keskustan Lopen Kunnallisjärjestö ry	2 550,10	2 867,25
Lopen Kokoomus ry	6 427,30	5 564,00
Sosiaalidemokraat. Lopen Kunnallisjärjestö	1 891,15	4 126,93
Lopen Perussuomalaiset	407,75	499,75
Suomen Kristillisdemokraatit	261,38	234,38
Etelä-Hämeen Vihreät	548,63	415,88
Vasemmistoliiton Lopen yhdistys	623,41	636,77
Lopen Sitoutumattomien valtuustoryhmä	597,00	
Yhteensä	13 306,72	14 344,96

45) Tilintarkastajan palkkiot

	Kunta	
	2021	2020
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	7 724,00	17 337,00
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	5 952,00	4 768,00
Muuta palkkiot	1 620,32	496,00
Palkkiot yhteensä	15 296,32	22 601,00

TILINPÄÄTÖS 2021

Lopen vesi- ja viemärilaitos

Sisällysluettelo

TOIMINTAKERTOMUS	1
Teknisen johtajan katsaus	1
Hallinto	2
Arvio merkittävimmistä riskeistä.....	2
Arvio tulevasta.....	2
Sisäinen valvonta	2
TALOUSARVIO	3
Tavoitteiden toteutuminen	3
Käyttötalouden toteutuminen	3
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA TUNNUSLUVUT	4
Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	4
Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	5
Tase ja sen tunnusluvut	6
Toiminnan tunnusluvut	7
Vesihuollon hintataso	8
Tehokkuus	8
Investoinnit.....	8

TOIMINTAKERTOMUS

Teknisen johtajan katsaus

Lopen vesi- ja viemärilaitoksen kirjanpito on eriytetty Lopen kunnan talousarviosta ja Lopen Vesilaitos toimii teknisen lautakunnan alaisuudessa omana taseyksikkönä.

Lopen vesi- ja viemärilaitos tuottaa jakelualueellaan vesihuollon palvelut, jotka käsittävät talousveden toimittamisen kuluttajille sekä kiinteistöillä tuotetun jäteveden pois johtamisen. Talousvesi pumpataan verkostoon neljästä eri pohjavedenottamosta (Kirkonkylä, Launonen, Läyliäinen sekä Kaartjärvi). Kukin vedenottamo palvelee oman erillisen toiminta-alueen vesihuoltoa.

Kaikilla vedenottamoilla talousvesi on täyttänyt koko vuoden sille asetetut laatuvaatimukset. Veden laatua valvoo Riihimäen seudun terveystieteiden kuntayhtymän terveystietokeskus. Veden laatua koskevat tutkimukset suoritettiin siihen akkreditoitu Vita-laboratoriot.

Jätevedet johdetaan kaikista taajamista siirtoviemäriä myöten Riihimäen jätevedenpuhdistamolle puhdistettavaksi. Lopen vesi- ja viemärilaitos maksaa Riihimäen puhdistamolle johdetun jäteveden käsittelystä mitatun jätevesimäärän (m³) perusteella sekä puhdistamon toimintaan liittyvistä investointikustannuksista käyttämänsä puhdistuskapasiteetin mukaisen osuuden.

Kaartjärven alueen jätevedet puhdistetaan omassa puhdistamossa, joka on täyttänyt kertomusvuonna sille ympäristöluvassa asetetut puhdistusvaatimukset.

Lopen vesi- ja viemärilaitos ei käsittele hulevesiä, eikä rakenna hulevesiviemäriä. Hulevesiviemäriennististä aiheutuvat kustannukset kirjataan kaavateiden rakentamiseen / kunnossapitoon. Vuoden 2021 aikana hulevesilinjastoja ei rakennettu.

Lopen vesi- ja viemärilaitoksen talous toteutui talousarvion mukaisesti. Merkittävimmät poikkeamat vuoden 2021 talousarvioon olivat Riihimäelle johdetun jäteveden määrän kasvu ja sähkön hintojen korotuksista aiheutuneet kustannukset. Johdetun jäteveden määrä laski hieman edellisvuoteen nähden ja vaatii jatkossakin viemäriverkoston vuotovesien suunnitelmallista pienentämistä viemärikorjauksilla. Vuotovesien määrä oli edelleen paikallisesti korkea ja viemäriin ulkopuolista vettä pääsi vuotamaan viemäriverkostoon. Vesilaitoksen tavoitteet saavutettiin.

Ilmatieteen laitoksen tilastojen mukaan vuoden 2021 keskilämpötila oli Suomessa tavanomainen, keskilämpötila oli noin 2,8 astetta. Kesäkauden lämpötilat olivat kuitenkin 2–6 astetta pitkän ajan keskiarvon yläpuolella. Kesäkausi oli vähäsatinen ja sademäärät jäivät vuositasolla alle tavanomaisen sadannan.

Kertomusvuonna sattui neljä merkittävää vesijohtoverkoston putkirikkoa, jotka olivat kaikki kirkonkylässä. Vuotojen yhteydessä tapahtui ohijuoksuja, mikä selittää osaksi pumpatun ja laskutetun vesimäärän isoa eroa. Tällöin myös osa ohivuotovesistä kulkeutui viemäreiden ja kaivojen vuotokohdista viemäriverkostoon. Vesijohtojen materiaali on pääosin laadukasta muoviputkea, mutta erilaiset ympäristöstä johtuvat tekijät (paineet ja värähtelyt) aiheuttavat satunnaisesti ennalta arvaamattomia putkivuotoja.

Uutta vesi- ja viemäriverkostoa ei rakennettu. Uusi vesihuoltoverkoston sähköinen KeyAqua-paikkatieto-ohjelma otettiin käyttöön vuoden aikana.

Hallinto

Lopen vesi- ja viemärlaitos kuuluu teknisen lautakunnan alaisuuteen ja kirjanpitopalvelut tuotti Sarastia Oy. Vesilaitoksesta johtumattomasta syystä vesilaskutuksessa oli ongelmia vuoden lopun tasauslaskutuksessa, jolloin osa vesilaskuista oli lähetetty kahteen kertaan. Vesilaitoksen laskutus ja liittymissopimukset hoidetaan teknisessä toimistossa.

Henkilöstön koulutuksessa on hyödynnetty Vesilaitosyhdistyksen järjestämiä kursseja. Työntekijöitä Lopen vesi- ja viemärlaitoksella on tällä hetkellä kaksi henkilöä, lisäksi osa kiinteistöpäällikön, teknisen johtajan sekä palvelusihteerin palkasta kirjautuu vesi- ja viemärlaitokselle työpanokseen perustuen.

Arvio merkittävimmistä riskeistä

Lopen vesi- ja viemärlaitoksen riskit voidaan jakaa toiminnallisiin, taloudellisiin sekä ympäristöön ja terveyteen liittyviin riskeihin. Talousveden saastuminen on toiminnallinen riski, mutta myös taloudellinen riski, koska siitä aiheutuvat korvaukset voivat olla merkittäviä. Tällaisessa tapauksessa riskinä on myös vedenjakeluun tarvittavan kaluston, säiliöiden, astioiden sekä riittävän talousvesimäärän toimittamiseen liittyvät asiat. Riskeihin on varauduttu mm. naapurikuntien vesilaitosten kanssa. Riskit on kartoitettu ja tunnistettu myös Vesihuollon varautumissuunnitelmassa, joka päivitettiin vuoden lopulla.

Taloudellinen riski voi olla myös vesihuoltoverkoston yllättävät korjaukset sekä putkirikot. Lopen vesi- ja viemärlaitoksella on käytössä viikko-/viikonloppupäivystys.

Arvio tulevasta

Lopen vesi- ja viemärlaitoksen toiminta- ja laatuvarmuutta on parannettu UV-laitteistoilla kaikilla vedenottamoilla sekä vesitorneilla. Lisäksi kirkonkylän vedenottamon saneeraus on parantanut kirkonkylän alueen vedenjakelun toimintavarmuutta. Alueellista yhteistyötä jatketaan edelleen naapurikuntien kanssa. Vuoden 2020 aikana aloitettiin selvitys alueellisen vesilaitosyhtiön perustamisesta yhteistyössä Riihimäen ja Hausjärven kanssa.

Vuotovesien vähentäminen on tulevaisuuden suurimpia haasteita ja vaatii merkittävää panostusta linjastojen saneeraukseen. Nykyisellä henkilöstöllä ei haasteeseen pystytä vastaamaan. Pitkällä aikavälillä vuotovesien vähentäminen pienentää Riihimäelle johdettavan jäteveden määrää ja näin ollen vaikuttaa suoraan jätevesimaksuihin.

Sisäinen valvonta

Sisäinen valvonta on osa kunnan ja kuntakonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa, toiminnan kehittämistä ja tulokellisuuden arviointia.

Päivittäinen valvonta käsittää laskujen oikeellisuuden tarkastuksen sekä investointien että käyttötalouden osalta. Talouden seuranta on päivittäistä ja siitä raportoidaan osavuosikatsauksen yhteydessä.

Käyttöveden laatua seurataan verkostonäytteiden avulla, tutkimusohjelman mukaisesti, yhteistyössä terveysvalvonnan kanssa. Vedenottamot pystyivät tuottamaan sekä määrältään riittävästi että laadultaan hyvää ja määräkset täyttävää vesihuoltoa. Laitosten toiminnalliset tarkastukset sekä mittareiden luennat kuuluvat päivittäisiin tarkastuksiin vedenottamoilla.

Jäteveden pumppaamoiden toimintaa pystytään valvomaan keskitetysti.

TALOUSARVIO

Tavoitteiden toteutuminen

Vuodelle 2021 vesi- ja viemärlaitokselle on asetettu seuraavat tavoitteet:

- Talousveden laatu täyttää sille asetetut vaatimukset

Kaikkien taajamien vedenottamot tuottivat vesijohtoverkoston tarvetta vastaavan määrän vettä, eikä suoritetuissa ympäristöterveydenhuollon valvontatutkimuksissa vedessä havaittu laatupoikkeamia. Vedenottamot toimivat moitteettomasti.

- Varautumissuunnitelman päivitys on aloitettu

Varautumissuunnitelman päivittäminen käynnistyi ja hanke valmistuu vuoden 2022 aikana.

Käyttötalouden toteutuminen

Lopen vesi- ja viemärlaitoksen toimintatuotot olivat 1 130 718 euroa. Toimintatuottojen toteutuma oli 104,7 % eli tuotot ylittyivät 50 318 euroa.

Toimintakulut sekä poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä 1 128 721 euroa. Toimintakulut jäivät 34 888 euroa (noin 5 %) alle talousarvioin. Toteutuma 95,1 %. Tilikauden tulos oli 1 997 euroa.

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA TUNNUSLUVUT

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2021 1 000 €	2020 1 000 €
LIKEVAIHTO	1 118	1 107
LIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	12	34
MATERIAALIT JA PALVELUT	-554	-579
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-170	-190
Ostot tilikauden aikana	-170	-190
Palvelujen ostot	-384	-388
HENKILÖSTÖKULUT	-109	-120
Palkat ja palkkiot	-88	-97
Henkilösivukulut	-21	-23
Eläkekulut	-18	-20
Muut henkilösivukulut	-3	-3
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-437	-893
Suunnitelman mukaiset poistot	-437	-893
Liiketoiminnan muut kulut	-9	-21
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ) YHTEENSÄ	22	-471
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-20	-22
Muut rahoitustuotot	1	1
Kunnalle maksetut korkokulut	-21	-23
Muut rahoituskulut	0	0
YLIJÄÄMÄ(ALIJÄ)ENN.SATUNN.ERIÄ YHTEENSÄ	2	-494
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	2	-494
TASEYKSIKÖN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-3,5	-96,2
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	0,0	-10,7
Voitto,%	0,2	-16,1

Sijoitetun pääoman tuotto kertoo taseyksikköön sijoitetun pääoman tuoton eli mittaa taseyksikön suhteellista kannattavuutta. Kunnan sijoittaman pääoman tuotto kuvaa Lopen Vesilaitoksen osalta käytännössä samaa, koska Lopen Vesilaitos on kunnan kokonaan omistama.

Voitto-% osoittaa, kuinka suuren prosentuaalisen osuuden taseyksikön yli-/alijäämä ennen varauksia ja veroja muodostaa liikevaihdosta. Jos prosenttiluku on negatiivinen, on taseyksikön toiminta ollut tappiollista.

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2021 1 000 €	2020 1 000 €
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikeliikettä (alijäämä)	22	-471
Poistot ja arvonalentumiset	437	893
Rahoitustuotot ja -kulut	-20	-22
	439	399
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-139	-404
	-139	-404
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	300	-5
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
LAINAKANNAN MUUTOKSET	0	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	55	23
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	0	-409
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	0	0
Saamisten muutos muilta	39	-58
Korottomien velkojen muutos muilta	-394	448
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-300	5
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0
RAHAVARAT		
31. 12.	0	0
1. 1.	0	0
Taseyksikön rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000€	-44	993
Investointien tulorahoitus,%	-330,6	-104,2
Laskennallinen lainanhoitokate	0,9	0,8
Kassan riittävyys (pv)	0,0	0,0
Quick ratio	3,7	0,7
Current ratio	3,7	0,7

Investointien tulorahoitus osoittaa, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu varsinaisella tulorahoituksella, ilman mahdollisia satunnaisia tuloja. Kun tunnusluvun arvo on alle 100 %, on investointimenoja jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Lainanhoitokate kertoo taseyksikön tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisää lainaa, realisoimaan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Quick ratio eli maksuvalmiussuhde kertoo, miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Jos tunnusluvun arvo on yli 1, on maksuvalmiussuhde hyvä, arvoilla 0,5–1 tyydyttävä ja alle 0,5 heikko.

Current ratio eli käyttöpääomasuhde kuvaa nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten velkojen suhdetta. Tunnusluku sopii quick ratio -tunnuslukua paremmin eri toimialojen yritysten vertailuun. Tunnusluvun arvona yli 2 on hyvä, 1–2 tyydyttävä ja alle 1 heikko.

Tase ja sen tunnusluvut

	2021 1 000 €	2020 1 000 €		2021 1 000 €	2020 1 000 €
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet	1 111	1 195	Peruspääoma	196	196
Muut pitkävaikutteiset menot	1 111	1 195	Edellisten tilikausien yli/-	341	835
	4 659	4 873	Tilikauden yli/-alijäämä	2	-494
Aineelliset hyödykkeet	56	56	OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	540	538
Maa- ja vesialueet	4 347	4 700	VIERAS PÄÄOMA		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	256	117	Pitkäaikainen	5 495	5 386
Ennakkomaksut ja keskeneräiset			Lainat	4 138	4 083
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	5 769	6 067	Muut velat/liittymismaksut	1 357	1 302
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Lyhytaikainen	100	548
Saamiset	365	404	Saadut ennakot myyntisaamiset	0	3
Lyhytaikaiset saamiset	365	404	Ostovelat	74	519
Myyntisaamiset	359	365	Muut velat/liittymismaksut	3	3
Muut saamiset	0	34	Siirtovelat	22	23
Siirtosaamiset	5	5	VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	5 595	5 934
RAHAT JA PANKKISAAMISET	0	0	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	6 134	6 471
	0	0			
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	365	404	Taseyksikön taseen tunnusluvut		
VASTAAVAA YHTEENSÄ	6 134	6 471	Omavaraisuusaste, %	8,8	8,3
			Suhteellinen velkaantuneisuus, %	494,8	520,0
			Kertynyt ylijäämä (alijäämä),	343	341
			Lainakanta 31.12., 1000 €	5 495	5 389
			Lainat ja vuokravastuut 31.12., 100	5 495	5 389
			Lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0

Taseyksikön taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat sen omavaraisuutta, kertynyttä yli-/alijäämää ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste mittaa taseyksikön vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä.

Suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluku kertoo, kuinka paljon taseyksikön käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet taseyksiköllä on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt yli-/alijäämä osoittaa, paljonko taseyksiköllä on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana tai paljonko sillä on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Taseyksikön lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Toiminnan tunnusluvut

Vedenottamoilta pumpattu vesi / laskutettu vesi 2016–2021

Vedenottamo	2016 m ³	2017 m ³	2018 m ³	2019 m ³	2020 m ³	2021 m ³
Lopenkylä pumpattu	133 161	133 286	141 357	150 979	131 999	145 469
Launonen pumpattu	83 562	81 902	84 422	86 331	87 229	90 351
Läyliäinen pumpattu	69 957	54 092	54 830	57 505	57 891	64 983
Kaartjärvi pumpattu	7 298	7 049	7 584	7 168	4 998	6 629
Yhteensä pumpattu	293 978	276 329	288 193	301 983	282 117	307 432
Yhteensä laskutettu	183 337	191 691	190 368	201 426	211 572	210 624

Riihimäkeen pumpattu jätevesi / laskutettu jätevesi 2016–2021

	2016 m ³	2017 m ³	2018 m ³	2019 m ³	2020 m ³	2021 m ³
Pumpattu	379 512	399 087	356 812	380 502	426 383	406 106
Laskutettu jätevesi	171 421	179 863	178 926	183 543	193 161	190 047
Laskutettu sakokaivoliete	10 961	9 947	12 385	12 320	12 993	12 673

Vesihuollon hintataso

Lopen vesi- ja viemärlaitoksen taksat ovat Hausjärven Vesilaitoksen kanssa kutakuinkin samansuuruiset, mutta korkeammat kuin Riihimäen Veden taksat. Lopen kunnan alueella käyttömaksut ovat samansuuruiset, mutta perus- ja liittymismaksuissa on alueellisia eroja.

	Lopen Vesilaitos	Hausjärven Vesilaitos	Riihimäen Vesi
Käyttömaksu vesi	1,89	1,55	1,37
Käyttömaksu jätevesi	2,46	2,46	1,66
Perusmaksu vesi	30,00	toiminta- alueen mukaan	mittari koon mukaan
Perusmaksu jätevesi	40,00	toiminta- alueen mukaan	mittari koon mukaan

Tehokkuus

Kertomusvuonna verkostoon pumpatun ja laskutetun veden ero oli 96 808 m³, mikä selittyy neljästä isohkosta vesivuodosta.

Investoinnit

Lopen vesi- ja viemärlaitos osallistui Riihimäen jätevedenpuhdistamon mädättämön saneeraus-kustannuksiin kapasiteettivarauksen mukaisesti.

TASEYKSIKÖN TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

TULOSLASKELMA

Sijoitetun pääoman tuotto, %

$$= 100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$$

Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %

$$= 100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$$

Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona

Voitto, %

$$= 100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen varauksia} / \text{Liikevaihto})$$

RAHOITUSLASKELMA

Toiminnan ja investointien rahavirta 5 vuodelta, €

$$= \text{Tilinpäätös vuoden ja neljän edellisen vuoden Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen kertymä}$$

Investointien tulorahoitus %

$$= 100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} - \text{Tuloverot}) / \text{Investointien omahankintameno (eli Investointimenot-Rahoitusosuudet)}$$

Lainanhoitokate

$$= (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} + \text{Korkokulut} - \text{Tuloverot}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$$

Kassasta maksut:

Tuloslaskelmasta:

$$= \text{Materiaalit ja palvelut} + \text{henkilöstökulut} + \text{liiketoiminnan muut kulut} - \text{valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys} - \text{valmistus omaan käyttöön} + \text{korkokulut} + \text{korvaus peruspääomasta} + \text{tuloverot} + \text{muut rahoituskulut}$$

Rahoituslaskelmasta

$$= \text{Investointimenot} + \text{antolainasaamisten lisäykset} + \text{pitkäaikaisten lainojen vähennykset}$$

Kassan riittävyys (pv):

$$- 365 \text{ pv} * \text{Rahavarat 31.12. (= rahoitusarvopaperit + rahat ja pankkisaamiset)} / \text{Kassasta maksut}$$

Quick ratio

$$- (\text{Rahat ja pankkisaamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Lyhytaikaiset saamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

$$- (\text{Vaihto-omaisuus} + \text{Lyhytaikaiset saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

TASE**Omavaraisuusaste, %**

- $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

- $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

- $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

- $\text{Edellisten kausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä}$

Lainakanta 31.12.

- $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainasaamiset 31.12.

- $\text{Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset}$

**LOPEN KUNTA
VESI- JA VIEMÄRILAITOS
TULOSLASKELMA**

	2021	2020
LIKEVAIHTO	1 118 268,63	1 107 298,14
LIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	12 449,60	33 730,06
MATERIAALIT JA PALVELUT	-553 640,03	-578 712,85
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-169 667,57	-190 409,32
Ostot tilikauden aikana	-169 667,57	-190 409,32
Palvelujen ostot	-383 972,46	-388 303,53
HENKILÖSTÖKULUT	-109 324,45	-120 170,15
Palkat ja palkkiot	-88 170,06	-97 311,82
Henkilösivukulut	-21 154,39	-22 858,33
Eläkekulut	-17 905,91	-19 604,99
Muut henkilösivukulut	-3 248,48	-3 253,34
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-436 580,52	-892 736,85
Suunnitelman mukaiset poistot	-436 580,52	-892 736,85
Liiketoiminnan muut kulut	-8 747,24	-20 805,34
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	22 425,99	-471 396,99
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-20 428,96	-22 316,94
Muut rahoitustuotot	725,27	879,40
Kunnalle maksetut korkokulut	-21 150,85	-23 147,95
Muut rahoituskulut	-3,38	-48,39
YLIJÄÄMÄ(ALIJÄ)ENN.SATUNN.ERIÄ	1 997,03	-493 713,93
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1 997,03	-493 713,93

**LOPEN KUNTA
VESI- JA VIEMÄRILAITOS
RAHOITUSLASKELMA**

	2021	2020
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikeliikäämä(alijäämä)	22 425,99	-471 396,99
Poistot ja arvonalentumiset	436 580,52	892 736,85
Rahoitustuotot ja -kulut	-20 428,96	-22 316,94
	438 577,55	399 022,92
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-138 834,40	-404 258,00
	-138 834,40	-404 258,00
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	299 743,15	-5 235,08
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
Pitkääaikaisten lainojen lisäys kunnalta	54 660,02	23 147,95
Pitkääaikaisten lainojen vähennys kunnalle	0,00	-408 688,12
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
Saamisten muutos muilta	39 349,31	-57 648,34
Korottomien velkojen muutos muilta	-393 752,48	448 423,59
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-299 743,15	5 235,08
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	0,00
RAHAVARAT		
31. 12.	0,00	0,00
1. 1.	0,00	0,00

**LOPEN KUNTA
VESI- JA VIEMÄRILAITOS
TASE**

VASTAAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	1 110 726,44	1 194 578,12
Muut pitkävaikutteiset menot	1 110 726,44	1 194 578,12
Aineelliset hyödykkeet	4 658 688,14	4 872 582,58
Maa- ja vesialueet	55 558,39	55 558,39
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 347 268,18	4 699 997,02
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	255 861,57	117 027,17
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	5 769 414,58	6 067 160,70
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset	364 658,81	404 008,12
Lyhytaikaiset saamiset	364 658,81	404 008,12
Myyntisaamiset	359 491,81	364 749,91
Muut saamiset	0,00	34 245,35
Siirtosaamiset	5 167,00	5 012,86
Rahat ja pankkisaamiset	0,00	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	364 658,81	404 008,12
VASTAAVAA YHTEENSÄ	6 134 073,39	6 471 168,82

VASTATTAVAA	2021	2020
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	196 413,20	196 413,20
Edellisten tilikausien yli/-	341 141,81	834 855,74
Tilikauden yli/-alijäämä	1 997,03	-493 713,93
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	539 552,04	537 555,01
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen	5 494 983,61	5 385 593,97
Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	4 137 836,30	4 083 176,28
Muut velat/liittymismaksut	1 357 147,31	1 302 417,69
Lyhytaikainen	99 537,74	548 019,84
Saadut ennakot myyntisaamiset	478,80	3 019,02
Ostovelat	74 121,12	519 004,55
Muut velat/liittymismaksut	2 625,48	2 501,16
Siirtovelat	22 312,34	23 495,11
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	5 594 521,35	5 933 613,81
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	6 134 073,39	6 471 168,82

LOPEN VESI- JA VIEMÄRILAITOS

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintameno suunittelman mukaisilla poistoilla ja investointien rahoitusosuuksilla vähennettynä. Suunittelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunittelman mukaisesti. Poistosuunittelman mukaiset suunittelmapoistojen laskenta-perusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunittelman mukaisten poistojen perusteet.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintahintaan.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tilinpäätökseen ei sisälly edelliseen vuoteen kohdistuvia oikaisuja.

LOPEN VESI- JA VIEMÄRILAITOS

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot tehtäväalueittain

	2021	2020
Vesilaitos		
Liikevaihto	476 668,16	481 872,36
Liiketoiminnan muut tulot	633,28	5 314,38
Viemärlaitos		
Liikevaihto	653 416,79	653 841,46
Liiketoiminnan muut tulot		
Toimintatuotot yhteensä	1 130 718,23	1 141 028,20

11) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Käyttöomaisuusryhmä	1.1.2013 alkaen	1.1.2020 alkaen
Hyväksytty valtuusto 9.11.2020 § 38		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	Tasapoisto	Tasapoisto
Aineettomat oikeudet	5 - 20 vuotta	
ICT-ohjelmistojen lisenssit		5 vuotta
Muut aineettomat oikeudet		5-20 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	2 - 5 vuotta	
ICT-hankintoihin liittyvät muut kuin lisenssimenot		5 vuotta
Osallistuminen toisen yhteisön jätevedenpuhdistamon hankkeisiin		20 vuotta
Osallistuminen toisen yhteisön valokuituhankkeisiin		20 vuotta
Muut		2-10 vuotta
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Rakennukset ja rakennelmat	Tasapoisto	Tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset, kiviset	30 - 40 vuotta	30 - 40 vuotta
Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset	25 - 35 vuotta	25 - 35 vuotta
Koulurakennukset ja päiväkodit, kiviset	30 - 40 vuotta	30 - 40 vuotta
Koulurakennukset ja päiväkodit, puiset	25 - 35 vuotta	25 - 35 vuotta
Tehdas-, tuotanto- ja varastorakennukset	20 vuotta	20 vuotta
Liikuntahallit	25 - 35 vuotta	25 - 35 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset		
Urheilukenttien huoltorakennukset	20 vuotta	20 vuotta
Virkistysalueen mökit, saunamökit	30 vuotta	30 vuotta
Asuinrakennukset		
Kerros-, rivi- ja pientalot	30 - 50 vuotta	30 - 50 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	Menojäännöspoisto	Menojäännöspoisto
Kadut ja tiet	20 %	20 %
Muut maa- ja vesirakenteet (urheilualueet, puistot, torit)	20 %	20 %
Vesi- ja viemäriverkostot	10 %	10 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet, muut putki- ja kaapeliverkot		20 %
Sähkö-, vesi- yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet		15%
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	25 %	25 %
Siirtoviemäri-yhdysvesijohdot ja runkolinjat	Tasapoisto 40 vuotta	Tasapoisto 40 vuotta
Koneet ja kalusto	Tasapoisto	Tasapoisto
Kuljetusvälineet	5 vuotta	5 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	5 vuotta	5 vuotta
Muut koneet ja laitteet	10 vuotta	10 vuotta
Atk-laitteet	3 vuotta	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3 vuotta	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen	Käytön mukainen
Arvo- ja taide-esineet	-	Ei poistoaikaa
Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	-	Ei poistoaikaa

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

19) Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Lopen vesi- ja viemärilaitos	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet				Pysyvät vastaavat yhteensä
	Muut pitkäaikaiset menot	Aineettomat hyödykkeet yhteensä	Maa- ja vesialueet	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä	
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 194 578,12	1 194 578,12	55 558,39	4 699 997,02	117 027,17	4 872 582,58	6 067 160,70
Lisäykset tilikauden aikana					138 834,40	138 834,40	138 834,40
Rahoitusosuudet tilikaudella							
Vähennykset tilikauden aikana							
Siirrot erien välillä							
Tilikauden poisto	-83 851,68	-83 851,68		-352 728,84		-352 728,84	-436 580,52
Arvonlennukset ja niiden palautukset							
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 110 726,44	1 110 726,44	55 558,39	4 347 268,18	255 861,57	4 658 688,14	5 769 414,58
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 110 726,44	1 110 726,44	55 558,39	4 347 268,18	255 861,57	4 658 688,14	5 769 414,58
Olennaiset lisäpoistot							
Erittely olennaisista lisäpoistoista							

Maa- ja vesialueet erittely

	2021	2020
Maa- ja vesialueet		
Kiinteistöjen liittymismaksut	55 558,39	55 558,39
Muut maa- ja vesialueet		
Maa- ja vesialueet yhteensä	55 558,39	55 558,39

23) Saamisten erittely

	2021		2020	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
<i>Saamiset tytäryhteisöiltä</i>				
Myyntisaamiset		19 820,52		23 322,14
Yhteensä	0,00	19 820,52	0,00	23 322,14
<i>Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä</i>				
Myyntisaamiset		4 409,94		3 191,19
Yhteensä	0,00	4 409,94	0,00	3 191,19
Saamiset yhteensä	0,00	24 230,46	0,00	26 513,33

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Muut tulojäämät	5 167,00	5 012,86
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	5 167,00	5 012,86

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely

	2021	2020
Peruspääoma 1.1.	196 413,20	196 413,20
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	196 413,20	196 413,20
Edell. tilikausien yli/alijäämä 1.1.	341 141,81	834 855,74
Edell. tilikausien yli/alijäämä 31.12.	341 141,81	834 855,74
Tilikauden yli/alijäämä	1 997,03	-493 713,93
Oma pääoma yhteensä 31.12.	539 552,04	537 555,01

30) Vieras pääoma

	2021		2020	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
<i>Velat kunnalle</i>				
Lainat kunnalta	4 137 836,30		4 083 176,28	
Yhteensä	4 137 836,30	0,00	4 083 176,28	0,00
<i>Velat tytäryhteisöille</i>				
Ostovelat				
Muut velat/ liittymismaksuvelat	10 284,52		10 284,52	
Yhteensä	10 284,52	0,00	10 284,52	0,00
<i>Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä</i>				
Ostovelat		210,00		845,00
Muut velat/ liittymismaksuvelat	6 792,24		6 792,24	
Yhteensä	6 792,24	210,00	6 792,24	845,00
<i>Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille</i>				
Ostovelat				
Muut velat/ liittymismaksuvelat	16 387,67		16 287,67	
Yhteensä	16 387,67	0,00	16 287,67	0,00
Vieras pääoma yhteensä	4 171 300,73	210,00	4 116 540,71	845,00

32) Muiden velkojen erittely

	2021	2020
Muut velat		
Liittymismaksut	1 357 147,31	1 302 417,69
Muut velat		
<i>Muut velat yhteensä</i>	<i>1 357 147,31</i>	<i>1 302 417,69</i>

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	22 312,34	23 495,11
Muut menojäämät		
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	<i>22 312,34</i>	<i>23 495,11</i>

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2021	2020
	2,9	2,9

Lopen vesi- ja viemärlaitoksella on työskennellyt kaksi vesilaitoksen hoitajaa (100 % ja 90 % henkilöiden palkoista), työnjohto ja hallinto (10 % ja 20 % henkilöiden palkoista), toimistohenkilöstö (40 % henkilöiden palkoista), kiinteistöpäällikkö (30 % henkilön palkasta).

43) Henkilöstökulut

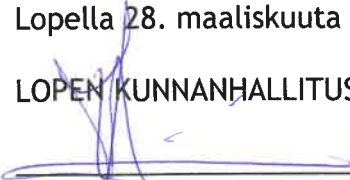
	2021	2020
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	109 324,45	120 170,15
henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	<i>109 324,45</i>	<i>120 170,15</i>

LOPEN KUNTA
Yhdystie 5
12700 LOPPI

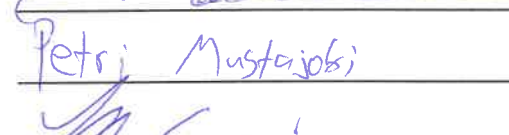
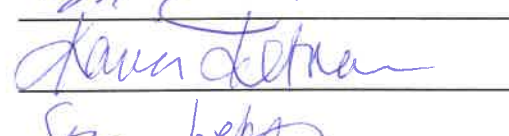
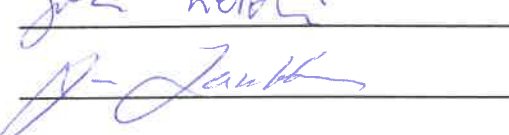
TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Lopella 28. maaliskuuta 2022

LOPEN KUNNANHALLITUS

Jarmo Mäkelä

Jarmo Mäkelä

Jarmo Mäkelä
Petrus Mustajoki

Jarmo Mäkelä
Jarmo Mäkelä

Jarmo Mäkelä

Jarmo Mäkelä

Mikko Salmela
kunnanjohtaja

TILINTARKASTAJAN TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Loppi 17 / 5 2022

BDO Oy

Mark Lassfolk
JHT, HT

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITTEIDEN LAJEISTA

Käytetyt kirjanpitokirjat:

Päiväkirja	sähköinen
Pääkirja	sähköinen
Tasekirja	sidottu

Nimi	Seuraava	Muoto
Aktivoinnit	90	AKT#####
Alv-maksuajo	25	ALV#####
Asiakkaan manuaaliset kohdistukset	5	31#####
Asiakkaan manuaaliset suoritukset	392	34#####
Asiakkaan viitemaksut	29900	31#####
Hyvitysten palautus	174	HYV#####
Kirjanpitotapahtuman palautustapahtuma	10	KPA#####
Koontikorkolaskutus	2	99#####
Käyttöomaisuusbudjetti	2	KOMB#####
Käyttöomaisuustapahtumat	4517	KOM#####
Laskulaji 10	1341	10#####
Laskulaji 11	4059	11#####
Laskulaji 12	57	12#####
Laskulaji 13	298	13#####
Laskulaji 20	696	20#####
Laskulaji 22	11	22#####
Laskulaji 31	17	31#####
Laskulaji 32	918	32#####
Laskulaji 41	87	41#####
Laskulaji 43	6	43#####
Laskulaji 44	180	44#####
Laskulaji 45	84	45#####
Laskulaji 46	458	46#####
Laskulaji 54	4081	54#####
Laskulaji 57	1109	57#####
Laskulaji 62	326	62#####
Laskulaji 67	342	67#####
Laskulaji 75	7	75#####
Luottotappiokirjaus	144	38#####
Maksukehotus	1978	39#####
Muistiotositteet Excelistä	2028	17#####
Ostolaskut Rondo	21750	2#####
Ostoreskontramaksut	910	21#####
Palkkatositteet	56	13#####
Pankkitositteet	1	120#####
Perintätoimiston suoritukset	1620	32#####
ProConsona kp-liittymä	565	50#####

Kirjanpitoaineisto säilytetään kirjanpitolain 2 luvun 10 §:n mukaisesti.

T U L O S (ulkoinen)

Tili	Tilin nimi	1-12/2021	1-12/2020
TOIMINTATUOTOT			
MYYNTITUOTOT			
30010	Vesi- ja jätevesimaksut	1 040 678,83	1 039 025,48
	Vesilaitostuotot	1 040 678,83	1 039 025,48
30670	Muut liiketoiminnan tuotot	0,00	15 651,18
	Muut liiketoiminnan tuotot	0,00	15 651,18
30870	Sotilasvammalain mukaiset korvaukset	51 326,00	55 000,00
30990	Muut korvaukset valtiolta	172 000,00	200 000,00
	Täyden korvauksen perusteella saadut korvaukset valtiolta	223 326,00	255 000,00
31000	Kotikuntakorvaukset	335 398,02	346 058,23
31010	Aikaisemman kotikunnan korvaukset	95 814,61	120 147,93
31030	Muut yhteistoimintakorvaukset	16 129,11	13 250,00
	Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöiltä	447 341,74	479 456,16
31330	Oppisopimuskoulutuskorvaukset	11 180,00	7 160,00
31370	Ateriapalvelujen myyntitulot	196 024,98	321 536,51
31560	Metsänmyyntituotot	230 749,97	178 276,07
31990	Muut myyntituotot	486 952,99	213 372,23
31999	Myyntituotot aktivointi	-178,15	0,00
	Muut suoritteiden myyntituotot	924 729,79	720 344,81
	Myyntituotot	2 636 076,36	2 509 477,63
MAKSUTUOTOT			
32520	Muut kodinhoitoapumaksut	321 846,80	125 049,22
32570	Hoitopäivämaksut	1 059 007,66	849 650,95
32610	Muut sosiaalitoimen maksut	123 170,62	364 830,15
	Sosiaalitoimen maksut	1 504 025,08	1 339 530,32
32701	Kurssimaksut	20 055,76	18 150,71
	Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	20 055,76	18 150,71
32850	Rakennusvalvonta- ja tarkastusmaksut	184 994,00	94 549,25
32870	Muut yhdyskuntapalvelujen maksut	33 091,70	0,00
	Yhdyskuntapalveluiden maksut	218 085,70	94 549,25
32940	Pääsymaksut	3 030,00	10 803,64
32941	Osallistumismaksut	6 171,77	1 404,91
32970	Muut palvelumaksut	62 860,63	89 403,60
	Muut palvelumaksut	72 062,40	101 612,15
	Maksutuotot	1 814 228,94	1 553 842,43

Tili	Tilin nimi	1-12/2021	1-12/2020
TUET JA AVUSTUKSET			
33000	Palkkatuki	175 226,28	114 378,30
33270	Valtion korvaus kuntouttavasta työtoiminnasta	2 845,38	0,00
33295	Valtionavustus	1 483 769,48	428 174,59
33300	Kelan korvaus työterveydenhuollosta	48 107,90	92 000,00
33330	Muut tuet ja avustukset valtiolta	0,00	85 629,32
33370	Muut tuet ja avustukset muilta	8 026,12	9 500,00
	Tuet ja avustukset	1 717 975,16	729 682,21
MUUT TOIMINTATUOTOT			
34000	Asuntojen vuokratulot	693 819,18	749 527,48
34200	Muiden rakennusten vuokrat	113 912,22	132 196,05
34300	Maa- ja vesialueiden vuokrat	34 732,13	33 364,68
34500	Koneiden ja laitteiden vuokrat	4 931,47	9 150,20
34600	Muut vuokratuotot	5 098,55	2 770,38
	Vuokratuotot	852 493,55	927 008,79
35101	Maa- ja vesialueet (hankinta), luovutusvoitto	283 860,54	0,00
35103	Osakkeet ja osuudet (sijoitukset), luovutusvoitto	16 896,81	62 948,52
35106	Kuljetusvälineet, luovutusvoitto	0,00	8 900,00
35250	Perustoimeentulotuen takaisinperintä	0,00	142,00
35260	Tarveharkintaisen ja ennaltaehk. toimeentulotuen takai	0,00	147,00
35300	Vakuutus- ja muut korvaukset	375,57	2 227,20
35320	Käyttöomaisuuden myynnit	621 792,00	150 326,58
35340	Rahoitusosuudet inv.menoihin	93 400,00	97 500,00
35348	Rahoitusosuudet aktivointi	-93 400,00	0,00
35349	Käyttöomaisuuden myynti, aktivointi	-621 792,00	-247 826,58
35370	Muut tuotot	80 253,97	99 768,26
	Muut tuotot	381 386,89	174 132,98
	Muut toimintatuotot	1 233 880,44	1 101 141,77
	TOIMINTATUOTOT	7 402 160,90	5 894 144,04
37000	Valmistus omaan käyttöön	65 019,69	42 396,00
	Valmistus omaan käyttöön	65 019,69	42 396,00

Tili	Tilin nimi	1-12/2021	1-12/2020
TOIMINTAKULUT			
PALKAT JA PALKKIOT			
40000	Vakinaisten kk-palkat	-4 811 943,74	-4 750 143,08
40001	Vakinaisten työsuhteisten palkat	-7 140 583,70	-6 877 072,46
40020	Tilapäisten kk-palkat	-693 944,49	-369 330,64
40041	Sairauslomasijaiset	-294 574,60	-210 467,65
40050	Vuosiloma- ja muut sijaiset	-1 216 531,35	-1 384 531,48
40052	Muut sijaiset	-390 764,48	-138 635,62
40060	Vakin. tunti- ja urakkapalkat	-129 920,35	-48 611,02
40110	Tilap. tuntipalkat ja palkkiot	-21 981,17	-48 552,61
40150	Työllistämispalkat	-339 929,77	-235 991,84
40250	Erilliskorvaukset	-1 305 275,82	-1 197 004,58
40310	Muut palkkamenot	-49,68	0,00
40400	Ltm-henkilöiden kokouspalkkiot	-122 132,12	-99 785,00
40410	Viranhaltijoiden kokouspalkkiot	-32 617,50	-30 357,50
40430	Vuosipalkkiot ja ans.menet.korv.	0,00	-9 730,51
40450	Verolliset kustannusten korvaukset	-8 534,07	-6 895,00
40500	Asiantuntijapalkkiot ja luentokorvaukset	-9 330,00	-6 830,00
40620	Puhelinetukorvaukset (meno)	-4 375,33	-4 292,90
40630	Ravintoetukorvaukset (meno)	-115 488,56	-102 409,80
40690	Luontoisedut (tulo)	119 913,57	106 702,70
40700	Jaksotetut palkat ja palkkiot	-70 982,51	-95 860,99
	Palkat ja palkkiot	-16 589 045,67	-15 509 799,98
	Palkat ja palkkiot yhteensä	-16 589 045,67	-15 509 799,98
42900	Sairausvakuutuskorvaukset	252 834,55	196 543,66
42940	Tapaturmakorvaukset	58 023,65	29 638,58
42950	Muut Kansaneläkelaitoksen korvaukset	0,00	2 500,00
42960	Muut henkilöstömenojen korjauserät	3 437,37	4 202,98
	Henkilöstömenojen korjauserät	314 295,57	232 885,22
	PALKAT JA PALKKIOT	-16 274 750,10	-15 276 914,76
ELÄKEKULUT			
41000	KuEL palkkaperusteinen	-2 475 449,01	-2 302 144,25
41020	KuEL eläkemenoperusteinen	-543 327,42	-548 014,83
41120	VaEL-maksut	-309 953,30	-320 617,83
41700	Jaksotetut eläkekulut	-12 523,47	-11 187,66
	Eläkekulut	-3 341 253,20	-3 181 964,57
MUUT HENKILÖSIVUKULUT			
42000	Kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksut	-250 125,70	-205 012,64
42100	Työttömyysvakuutusmaksut	-277 802,29	-220 334,74
42200	Tapaturmavakuutusmaksut	-179 189,36	-57 476,29
42300	Muut sosiaalivakuutusmaksut	-5 878,10	-5 477,39
42700	Jaksotetut sosiaalivakuutusmaksut	-4 545,04	-14 173,10
	Muut henkilösivukulut	-717 540,49	-502 474,16
	HENKILÖSIVUKULUT	-4 058 793,69	-3 684 438,73
	HENKILÖSTÖKULUT	-20 333 543,79	-18 961 353,49

Tili	Tilin nimi	1-12/2021	1-12/2020
PALVELUJEN OSTOT			
ASIAKASPALVELUJEN OSTOT			
43000	Asiakaspalvelujen ostot valtiolta	0,00	-3 000,00
43010	Asiakaspalvelujen ostot kunnilta	0,00	-219 941,28
43020	Asiakaspalvelujen ostot kuntayhteisöiltä	0,00	-15 580 882,19
43030	Asiakaspalvelujen ostot	-19 873 002,40	-2 591 087,95
43100	Asiakaspalvelujen ostot perhehoitajan palkkio	-296 136,38	-238 782,76
43150	As.palv. ostot kotikuntakorv. yhteisöiltä	-216 314,99	-192 107,47
43230	Muut palvelusetelikulut	-2 946,44	0,00
	Asiakaspalvelujen ostot	-20 388 400,21	-18 825 801,65
MUIDEN PALVELUJEN OSTOT			
43400	Toimisto- ja asiantuntijapalvelut	-359 389,33	0,00
43405	Rahoitus- ja pankkipalvelut	-15 603,07	-13 487,44
43410	Asiantuntijapalvelut	-473 211,60	-821 158,25
43412	Käännös- ja tulkkauspalvelut	-8 134,17	-30 825,29
43420	Työvoiman vuokraus	-739 414,17	-402 363,49
43440	Investointityöt, valm.om. käytt	-65 019,69	-42 396,00
43490	ICT-palvelut	-381 842,86	-318 483,79
43491	ICT-palvelut ohjelmistokustannukset	-173 342,47	-47 233,17
43492	ICT-palvelut palvelinpalvelut	-10 873,77	-21 198,02
43493	Ohjelmalisenssit	-182 402,24	-166 017,68
43500	Painatukset, ilmoitukset ja markkinointi	-109 401,20	-1 483,60
43510	Painatukset ja kopiointi	-11 677,91	-16 484,48
43520	Ilmoitukset	-28 926,56	-95 297,81
43610	Postimaksut	-33 068,74	-33 598,90
43620	Puhelinmaksut	-54 892,05	-50 481,03
43700	Vakuutukset	-91 689,83	-90 347,18
43810	Siivous- ja puhtaanapitopalvelut	-4 332,22	-6 821,33
43820	Pesulapalvelut	-49 237,21	-32 717,83
43830	Jätevesimaksut	-269 123,84	-284 512,92
43850	Jätehuoltomaksut	-57 622,33	-62 679,68
43910	Rakennusten rakentamis- ja kunn.pitopalv	-210 355,53	-236 361,62
43920	Alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalv	-600 982,43	-715 513,09
44000	Koneiden, kaluston ja laitt. rak. ja kp	-147 887,54	-99 152,63
44010	Kuljetuskaluston kunnossapitopalvelut	-320,00	-56,45
44102	Henkilöstön majoitus- ja ravitsemuspalvelut	-1 565,86	-273,89
44130	Majoituspalvelut	-2 440,46	-2 635,83
44140	Ravitsemispalvelut	-13 331,37	-8 611,78
44151	Henkilöstön matkustuspalvelut	-98 423,80	-82 036,97
44170	Kuljetuspalvelut	-300 241,44	-163 021,43
44210	Koulutuksen matkustuspalvelut	-365,39	-1 595,28
44230	Oppilaskuljetukset	-796 127,99	-658 209,84
44240	Potilas- ja asiakaskuljetukset	-124 691,46	-186 820,18
44260	Perhehoitajien matkakorvaukset	-2 113,38	-4 213,83
44300	Sosiaali- ja terveystalvet	-210 702,25	-195 110,45

Tili	Tilin nimi	1-12/2021	1-12/2020
44350	Perhehoitajien kulukorvaus	-132 487,62	-99 896,80
44360	Tukihenkilöiden palkkiot	-39 497,53	-28 478,45
44370	Tukihenkilöiden kulukorvaukset	-23 147,01	-18 900,53
44380	Tukihenkilöiden matkakorvaukset	-6 634,29	-4 275,06
44410	Koulutuspalvelut	-62 170,95	-47 202,87
44415	Koulutuspalvelut luottamusmiehet	-51,40	-355,20
44420	Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	-36 256,04	-23 985,52
44490	Muistaminen ja lahjat palvelujen ostot	-5 301,59	-953,82
44500	Osuus verotuskustannuksiin	-179 583,20	-179 551,59
44600	Muut yhteistoimintaosuudet	-1 351 596,68	-1 301 289,94
44700	Muut palvelut	-119 740,19	-142 181,19
44722	Kokouskustannukset	-207,81	-55,70
44899	Aktivoidut palvelujen ostot	928 848,41	977 574,95
	Muiden palvelujen ostot	-6 656 580,06	-5 760 752,88
	Palvelujen ostot	-27 044 980,27	-24 586 554,53

AINEET TARVIKKEET JA TAVARAT

OSTOT TILIKAUDEN AIKANA

45000	Toimisto- ja koulutarvikkeet	-45 452,32	-50 264,16
45010	ICT-tarvikkeet	-10 090,02	-15 078,41
45050	Oppikirjat	-82 111,10	-99 245,50
45060	Leikkivälineet	-2 582,47	-6 407,99
45070	Sähköinen oppimateriaali	-36 194,19	-24 917,57
45110	Kirjallisuus	-38 720,29	-34 594,74
45120	Lehdet	-16 800,44	-4 068,33
45125	Kirjastoaineisto	-10 495,44	-18 710,94
45200	Elintarvikkeet	-379 635,02	-349 874,31
45400	Vaatteisto	-20 699,34	-22 340,54
45401	Kertakäyttövaatteisto	-30 080,09	-23 200,17
45420	Lääkkeet	-3 431,32	-2 522,80
45430	Hoitotarvikkeet	-143 168,13	-116 032,11
45440	Laboratoriotarvikkeet	0,00	-28,87
45500	Siivous- ja puhdistusaineet	-65 535,02	-71 447,88
45511	Potilaspuhtauteen käytettävät tarvikkeet	-9 331,50	-10 042,23
45600	Poltto- ja voiteluaineet	-52 854,78	-37 408,36
45710	Lämmitys	-541 634,16	-440 070,63
45720	Sähkö	-544 350,29	-588 561,55
45730	Vesi	-4 741,26	-2 049,09
45760	Kemikaalit	0,00	-82,02
45800	Kalusto	-276 341,99	-223 650,54
45810	ICT, koneet ja laitteet	-28 182,73	-26 417,35
45830	Pienkalusto	-55 754,63	-154 589,32
45900	Rakennusmateriaali	-207 827,79	-53 683,71
45920	Työaineet	-23 493,19	-14 951,44
45930	Kaluston korjausmateriaali	-2 121,12	-458,14

Tili	Tilin nimi	1-12/2021	1-12/2020
45940	Auto- ja työkonetarvikkeet	-14 912,02	-2 033,69
45950	Varaosat ja korjaustarvikkeet	-92 752,52	-65 363,17
45970	Kuntoutus- ja terapiatarvikkeet	0,00	-519,47
46000	Muu materiaali	-264 965,28	-272 441,46
46020	Merkipäivälahjat	-21 322,22	-35 544,29
46499	Aktivoidut aineet ja tarvikkeet	489 186,95	347 786,86
	Ostot tilikauden aikana	-2 536 393,72	-2 418 813,92
46750	Varaston inventaarioero	-84,64	-507,48
	Varaston lisäys/vähennys	-84,64	-507,48
	Aineet tarvikkeet ja tavarat	-2 536 478,36	-2 419 321,40
AVUSTUKSET			
AVUSTUKSET KOTITALOUKSILLE			
47000	Lasten kotihoidon tuki	-247 737,85	-389 983,07
47020	Lasten kotihoidon tuen kuntalisä	-123 036,19	-106 306,00
47050	Yksityisen hoidon tuki	-33 592,66	-26 801,02
47070	Yksityisen hoidon tuen kuntalisä	-61 568,13	-46 485,70
47090	Joustava hoitoraha	-31 176,93	-19 597,01
47100	Omaishoidon tuki	-313 742,53	-315 595,40
47220	Täydentävä toimeentulotuki	-18 847,14	-20 487,00
47230	Ennaltaehkäisevä toimeentulotuki	-10 073,85	-8 558,18
47340	Muut palvelusetelimenot	0,00	-186,40
47470	Muut avustukset kotitalouksille	-301 171,10	-296 370,13
	Avustukset kotitalouksille	-1 140 946,38	-1 230 369,91
AVUSTUKSET YHTEISÖILLE			
47500	Työmarkkinatuen kuntaosuus	-115 178,79	-54 571,90
47550	Muut avustukset yhteisöille	-151 288,69	-182 446,88
	Avustukset yhteisöille	-266 467,48	-237 018,78
	Avustukset	-1 407 413,86	-1 467 388,69
MUUT TOIMINTAKULUT			
VUOKRAKULUT			
48000	Maa- ja vesialueiden vuokrat	-768,99	-687,61
48200	Rakennusten ja huoneistojen vuokrat	-585 548,07	-578 265,80
48400	Koneiden ja laitteiden vuokrat	-71 820,89	-38 682,56
48420	Leasing-vuokrat	-118 812,47	-89 053,18
48600	Muut vuokrat ja vastikkeet	-753,20	-1 293,88
48999	Aktivoidut vuokratulot	2 247,12	0,00
	Vuokratulot	-775 456,50	-707 983,03

Tili	Tilin nimi	1-12/2021	1-12/2020
MUUT KULUT			
49001	Välittömät verot	-2 232,65	-3 168,92
49020	Ajoneuvovero	-1 585,46	-827,63
49040	Oman käytön alv	-17 225,43	-15 367,66
49201	Maa- ja vesialueiden (hankinta), luovutustappiot	-5 705,23	-9 045,01
49210	Myyntisaamisten luottotappiot	-18 589,89	-31 724,72
49400	Jäsenmaksut	-7 510,50	-8 726,25
49450	Käyttöom. ostot (vain inv.menot)	-16 791,50	0,00
49470	Edustus ja yhteistoiminta	-339,33	-89,00
49490	Muut kulut	-51 287,48	-114 818,40
49499	Aktivoidut muut kulut	16 791,50	89 874,84
	Muut kulut	-104 475,97	-93 892,75
	MUUT TOIMINTAKULUT	-879 932,47	-801 875,78
	TOIMINTAKULUT	-52 202 348,75	-48 236 493,89
	TOIMINTAKATE	-44 735 168,16	-42 299 953,85
VEROTULOT			
50000	Kunnan tulovero	27 476 354,77	26 358 098,67
	Kunnan tulovero	27 476 354,77	26 358 098,67
51000	Kiinteistövero	2 007 754,77	1 889 252,24
	Kiinteistövero	2 007 754,77	1 889 252,24
52000	Osuus yhteisöveron tuotosta	2 665 995,13	1 741 734,05
	Osuus yhteisöveron tuotosta	2 665 995,13	1 741 734,05
	VEROTULOT	32 150 104,67	29 989 084,96
VALTIONOSUUDET			
55000	Peruspalveluiden valtionosuudet	9 889 650,00	11 249 234,00
55020	Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	4 305 576,00	4 359 601,00
	Yleinen valtionosuus	14 195 226,00	15 608 835,00
57000	Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-845 425,00	-843 794,00
	Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-845 425,00	-843 794,00
58900	Verotulomenetysten kompensatio	4 006 845,96	3 970 880,00
	Muut valtionosuudet	4 006 845,96	3 970 880,00
	VALTIONOSUUDET	17 356 646,96	18 735 921,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT			
KORKOTUOTOT			
60000	Korkotuotot antolainoista	6 806,00	7 854,18
60400	Muut korkotuotot	16 581,69	9 419,75
	Korkotuotot	23 387,69	17 273,93

Tili	Tilin nimi	1-12/2021	1-12/2020
MUUT RAHOITUSTUOTOT			
61000	Osinkotuotot ja osuuspääomien korot	11 982,94	4 563,02
61260	Verotilitysten korot ja korotukset	21,19	88,88
61300	Viivästyskorkotulot	3 401,29	3 491,26
61700	Muut rahoitustuotot	220,47	2 026,24
	Muut rahoitustuotot	15 625,89	10 169,40
KORKOKULUT			
62100	Korkokulut lainoista	-57 029,67	-228 899,43
62400	Maksuliikennetilien korkokulut	-2 113,79	0,00
62700	Korkojohdannaisten korkokulut ja -tuotot (kuluja suojaava)	-206 001,14	-48 713,04
	Korkokulut	-265 144,60	-277 612,47
MUUT RAHOITUSKULUT			
63150	Verotilitysten korot	0,00	-1,62
63200	Viivästyskorot ja korotukset	-1 783,14	-6 810,56
63600	Arvonalentumiset vaihtuvien vastaavien rahoitusvaroista	0,00	-6,00
63800	Muut rahoituskulut	-50,41	-1 004,00
	Muut rahoituskulut	-1 833,55	-7 822,18
	RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-227 964,57	-257 991,32
	VUOSIKATE	4 543 618,90	6 167 060,79
POISTOT JA ARVONALENTUMISET			
71000	Poistot aineettomista oikeuksista	-15 051,57	-15 051,48
71200	Poistot muista pitkävaikutteisista menoista	-110 799,81	-106 160,88
71300	Poistot rakennuksista	-1 042 845,13	-1 820 659,50
71400	Poistot kiinteistä rakenteista ja laitteista	-976 147,11	-1 955 753,74
71500	Poistot koneista ja kalustoista	-116 148,96	-143 612,16
	Suunnitelman mukaiset poistot	-2 260 992,58	-4 041 237,76
72350	Arvonalentumiset kiinteistä rakenteista ja laitteista	-16 037,66	0,00
72380	Arvonalentumiset aineelliset ennakkomaksut ja keskeneräiset	-6 800,00	-1 496,54
	Arvonalentumiset	-22 837,66	-1 496,54
	Poistot ja arvonalentumiset	-2 283 830,24	-4 042 734,30
SATUNNAISET ERÄT			
	TILIKAUDEN TULOS	2 259 788,66	2 124 326,49
	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	2 259 788,66	2 124 326,49

Lopen kunta

HENKILÖSTÖRAPORTTI 2021

Käsittely:

Yhteistyötoimikunta 25.4.2022 (§ 7)

Kunnanhallitus 25.4.2022 (§ 83)

Valtuusto 30.5.2022 (§ 26)

SISÄLTÖ

Johdanto	1
Henkilöstömäärä ja henkilötyövuodet	2
Henkilöstön sukupuoli- ja ikärakenne sekä vaihtuvuus	4
Henkilöstön poissaolot eri syiden perusteella	7
Henkilöstön työkyky	9
Henkilöstökulut	14
Työolot ja työyhteisön kehittäminen	16

LIITE

Parempi Työyhteisö (ParTy)-kyselyn tulokset

Johdanto

Henkilöstöraportin 2021 tietosisältö noudattelee KT Kuntatyönantajien ja kunta-alan pääsopijajärjestöjen keväällä 2013 neuvottelemaa suositusta henkilöstöraportoinnin kehittämiseksi. 'Henkilöstövoimavarojen arviointi – suositus henkilöstöraportoinnin kehittämiseen' antaa pohjan ja yhteneväisen rakenteen kunnan oman raportoinnin kehittämiseksi ja sillä edesautetaan strategista henkilöstöjohtamista sekä henkilöstön ja työyhteisöjen jatkuvaa kehittämistä. Yhdenmukaiset ja yhteismitalliset tiedot helpottavat henkilöstövoimavarojen arviointia ja suunnittelua kuntarakenteiden uudistamisessa ja kuntien yhteistyössä. Henkilöstöä kuvaavia tunnuslukuja voidaan käyttää myös kuntien välisessä vertailussa.

Henkilöstöraportissa kuvataan henkilöstön määrälliset ja laadulliset tunnusluvut, kehittämistoimenpiteet ja näiden vaikutukset henkilöstöön, toimintaan ja talouteen. Raportin tiedot ilmoitetaan vuosittain 31.12. poikkileikkaustilanteen mukaan tai koko kalenterivuodelta.

Henkilöstöraportissa käytetty tilastoaineisto on koottu pääasiassa Lopen kunnassa käytössä olevasta palkka- ja henkilöstöhallinnon Populus-tietojärjestelmästä, joka otettiin käyttöön samassa yhteydessä, kun palkka- ja taloushallinnon tehtävät ulkoistettiin RHL-Data Oy:lle 1.1.2017 lukien. Vuoden 2017 alusta lukien käyttöön otetun tietojärjestelmän vuoksi kaikki raportissa esitetyt tunnusluvut eivät ole täysin vertailtavissa aiempien vuosien tunnuslukuihin.

Vuosia 2020 ja 2021 koskevat tiedot ja tunnusluvut on tuotettu Sarastia Oy:n kautta tarjolla olevasta Populus-järjestelmästä 24.2.2022 tilanteen mukaisina. Lisäksi tietoja on saatu mm. taloushallinnon järjestelmistä, tapaturmavakuutusyhtiön tilastoista ja työterveyshuollon raporteista.

Henkilöstöraportin on koonnut henkilöstöpäällikkö Katja Koskula ja talous- ja hallintojohtaja Jenny Saarela.

Henkilöstömäärä ja henkilötyövuodet

Henkilöstömäärä

Taulukko 1:

Kunnan palveluksessa 31.12.2021 olleen henkilöstön määrä:

	Miehet	Naiset	Yhteensä	Muutos ed. vuodesta
Vakinaiset	42	303	345	- 17
Määräaikaiset	14	77	91	+ 15
Työllistetyt	10	8	18	+ 4
Yhteensä	64	390	454	+ 2
Lyhytaikaiset sijaiset	-	1		
Yhteensä	64	391		

Henkilöstöraportissa henkilöstömäärän tunnus- ja vertailulukuna käytetään yllä olevassa taulukossa esitettyä yhteissummaa 454, joka sisältää vakinaisen ja määräaikaisen henkilöstön sekä työllistetyt työntekijät.

Taulukko 2:

Kunnan henkilöstö 31.12.2021 henkilöstöryhmittäin ja toimialoittain:

Hallintokunta	Vakinaiset		Määräaikaiset		Yhteensä	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Kunnanhallitus	14	18	12	20	26	38
Ympäristö- ja rakennuslautakunta	3	3	3	2	6	5
Perusturvalautakunta	99	100	30	23	129	123
Sivistyslautakunta	187	168	35	49	222	217
Tekninen lautakunta	59	56	10	15	69	71
Yhteensä	362	345	90	109	452	454

Vakanssien määrässä ovat mukana myös työllistetyt ja oppisopimuskoulutuksessa olevat. Luvuissa eivät ole mukana 31.12.2021 kunnan palveluksessa olleet lyhytaikaiset sijaiset.

Kunnanhallituksen henkilömäärissä on suurin osa kunnan palveluksessa 31.12.2021 olleista palkkatukityöllistetyistä.

Määräaikaisissa palvelussuhteissa olevien määräaikaisuuden perusteena on pääsääntöisesti erilaisten lakisääteisten vapaiden (perhevapaa, opintovapaa, vuorotteluvapaa, sairausloma) sijaisuudet sekä avoimen viran hoito niissä tilanteissa, joissa virkaa ei ole saatu täytettyä vakinaisesti pätevällä viranhaltijalla.

Henkilötyövuodet

Taulukko 3:

Kunnan henkilöstön ajalla 1.1.–31.12.2021 tekemä työ henkilötyövuosina:

Henkilötyövuodet palvelussuhteessa	Miehet	Naiset	Yhteensä	Muutos-% edellisestä vuodesta
2013	46,45	322,13	368,58	ei vertailutietoa
2014	51,08	338,04	389,12	5,57
2015	55,85	333,82	389,67	0,14
2016	59,63	336,66	396,29	1,70
2017	58,33	359,75	418,08	5,57
2018	56,03	348,48	404,51	- 3,27
2019	58,35	332,99	391,34	- 3,26
2020	54,94	343,09	398,03	+ 1,71
2021	61,33	351,80	413,13	+ 3,79

Taulukko sisältää kaikki kalenterivuoden aikana tehdyt työrupeamat palvelussuhteen voimassaolon perusteella. Palkattomat poissaolot on vähennetty.

Henkilöstön sukupuoli- ja ikärakenne sekä vaihtuvuus

Sukupuolirakenne

Taulukko 4:

Kunnan henkilöstön jakautuminen 31.12.2021 toimialoittain:

Toimiala	Miehet	Naiset
Kunnanhallitus	12	26
Ympäristö- ja rakennuslautakunta	0	5
Perusturvalautakunta	7	116
Sivistyslautakunta	22	195
Tekninen lautakunta	48	23
Yhteensä	89	365

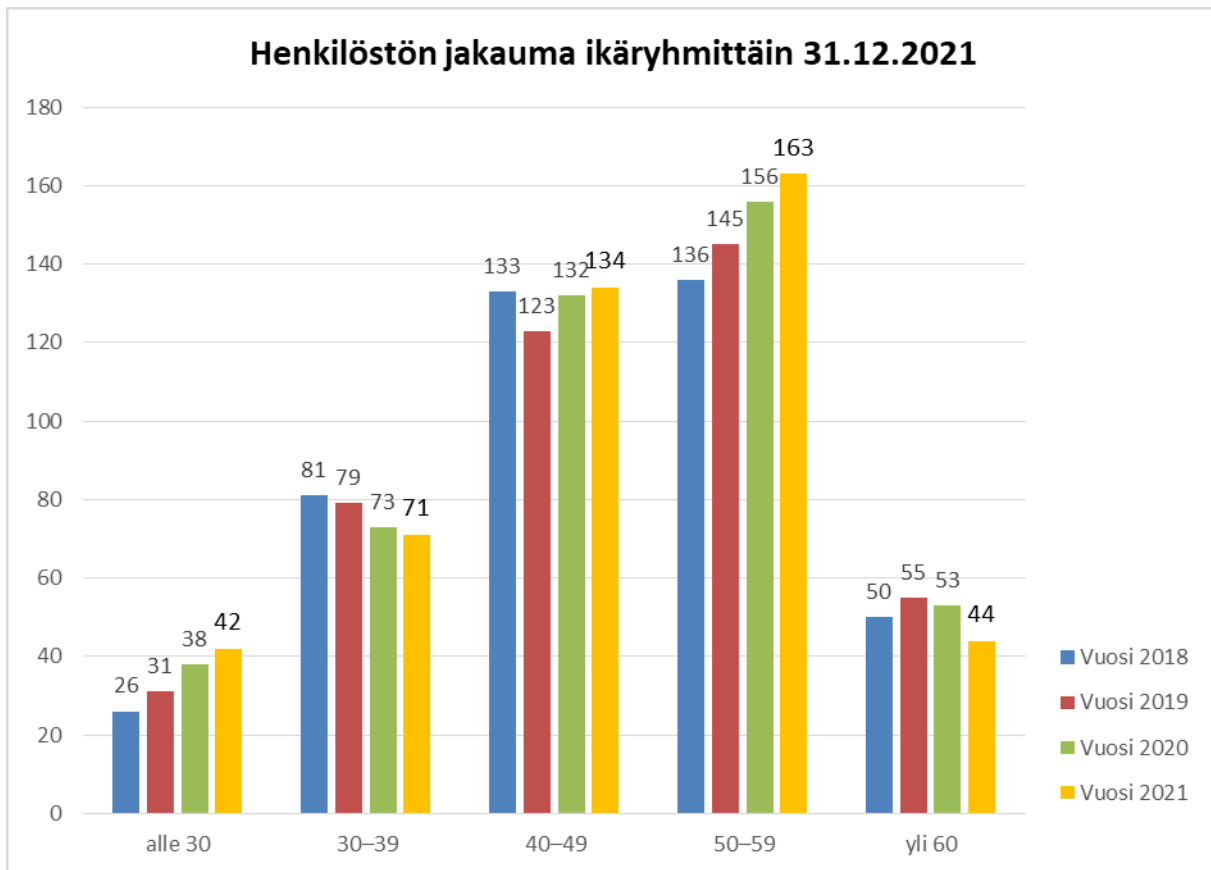
Henkilöstön ikäjakauma ja keski-ikä

Taulukko 5:

Kunnan henkilöstön ikäjakauma 31.12.2021:

Ikä	Lukumäärä	%-osuus
alle 30	42	9,25
30–39	71	15,64
40–49	134	29,52
50–59	163	35,90
yli 60	44	9,69
Yhteensä	454	100,0
Keski-ikä		46,5 vuotta
		(2020: 46,9)
		(2019: 46,8)
		(2018: 46,5)
		(2017: 46,5)
		(2016: 46,8)

Miesten keski-ikä on 47,0 vuotta (2020: 47,2 / 2019: 46,8) ja naisten 46,4 vuotta (2020: 46,8 vuotta / (2019: 46,8).

Henkilöstön vaihtuvuus

Taulukko 6:

Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus toimialoittain:

Toimielin	Aloittaneet			Lopettaneet		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Kunnanhallitus	–	5	2	1	1	1
Ympäristö- ja rakennuslautakunta	1	1	–	1	3	1
Perusturvalautakunta	26	19	11	21	15	7
Sivistyslautakunta	10	10	22	15	10	21
Tekninen lautakunta	7	3	4	3	3	6
Koko kunta	44	38	39	41	32	36

Vuoden 2021 aikana kunnan vakinaisesta henkilöstöstä eläkkeelle siirtyi 11 henkilöä (2020: 5, 2019: 4, 2018: 15, 2017:13, 2016: 13). Eläkkeelle siirtyneen henkilöstön keski-ikä oli 64 vuotta (2020: 64 vuotta, 2019: 65 vuotta, 2018: 62 vuotta, 2017: 64 vuotta). Kunnan henkilöstöstä on arviolta kolmasosa eläköitymässä seuraavan kymmenen vuoden aikana.

Kunnan toiminnan kannalta merkittävä ja jatkuvasti korostuva riski on ammattitaitoisen ja pätevän henkilöstön rekrytointi. Kunnalla on ollut tietyissä henkilöstöryhmissä erityisesti sosiaali-alalla rekrytointivaikeuksia. Kesäkaudella 2021 vanhuspalveluissa kokeiltiin toistamiseen rekrytoinnin edistämiseksi ns. kesälisää, jota maksettiin tietyin edellytyksin enintään 500 euroa / kotihoidon työntekijä.

Vuoden 2021 aikana Lopen kunta julkaisi Kuntarekry-ohjelmassa 152 rekrytointia / 192 työpaikkaa (2020: 86 / 102, 2019: 101 / 116). Työsopimussuhteisia tehtäviä oli avoinna 148 (2020: 66, 2019: 62) ja virkasuhteisia tehtäviä 44 (2020: 36, 2019: 54). Vakinaiseen palvelussuhteeseen rekrytoitiin 89 henkilöä (2021: 47, 2019: 46) ja määräaikaan palvelussuhteeseen 109 (2020: 56, 2019: 70).

Henkilöstön poissaolot eri syiden perusteella

Taulukko 7:

Kunnan henkilöstön poissaolot (työnteon keskeytykset) eri syiden perusteella vuosina 2014–2016. Poissaolot on koottu työpäivien mukaisesti:

Keskeytyksen syy	2014	2015	2016
Vuorotteluvapaa	365	23	586
Kuntoutus	37	110	175
Kuntoutustuki	522	174	146
Sairausloma (sis. työtapaturmat)	4 491	5 142	5 379
Palkaton virka/työvapaa	1 275	1 194	1 371
Opintovapaa	813	777	1 201
Aktiivivapaa	1 480	1 403	1 410
Perhevapaat	5 289	4 673	3 556
Julkinen tehtävä	31	21	10
Lomautus	–	–	–
Toisen viran/toimen hoito	912	386	172
Yhteensä	15 215	13 903	14 006
Poissaolopäivät/työntekijä	34	32	33

Vuoden 2017 alusta lukien poissaolosten seurannassa otettiin käyttöön alla oleva poissaolosyiden mukainen ryhmittely, jossa poissaolot on kirjattu kalenteripäivien mukaan:

Keskeytyksen syy	2017	2018	2019	2020	2021
Sairausloma *)	6 658	8 014	7 787	7 920	7 309
Perhevapaat	3 527	3 939	5 106	5 502	4 029
Opintovapaa	2 372	2 436	2 021	2 168	1 201
Vuorotteluvapaa	119	280	284	452	152
Koulutus	1 092	971	992	883	1 179
Kuntoutus	149	65	96	9	5
Kuntoutustuki	457	1 173	749	519	822
Muut **)	3 119	4 395	4 726	4 483	5 454
Yhteensä	17 493	21 273	21 761	21 936	20 988
Poissaolopäivät/työntekijä	40,2	49,94	50,26	48,53	46,23

*) Sisältää tavanomaisten sairauspoissaolosten lisäksi tapaturma- ja ammattitaudit.

**) Sisältää mm. palkattomat virka- ja työvapaat.

Mikäli poissaolosten määrä vuonna 2021 laskettaisiin aiempaan tapaan työpäivinä, koko henkilöstön poissaolopäivien määrä olisi yhteensä 15 290 työpäivää (2020: 15 872 / 2019: 15 598 / 2018: 15 256 / 2017: 12 539 työpäivää) ja yhtä työntekijää kohden poissaolopäiviä kertyisi 33,7 (2020: 35,1 / 2019: 36,02 / 2018: 29,4 / 2017: 28,8).

Vuosilomat eivät sisälly näihin poissaolotietoihin. Vakinaisen henkilöstön vuosilomapäivien määrä on palvelusajasta riippuen pääsääntöisesti 28–38 päivää.

Läheskään kaikkien poissaolojen ajaksi työnantaja ei palkkaa sijaista. Erityisesti lyhytaikaiset poissaolot rasittavat työssä olevaa henkilöstöä: he tekevät poissaolon aikana myös osan poissaolevan työtehtävistä omien tehtäviensä ohella.

Sairauspoissaoloja eritellään tarkemmin jäljempänä.

Henkilöstön työkyky

Kunnan henkilöstön työterveyspalvelujen tuottajana jatkoi Pihlajalinna Työterveys Oy (jäljempänä Pihlajalinna). Työterveyshuolto sisälsi ennaltaehkäisevän työn lisäksi myös työnantajalle vapaaehtoisia sairaanhoidollisia palveluja.

Taulukko 8:

Työterveyspalvelujen käyttö: Vastaanottotoiminta, käyntiä/tuntia:

Sisältää sekä lakisääteiset että sairaanhoidon yksilökäynnit.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Käynti työterveyshoitajalla	400	353	490	381	366	461
Käynti työterveyslääkärillä	1 073	1 093	1 061	1 086	1 105	910
Käynti erikoislääkärillä	15	20	23	16	221	34
Käynti psykologilla	85	71	53	60	57	64
Käynti työfysioterapeutilla	107	215	206	181	167	83
Käynti sosiaalialan asiantuntijalla	-	23	35	-	2	8
Laboratoriokäyntejä	1 719	1 832	2 096	1 052	965	793
Kuvantaminen	102	73	86	71	51	53

Työterveyshuollon palvelut jakaantuvat lakisääteiseen ennaltaehkäisevään työterveyshuoltoon, josta työnantajalla on oikeus 60 %:n KELA-korvaukseen kuluista tiettyyn työntekijäkohtaiseen kattosummaan asti. Työnantajalle vapaaehtoisesta sairaanhoito-palvelusta KELA-korvaus on 50 %, mutta kuitenkin enintään 40 % työterveyspalvelujen korvattavasta yhteismäärästä.

Vuonna 2021 työterveyshuollon bruttokustannukset (ennen Kelalta saatavaa korvausta) olivat 169 774 euroa (2020: 188 620 euroa / 2019: 170 971 euroa / 2018: 264 976 euroa / 2017: 240 514 euroa). Tästä ennaltaehkäisevän työterveyshuollon osuus oli 82 781 euroa ja sairaanhoidon osuus 86 992 euroa.

Lakisääteiseen ennaltaehkäisevään työterveyshuoltoon kuuluvat muun muassa työhön-sijoitustarkastukset ja lakisääteiset terveystarkastukset sekä työyksikkökohtaiset työ-paikkaselvitykset. Ennaltaehkäisevän toiminnan osuutta pyritään edelleen lisäämään jatkossakin, bruttokustannuksia kuitenkin kasvattamatta. Työterveyshuollon järjes-tämä sairaanhoito on ns. työterveyspainotteista sairaanhoitoa eli työ ja työolosuhteet otetaan huomioon myös sairausvastaanotolla asioitaessa.

Työterveyshuollon kustannukset laskivat edelliseen vuoteen verrattuna. Osittain syynä kustannusten laskuun oli vuoden 2021 aikana lääkäripalvelujen huonontunut saatavuus sekä Lopella sijainneen työterveysaseman sulkeminen sisäilmaongelmien vuoksi.

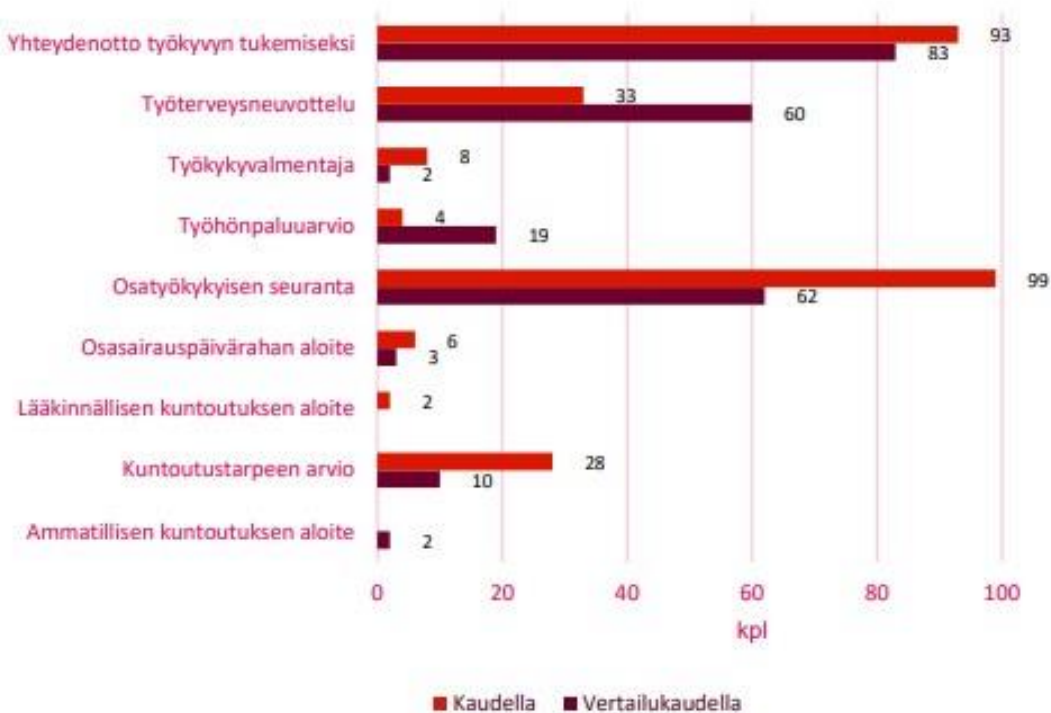
Pihlajalinnan kanssa toteutettiin 25.10.–10.11.2021 Lopen kunnan työhyvinvointikysely, Parempi Työyhteisö (ParTy)[®] -kyselynä. Kyselyyn vastasi 265 Lopen kunnan työntekijää, vastausprosentin ollessa 61 %. ParTy-kyselyn keskeisimmät tulokset on koottu tämän henkilöstöraportin liitteeksi. Kyselyn tulokset käsiteltiin esimiesten, pääluottamus-miesten ja työsuojeluvaltuutettujen kanssa 1.12.2021 järjestetyssä yhteistilaisuudessa. Tilaisuudessa esimiehiä valmennettiin tulosten käsittelyyn oman henkilöstönsä kanssa. Tulokset käsitellään työyksiköissä alkuvuoden 2022 aikana.

Taulukko 9:**Yhteenveto työterveyshuollon toiminnasta:**

		2019	2020	2021
Työpaikkaselvitykset	Työterveyslääkäri	16,5 h	6,5 h	2,5 h
	Työterveyshoitaja	40,5 h	7,5 h	20,0 h
	Työfysioterapeutti	7,5 h	2,0 h	3,5 h
	Työpsykologi	0,5 h	- h	- h
Tietojen antaminen neuvonta ja ohjaus	Työterveyslääkäri	45,5 h/16 kpl*	38 h/63 kpl*	17 h/29 kpl*
	Työterveyshoitaja	67 h/69 kpl*	45 h / 165 kpl*	46,5 h/309 kpl*
	Työfysioterapeutti	112 kpl	89 kpl	83 kpl
	Työpsykologi	1,5 h/58 kpl*	72 kpl	9,0 h/64 kpl*
	Sosiaalialan asiantuntija	2 kpl	-	8 kpl

* tunnit tarkoittavat ryhmän ohjaukseen ja neuvontaan käytettyä aikaa ja kappalemäärät yksilön ohjaus- ja neuvontakäyntien määrää.

Terveystarkastukset	Työterveyslääkäri	165 kpl	161 kpl	194 kpl
	Työterveyshoitaja	94 kpl	85 kpl	93 kpl
	Työfysioterapeutti	4 kpl	4 kpl	- kpl
	Työpsykologi	1 kpl	- kpl	- kpl
	Erikoislääkäri	- kpl	6 kpl	8 kpl
Sairauskäynnit/ Sairaanhoito	Työterveyslääkäri	884 kpl	875 kpl	687 kpl
	Työterveyshoitaja	139 kpl	102 kpl	58 kpl
	Erikoislääkäri	16 kpl	16 kpl	34 kplm

Tukitoimet (kpl)

Pihlajalinnan kanssa vuonna 2021 toteutetut työntekijän työkyvyn tukemiseen ja ylläpitoon suunnatut tukitoimenpiteet (merkitty kirkkaanpunaisella värillä), jotka ovat osa ennaltaehkäisevän työterveyshuollon kokonaisuutta.

Taulukko 10:

Sairauspoissaolojen määrä (* kalenteripäivinä toimialoittain:

	2018	2019	2020	2021	Poissaolo% 2020	Poissaolo% 2021
Kunnanhallitus	92	113	319	388	4,59	3,82
Ympäristö- ja rakennuslautakunta	145	123	255	57	12,26	2,95
Perusturvalautakunta	3 476	3 042	2278	1947	5,65	5,58
Sivistyslautakunta	3 247	2 730	3339	2992	5,19	5,31
Tekninen lautakunta	833	1 599	1464	1132	5,91	5,16
Yhteensä	7 793	7 607	7 655	6 515		
Kalenteripäivät/hlö	18,3	17,6	16,9	14,4		

(* Luku ei sisällä työtapaturmista johtuvia sairauspoissaolopäiviä.

Taulukossa esitetty toimialakohtainen poissaoloprosentti on laskettu suhteuttamalla kunkin toimialan työstäpoissaolopäivät ko. henkilöstön työpäivien kokonaismäärään.

Vuonna 2021 sairauspoissaolopäiviä oli henkilötyövuotta kohden laskettuna 15,8 kalenteripäivää/henkilötyövuosi (2020: 19,9 pv/htv / 2019: 19,4 pv/htv / 2018: 19,3 pv/htv / 2017: 15,4 pv/htv / 2016: 17,1 pv/htv).

Vuonna 2020 kunta-alalla sairauspoissaolojen keskimääräinen määrä oli 16,7 kalenteripäivää/henkilötyövuosi (2019: 16,5 pv/htv, 2018: 17 pv/htv, 2017: 16,7 pv/htv). (Lähde: Kunta10-tutkimus; Työterveyslaitos).

Taulukko 11:

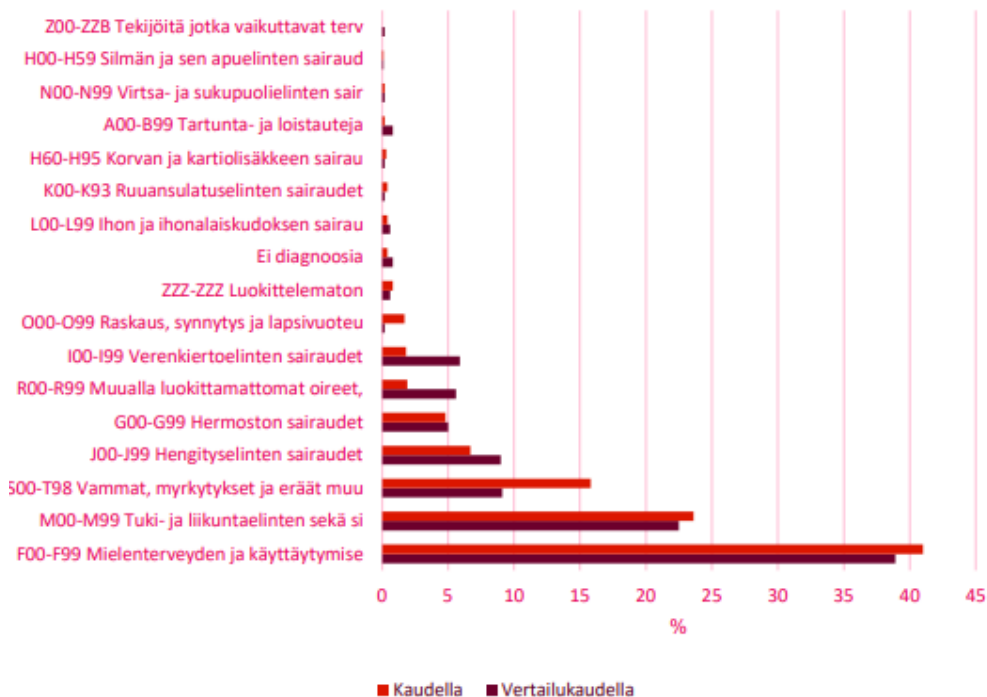
Sairauspoissaolojaksot pituuksien perusteella:

Kesto kalenteripäivinä	2018	2019	2020	2021
<i>Pituusluokat</i>	<i>Kalenteripv</i>	<i>Kalenteripv</i>	<i>Kalenteripv</i>	<i>Kalenteripv</i>
1–3	1 545	1 373	1 463	1 222
4–10	1 516	1 425	2 302	1 379
11–60	2 174	2 590	1 958	2 144
61–90	1 097	773	1 156	742
91–180	1 281	881	776	449
181–	180	565	–	579
Yhteensä	7 793	7 607	7 655	6 515

Sairauspoissaolojen jakautuminen syiden perusteella

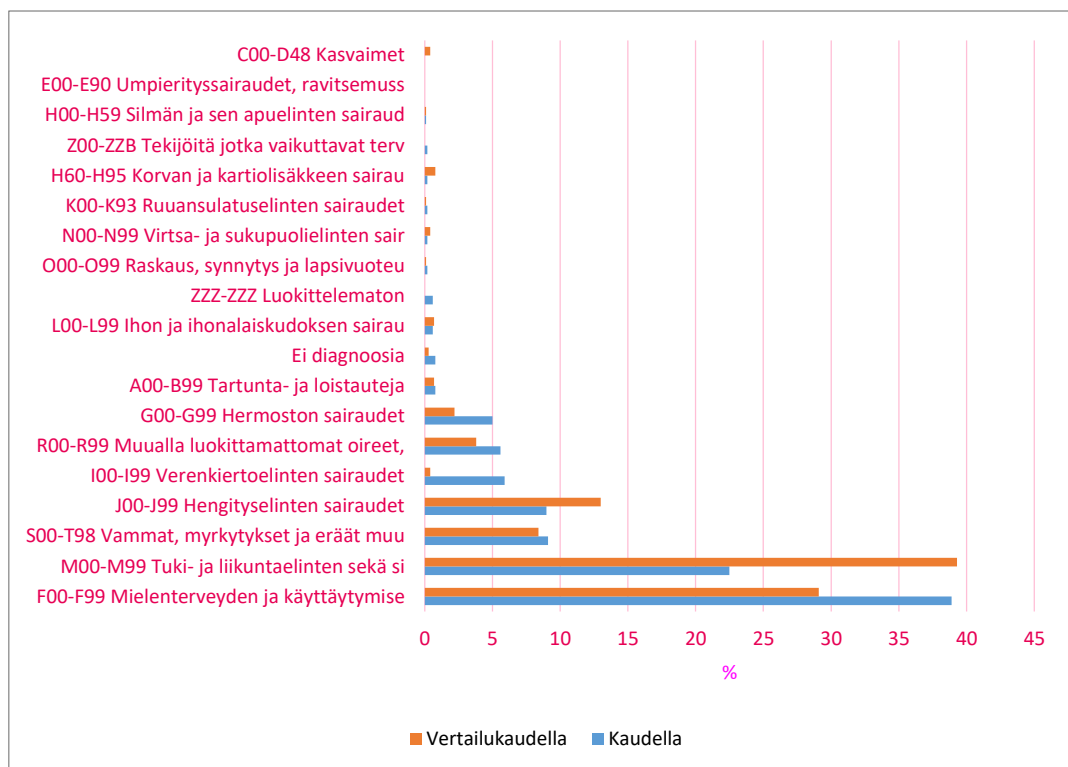
Taulukko 12 a:

Sairauspoissaolot jakoutuivat vuonna 2021 diagnoosiryhmittäin seuraavasti (vuosi 2021 merkitty kirkkaanpunaisella värillä):

Taulukko 12 b:

Sairauspoissaolot jakoutuivat vuonna 2020 ja vuonna 2019 diagnoosiryhmittäin alla olevan kaavion mukaisesti. Vuosi 2020 on merkitty sinisellä värillä.

Aiempien vuosien sairauspoissaolojen jakautuminen diagnoosiryhmittäin:

Sairauspoissaolon syy	%-osuus vuonna 2014	%-osuus vuonna 2015	%-osuus vuonna 2016	%-osuus vuonna 2017	%-osuus vuonna 2018
Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudosten sairaudet	39,3	41,0	47,1	31,4	48,9
Hengityselinsairaudet	16,3	14,8	14,9	13,9	11,2
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt	11,0	8,8	11,9	31,2	20,4
Tartunta- ja loistaudit					5,74
Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset	7,5	10,7	7,9	12,3	3,75
Hermoston taudit					3,31
Ihotaudit	-	-	2,9	1,0	0,43

Tilastoa saattaa hiukan vääristää se, että aiempien vuosien tapaan vuodesta 2017 lukien työterveyshuollon sairauspoissaolotilastoon eivät sisälly ns. ulkopuoliset sairauslomat eli muualla kuin työterveyshuollossa diagnosoidut sairaudet tai esimiehen luvalla tapahtuneet sairauspoissaolot.

Työtapaturmat

Työtapaturmia sattui vuonna 2021 yhteensä 32 (2020: 32, 2019: 26, 2018: 36), joista työmatkatapaturmia 4 (2020: 9, 2019: 4, 2018: 6). Työtapaturmista koitui maksettavia korvauksia 81 096 euroa (2020: 41 230 euroa, 2019: 21 874 euroa, 2018: 23 563 euroa, 2017: 21 643 euroa). Vuonna 2021 maksettua korvaussummaa selittää se, että yhdestä työtapaturmasta maksettu korvaussumma nousi yli 29 000 euroon ja toisesta työtapaturmasta maksettu korvaus oli noin 19 000 euroa. Työtapaturmat olivat pääosin liukastumisia, kaatumisia ja haavavammoja sekä erilaisia nyrjähdyksiä ja venähdyksiä.

Sisäilma-asioita käsitellään keskitetysti sisäilmatyöryhmässä

Lopen kunnan sisäilmatyöryhmän tehtävänä on vaikeiden ja monitahoisten sisäilma-ongelmien ratkaiseminen. Työryhmä käsittelee sisäilmaongelmatapauksia, tekee päätöksiä tutkimuksista ja jatkotoimenpiteistä tehtyjen tutkimusten tulosten ja asiantuntijoiden toimenpidekehottusten mukaisesti sekä seuraa korjaustoimenpiteiden etene- mistä. Asetetuista tavoitteista ja tehtävistä toimenpiteistä työryhmä viestii vuoro- vaikutteisesti ja säännöllisesti kaikille tarvittaville tahoille.

Vuonna 2021 sisäilmatyöryhmän puheenjohtajana toimi tekninen johtaja ja sihteerinä henkilöstöpäällikkö/työsuojelupäällikkö. Lisäksi työryhmään kuuluvat teknisen lautakunnan puheenjohtaja ja henkilöstöjaoston puheenjohtaja, työsuojeluvaltuutetut, työterveyshuollon edustajana työterveyshoitaja sekä ympäristöterveydenhuollon terveys- tarkastaja. Tarvittaessa työryhmän kokouksiin kutsutaan mukaan muita teknisen toimen edustajia, kohdetyöpaikan esimies ja työntekijöiden edustaja.

Kokouksessa käsitellyistä asioista laaditaan muistio, joka julkaistaan kaikkien nähtäville kunnan verkkosivuilla. Vuoden 2021 aikana sisäilmatyöryhmä kokoontui viisi kertaa.

Henkilöstökulut

Taulukko 13:

Tili	197A Käyttötalousosa	Toteuma 1-12/2021	TP2020
400	Henkilöstökulut	-20 333 543,79	-18 961 353
4000	Palkat ja palkkiot yhteensä	-16 274 750,10	-15 276 915
4001	Palkat ja palkkiot	-16 589 045,67	-15 509 800
40000	Vakinaisten kk-palkat	-4 811 943,74	-4 750 143
40001	Vakinaisten työsuhteisten palkat	-7 140 583,70	-6 877 072
40020	Tilapäisten kk-palkat	-693 944,49	-369 331
40041	Sairaslomasijaiset	-294 574,60	-210 468
40050	Vuosiloma- ja muut sijaiset	-1 216 531,35	-1 384 531
40052	Muut sijaiset	-390 764,48	-138 636
40060	Vakin. tunti- ja urakkapalkat	-129 920,35	-48 611
40110	Tilap. tuntipalkat ja palkkiot	-21 981,17	-48 553
40150	Työllistämispalkat	-339 929,77	-235 992
40250	Erilliskorvaukset	-1 305 275,82	-1 197 005
40310	Muut palkkamenot	-49,68	
40400	Ltm-henkilöiden kokouspalkkiot	-122 132,12	-99 785
40410	Viranhaltijoiden kokouspalkkiot	-32 617,50	-30 358
40430	Vuosipalkkiot ja ans.menet.korv.		-9 731
40450	Verolliset kustannusten korvaukset	-8 534,07	-6 895
40500	Asiantuntijapalkkiot ja luentokorvaukset	-9 330,00	-6 830
40620	Puhelinetukorvaukset (meno)	-4 375,33	-4 293
40630	Ravintoetukorvaukset (meno)	-115 488,56	-102 410
40690	Luontoisedut (tulo)	119 913,57	106 703
40700	Jaksotetut palkat ja palkkiot	-70 982,51	-95 861
4290	Henkilöstökorvaukset ja muut henkilöstömenojen korjauserät	314 295,57	232 885
42900	Sairausvakuutuskorvaukset	252 834,55	196 544
42940	Tapaturmakorvaukset	58 023,65	29 639
42950	Muut Kansaneläkelaitoksen korvaukset		2 500
42960	Muut henkilöstömenojen korjauserät	3 437,37	4 203
4100	Henkilösivukulut	-4 058 793,69	-3 684 439
4101	Eläkekulut	-3 341 253,20	-3 181 965
41000	KuEL palkkaperusteinen	-2 475 449,01	-2 302 144
41020	KuEL eläkemenoperusteinen	-543 327,42	-548 015
41120	VaEL-maksut	-309 953,30	-320 618
41700	Jaksotetut eläkekulut	-12 523,47	-11 188
4200	Muut henkilösivukulut	-717 540,49	-502 474
42000	Kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksut	-250 125,70	-205 013
42100	Työttömyysvakuutusmaksut	-277 802,29	-220 335
42200	Tapaturmavakuutusmaksut	-179 189,36	-57 476
42300	Muut sosiaalivakuutusmaksut	-5 878,10	-5 477
42700	Jaksotetut sosiaalivakuutusmaksut	-4 545,04	-14 173

	2018	2019	2020	2021
Henkilöstökulut yhteensä (€)	18 002 849	18 266 545	18 961 353	20 333 544
Palkkausmenot €/asukas	2 286	2 333	2 413	2 610

(Asukasmäärä 31.12.2021: 7 790 henkilöä)

Erilliskorvaukset-tilikohta sisältää erilaisia virka- ja työehtosopimusten mukaisia työaika-korvauksia.

Jaksotetut palkat eli ns. lomapalkkavelka muodostuu lomanmääräytymisvuodelta kertyneistä, mutta vasta seuraavana tilikautena pidettävistä vuosilomista ja maksuun menevistä lomarahoista.

Palkkakustannuksissa ei ole huomioitu verollisia matkakustannusten korvauksia.

Vanhuspalveluissa lyhytaikaisten eli enintään 3 kuukautta kestävien sijaisuusjaksojen hoitaminen toteutetaan keskitetysti hankkimalla sijaiset eli ns. keikkatyöntekijät ensisijaisesti Sarastia Rekrystä. Tämän ostopalvelun kustannukset vuonna 2021 olivat 570 780 euroa (2020: 402 363 euroa, 2019: 417 898 euroa). Kustannukset eivät sisällä edellä esitettyihin henkilöstökuluihin.

Henkilöstölle maksettiin valtuuston päätöksen (23.8.2021, § 62) mukaisesti korona-ajan työstä 150 euron suuruinen kertapalkkio.

Taulukko 14:

Muut henkilöstömenot:

	2017	2018	2019	2020	2021
Työsuojelu ja työterveydenhuolto (netto)	166 185	194 460	108 426	132 769	185 387
Henkilöstön koulutus	53 685	45 876	56 892	47 558	62 222
Matkustuskulut	113 306	117 989	106 683	83 631	98 789
Yhteistoiminta (sis. tyky-toiminnan)	41 087	42 141	36 705	47 041	31 364

Vuoden 2021 työterveyshuollon nettokustannuksiin vaikuttaa vuoden 2020 saamatta jäänyt Kela-korvaus, joka vaikuttaa vuoden 2021 menoihin. Yhteistoimintakustannuksiin on sisällytetty pääluottamusmiehille maksettavat korvaukset.

Matkustuskulut sisältävät koulutusmatkoja 365 euroa (2020: 1 595 euroa, 2019: 2 898 euroa, 2018: 3 202 euroa, 2017: 4 228 euroa, 2016: 12 909 euroa).

Työolot ja työyhteisön kehittäminen

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Lopen kunnassa voimassa ollut kaudelle 2014–2016 laadittu työsuojelun toimintaohjelma päivitettiin ja siihen lisättiin mm. aiemmin erillisenä olleet ohjeet työssä häirinnän ennalta ehkäisemiseksi ja epäasiallisen käytöksen poistamiseksi sekä toimintaohjeet sisäilmaongelmatilanteita varten. Päivitys on käsitelty henkilöstöjaostossa 18.1.2021. Samassa ohjekokonaisuudessa aiemmin ollut henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on sovittu päivitettäväksi erillisenä asiakirjana vuoden 2021 aikana. Päivitystä ei ole toteutettu vuonna 2021, joten tältä osin voimassa on aikaisemmin tehty ohjeistus. Lisäksi kunnassa on laadittu kunnan päihdeohjelma, sekä varhaisen tuen toimintamalli. Kunnan henkilöstön käytössä on myös jatkuvasti päivitettävät kunnallisia virka- ja työehtosopimuksia täydentävät paikalliset henkilöstöhallinnon ohjeet.

Laadituilla suunnitelmilla ja ohjeilla pyritään osaltaan varmistamaan henkilöstön tasa-puolinen, oikeudenmukainen ja reilu kohtelu. Koko kunnan henkilöstö on velvollinen noudattamaan kyseisiä suunnitelmia ja ohjeita. Ohjeilla osoitetaan, ettei Lopen kunnassa hyväksytä epätasa-arvoista, syrjivää, suosivaa tai muuten epäasiallista käytöstä tai häirintää eikä minkäänlaisten päihteiden käyttöä. Suunnitelmat ja ohjeet ovat koko henkilöstön saatavilla ja esimiehiä on velvoitettu tiedottamaan kyseisistä asioista työyksiköissään.

Laadituista ohjeista on ollut konkreettista apua ongelmatilanteissa. Ohjeet ovat osoittautuneet tarpeellisiksi; päihteiden väärinkäyttö, häirintä ja kaikinainen epäasiallinen kohtelu ovat aina vaikeita asioita jokaiselle osapuolelle ja esille tullessiin tapauksiin on ollut huomattavasti helpompi tarttua, kun esimiehellä ja työtovereilla on ollut tukena selvä ohjeistus ja toimintatapamalli. Epäasiallista käytöstä, häirintää ja päihteiden väärinkäyttöä esiintyy kunnan työyhteisöissä suhteellisen vähän. Esille tullessiin tapauksiin on tartuttu pääsääntöisesti viipymättä ja napakasti.

Yhteistoiminta ja työsuojelu

Työnantajan ja henkilöstön välistä yhteistoimintaa on toteutettu vuonna 2008 hyväksytyn Lopen kunnan yhteistoimintaohjeen mukaisesti. Kunnan yhteistyöelimenä ja samalla työsuojelutoimikuntana toimii yhteistyötoimikunta. Yhteistyötoimikunnassa on jokaisen kunnallisen pääsopijapuolen edustaja, työsuojeluvaltuutetut sekä työnantajan edustajia.

Vuonna 2021 yhteistyötoimikunta kokoontui neljä kertaa. Lisäksi työnantajan edustaja (henkilöstöpäällikkö) tapasi pääluottamusmiehiä ja ammattijärjestöjen muita edustajia sekä työsuojeluvaltuutettuja paikallisneuvotteluissa, yhteistoimintalain edellyttämissä neuvotteluissa sekä erilaisissa yhteistyö- ja ajankohtaistapaamisissa.

Vuoden 2021 osalta koronapandemia varjosti kunnan toimintaa ja työntekijöiden työn sujuvuutta ja hallintaa lähes koko vuoden ajan. Kunnan johtoryhmä päätti koronapandemian ajan tarvittavista toimenpiteistä kunnan palvelujen saatavuuden turvaamiseksi ja henkilöstön työturvallisuuden varmistamiseksi sekä arvioi ja ennakoiki toiminnan kannalta esille nousseita riskejä.

Osaamisen kehittäminen

Osaamisen kehittämiseen tähtäävät koulutuspäivät koostuvat pääosin 1–3 päivän lyhyistä ajankohtaiskoulutuksista. Pääosa koulutuksista, joihin on osallistuttu, on järjestetty talousalueella tai pääkaupunkiseudulla sekä yhä enenevässä määrin verkkokoulutuksina.

Vuoden 2014 alusta lukien kuntatyönantajan on ollut mahdollista saada koulutuskorvausta työntekijöilleen tarjoamasta koulutuksesta. Koulutuskorvaus on taloudellinen tuki osaamisen kehittämistoimiin niille työnantajille, joilla ei ole oikeutta koulutusvähennykseen elinkeinoverolain tai maatilatalouden tuloverolain perusteella. Koulutuskorvaus perustuu lakiin koulutuksen korvaamisesta. Koulutuskorvauksen tarkoituksena on parantaa työnantajan mahdollisuuksia järjestää työntekijöilleen ammatillista osaamista kehittävää koulutusta. Koulutuskorvauksen maksaminen edellyttää työnantajalta vuosittaisen yksityiskohtaisen koulutussuunnitelman laatimista.

Koulutuskorvaukseen oikeuttavia koulutuspäiviä vuonna 2021 oli 230 (2020: 244, 2019: 650, 2018: 524, 2017: 552, 2016: 664) ja Lopen kunnalle hyvitetävä koulutuspäivien mukainen koulutuskorvaus on suuruudeltaan noin 5 000 euroa.

Toimialakohtaisten erilaisten täsmäkoulutusten lisäksi järjestettiin talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden muutosprojektiin liittyneitä koulutuksia. Palveluntuottajan muutuksessa 1.1.2022 alkaen Kuntien Hetapalvelut Oy:ksi palvelukokonaisuus ja sekä talous- että henkilöstöhallinnon järjestelmät korvautuvat tilikauden 2021 jälkeen uusilla järjestelmillä ja toimintavoilla. Muutokseen liittyvää tiedotusta ja koulutusta toteutettiin niin koko henkilöstölle kuin talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmiä käyttäville henkilöille edelleen vuoden 2021 aikana.

Tyky-toiminta

Työkykyä ja työhyvinvointia ylläpitävällä ja kehittäväällä toiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jolla työnantaja ja työntekijät sekä työpaikan yhteistyöorganisaatiot yhteistyössä pyrkivät edistämään ja tukemaan jokaisen työelämässä mukana olevan työ- ja toimintakykyä työuran kaikissa vaiheissa.

Toimintakaudelle 2020–2021 nimetty tyky-työryhmä jatkoi tyky-toiminnan suunnittelua ja toteutusta henkilöstöltä saadun palautteen ja ehdotusten pohjalta. Vuodelle 2021 tyky-toimintaan oli varattu 20 000 euron suuruinen määräraha. Valtuusto on 1.3.2021 (§ 6) nostanut työhyvinvointiin kohdistettavaa määrärahaa 20 000 eurolla kiitokseksi henkilöstölle hyvästä työstä koronapandemian aikana.

Kunnan henkilöstön on tietyillä käyttäjävuoroilla mahdollista hyödyntää ilmaiseksi liikuntahalli Elmolan yhteydessä sijaitsevaa kuntosalia. Henkilöstön käyttöön suunnattuja ilmaisvuoroja on tarjolla viisi viikossa. Lisäksi henkilöstöön kuuluva voi lunastaa muut tarjolla olevat kuntosalivuorot käyttöönsä puoleen hintaan.

Kunnan henkilöstön virkistyskäytössä on Loppijärven rannalla sijaitseva, kunnan omistama hirsinen rantasaunarakennus Syrjä. Syrjässä on sauna, keittomahdollisuudet ja muut perustoiminnallisuudet pois lukien televisio. Syrjä on kaikkien henkilökuntaan kuuluvien käytettävissä 10 euron päiväkorvausta tai 20 euron yöpymiskorvausta vastaan.

Sekä liikuntahalli Elmolan yhteydessä sijaitsevan kuntosalin että Syrjän rantasaunan käyttö oli vuoden 2021 aikana normaalia huomattavasti rajoitetumpaa koronapandemian tuomien rajoitusten vuoksi.

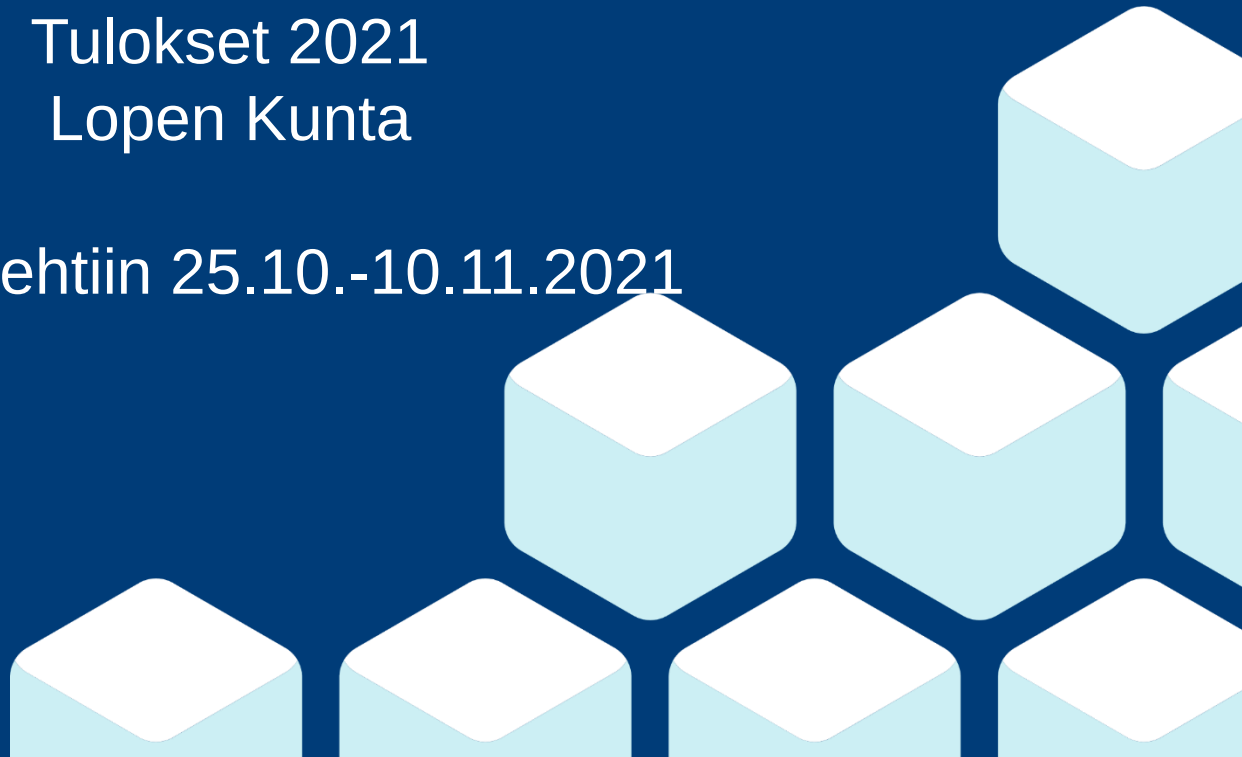
Koska työhyvinvointitapahtumien ja muiden yhteistilaisuuksien, kuten lajikokeilujen, kävelytapahtuma Poronpolun sekä henkilöstön pikkujoulujen, toteuttaminen ei ollut mahdollista, päätettiin koko tyky-toimintaan varatulla summalla hankkia Smartumin liikunta- ja kulttuuriseteleitä henkilöstölle jaettavaksi.

Lisäksi toteutettiin kunnan liikuntatoimen koordinoimana ja tyky-ryhmän ohjaamana Lisää liikettä Lopelle -hankkeen toimintoja. Lisää liikettä Lopelle -hankkeen tavoitteena on innostaa ja kannustaa Lopen henkilöstöä oman (työ)hyvinvoinnin seurantaan ja kehittämiseen sekä kaikenlaiseen liikkumiseen, erityisesti nyt koronapandemian ja etä-työskentelyn aikakautena. Hankkeen myötä mahdollistetaan myös liikuntaan liittyvien etäpalvelujen hyödyntäminen ja oman kehittymisen seuranta.

Joulukuussa 2021 Lopen kunta kiitti henkilöstöään sitoutuneesta työskentelystä ja muisti työntekijöitään Perfect Finnish -joululahjakortilla.

Parempi Työyhteisö (ParTy) ® -kysely
Tulokset 2021
Lopen Kunta

Kysely tehtiin 25.10.-10.11.2021

Parempi Työyhteisö (ParTy)[®]

-kyselyn vertailuaineisto

- **Suomalainen keskitaso**

- 307 organisaatiota, 31 799 vastausta, aineisto koottu vuosilta 2016-2020

- **ParTy -TOP 25 organisaatioiden tulos:**

- ParTy-avainluvun perusteella yli 30-henkilön organisaatiosta 25 korkeimman tuloksen perusteella koottu tulos.

- **Yrityskoko henkilöstömäärän mukaan**

Pienet

- 10-19 henkilöä: 34 organisaatiota
- 20-49 henkilöä: 82 organisaatiota

Keskisuuret

- 50-99 henkilöä: 51 organisaatiota
- 100-249 henkilöä: 26 organisaatiota

Suuret

- 250-499 henkilöä: 18 organisaatiota
- Yli 500 henkilöä: 14 organisaatiota

- **Toimialat:**

- Teollisuus
- Sähkö-, lämpö-, vesi- ja jätehuolto ym.
- Tukku- ja vähittäiskauppa
- Informaatio ja viestintä
- Rahoitus- ja vakuutustoiminta
- Kiinteistöala ja rakentaminen
- Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta
- Julkinen hallinto ja maanpuolustus
 - Kunnat
- Koulutus
- Terveys- ja sosiaaliala
- Järjestöjen toiminta
 - Ammattiyhdistysten toiminta
 - Seurakuntien toiminta

Parempi Työyhteisö (ParTy)[®] -kyselyn avainluvut

- **Henkilöstön hyvinvointi:**
 - Työstressi (käännettynä)
 - Työn ilo
- **Työn perusedellytykset:**
 - Tehtävien ja tavoitteiden tunteminen
 - Työn hallinta
 - Kuormitustekijät työssä (käännettynä)
- **Työyhteisön toimivuus:**
 - Työryhmän/yksikön/tiimin/osaston toimivuus
 - Työryhmien/yksiköiden/tiimien/osastojen välinen yhteistyö
 - Esimiehen toiminta
 - Johdon toiminta
- **Työyhteisön kehittämisedellytykset:**
 - Työryhmän/yksikön/tiimin/osaston kehittämisaktiivisuus
 - Työryhmien/yksiköiden/tiimien/osastojen välinen yhteistyö
 - Esimiehen toiminta
 - Johdon toiminta

Työryhmästä käytetty
termi riippuen
organisaatiosta

Parempi Työyhteisö (ParTy)[®] -kyselyn käyttöoikeudet

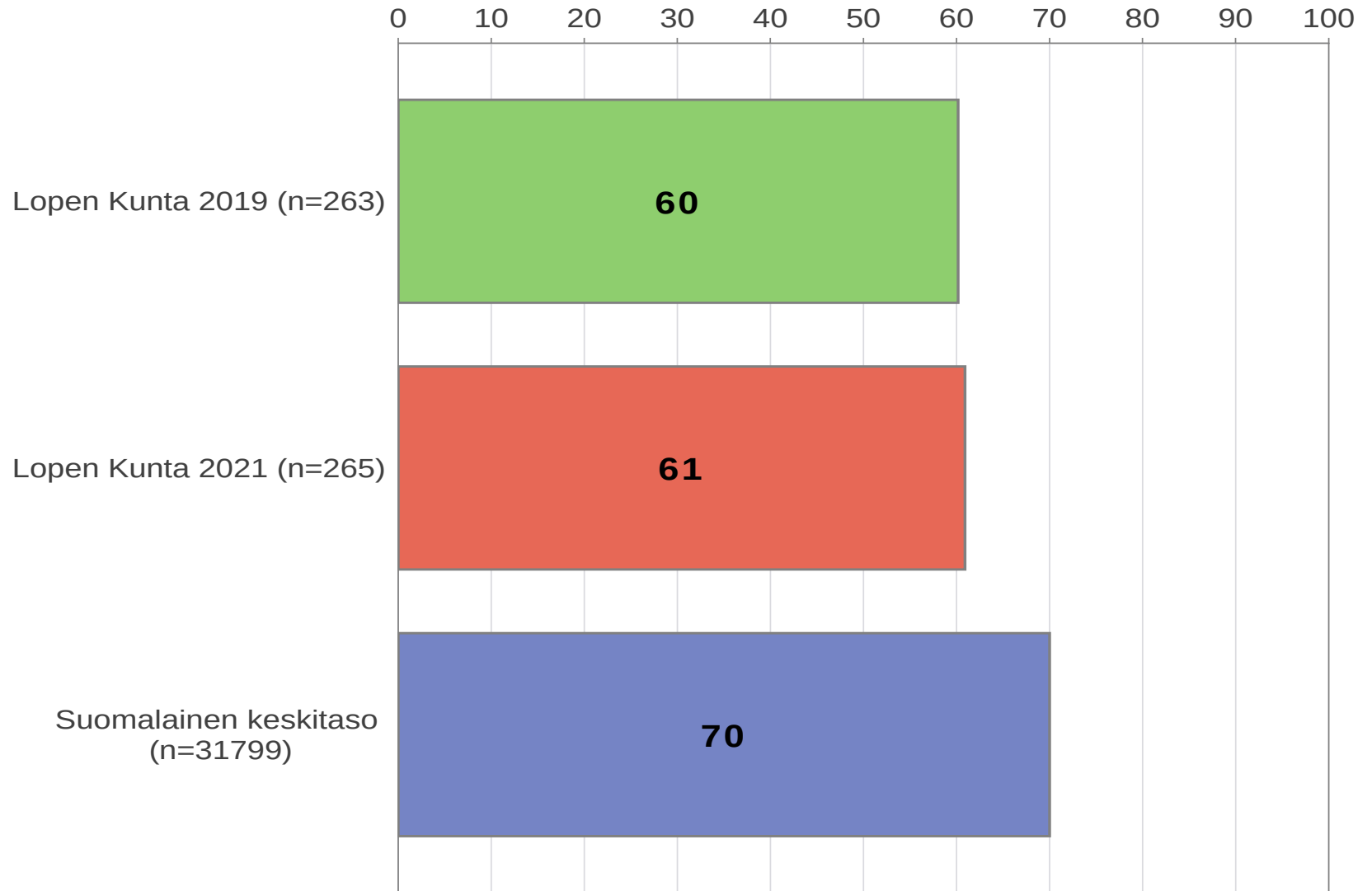
Parempi Työyhteisö (ParTy)[®] -kysely on suojattu tuotemerkki.

Kyselymenetelmän kaikki oikeudet kuuluvat Työterveyslaitokselle. Tilaajalla ei ole oikeutta käyttää menetelmää tai luovuttaa sitä kolmannelle osapuolelle ilman erillistä sopimusta Työterveyslaitoksen kanssa.

Tilaajalla on julkaisuoikeudet oman organisaationsa tulosraportteihin, kuitenkin siten että Työterveyslaitoksen oikeuksia ei loukata. Julkaistessaan tuloksia, asiakas on velvoitettu säilyttämään tuloksissa mm. Työterveyslaitoksen tekijänoikeus- ja tavaramerkkimerkinnät. Tulosten julkaiseminen tulee tapahtua niin, että käy selkeästi ilmi mikä on Työterveyslaitoksen tekemää tai lausumaa, ja mikä on asiakkaan tekemää tai tulkitsemaa. Tilaaja voi omien tulostensa pohjalta valmistella ja julkaista omaa tiedotus-, koulutus-, tms. materiaalia. Tilaajalla on oikeus esitellä tuloksia koulutus-, tiedotus-, yms. tilaisuuksissa.

Kyselyn sisällön kopioiminen ja käyttäminen ei ole sallittua ilman Työterveyslaitoksen lupaa.

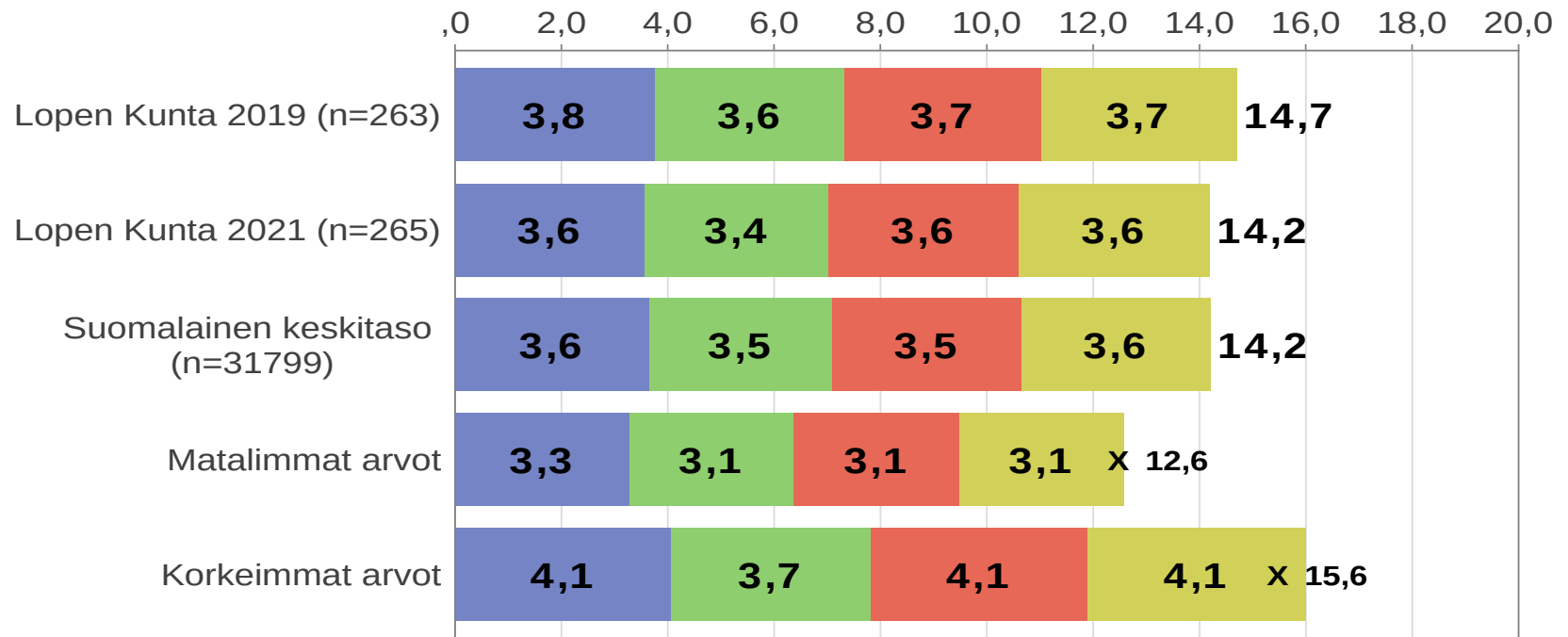
Vastausprosentti

Parempi Työyhteisö (ParTy)® -avainluvut

Yksittäisten avainlukujen matalin ja korkein tulos lasketaan erikseen, jolloin arvojen summa voi olla eri kuin korkein/matalin kokonaisluku.

Huom. mahdollinen 0,1-0,2 pisteen ero Parempi Työyhteisö kokonaisavainluvussa ja yksittäisten avainlukujen yhteenlasketussa summassa johtuu pyöristyksestä.

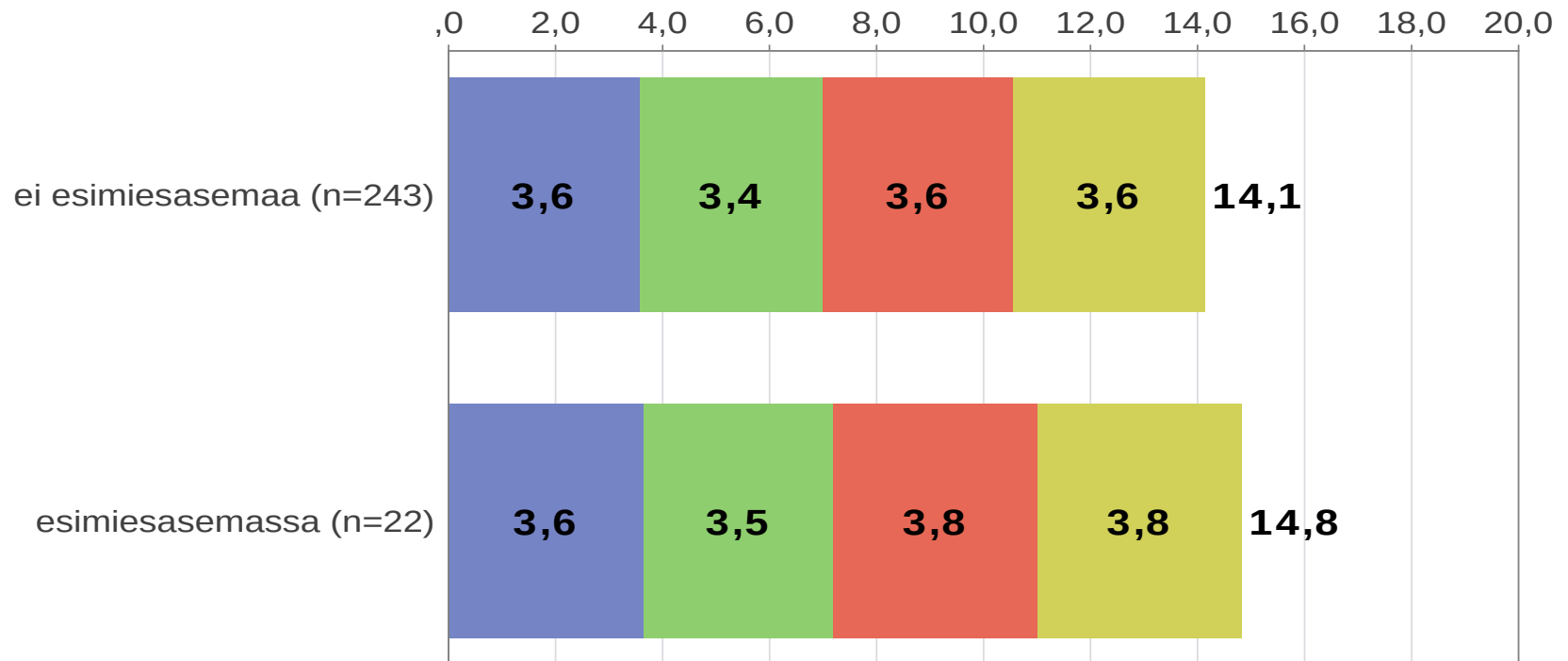
X = matalin /korkein ryhmätason kokonaisavainluku organisaatiossa

- Henkilöstön hyvinvointi
- Työn perusedellytykset
- Työyhteisön toimivuus
- Työyhteisön kehittäisedellytykset

Parempi Työyhteisö (ParTy)® -avainluvut

Asema

Huom. mahdollinen 0,1-0,2 pisteen ero Parempi Työyhteisö kokonaisavainluvussa ja yksittäisten avainlukujen yhteenlasketussa summassa johtuu pyöristyksestä.

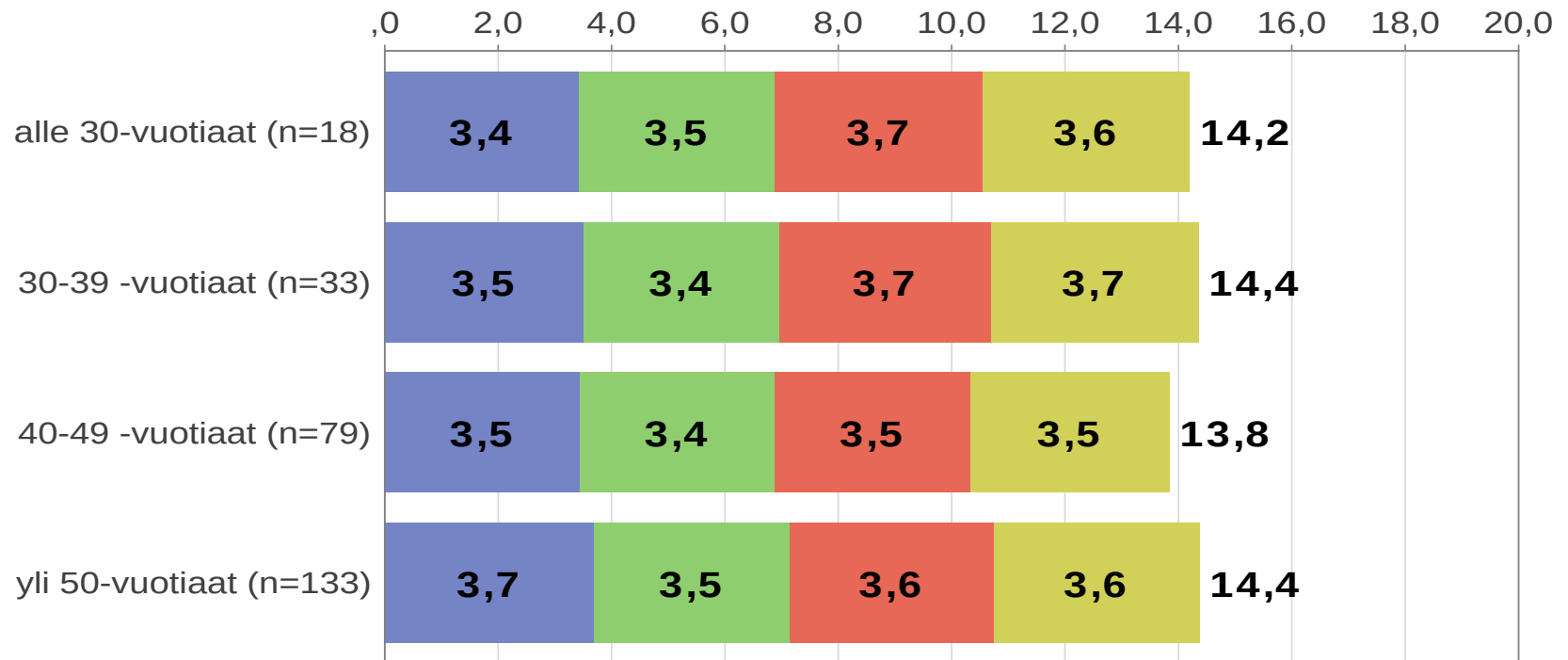

■ Henkilöstön hyvinvointi ■ Työn perusedellytykset ■ Työyhteisön toimivuus
■ Työyhteisön kehittämisedellytykset

Parempi Työyhteisö (ParTy)® -avainluvut

Ikäryhmä

Huom. mahdollinen 0,1-0,2 pisteen ero Parempi Työyhteisö kokonaisavainluvussa ja yksittäisten avainlukujen yhteenlasketussa summassa johtuu pyöristyksestä.

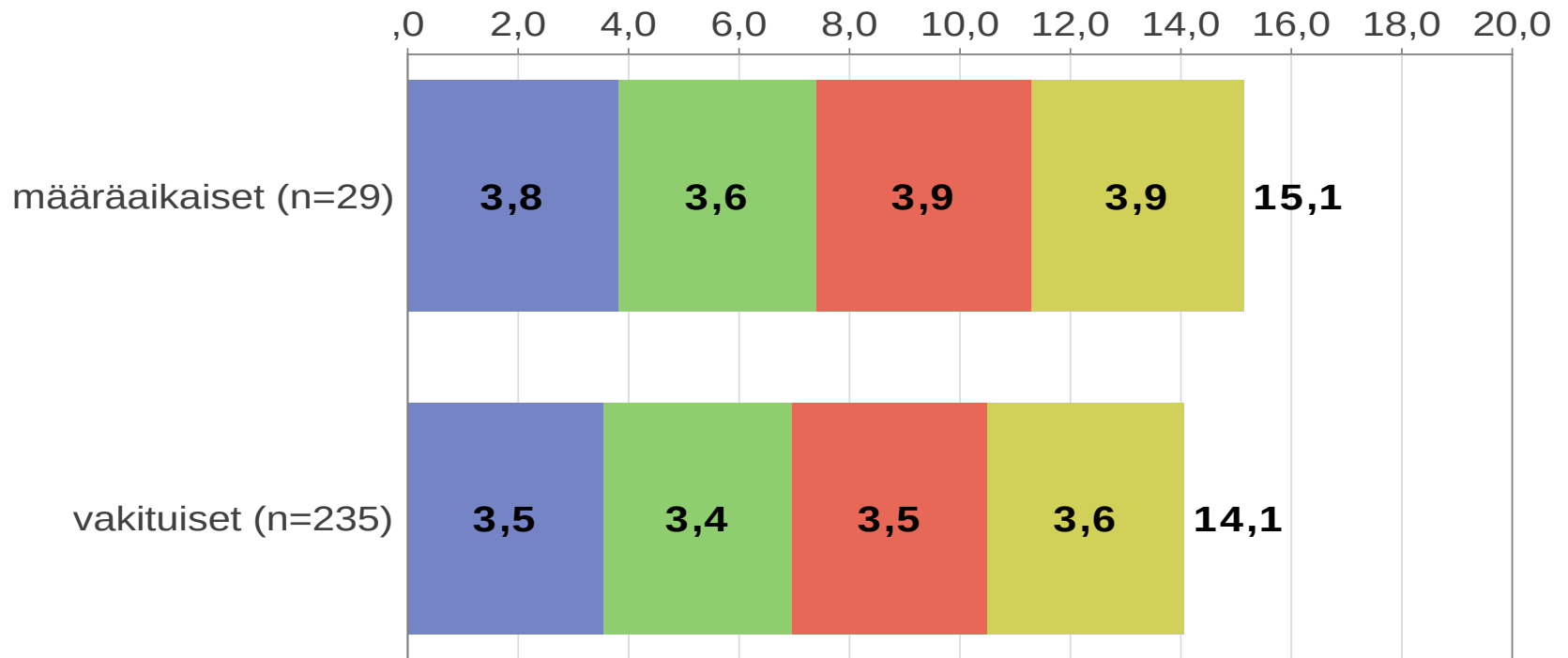

■ Henkilöstön hyvinvointi ■ Työn perusedellytykset ■ Työyhteisön toimivuus
■ Työyhteisön kehittämisedellytykset

Parempi Työyhteisö (ParTy)® -avainluvut

Työsuhde

Huom. mahdollinen 0,1-0,2 pisteen ero Parempi Työyhteisö kokonaisavainluvussa ja yksittäisten avainlukujen yhteenlasketussa summassa johtuu pyöristyksestä.

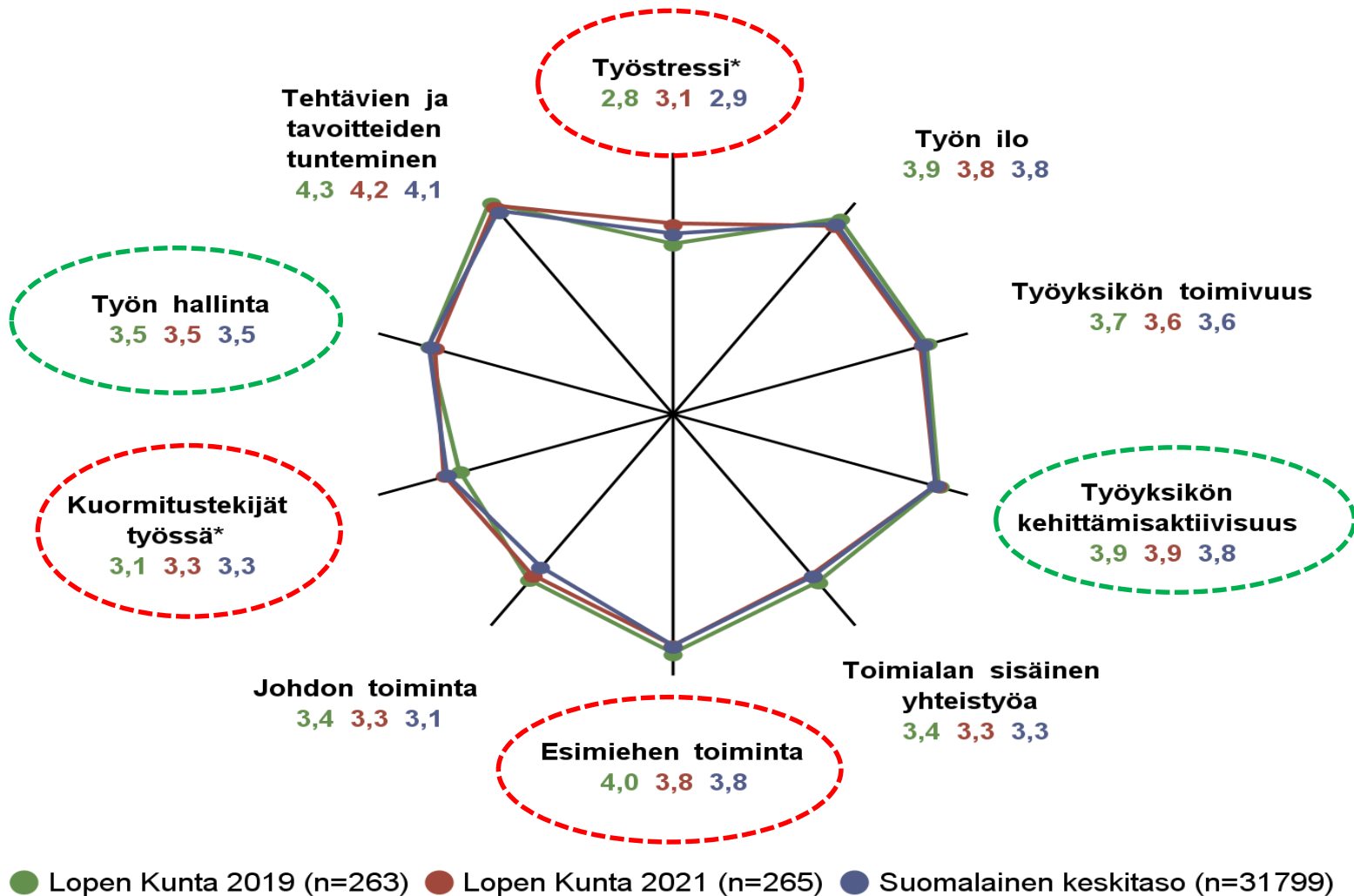

■ Henkilöstön hyvinvointi ■ Työn perusedellytykset ■ Työyhteisön toimivuus
■ Työyhteisön kehittämisedellytykset

Parempi Työyhteisö (ParTy)® -tulokooste

Tulokset on esitetty keskiarvoina

*Stressi ja Kuormitustekijät työssä: pienempi arvo on parempi

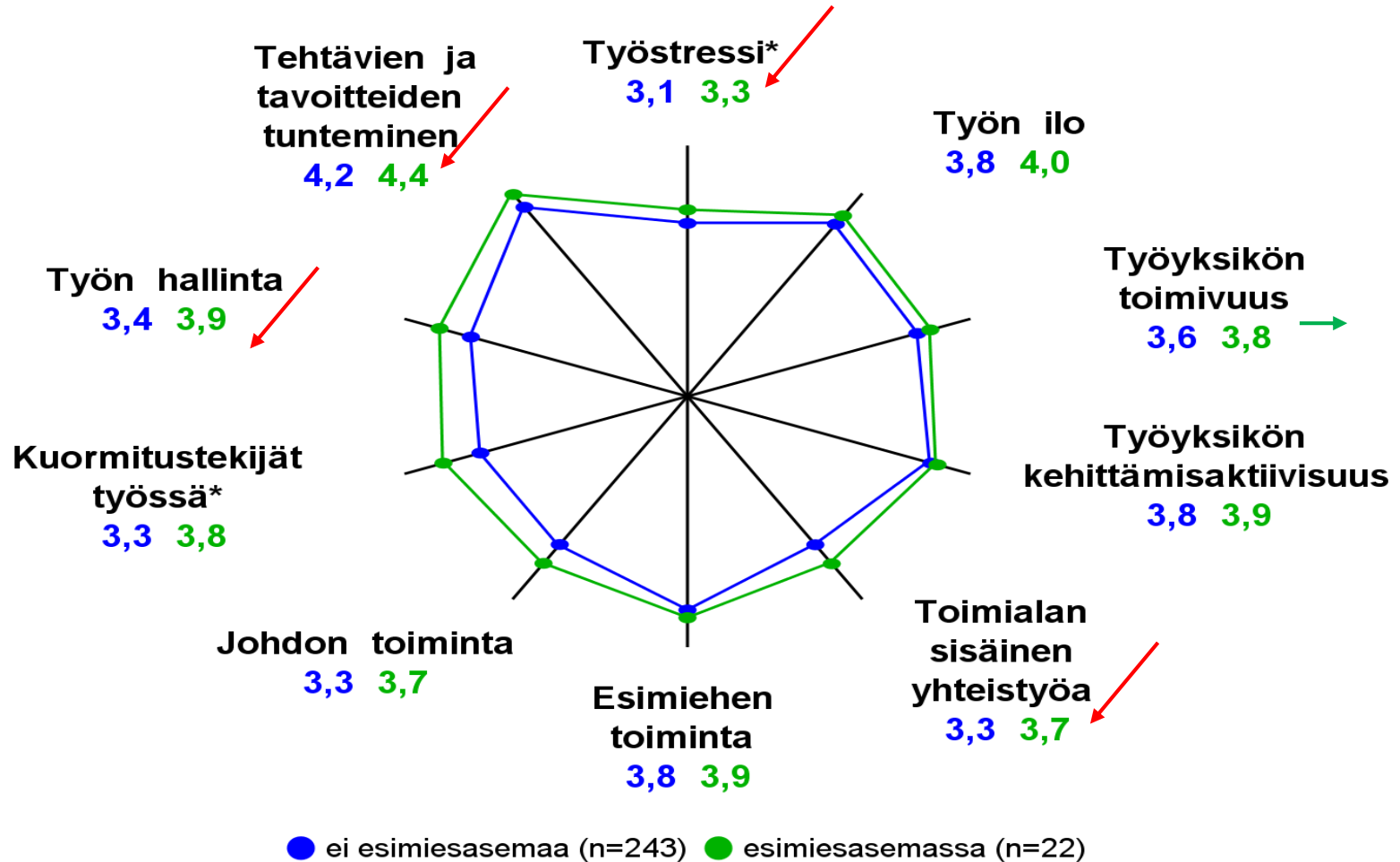

Parempi Työyhteisö (ParTy)® -tuloskooste

Asema

Tulokset on esitetty keskiarvoina

*Stressi ja Kuormitustekijät työssä: pienempi arvo on parempi

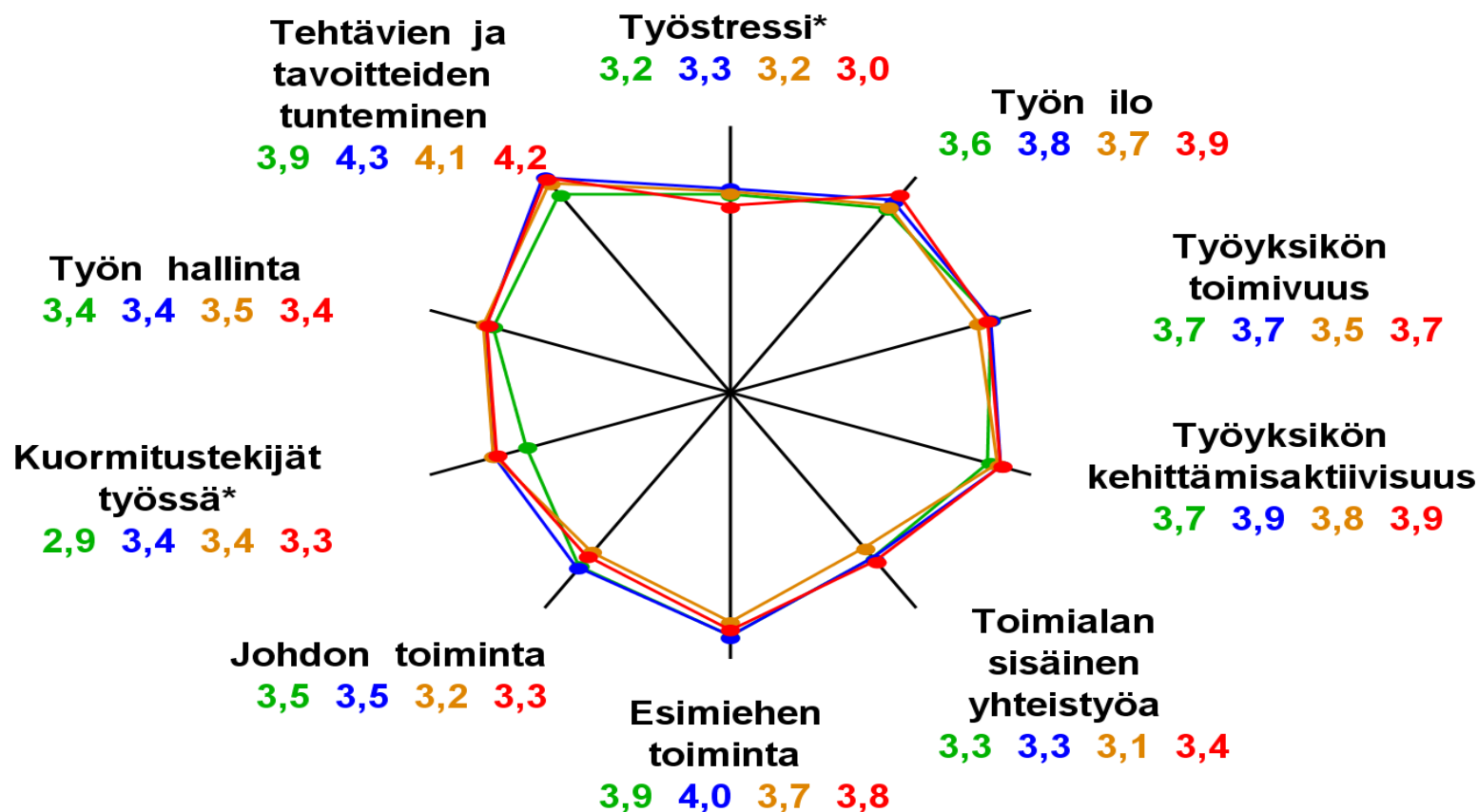

Parempi Työyhteisö (ParTy)® -tuloskooste

Ikäryhmä

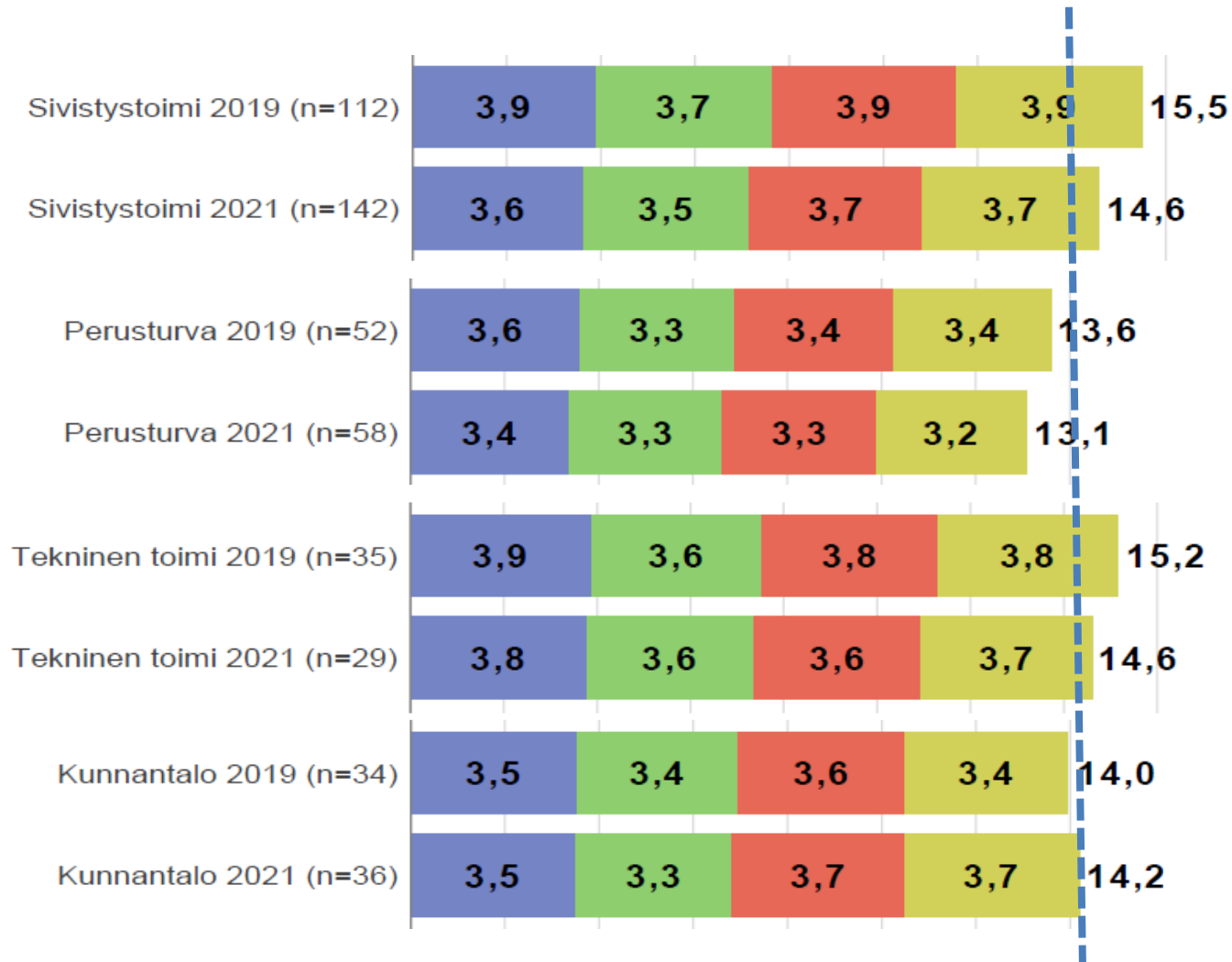
Tulokset on esitetty keskiarvoina

*Stressi ja Kuormitustekijät työssä: pienempi arvo on parempi

● alle 30-vuotiaat (n=18) ● 30-39 -vuotiaat (n=33) ● 40-49 -vuotiaat (n=79) ● yli 50-vuotiaat (n=133)

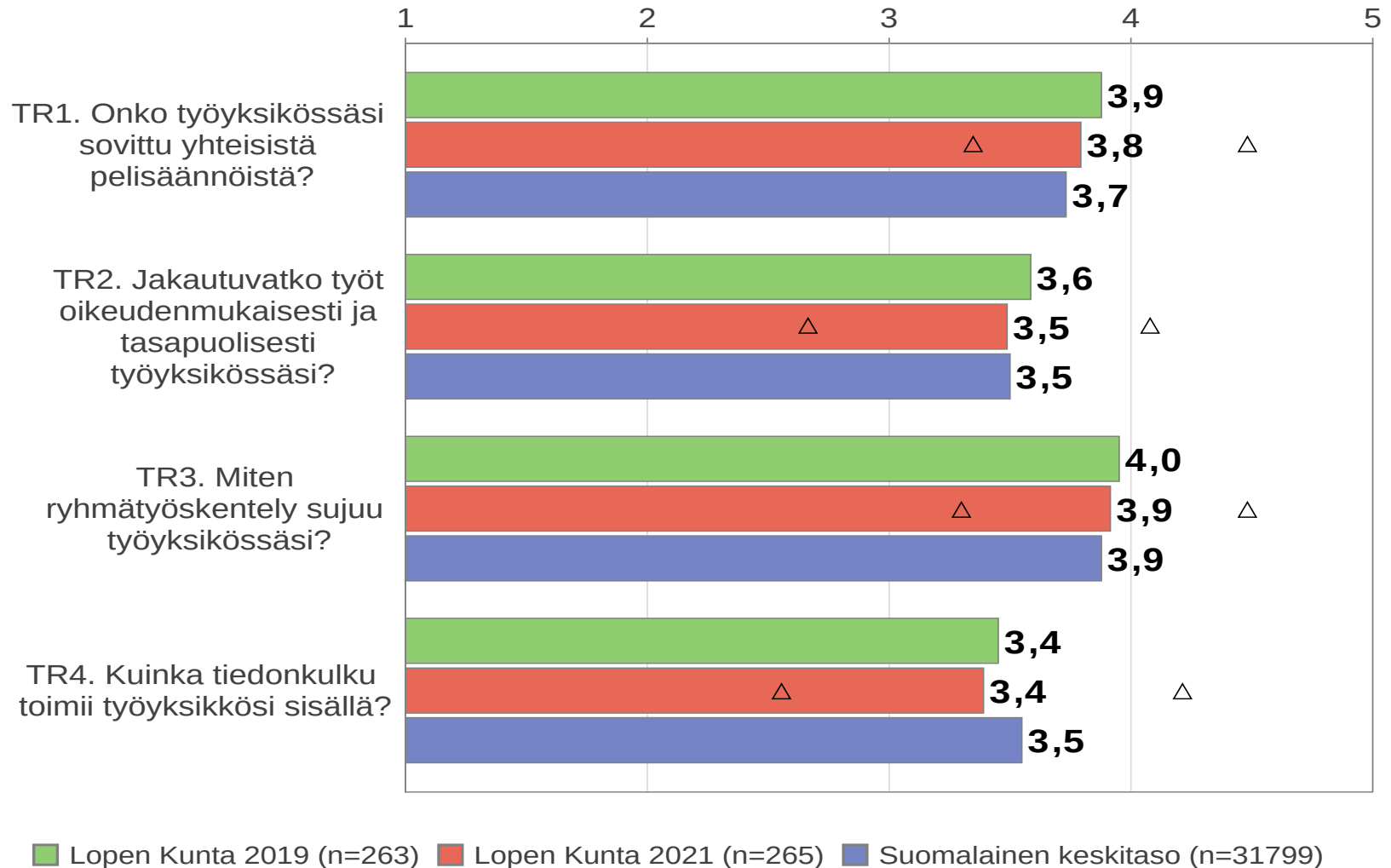
Parempi Työyhteisö (ParTy)²²⁹® -avainluvut toimialoittain

Työyksikön toimivuus

Tulokset on esitetty keskiarvoina.

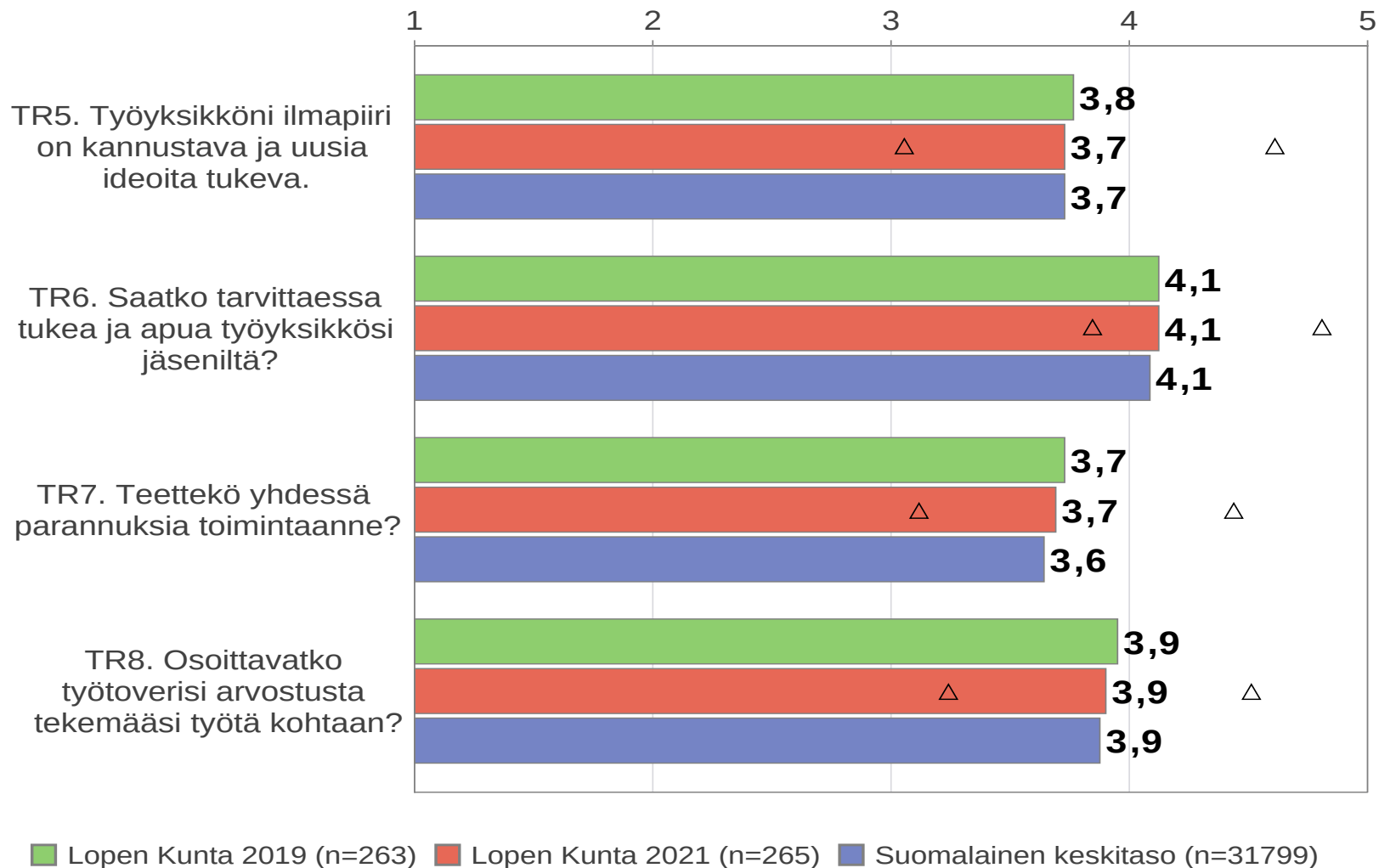
Kolmiot: organisaationne matalin/korkein ryhmätason tulos 2021.

Työyksikön kehittämisaktiivisuus

Tulokset on esitetty keskiarvoina.

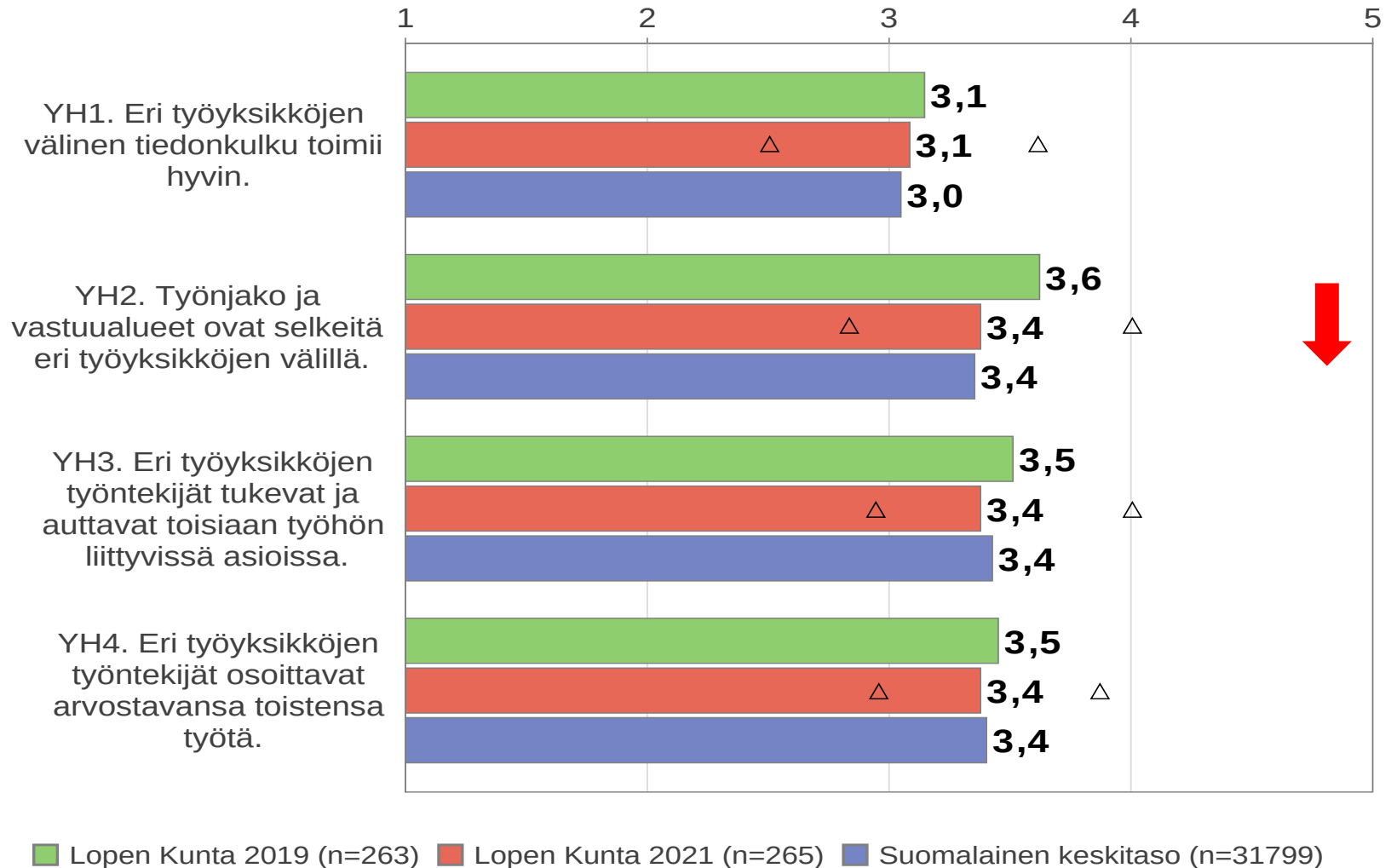
Kolmiot: organisaationne matalin/korkein ryhmätason tulos 2021.

Toimialan sisäinen yhteistyö

Tulokset on esitetty keskiarvoina.

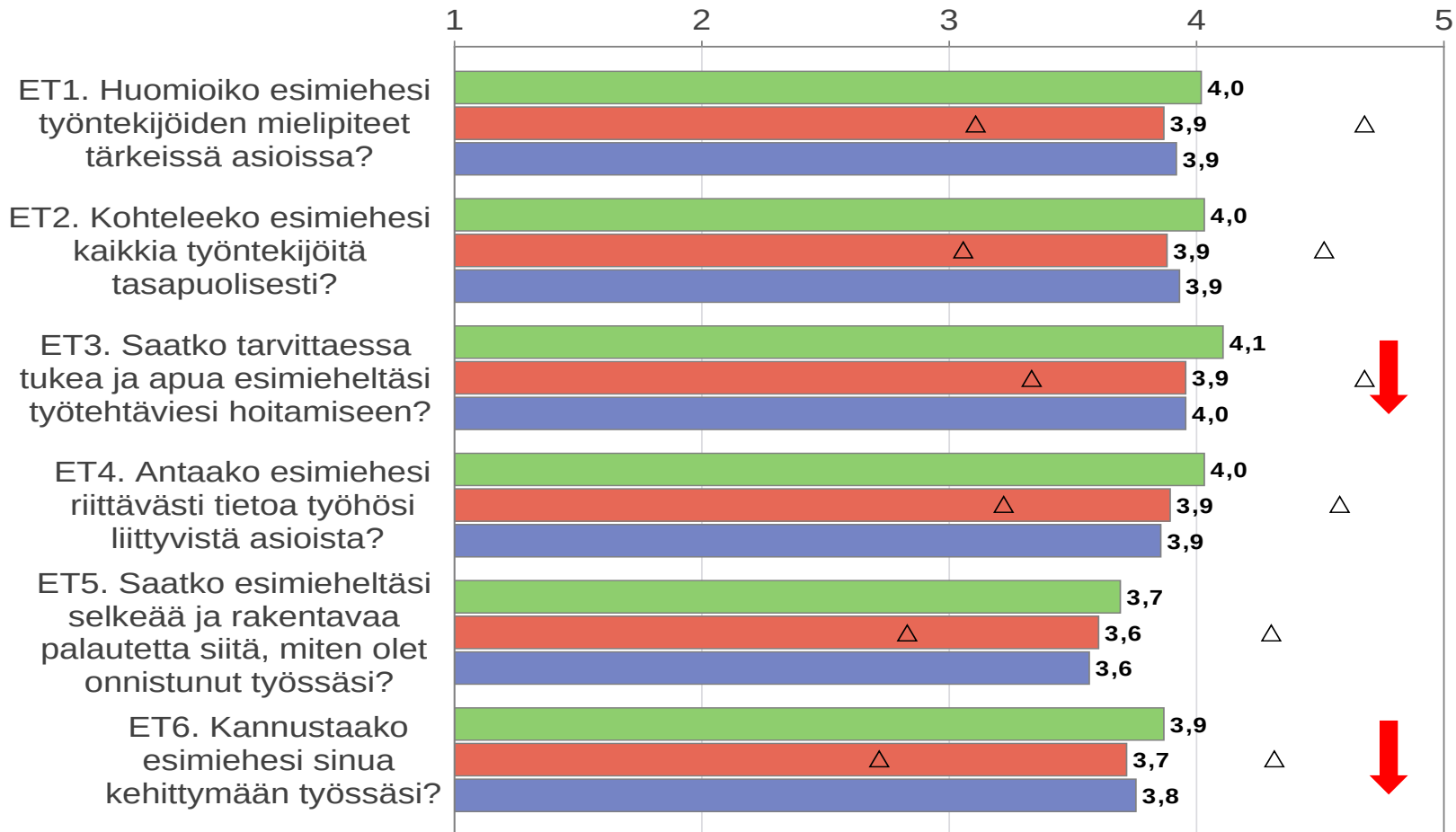
Kolmiot: organisaationne matalin/korkein ryhmätason tulos 2021.

Esimiehen toiminta

Tulokset on esitetty keskiarvoina.

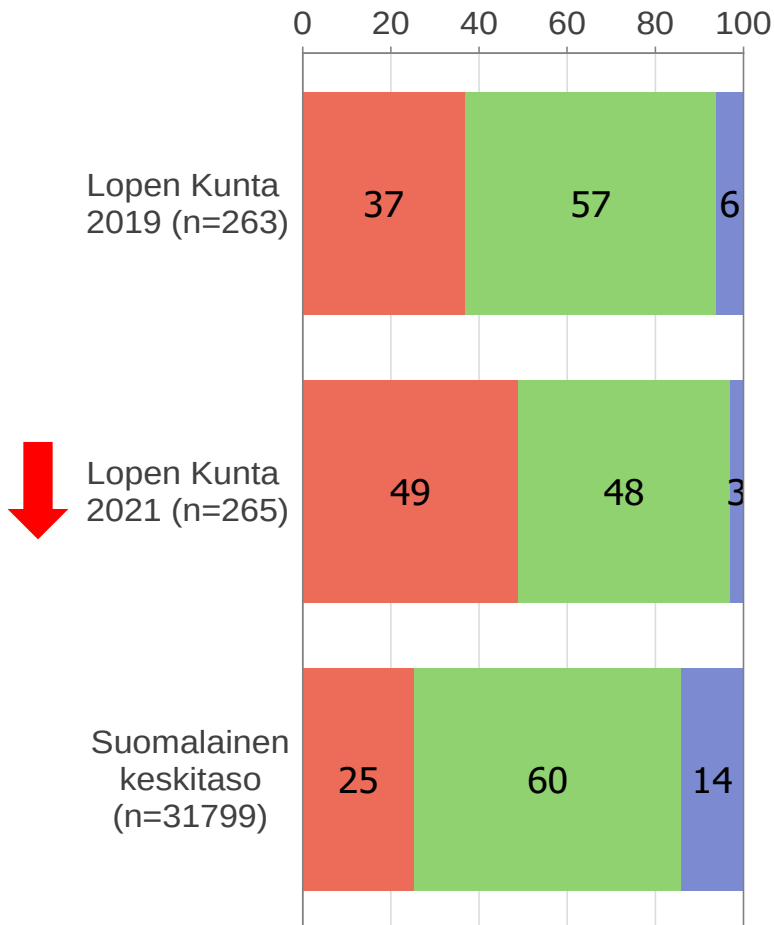
Kolmiot: organisaationne matalin/korkein ryhmätason tulos 2021.

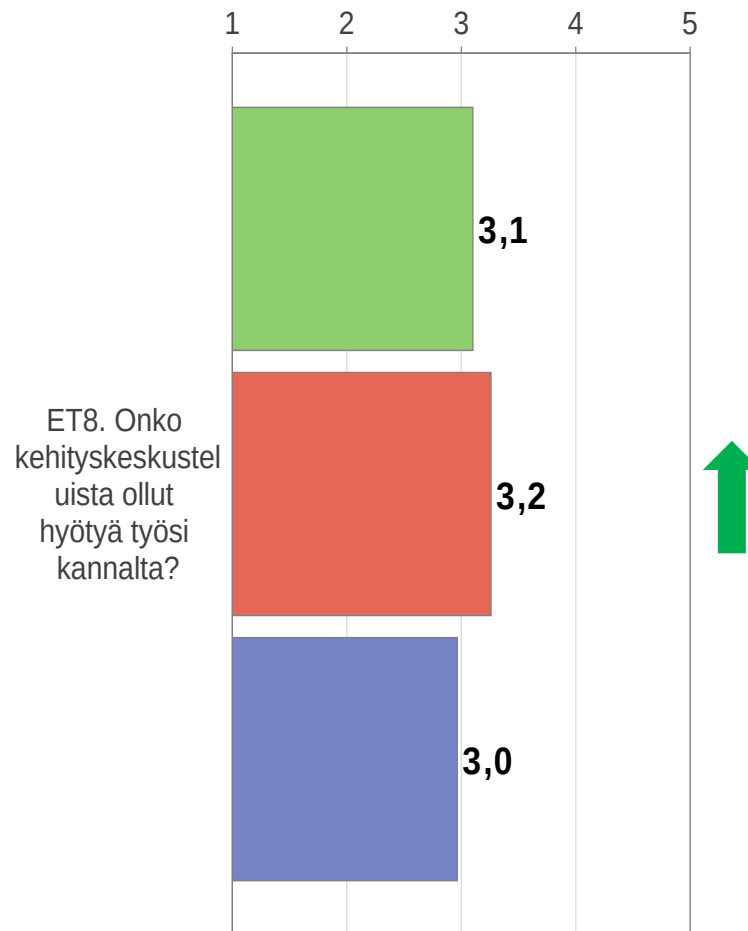
■ Lopen Kunta 2019 (n=263) ■ Lopen Kunta 2021 (n=265) ■ Suomalainen keskitaso (n=31799)

Kehityskeskustelut

Vastausten jakauma (%)

Tulokset on esitetty keskiarvoina.

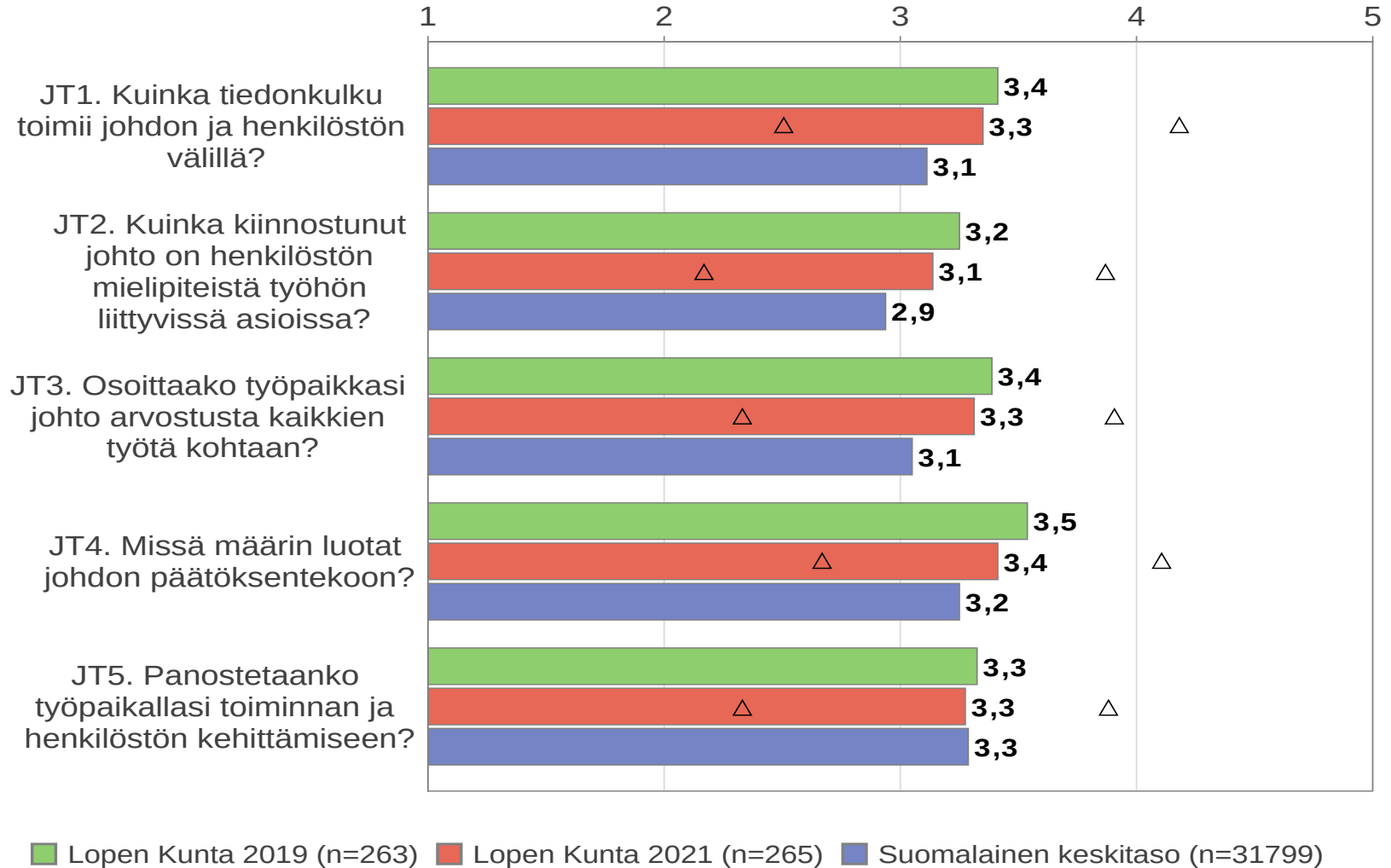
ei kehityskeskusteluita yksi kehityskeskustelu
vähintään kaksi kehityskeskustelua

Lopen Kunta 2019 (n=164) Lopen Kunta 2021 (n=134)
Suomalainen keskitaso (n=16560)

Toimialan johdon toiminta

Tulokset on esitetty keskiarvoina.

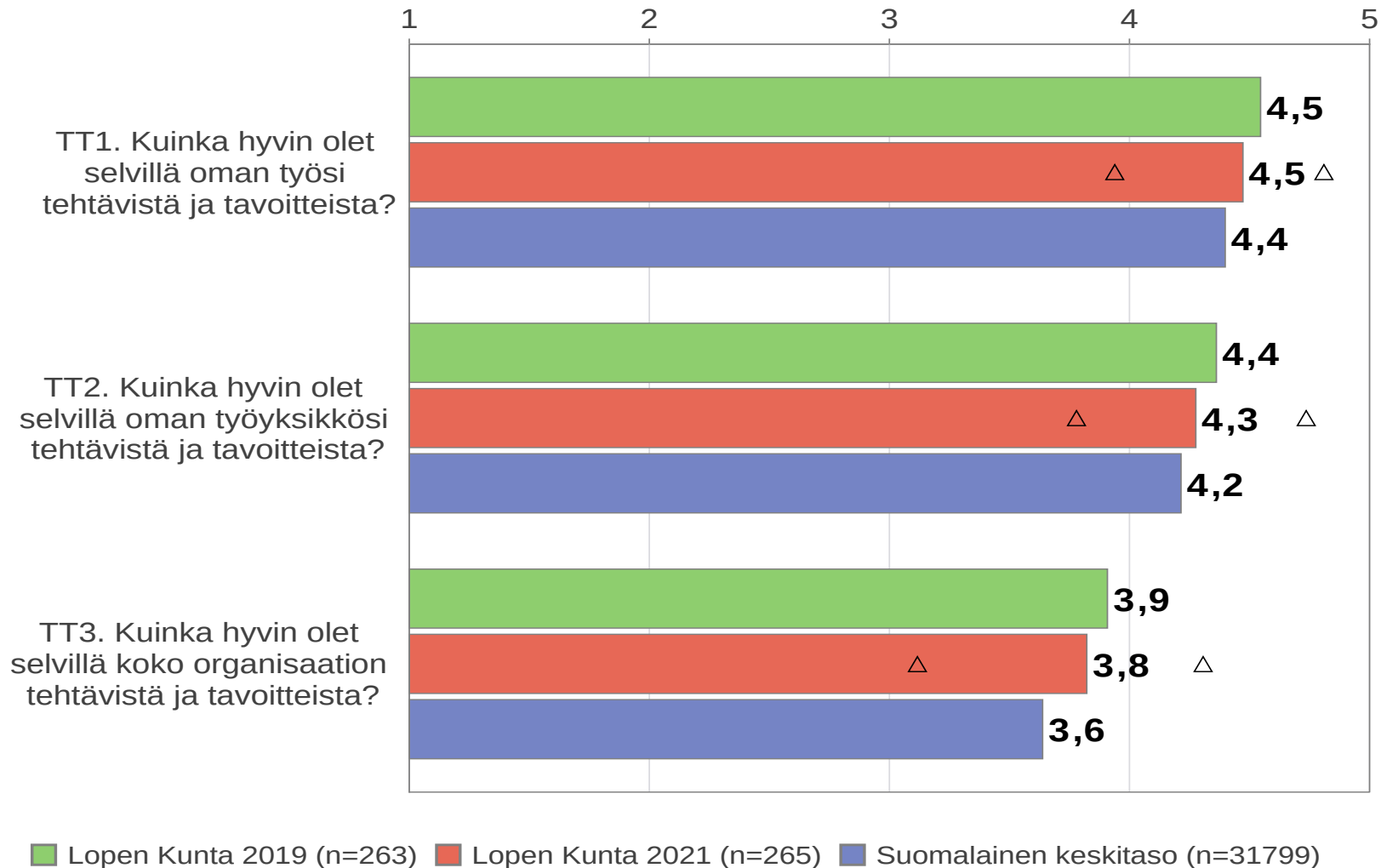
Kolmiot: organisaationne matalin/korkein ryhmätason tulos 2021.

Tehtävät ja tavoitteet

Tulokset on esitetty keskiarvoina.

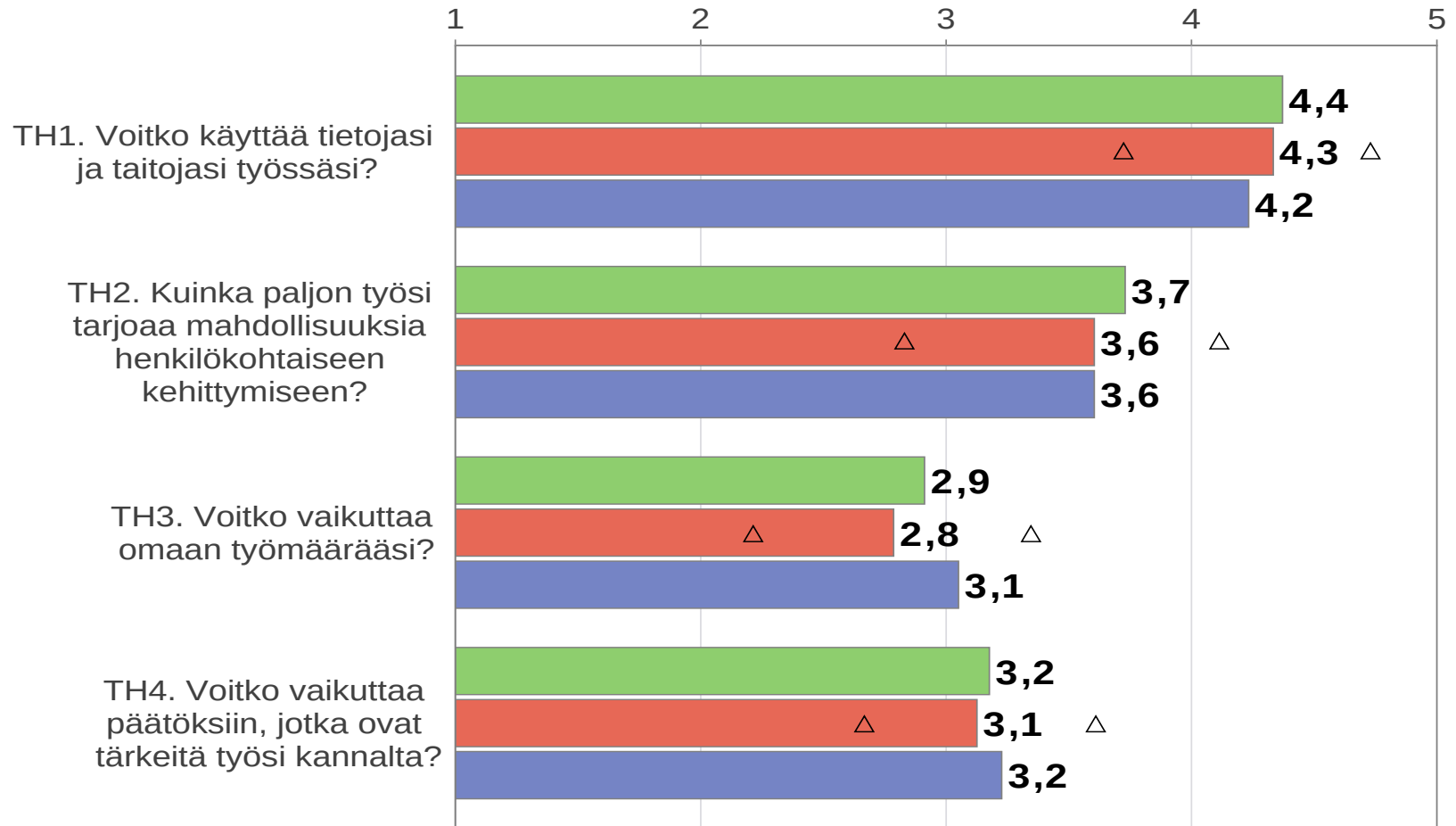
Kolmiot: organisaationne matalin/korkein ryhmätason tulos 2021.

Työn hallinta: kehittämis- ja vaikutusmahdollisuudet

Tulokset on esitetty keskiarvoina.

Kolmiot: organisaationne matalin/korkein ryhmätason tulos 2021.

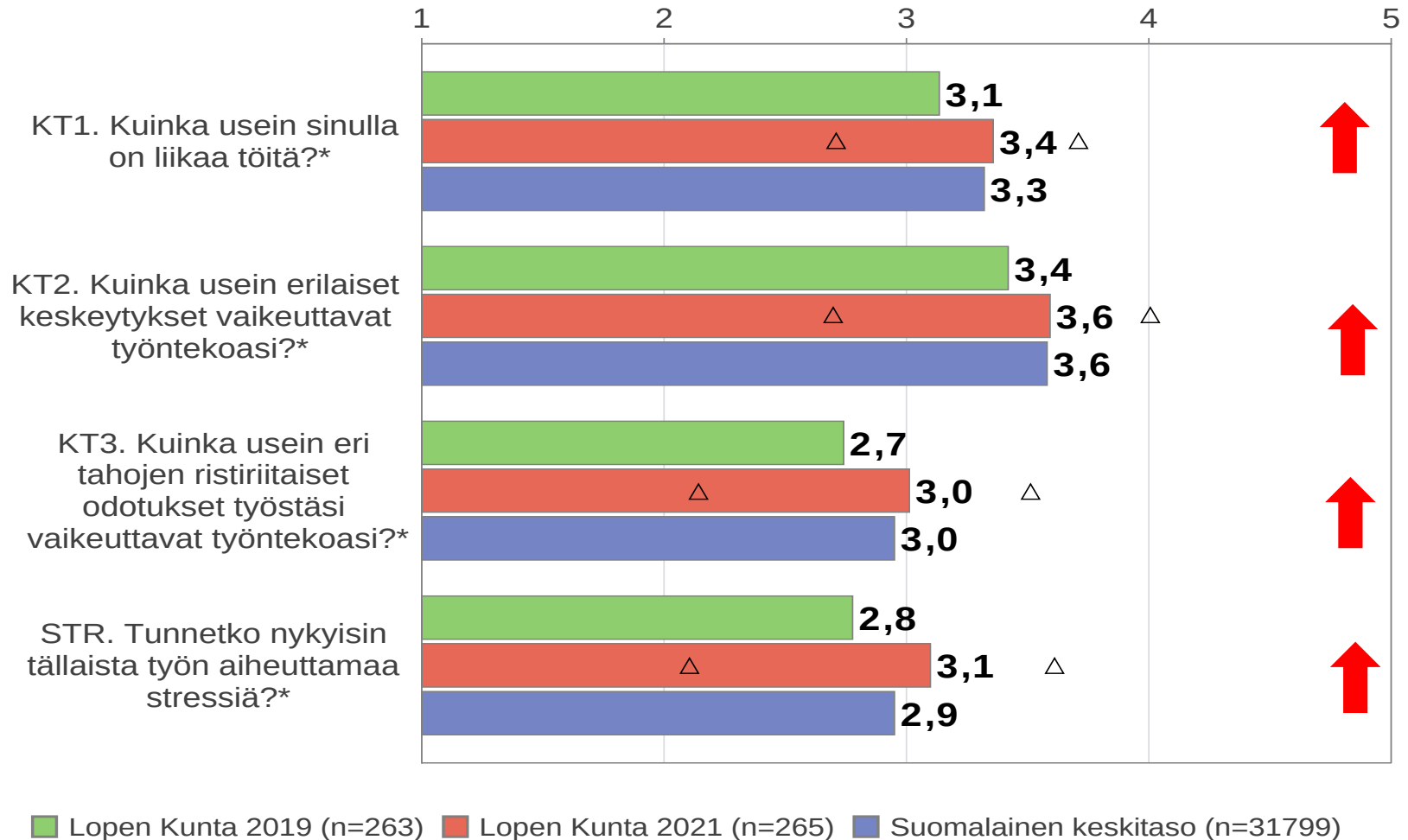
■ Lopen Kunta 2019 (n=263) ■ Lopen Kunta 2021 (n=265) ■ Suomalainen keskitaso (n=31799)

Kuormitustekijät työssä

Tulokset on esitetty keskiarvoina.

Kolmio: organisaationne matalin/korkein ryhmätason tulos 2021.

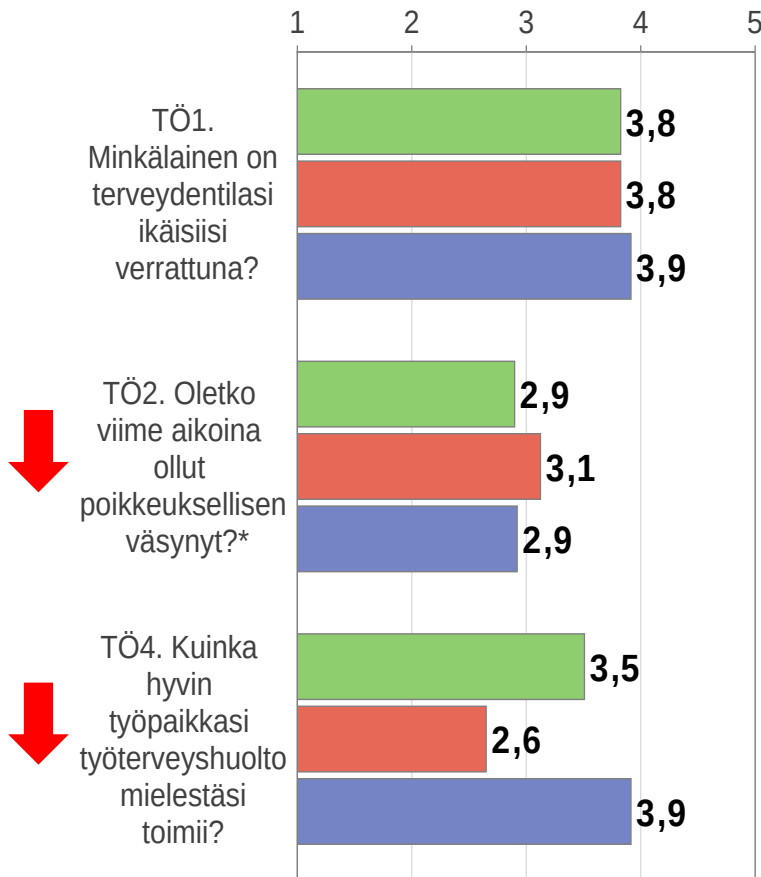
*pieni arvo on parempi.

Terveys ja työkyky

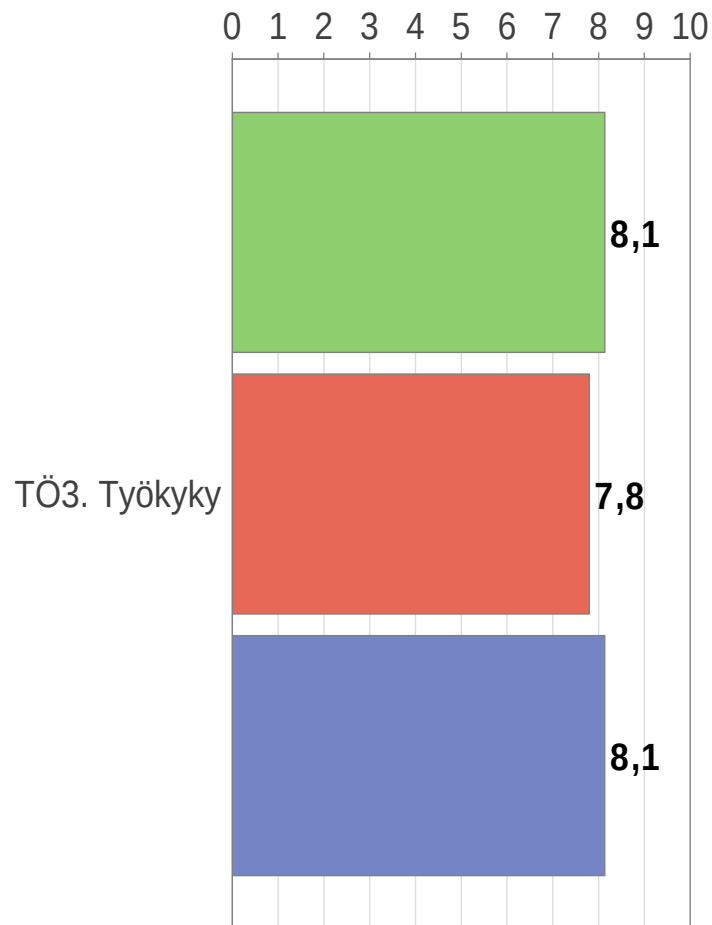
Tulokset on esitetty keskiarvoina.

*pieni arvo on parempi.

■ Lopen Kunta 2019 (n=263) ■ Lopen Kunta 2021 (n=265)
■ Viiteaineisto (n=18139)

Tulokset on esitetty keskiarvoina.

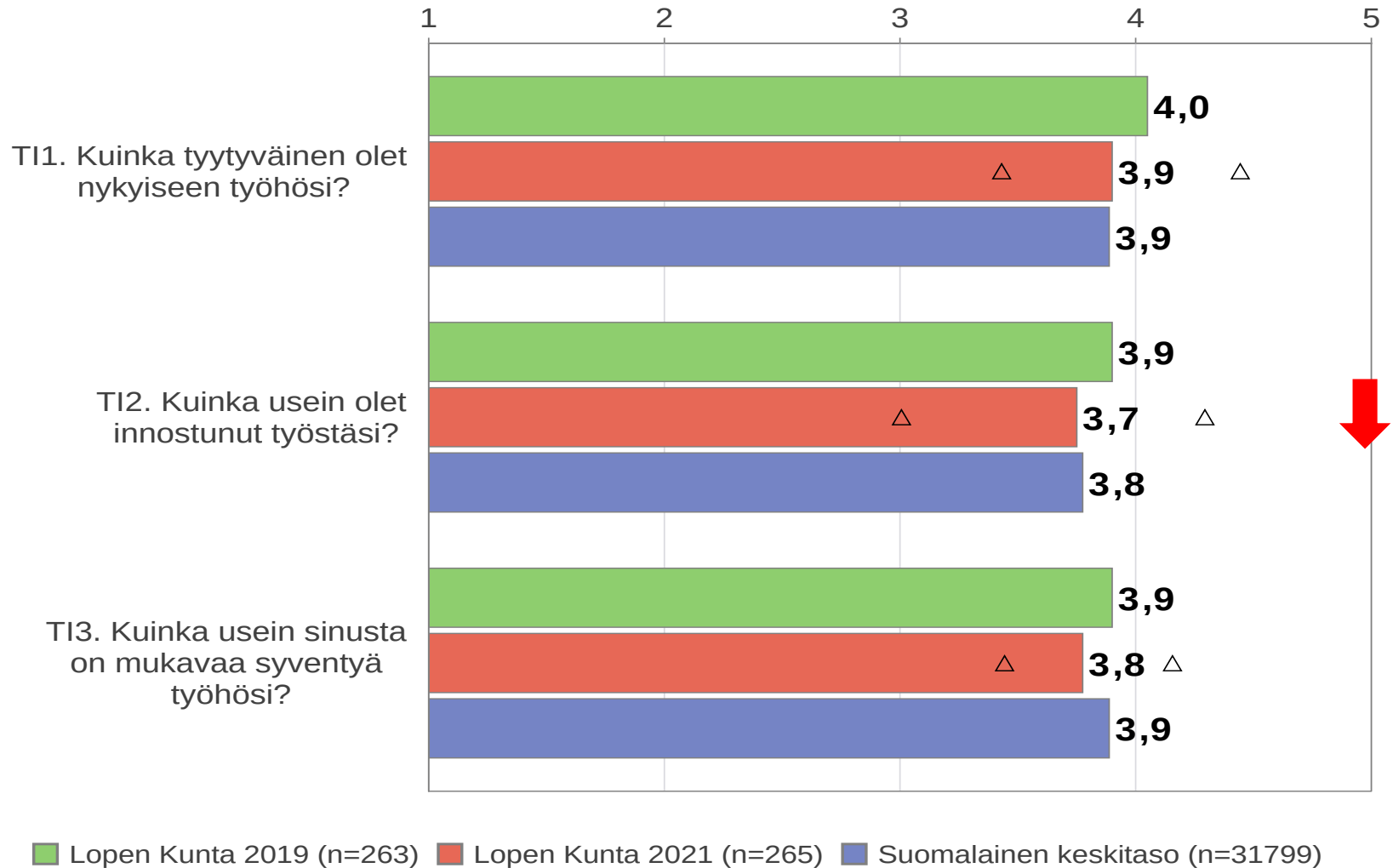

■ Lopen Kunta 2019 (n=263) ■ Lopen Kunta 2021 (n=265)
■ Viiteaineisto (n=18139)

Työn ilo

Tulokset on esitetty keskiarvoina.

Kolmiot: organisaationne matalin/korkein ryhmätason tulos 2021.

AVOIN 1: Mikä on työssäsi sinua eniten kuormittava tekijä tällä hetkellä?

Vastauksia yht 271kpl

	YHT
Resurssitilanne	60kpl
- Poissaolot, epäpätevät sijaiset, työntekijävaje, sijaisten puute tai paljon sijaisia, henkilöstön vaihtuvuus	
Työmäärä	45kpl
- Kiire, ajan puute tehtävien/töiden kasaantuminen, taukojen puute	
Työn sisältöön liittyvä kuormitus	32kpl
- Ylimääräiset tehtävät, koulutukset, pirtaleisuus, keskeytykset, uudet käytännöt	
Asiakkaiden tuoma kuormitus (suuret lapsiryhmät, vaativat asukkaat, haastavat lapset)	28kpl
Esihenkilötyö (epätasapuolinen kohtelu, työn epätasainen jakautuminen, epäkohtiin puuttumattomuus	20kpl
Tiedonkulun ongelmat (epäselvyydet ohjeissa, odotuksissa, työnkuvissa, pelisäännöissä	19kpl
Vuorotyö (yhden päivän vapaat)	11kpl

AVOIN 1: Mikä on työssäsi sinua eniten kuormittava tekijä tällä hetkellä?

		YHT
Resurssitilanne	"Toisten työntekijöiden yhtäaikainen poissaolo tehtäväalueilla, jotka eivät ole kuuluneet aiemmin työtehtäviini. Vastuu tehtäväalueista, joihin ei ole aikaa perehtyä."	
	"Henkilöstön resurssiasiat, mm. työkavereiden sairastelut, jolloin ryhmädynamiikka muuttuu. Riittämättömyyden tunne, kun ei pysty toteuttamaan suunniteltua toimintaa henkilöstöresurssien takia. Työajan haasteet siinä, että ei ehdi tekemään kaikkia työtehtäviä"	
	"Paljon epäpäteviä ja rekryläisiä jotka eivät tunne hoidettavia työvuorossa, kolmen viikon työlistassa on välillä enemmän heitä kuin vakituisia, varsinkin iltaisin ja viikonloppuisin. Raskasta, jatkuva ohjaaminen, neuvominen ja huolehtiminen että asiat hoituu."	
Työmäärä	"Jatkuva kiire aikataulujen vuoksi." "Lakisääteiset kahvipaussit toteutuvat TODELLA harvoin." "Oman työkuvan ulkopuolelta tulevat tehtävät, esim. erilaiset kyselyt. " "Töitä on liikaa, vaikka kuinka priorisoisi, laki määrittelee paljolti tehtävää työtä. Kuormittaa, kun ei pysty tekemään työtä kiireestä johtuen niin hyvin kuin osaisi."	
Työn sisältö	"Iso osa työtehtävistäni odottaa aina jotakin tietoa tai aineistoa joltakin muulta taholta, kiire on mutten saa tiedon/aineiston vuoksi asioita eteenpäin." "Usea asiakas odottaa enemmän palvelua mitä työselitteeseen kirjattu. Esim. vaatteiden etsimistä kaapeista, parittomien sukkiensa etsimistä. Puhelimien latailua ja kuntoon laittoja, pyydetään sim korttia vaihtamaan, ohjattu omaiselle. Tällaiseen menee turhaan aikaa, kun asiakas voisi itse etsiskellä vaatteitaan ja ladata puhelintaan." "Työtehtävien pirstaleisuus. Työhöni liittyy niin paljon eri tyyppistä, ympäri kuntaa olevaa työtä." "Kaikki opetustyön ulkopuolinen sälä."	
Esihenkilötyö	"Esimies arvostaa jotain työntekijää enemmän kuin muita, ja se aiheuttaa tilanteen että työntekijälle tulee olo että hänen työntekoa ei arvosteta. Vaikka toinen työntekijä tekisi asian yhtä hyvin kuin toinen työntekijä." "Työmäärän jakautuminen epätasaisesti aiheuttaa usein harmia. Lisäksi muutaman työntekijän vahva motivaation puute on ikävää kstella. Esimies ei näihin juurikaan puutu." "esimies luulee työntekijän olevan kone että jaksaa mitä vain"	

AVOIN 2: Mitä konkreettisia ehdotuksia Sinulla on työn, työyhteisön ilmapiirin tai työntekijöiden hyvinvoinnin parantamiseksi omassa ryhmässäsi tai koko organisaatiossa?
Vastauksia yhteensä n 235kpl

	YHT
Resurssit	36
Esihlötyö, tasapuolisuus, vaikutusmahdollisuudet	37
Tiedonkulku	34
Työajanhallinta & Palaverikäytännöt	27
Yhteinen keskustelu, avoimuus, arvostus	20
Tyhytoiminta	12
Vuorotyö ja työvuorolistat	11

AVOIN 2: Mitä konkreettisia ehdotuksia Sinulla on työn, työyhteisön ilmapiirin tai työntekijöiden hyvinvoinnin parantamiseksi omassa ryhmässäsi tai koko organisaatiossa?

Kaikki kehitysehdotukset löytyvät toimialakohtaisista tulospaperteista

Näkyvämmät yhteiset pelisäännöt ja myös niiden noudattaminen ja sen seuranta. Esim. omien kännyköiden käyttö tällä hetkellä toisilla jatkuvaa työn ohessa vaikka esimies on asiasta ohjeistanut ettei kuulu työasuun.

Ergonomian parantaminen = korkeat pöydät ruokalaan ja lapsille korkeat tuolit, jolloin itse ei tarvitse istua lattianrajassa työntekijöille työaikaan sisältyvää työkykyä ylläpitävää toimintaa (pakkoliikuntaa)

Yläkoululle oma apulaisrehtori, joka ymmärtää yläkoulun arjen.

Joku sijaisia välittävä palvelu, josta kaikki sijaiset tavoittaisi kerralla, eikä tarvitsisi soitella.

Mahdollisuus pitää tiimissä pidempi suunnittelutuokio jolloin ehdittiin sopimaan paremmin tiimin yhteisistä asioista sekä keskustelemaan asiakkaista.

Epäsäännölliseen vuorotyöhön jotain säännöllisyyttä. Pääsääntöiset yövuoron tekijät (ei epäsäännöllistä 3-vuorotyötä). Yhden vapaita ei tarvitsisi olla ollenkaan. Mahdollisuus lyhennettyyn työaikaan.

Tiedonkulkua pitäisi parantaa esimiehen, palveluohjaajan suunnasta .LifeCare viestit enemmän käyttöön. Omahoitaja hoitopalaveriin.

Yhteinen linjanveto että työtään saa rajata asiakkaalla, muuten tulee riittämättömyyden tunteet ja stressi. Koulutusta muistisairaiden kohtaamiseen ja ohjaamiseen.

Ohjeiden/työnkuvan/pelisääntöjen/prosessien läpikäyntiä ja päivitystä, koska paljon uusia työn tekijöitä ja muutoksia. Ohjeet ajantasalle ja kaikkien tietoon esim. perehdytyskansion teko vastaamaan nykypäivää

Työvuorolistat tasapuolisemmiksi. Esim. Yksi viikonloppuvapaa/lista

Tupakoimattomuudesta palkittaisiin esim. lyhentämällä työaika tupakoimattomille tai jokin muu palkinto. Osa henkilökunnasta kun työaikana edelleen polttaa työaika.

Päätösmuistio käyttöön palaveriin.

Tyhy-toiminta. Koulutus. Työnohjaus.

Yhteenvedo

Vahvuudet

- Kokonaistulos Suomen keskiarvon tasolla
- Työn hallinta ja työyksikön kehittämisaktiivisuus pysyneet osa-alueista samalla tasolla kuin v 2019
- Aktiivisuus: avovastauksia annettiin runsaasti

Kehittämiskohteet

- Lopen kunnan tulokset laskeneet v 2019 tuloksista, 8/10 osa-alueesta on heikentynyt, 2/10 pysynyt ennallaan
- Eniten heikentyneet ovat työstressi ja kuormitustekijät sekä tyytyväisyys esihenkilötyöhön.
- Työkyvyn trendi ja väsymyksen voimistuminen ovat huolestuttavia, laskeneet 2019->2021 ja vertailuaineistoa heikompia
- Tyytymättömyys työterveyshuoltoon lisääntynyt